

545170515

101 KØBENHAVNS
KOMMUNES
BIBLIOTEKER

Mag. 09.78067 Re

RHB

09.78067

diag.
09.78067
Me

HANS MAJESTÆT KONG CHRISTIAN X.
Amerikaturens Protektor.

REJSEN TIL AMERIKA

OPLEVELSER OG INDTRYK

FRA

STUDENTER-SANGFORENINGENS
AMERIKAFÆRD

MAJ—JUNI 1911

KØBENHAVN ^{2/8} 12
FORLAGT AF V. PIOS BOGHANDEL
— POVL BRANNER —

1912

COPYRIGHT 1912 BY V. PIO, COPENHAGEN

10426

Initialer og Vignetter tegnede af Arkitekt TH. RIDDER.
Billederne udførte i F. HENDRIKSEN's Reproduktions-Atelier.
Trykningen udført hos J. JØRGENSEN & CO., København.

FORORD

ALLEREDE under Forberedelserne til Amerikaturen opstod hos Studenter-Sangforeningens Bestyrelse Tanken om, naar Turen var sluttet, at udgive en Bog om denne i Foreningens Annaler enestaaende Begivenhed. Turens vellykkede Forløb og den Interesse og Sympati, hvormed Foretagendet blev mødt fra alle Sider, bestyrkede Tanken, og til dennes Realisation nedsattes i Efteraaret 1911 et Udvalg, bestaaende af *Carl Bratli*, *V. Christophersen*, *Olaf Holbøll*, *P. Jacobsen*, *Otto Levin* og *S. Levysohn*. — Som Materiale til Bogens Tekst forelaa Bestyrelsens Korrespondance, de mange Meddelelser Turen vedrørende, i saavel den danske som den dansk-amerikanske og den amerikanske Presse, og de personlige Optegnelser, der af Deltagere i Turen stilledes til Udvalgets Raadighed; et rigt Billedstof fandtes desuden i de talrige Amatørfotografier, som paa Turen var taget af *H. Bæk*, *P. Drucker*, *Jørgen Møller*, *Jørgen Ohlsen* og *Max. Tvermoes*, og som ligeledes velvilligst blev stillet til Disposition.

Efter Udvalgets Anmodning har *P. Jacobsen* udarbejdet Bogens Hovedindhold, den fortløbende Beretning om selve Turen, idet han heri har indføjet tilsendte Bidrag fra *Jørgen Møller*, *Max. Tvermoes* og *Aage Meulengracht*. Indledningen er skrevet af *V. Christophersen*, Afslutningen af *S. Levysohn*, medens *Otto Levin* har skildret Hjemmekorets Bedrifter, og *Carl Bratli* har forfattet det særlige Afsnit om Universitets- og Biblioteksforhold i Amerika.

Det har været Udvalgets Bestræbelse at fremstille en Bog, der for Deltagerne i Turen kan være et kært Minde om denne, for alle andre en underholdende Beretning, men som dog tillige kan give Læserne en Forestilling om, at Studenter-Sangforeningens Amerikafærd var noget mere end blot og bart en Fornøjelsestur. Det er vort Haab, at denne vor Bestræbelse maa være lykkedes.

Redaktionsudvalget.

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indledning	Side 1
Overrejsen	17
New York, Perth Amboy	33
Washington	47
Chicago	56
Racine, Milwaukee, Minneapolis, St. Paul	77
Omaha, Sioux City, Cedar Falls	100
Chicago, Detroit, Niagara	112
Troy, New Haven, Perth Amboy, New York, Hjemrejsen	125
Hjemmekoret	142
Lidt om Universiteter og Biblioteker i Amerika	152
Afslutning	163
Register	169

INDLEDNING

AA længe Studenter-Sangforeningen har bestaaet, har — som det fremgaar af de Mindeblade, vor Historieskriver *Axel Sørensen* samlede ved 50 Aars Jubilæet 1889, — »Turene« spillet en fremtrædende Rolle i Foreningens Liv og Virksomhed.

Naar Vinteren med dens Koncerter og indendørs Fester var til Ende, og der begyndte at komme Foraar i Luften, vaagnede Rejselysten, og mangfoldige Gange i de nu forløbne 73 Aar er en Flok Studentersangere — helst ved Pinsetid — fløjet ud til en eller anden Egn af Danmarks Land, for at synge deres glade Sange til Gengæld for den gæstfri Modtagelse, de altid fik, og give deres muntre Studenterhumør i Bytte for venlige Ord og Pigesmil.

Ikke altid var det dog kun til »Skæmt og Løjer«, Sangerne drog ud. Thi ligesom den akademiske Ungdom i det hele taget i Tidernes Løb har taget virksom Del i Folkets nationale og sociale Rørelser, saaledes har ogsaa Studentersangerne altid været parat til med deres Sang at tolke Nationens Følelser i Glæde som i Sorg, og det var et naturligt Udslag heraf, naar Studentersangen lød ved Folkefesten paa Skamlingsbanken 1844 eller ved Afsløringen af Istedløven paa Flensborg Kirkegaard 1862. Og da fra Begyndelsen af Fyrrerne i forrige Aarhundrede Samfølelsen mellem de nordiske Folk tog Vækst og gav Anledning til Studentermøderne i Nordens Universitetsbyer, var Sangerne ogsaa med her og deltog i de Studentertog, som i Aarene 1843—75 udgik fra København til Upsala, Kristiania og Lund.

Til Søsterforeningen i sidstnævnte By traadte den danske Studenter-Sangforening efterhaanden i et særlig intimt Forhold, og i en Række af Aar afholdt de to Foreninger Fælleskoncerter snart paa denne, snart paa hin Side af Sundet, hvad der affødte

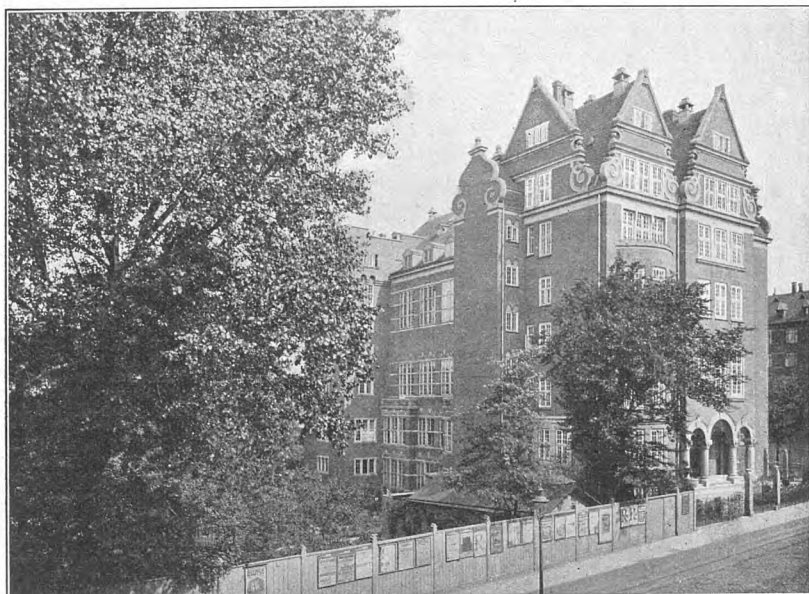
jævnlig Besøg af danske Studentersangere i Lund. Saavel fra disse Besøg som fra den store Musikfest i Stockholm 1897, ved hvilken Studenter-Sangforeningen ligeledes var repræsenteret, bevarer Deltagerne mange smukke Minder om udsøgt svensk Gæstfrihed og stilfulde Fester.

Den største og mest omfattende Tur var dog — indtil i Fjor — Norgesbesøget i 1909, som lige fra Landstigningen i Kristiania til Afrejsen derfra blev en Kæde af minderige Oplevelser, takket være den enestaaende Modtagelse, der beredtes de danske Studentersangere ikke blot af vore norske Kaldsbrødre, men af hele den norske Befolkning paa alle de Steder, som besøgte i de 10 Dage, Rundreisen i Norge varede. Intet Under, at denne Tur gav Blod paa Tandem til endnu større Foretagender, og gennem de norske Studentersangeres begejstrede Skildringer af deres egen Amerika-færd gav den Stødet til, at det Foretagende kom i Stand, hvorom denne Bog skal berette.

Tanken om en Amerikatur var ikke ny i Studenter-Sangforeningen. Efterretningerne i sin Tid om de Besøg, som Lunds Studentersangere 1904 og de norske Studentersangere 1905 havde aflagt i Amerika, og om den Modtagelse, de havde faaet hos Landsmænd derovre, maatte ganske naturligt hos danske Studentersangere vække Lysten til ogsaa engang at drage over Oceanet for at synge for vore Landsmænd i De forenede Stater. Paa Generalforsamlinger i Efteraaret 1905 og Begyndelsen af 1906 ses da ogsaa Spørgsmaalet at være blevet rejst af flere Medlemmer, først af Læge *Chr. Baastrup*, som fra et Besøg i Norge medbragte en Del Oplysninger angaaende de norske Studentersangeres Amerika-færd. Bestyrelsen tog Spørgsmaalet op og indhentede yderligere Oplysninger fra Norge; men Betænelighederne vandt foreløbig Overhaand, og Sagen døde hen, indtil altsaa det personlige Samkvem med de norske Sangere i 1909 pustede nyt Liv i Spørgsmaalet. Hvad der ogsaa bidrog hertil, var de Bestræbelser, der i de senere Aar var kommet op for at iværksætte en nøjere Tilknnytning mellem Dansk-Amerikanerne og Moderlandet, Bestræbelser, der havde ført til Dannelsen af »Dansk-amerikansk Selskab«, og som gav sig et saa smukt og storslaaet Udtryk paa Amerikadagen, den 4de Juli 1909, da over tusinde Dansk-Amerikanere mødtes til Fest paa Landsudstillingen i Aarhus. I disse »Brobygningsbestræbelser« vilde et Besøg af danske Studentersangere i de særlig af Danske beboede Egne af De forenede Stater indgaa som et værdigt Led.

Alligevel er det tvivlsomt, om det hele var blevet til noget,

hvis der ikke udefra var blevet rakt Sangforeningens Bestyrelse en hjælpende Haand til Foretagendets økonomiske Sikring. Bestyrelsen nærrede med Grund Betænelighed med Hensyn til en Amerikatars finansielle Resultat. Ganske vist havde baade den svenske og norske Amerikafærd givet store Overskud. Men da Danskerne i Amerika er langt færre i Antal end Svenskerne og Nordmændene, kunde vi ikke paaregne saa store Koncertindtægter, som de andre skandinaviske Studentersangere havde haft, og paa den anden Side maatte vi regne med betydelig større Rejsseudgifter,

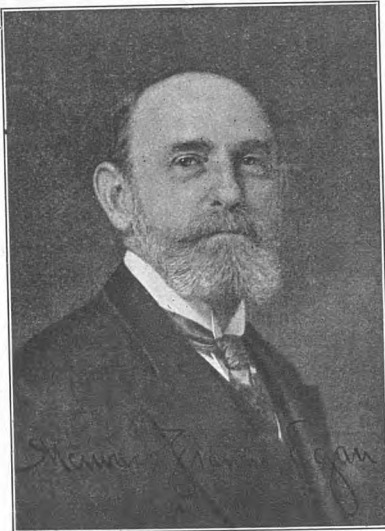
Studentereforeningens Bygning, hvori Studentere-Sangforeningen har Lokaler.

fordi man ikke nu som tidligere kan opnaa Rabat paa de amerikanske Jærnbanner; det var derfor meget tvivlsomt, om en Amerikatur kunde bære sig økonomisk.

Da imidlertid en kendt københavnsk Finansmand, som gennem Slægtskab staar Sangforeningens Ledelse nær, i Foraaret 1910 tilbød at være os behjælpelig med at tilvejebringe et Garantifond, og da en foreløbig Forespørgsel til Sangforeningens Medlemmer havde vist, at det var muligt at samle et tilstrækkeligt stort og godt Kor til at drage ud med, ansaa Bestyrelsen det for sin Pligt at sætte Amerikaturen paa sit Program og søge den iværksat i Forsommeren 1911, og hertil fik den saavel Repræsentantskabets som Generalforsamlingens Tilslutning.

Et betydeligt Arbejde ventede nu den Bestyrelse, i hvis Lod det saaledes var faldet at iværksætte det største Foretagende, Studenter-Sangforeningen endnu havde indladt sig paa. Et Utal af Bestyrelsesmøder, Konferencer med Autoriteter, Institutioner og private Personer og en stadig voksende Korrespondance lagde i ca. 1 Aar Beslag paa omtrent al den Tid, Bestyrelsens fem Medlemmer kunde afse fra deres andre borgerlige Bestillinger. Heldigvis mødte Bestyrelsen under dette Arbejde den største Imødekommenhed og Støtte fra alle Sider og den velvilligste Forstaaelse af vort Forehavendes Betydning i national og kulturel Henseende hos Landsmænd baade herhjemme og i Amerika.

I større og mindre Beløb tegnedes uden Vanskelighed den Garantium paa ca. 60,000 Kr., Bestyrelsen ansaa for nødvendig

Dr. Maurice Francis Egan.

Carl Moltke

som økonomisk Basis for Turen; blandt de henvendte 70 Garanter var der 10 Landsmænd fra den anden Side Atlanten, som udtrykkelig selv havde ønsket at være med til Garantitegningen. De mere betydende Dansk-Amerikanere, som i Sommeren 1910 var her hjemme paa Besøg, og til hvem vi henvendte os om Raad og Støtte — Dr. *Henius*, Dr. *Hellrung* og Redaktør *Neble*, Mænd, om hvem der senere i Bogen vil blive fortalt udførligere — optog alle Tanken om Sangerbesøget med Begejstring og tilsagde os deres bedste Hjælp, et Løfte, de tilfulde har holdt. Den samme velvillige Forstaaelse fandt vor Plan hos den danske Gesandt i Washington, Grev *Carl Moltke*,

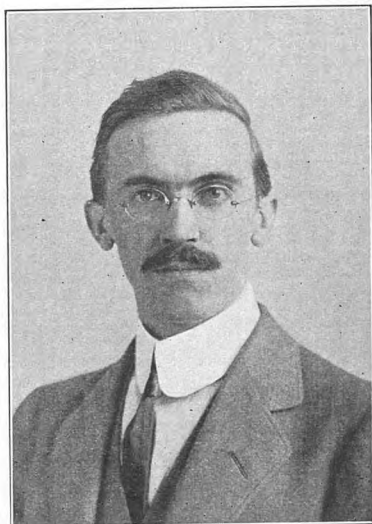
hvem vi skylder Tak for den udmærkede Maade, hvorpaa han beredte os Vejen til »det hvide Hus», og for den storstilede Gæstfrihed, han udviste mod Sangerkoret under Besøget i Washington. Endelig bør det nævnes, at ogsaa den amerikanske Gesandt i Danmark, Dr. *Maurice Francis Egan*, omfattede vort Forehavende med Interesse og under et Ophold i Fristaterne tidlig paa Foraaret 1911 virkede for at interessere Amerikanerne og navnlig amerikanske Universitetskredse for vort Besøg.

M. C. Madsen.

Efter samstemmigt Raad fra de Dansk-Amerikanere, vi havde faaet i Tale, henvendte Bestyrelsen sig i Skrivelse af 3. Aug. 1911 til »Dansk-amerikansk Selskab«s daværende Formand, Entreprenør *M. C. Madsen* i New York med Forespørgsel om, hvorvidt Selska-

bet vilde interessere sig for Sagen og mulig tage den i sin Haand. Svaret gik ud paa, at D. A. S. med største Glæde havde modtaget Meddelelsen om vor Plan; »... der er ikke« — skriver *M. C. Madsen* — »og har ikke været nogen Sag oppe af større Betydning for Bestræbelsen for inderligere Forbindelse mellem Danske i Amerika og Hjemlandet ... «; og Selskabets Eksekutivkomité i Chicago lover »at gøre sit yderste med at støtte og hjælpe os i enhver Retning med Ledelse, Arrangementer, Pressekampagne o. s. v. ... «; den engagerede straks til dette Arbejde en Sekretær, Hr. *C. H. W. Hasselriis* i Chicago, og kunde vanskelig have lagt vor Sag i bedre Hænder. Den Iver, Energi og Dygtighed, hvormed denne Mand tog Arbejdet op med Tilrettelæggelse af Ruten, med Pressekampagne, og med den vidtløftige Korrespondance

C. H. W. Hasselriis.

— paa den ene Side med os, paa den anden Side med de Lokalkomiteer, der nedsattes i de forskellige Byer, vi skulde besøge — fortjener vor største Paaskønnelse og Tak.

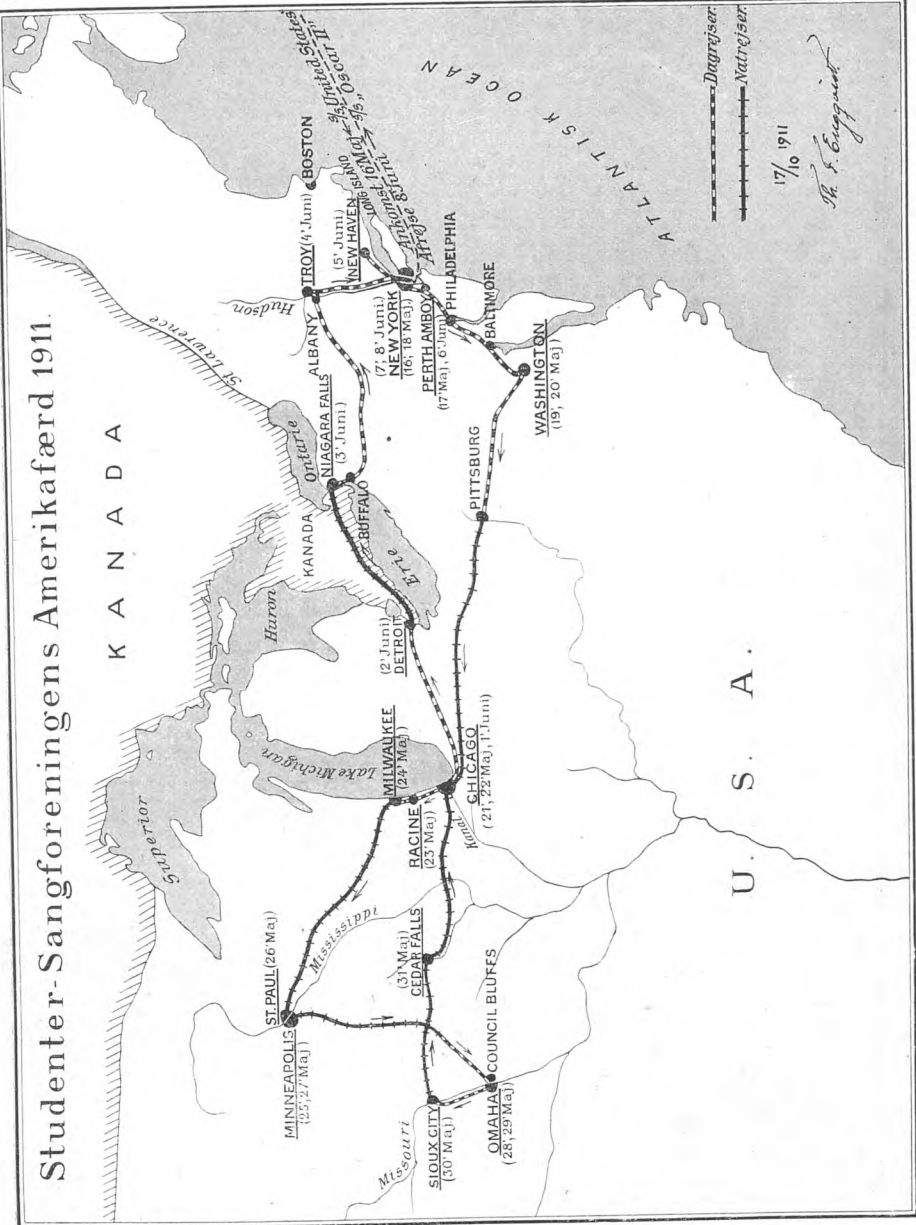
Paa Grund af Foretagendets Omfang og den store økonomiske Risiko mente D. A. S., at vi burde have en egen forretningsmæssig Leder med paa Turen, og efter Samraad med Selskabet engagerede Sangforeningens Bestyrelse hertil Direktør *Gustave Thalberg* fra Stockholm, som i samme Egenskab havde været med baade paa Lundensernes og Nordmændenes Tur, og som blev os varmt anbefalet af den norske Studentsangforenings Formand, Dr. *Thomsen*, der ligeledes under Forberedelserne til Turen stillede sig til vor Disposition med Raad og Oplysninger.

Efter mange og langvarige Forhandlinger med vor Impresario og med D. A. S. fæstnedes efterhaanden Turens Rammer. Af Hensyn til Deltagernes Tid maatte Turens Varighed begrænses til 46 Dage, og af disse vilde 24 medgaa til Rejsen frem og tilbage, som paa Grund af Foretagendets nationale Karakter selvfølgelig skulde foregaa med dansk Skib.

»Det forenede Dampskibsselskab« stillede sig — som alle andre, hvis Bistand vi søgte — meget velvilligt og indrømmede os betydelig Moderation i Betalingen, ligesom der af Direktør *Cold*, Afdelingschefen, Kaptajn *Holst*, og Skibenes Kaptajner og Besætninger blev gjort alt for at gøre os de lange Sørejser frem og tilbage saa behagelige som muligt.

Kun 22 Dage var altsaa levnet til selve Rundrejsen i Amerika, og det gjaldt om i den Tid at faa saa mange Landsmænd i Tale som muligt, samtidig med at dog nogen Tid maatte ofres paa at se de store Byer New York og Chicago, Regeringsbyen Washington, en amerikansk Universitetsby, New Haven, og Amerikas største Naturvidunder: Niagara. Derefter blev Ruten da fastslaaet saaledes: New York — med Afstikker til Perth Amboy — Washington — Chicago — Racine — Milwaukee — Minneapolis — St. Paul — Omaha — Sioux City — Cedar Falls — Chicago — Detroit — Niagara — Troy — New Haven — Perth Amboy — New York. Længere vest paa end til Omaha var det umuligt at naa, og desværre maatte vi afslaa en Anmodning fra den danske Konsul i San Francisco, som paa de derboende Danskes Vegne indstændigt opfordrede os til at forlænge Turen gennem Rocky-Mountains ud til Stillehavskysten, hvad der naturligvis for os havde været meget fristende. Et Blik paa Amerikakortet vil dog vise, at Afstanden fra Omaha til San Francisco er om-

Studenter-Sangforeningens Amerikafærd 1911.

Kort over Ruten.

trent lige saa lang som Afstanden New York—Omaha, og naar det oplyses, at den planlagte Rejserute repræsenterer paa det nærmeste 1000 danske Mil og svarer til en Rundrejse gennem det halve af Europa, vil det vist indrømmes, at mere ikke kunde præsteres paa den tilmaalte Tid.

Antallet af Deltagere i Turen blev fastsat til 50, heri indbefattet Bestyrelse, Solister og Impresario. Bestyrelsesmedlemmernes Arbejde var ingeniunde afsluttet med Forberedelserne, ogsaa paa selve Turen ventede der hver af dem særlige Opgaver, og navnlig da Formanden, Læge *V. Christophersen*, og Dirigenten, kgl. Operarepetitor *S. Levysohn*, der som Turens egentlige Ledere skulde bære henholdsvis

V. Christophersen.

den repræsentative Ordførerpligt og det musikalske Ansvar paa deres Skuldre. Sekretæren skulde besørge den mere og mere opsvulmende Korrespondance — det fortælles, at han paa selve

Turen sled flere amerikanske Fyldepenne op; Kassereren havde Opgørelsen af Regnskaberne over Koncerter, Rejser og Hotelophold; Arkivaren kunde ganske vist lade Arkivet blive hjemme, men fik til Gengæld nok at gøre paa Turen som førende Tenor i Koret og som Solosanger. Det var jo nemlig et stort Held for vort Foretagende, at vore gamle prøvede Solister, kgl. Kammeranger *Helge Nissen* og Murmester *Olaf Holbøll* kunde tage med os — den førstes Verdensry fra hans Optræden paa »Covent Garden« blev naturligvis kraftig benyttet i den Pressekampagne, der af D. A. S.

S. Levysohn

iværksattes inden vor Ankomst, baade i den danske og den amerikanske Presse. Foruden Solister kunde vi til Koncerterne des-

uden møde med hele to Solokvartetter, nemlig 1) *Holbøll, Jørgen Møller, Helge Nissen og Clante*, 2) *Poul Knudsen, Anders Møller, Engqvist* og — ligeledes *Clante*, som paa Grund af, at Maleren *H. H. Schou* var forhindret i at tage med, maatte synge 2. Bas i begge Kvartetter og derved blev den eneste af Turens Deltagere, der kom til at synge med i alle de udførte Sange.

Helge Nissen.

Med Udtagelsen af »Amerikakoret« forelaa Bestyrelsens allervanskeligste Opgave, idet der paa de fremlagte Lister havde tegnet sig henved 125 Lysthavende, hvoraf altsaa kun godt en Tredjedel kunde komme i Betragtning. Naturligvis maatte det musikalske Hensyn være det overvejende ved Korets Udvælgelse; men ved Siden heraf kom Hensynet til, at Ungdommen blev nogenlunde fyldigt repræsenteret i den Skare, der skulde ikke blot synge, men ogsaa vise

Amerikanerne, hvorledes danske Studenter ser ud. Efter indgaaende Prøvelse (for en nedsat Bedømmelseskomité paa 7 Mand) af dem, hvis sanglige Kvalifikationer ikke var Bestyrelsen fuldt bekendte, efter derpaa stedsfunden Klassifikation og Lodtrækning mellem ligelig kvalificerede lykkedes det endelig at faa udtaget dem, der sikkert kunde komme med, foruden 12 Suppleanter — 3 paa hver Stemme — som skulde deltage i Prøverne og indtræde i mulig inden Turens Begyndelse ledigblivende Pladser.

En anden vanskelig Opgave var Udvælgelsen af de Sange, der skulde danne Repertoiret paa Turen; ogsaa her stod Bestyrelsen overfor en *embarras de richesse*. Nationale Sange og Folkeviser skulde naturligvis indtage en fremragende Plads, men samtidig skulde Hensyn

Olaf Holbøll.

Bestyrelse.

1. *Viggo Christophersen*, Læge, Formand.
2. *Salomon Levysohn*, kgl. Operarepetitor, Dirigent.
3. *August Levinson*, Overretssagfører, Kasserer.
4. *Olaf Holbøll*, Murmester, Arkivar.
5. *Thorevald Engqvist*, cand. polyt., Sekretær.

Dirigent.

2. *Salomon Levysohn*, kgl. Operarepetitor Student fra 1876

Solister.

4. *Olaf Holbøll*, Murmester Student fra 1889
6. *Helge Nissen*, kgl. Kammersanger — - 1888

I Tenor.

7. *Ludvig Andresen*, Læge Student fra 1885
8. *Carl Bang*, stud. jur. — - 1906
9. *Eiler Bang*, cand. phil. — - 1908
10. *Niels Christian Gørdes*, stud. med. — - 1909
11. *Christian Gottschalck*, stud. med. — - 1905
12. *Christian Guldmann*, cand. polyt. — - 1904
4. *Olaf Holbøll*, Murmester — - 1889
13. *Pjetur Jonsson*, cand. phil. — - 1906
14. *Poul Knudsen*, stud. polyt. — - 1905
15. *Johan Kuhn*, Læge — - 1894
16. *Aage Schultz*, cand. theol. — - 1899

II Tenor.

17. *Reinholdt Arum*, stud. jur. Student fra 1906
18. *Otto Boserup*, stud. med. — - 1907
19. *Carl Brattli*, kgl. Translator — - 1890
20. *Henrik Bæk*, stud. med. — - 1908
21. *Christian Fabricius*, stud. med. — - 1909
22. *Peter Jacobsen*, Kommunikerer — - 1899
23. *Jørgen Lundbye*, cand. theol. — - 1895
24. *Einar Møllerup*, cand. jur. — - 1901
25. *Anders Møller*, cand. polyt. — - 1902
26. *Jørgen Møller*, Dr. med. — - 1886
27. *Harald Wahl*, cand. jur. — - 1898
28. *Flemming Wulff*, stud. jur. — - 1908

I Bas.

29. *Per Biørn*, Assistent Student fra 1906
30. *Aage Branner*, stud. med. — - 1907
31. *Paul Drucker*, stud. med. — - 1909
5. *Thorvald Engqvist*, cand. polyt. — - 1904
32. *Einar Jørgensen*, cand. polyt. — - 1901
33. *Richard Krause*, cand. jur. — - 1896
34. *Aage Meutengracht*, stud. mag. — - 1904
35. *Alfred Petersen*, stud. polyt. — - 1905
36. *Aage Rahr*, stud. mag. — - 1906
37. *Maximilian Teermoes*, cand. jur. — - 1887

II Bas.

38. *Axel Høeg Brask*, cand. mag. Student fra 1893
1. *Viggo Christophersen*, Læge — - 1879
39. *Georg Clante*, cand. phil. — - 1893
40. *Axel Engberg*, Overretssagfører — - 1892
41. *Conrad Fabritius Tengnagel*, cand. jur. — - 1903
42. *Victor Farsøe*, cand. polyt. — - 1900
43. *Holger Fritz*, Kontorchef — - 1886
44. *Aage Jacoby*, stud. jur. — - 1909
3. *August Levinson*, Overretssagfører — - 1885
45. *Erik Lunn*, cand. jur. — - 1893
46. *Asgar Møller*, stud. jur. — - 1906
6. *Helge Nissen*, kgl. Kammersanger — - 1888
47. *Jørgen Ohlsen*, cand. phil. — - 1906
48. *Holger Rud*, stud. med. — - 1909
49. *Axel Therp*, cand. jur. — - 1901

Gustave Thalberg, Managing Director Student fra 1873
C. M. Machold, Assistant Manager.

tages til, at baade ældre og yngre danske Komponister blev repræsenteret, og at et passende Udvalg af norske, svenske og finske Sange blev taget med. Resultatet af Overvejelserne blev Udvalget af nedenstaaende 50 Sange:

1. <i>Joh. Hartmann</i> : Dansk Nationalsang.	25. <i>P. Heise</i> : De Smukke.
2. Agnete og Havmanden, dansk
Folkevis.	26. <i>Paul Hellmuth</i> : Jenny i Rugen.
3. Roselille.	27. <i>E. Hermes</i> : Långtan till den älskade.
4. Jysk Dansevise.	28. <i>H. Kjerulf</i> : Brudefærden i
Hardanger.
5. Stev fra Vegaardshejen, norsk
Folkevis.	29. » Serenade ved Strand-
bredden.
6. Till svenska Fosterjorden, svensk
Folkevis.	30. <i>H. E. Krøyer</i> : Fædrelandssang.
7. Till Österland, svensk Folkevis.	31. <i>P. E. Lange-Müller</i> : Ak, paa Marken.
8. Maanens Frieri, tysk Folkevis.	32. » Serenade.
9. <i>Joh. Bartholdy</i> : Serenade.	33. » I Skoven.
10. <i>C. M. Bellman</i> : Fredmans epistel
nr. 82.	34. » En Engel har
rørt din Pande.
11. » Fredmans sång
nr. 16.	35. <i>O. Lindblad</i> : Svenska National-
sången.
12. <i>F. W. Berner</i> : Regensianeren.	36. » Stridsbön.
13. <i>Edv. Grieg</i> : Sangerhilsen.	37. » Invitation till dans.
14. » Den store, hvide Flok.	38. <i>O. Mallng</i> : Fra Himlen falder der
Stjernesud.
15. » Bådn låt.	39. <i>F. Möhring</i> : Sof i ro.
16. <i>C. J. Hansen</i> : Studentervise.	40. <i>Carl Nielsen</i> : Fædrelandssang.
17. <i>J. P. E. Hartmann</i> : Studentersang.	41. <i>R. Nordraak</i> : Norsk Fædrelandssang.
18. » Mindesang over
de Faldne.	42. <i>F. Pacius</i> : Suomis sång.
19. » Jægersang af
»Syvsoverdag«.	43. » Björneborgarnes marsch.
20. » Rejsen til
Vinlandene.	44. <i>Reissiger</i> : Olaf Trygvason.
21. » Frejas Stjerne.	45. » En Sangers Bøn.
22. » Flyv Fugl!	46. <i>H. Rung</i> : Danmark, mit Fædre-
land.
23. <i>P. Heise</i> : Jylland.	47. » Modersmaalet.
24. » Dans, ropte felen.	48. <i>Alfr. Tofft</i> : Vort Hjem.
	49. <i>G. Wennerberg</i> : Fanmarsch.
	50. <i>Aug. Winding</i> : Den evige Sne.

Til Brug ved Koncerterne fremstilledes — i et Antal af 20000 — en Tekstbog, hvori fandtes Teksterne til alle de 50 Sange med vedføjet metrisk, engelsk Oversættelse ved en af Deltagerne i Turen, kgl. Translatør *Carl Bratli*. Heftet, hvis Omslag var tegnet af Arkitekt *Ridder*, var desuden forsynet med foranstaaende Billede af Amerikakoret og Fortegnelse over dettes Medlemmer.

Den 1. Februar tog Prøverne deres Begyndelse og fortsattes med Iver, uafhængigt af Sangforeningens almindelige Mandagsprøver, med Indøvelsen af de 50 til Turen udvalgte Sange. Suppleanterne holdt trofast ud til det sidste, haabende paa, at noget

menneskeligt skulde hænde nogle af de faste Deltagere. Kun 3 af de 12 lykkedes det paa denne Maade at komme med; men gærne havde Bestyrelsen taget de andre 9 med, og for Resten alle dem, der havde tegnet sig, og som naturligvis var kede af at gaa glip af denne enestaaende Lejlighed til ganske gratis at foretage en Rejse til den nye Verden. Forøvrigt maa det siges, at de mindre lykkelige, som ikke kom med, bar deres Skæbne beundringsværdigt. Med godt kammeratligt Sindelag deltog de i Afskedsfesten før vor Afrejse, ønskede os Held og Lykke paa Færden, fulgte — medens vi var borte — med Glæde Beretningerne om vort Sejrs-tog, og beredte os, da vi kom hjem igen, en fornøjelig og festlig Modtagelse — hvorom senere.

Tekstbogen.

Da Amerikafærden var en fastslaaet Kendsgerning, besluttedes det at bede Danmarks daværende Kronprins, *H. M. Kong Christian X*, der — selv Student — altid har staaet den akademiske Ungdom nær og interesseret sig varmt for den, om at overtage Protektoratet over Turen. Hans Majestæt opfyldte beredvilligt vort Ønske; han fulgte med Interesse baade Forberedelserne og selve Turens Forløb, med hvilken han efter eget Ønske gennem jævnlige Meddelelser blev holdt à jour.

Desuden anmodede vi Universitetets Rektor om at medgive os en Udtalelse, som kunde lette os Adgangen til at komme i Berøring med amerikanske Universitetskredse. Da den Skrivelse, som Rektor i Universitetets Navn udfærdigede, baade udtaler, hvad Formaålet med Rejsen var, og viser Universitetets Anerkendelse af dette Formaal, skal den in extenso meddeles her:

UNIVERSITETETS REKTOR.

Kjøbenhavn den 28. Februar 1911.

The University of Copenhagen

begs leave to express the warmest sympathy with and interest in the tour to the United States of North America now planned by Danish Student Singers. The Society of Danish Student

Singers consists of graduates and undergraduates of the University of Copenhagen, and is permanently connected with the University through giving musical assistance at all University ceremonies. In now projecting a tour to America this Society has had divers purposes in view: first, to present Danish singing to an American public; next, to give members of the Danish University an opportunity of getting acquainted with American life and American nature; and finally — last, but not least — to carry over to countrymen in that far-off part of the world a greeting in song from their mother country. If that intention is achieved, the tour may be of no small importance for national culture.

On behalf of the University I therefore want to recommend the Singers most heartily to any University and University circle they may come in contact with in America, as well as to all those authorities or private persons whose support may be of value for the successful carrying out of the enterprise.

(sign.) KR. ERSLEV

h. a. Rector Universitatis

Vi var saaledes vel rustede til at drage ud paa vor Æventyrfærd. Bulletinerne fra Amerika lød særdeles gunstige. Ingensinde havde et Foretagende i den Grad evnet at samle alle Danske til enigt Forarbejde; ja ikke blot de danske, ogsaa svenske og norske Amerikanere imødesaa vort Besøg med Forventning, og flere Steder deltog de i Forberedelserne til vor Modtagelse. Baade fra Chicago og New Haven fremkom Indbydelse til os om at besøge de derværende Universiteter, og fra Chicagostuderterne forelaa en Opfordring til at tilbringe en Aften i »University Club«, Chicagos

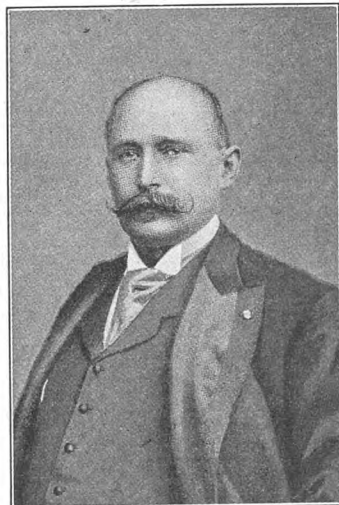
»Studenterforening«. Flere Steder var det lykkedes vore Landsmænd at interessere de lokale amerikanske Embedsmænd, Byernes folkevalgte »mayors« for vort

Gustave Thalberg.

Besøg, og endelig modtog vi gennem den danske Gesandt, Grev *Moltke*, en ærefuld Indbydelse til at være Mrs. og Mr. *Taft's* Gæster ved et garden-party i »det hvide Hus« under vort Ophold i Washington d. 19. Maj. Intet Under, at Deltagernes Forventninger til Turen, efterhaanden som Afrejsen nærmede sig, steg mere og mere; maatte vi nu blot paa vor Side kunne opfylde de Forventninger, som sikkert stilledes til os, og maatte vort Besøg blandt Landsmændene derovre for disse faa den Betydning, som baade de og vi haabede.

Den 9. Marts rejste vor Impresario fra København til New York for i den resterende Tid inden vor Ankomst at træffe endelige Arrangements med Leje af Koncertlokaler, Forberedelse af Jærnbanerejser, Hotelophold m. m. Til at bistaa sig — og os — under Turnéen med Salg af Tekstbøger og det vanskelige Arrangement med Forsendelse fra Sted til Sted af Korets Bagage engagerede Thalberg som »assistant manager« en dansk Mand i Philadelphia, *C. M. Machold*, tidligere Kaptajn i Fristaternes Hær — og selv gammel Sanger, hvorfor han med Interesse fulgte os paa vor Rundrejse i Amerika og paa enhver Maade søgte at gøre sig nyttig for os.

C. M. Machold.

For Amerikakoret fløj den sidste Tid før Afrejsen afsted, optaget som vi var af de afsluttende Prøver og Ordningen af en Mængde Detailspørgsmaal. Til at bære som Kendingsmærke paa Turen fik hver Deltager udleveret en af Arkitekt *Ridder* tegnet Sølvmedaille med til-

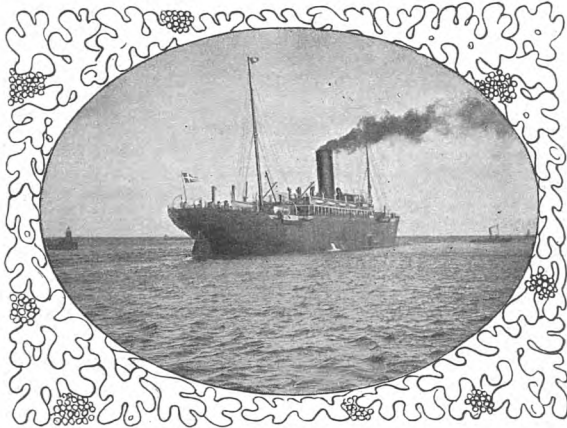
hørende Sløjfe i de danske Farver; af samme Medaille medførtes desuden et Antal Eksemplarer, beregnede til undervejs at over-

Medaillen.

rækkes som Erindring om Besøget til saadanne Mænd, der i særlig Grad havde gjort sig fortjent af Foretagendet; ved en Audiens hos Turens Protektor havde Formanden den Ære at overrække denne det første Eksemplar af Medaillen. Endelig havde vi ogsaa forbedret os paa de Fester, der ventede os under vort Ophold i Amerika, idet Sangforeningens Digtere, Overlærer *Axel Sørensen*, Prof. *C. C. Jessen*, cand. theol. *J. Lundbye* og stud. mag. *C. Langballe* havde medgivet os smukke Sange til Forherligelse af disse Møder mellem danske Studenter og Landsmænd i Amerika.

Inden vi ret vidste af det, havde vi den 3. Maj og dermed Afskedskoncerten i Odd-Fellow Palæet, som var fyldt til sidste Plads af vort trofaste Publikum, med Kronprinsen og Kronprinsessen i Kongelogen. — Da næste Dag Kl. 1½ Afgangssignalet lød fra »United States« Kommandobro, var Studenter-Sangforeningens Amerikakor fuldtalligt om Bord, og forventningsfulde stævnede vi ud af Københavns Frihavn — Æventyret i Møde.

OVERREJSEN

KONCERTEN Aftenen før Afrejsen var forbi. Fra hver Plads i Koncertpalæets store Sal havde der lydt et hjerteligt »Lykke paa Rejsen« op til os, og opfyldt af Tankerne om alt det nye og fremmedartede, der ventede os, ilede vi hjem hver til sit. Der var ikke Stemning for, som vi ellers plejer efter en Koncert, at sidde sammen i festligt Lag og drøfte Aftenens Udfald og synge vore gamle Sange. Tanken om, at i Morgen skulde den Rejse, som i Maaneder havde beskæftiget vort Sind, blive til Virkelighed, den Tanke overskyggede alt andet. Selv de mest rejsevante følte ingen Trang til at forlænge Aftenen hos Wivel. Og de purunge, som endnu aldrig havde sat Foden paa fremmed Grund, hvilken Begivenhed vilde ikke denne Færd blive for dem; i Fjor maaske Deltager i den sædvanlige Pinsetur til den lille, venlige Provinsby, og i Aar Deltager i Koncertrejse gennem De forenede Stater! Nej, lad os endelig komme hjem til vore egne Stuer nu den sidste Aften og sidde i Ro med vore nærmeste!

Og meget var der jo ogsaa at ordne. Manchetskjorterne blev endnu engang talt efter og omhyggeligt lagt i Kufferten. Selv om man ikke havde 47 stivede Skjorter med, som Sagnet berettede om *Anders Møller*, saa fyldte de dog godt. Og sikkert Mas med den Kjole! Det var ganske umuligt at faa Ærmerne til at ligge rigtigt, saa de ikke blev krøllede. Ja ja, naar man kom om Bord, kunde man jo hænge den op; saa gik vel Folderne af den. Saa var der endvidere alt Undertøjet og Strømperne og Lommetørklæder. — Det var dog vist egentlig dumt, at man havde lagt Skjorter og Kjole ned i Bunden af Kufferten, de maatte jo ikke trykkes. Om igen! — og nye Vanskeligheder viste sig, naar man kom til at tænke paa den store og den lille Kuffert, A og B, og hvad man skulde stoppe i den ene og hvad i den anden.

Nej, Rejsefeberen var i Blodet, og inden man vidste et Ord deraf, var det langt hen paa Natten, og de sidste Stykker Rejsetøj blev stuvet ned i Hast og ureflekeret, for man skulde dog være færdig engang og se at faa sig lidt Søvn.

Men Søvnen blev sikkert for de fleste af os Sangere lige saa urolig som den Aften, vi skulde nyde i Ro med vore nærmeste. Bølgesprøjt og Indianere og Skyskrabere har indtaget en fremtræ-

Ved Afrejsen.

dende Plads i de Drømme, som den Nat gæstede Studenter-Sangforeningens Medlemmer.

Naa, Dagen, den 4. Maj, oprandt; de sidste Forberedelser blev gjort, og ved 12-Tiden myldrede Mennesker i Tusindvis ude paa Frihavns Kajer. Aldrig før har der vist været et saadant Menneskehav derude som den Dag og kun een Gang senere, — da vi kom tilbage. Vi følte, at den Velvilje, som altid strømmede os i Møde i Koncertsalen, her havde givet sig et stærkere Udslag, at det »Lykke paa Rejsen«, vi havde modtaget Aftenen forud, skulde siges os mangedobbelt her.

For det var jo os, det gjaldt. Alle de sørgmodige Miner og halvt skjulte Taarer, man ellers ser, naar Amerikabaaden lægger ud, var forsvundet for smilende Ansigter. Det var Hyldest til en Hær, der drog i Felten. Og smykket med Blomster, med Foraarets

første Bøgegrene i Haand samledes vi paa Promenadedækket, efter at Direktør *Cold* paa Det forenede Dampskibsselskabs Vegne ved et Glas Champagne havde ønsket os god Rejse og betroet os til Kaptajn *Gøtsches* Omsorg. Vor sidste Hilsen skulde ogsaa lyde til alle de mange dernede.

Da »United States« langsomt gled ud fra Bolværket, og de sidste Trosser plaskede i Søen, klang »Du danske Mand« ud over Folkemængden med en Varme og Kraft, der fortalte den lyttende

Over Kattegat i Sol.

Skare, at det ikke blot var en Fornøjelsestur, vi begav os paa. »Vort gamle Land! af al vor Magt vi øger din Rigdoms Ring« var den Devise, som skulde lyse over vor Færd, det Ledemotiv, som skulde klinge igennem al vor Sang.

Men naturligvis, det skulde ogsaa være en Studentertur, og derfor fulgte »Vi er et lystigt Folkefærd« umiddelbart efter. Med godt Mod og friskt Humør drog vi ud; thi »Haabets lille Baad kan rumme særdeles mange«.

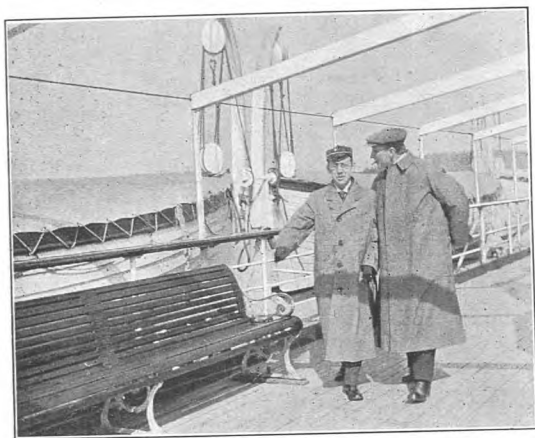
Og endelig lød »Der er et yndigt Land« som sidste Farvel til Danmark og dets skønne Foraar, som vi forlod, just da Anemonen og Bøgen vaagnede. Det »Leve gamle Danmark«, der fulgte efter, bar vor Hilsen og Hyldest til Skoven og Stranden og alt, hvad vi havde kært herhjemme.

Bøgegrenene vifter, Lommetørklæderne flagrer derinde fra Land. Nu gaar Turen mod fjerne Strande!

Og lad os saa komme ned til Frokosten!

For det maa jo indrømmes, at vi meget hurtigt lærte at anvende Sætningen: »Søluften tærer« og at indrette os paa de 3 »Skydebanemiddage«, Livet om Bord daglig bød paa. Og saa gik den Tid. Orientering og Indkvartering gik ogsaa glat fra Haanden, da vi i Forvejen var inddelt i Kahytshold; og hvad Køjepladser angik, saa gjaldt den gyldne Regel, at hvem der kom først til Mølle, fik først malet, uden Persons Anseelse, brutalt, om end ikke i Tavshed.

Uden Forpligtelser var vi imidlertid ikke. Allerede Klokken

Morgentur.

halv fem samme Eftermiddag meldte *Levysohn* sig med sin Taktstok parat, og saa længe Vejret og Almenbefindendet tillod det, maatte vi møde til Prøve baade Formiddag og Eftermiddag; thi alt skulde jo kunnes og kunnes udenad. Den har altid været vor svage Side, den Tekst. Men efterhaanden som Dagene gik, blev det os ligefrem en behagelig Adspredelse at lære Vers

udenad. Man bliver nøjsom med Underholdningen, naar man 12 Dage i Træk kun ser Vand og Himmel.

Den 5. Maj om Morgen stod vi ganske langsomt ind gennem Kristiania Fjord. Taage laa over alt; men lidt efter lidt blev det klart, Solen brød frem, og Fjord og Fjælde laa i straalende Lys. Forbi Drøbak og Oscarsborg, — hvor kendte vi Landet igen, de af os, som havde været med i Norge 1909.

Ved den Prøve, som fandt Sted under Indsejlingen, søgte Formanden imidlertid at drage vore Tanker hjemad, idet han mødte frem med en Kurv fuld af de dejligste, duftende Liljekonvaller, som Bestyrelsens Damer havde overdraget ham at uddele blandt os.

Med friske Blomster og Bøgeblade i Knaphullet gik vi i Land i Kristiania og tilbragte Formiddagen med bl. a. at aflægge Visiter hos de elskværdige Mennesker, som under vort sidste Ophold der havde beredt os saa festlige Timer. Som en Tak for sidst gav

vi om Eftermiddagen en Velgørenhedskoncert i Fæstningen Akershus Gymnastiksal. Vi var lidt ængstelige for, at der ikke skulde blive fuldt Hus, dels fordi Tiden var noget ubekvem, dels fordi man havde fortalt os, at Nordmændene ikke yndede Begrebet Velgørenhedskoncert. Men vor Bekymring blev som blæst bort, da vi saa, at Salen var fyldt til sidste Plads. Og vi havde ikke begyndt Koncerten, før vi følte den samme Velvilje og Sympati strømme os i Møde som for to Aar siden. Just da vi stod i Begreb med at træde ind i Salen, kom den norske Studenter-Sangforenings Dirigent,

Første Prøve om Bord.

Grøndahl, og fæstede paa Kongens Vegne St. Olavskorset paa *Levysohns* Kjøleopslag. Vi følte det som en Ære, der var vist Studenter-Sangforeningen, og de drønende Hurraraab, hvormed vi hilste Ordensudnævnelsen, viste, at vi skønnede paa den.

Det Bifald, der slog op imod os, og som voksede til hele Ovationer, efterhaanden som Koncerten skred frem, fortalte os, at vi havde erobret Nordmændenes Hjerter, og varslede os nye Sejrvindinger hinsides Atlanten.

I vidunderlig Sol luftede vi vore Huer op ad »Karl Johan«. Det var en lidt uvant Hovedbeklædning for mange af os, og den Ulyst, som de fleste Danske føler ved at bære Uniform, fristede stærkt til at ombytte den med en mere normal; men vort Reglement forbød det. Kun om Bord maatte vi gaa med andet Hovedtøj.

Hvor mindede denne Dag os om vort sidste Besøg, de samme Mennesker, det samme solfyldte, rolige Vejr, den samme Hjertelighed. Da en Skare af os kørte fra Majorstuen op til Holmenkollen og i den stille Aften saa ud over Fjorden og Byen, hvor Lysene lidt efter lidt dukkede frem, forekom det os, som om det var i Gaar, vi havde været til Fest derude paa Snarøen hos vor varmtfølede Ven, Redaktør *Schibsted*. Ingen har vist os større Gæstfrihed og Venlighed end han, og heller ikke denne Gang skulde vi drage bort uden at føle, at vi var velkomne hos ham.

Det var just Redaktør Schibsteds Fødselsdag, og i hans gæstfrie Hjem samledes hen paa Aftenen, til Dels hidkaldte pr. Telefon, en stor Del af Sangerne tillige med de respektive Kristianiafamilier, de i Forvejen havde været Gæster hos, deriblandt den danske Konsul *Schram* og Frue, hos hvem Formand, Dirigent og Solister havde været indbudt til Middag. I Redaktør Schibsteds Champagne tømtes Skaalen for Fødselsdagsbarnet med Tak for Gæstfrihed mod de danske Studentersangere ved denne og tidligere Lejligheder, og fra norsk Side frembares gode Ønsker for vor forestaaende Færd. Desværre var Tiden til Samvær kun kort; Skibets officielle Afgangstid var Kl. 11, og trods Værtens Forsikring om, at det først vilde komme til at gaa ved 12-Tiden, turde vi dog ikke vente saa længe med at komme om Bord. Men Opbrudet fra et saa gæstfrit Hus tager Tid, og Vejen til Skibet var længere end beregnet, saa Klokken blev dog $\frac{1}{4}$ over elleve, før de sidste Sangere naaede om Bord, opfordret til at paaskynde Gangen ved Dampfløjtens manende Kalden. Heldigvis kom dog alle i god Tid; thi først Kl. 11 $\frac{1}{2}$ standsede Dampspillet Kæderaslen som Tegn paa, at det sidste Gods var indladet, og noget efter gled da »United States« i herligt Maaneskin ud af Havnen, medens »Ja, vi elsker« lød fra Sangerne som Hilsen og Tak til Kristianienserne, der fyldte Kajen.

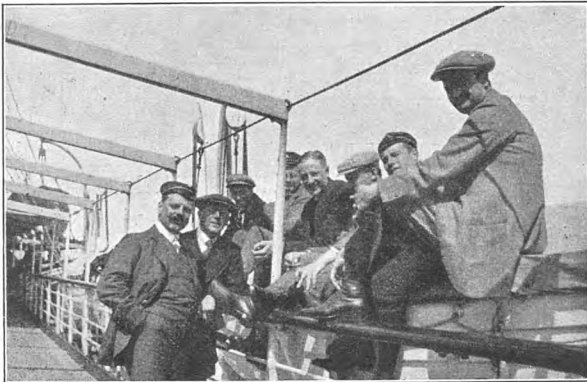
Næste Morgen blev de sidste Passagerer og det sidste Gods taget ind i Kristianssand, endnu en Gang kunde vi afsende Breve til Hjemmet og modtage Hilsener fra vore hjemmeværende Kammerater, bl. a. fra *Viggo Strøyberg*, der som Suppleant havde deltaget i alle Korets Prøver og nu med udmærket kammeratligt Sindelag viste os, at han fulgte os i Tankerne. Og saa fulgte de 10 Dages Sørejse, Dage, hvor Havet var saa spejlblankt, som var det Øresund, vi sejlede paa, Dage, hvor Regn og Slud stod ind gennem hver Sprække i Skibet, Dage, hvor Bølgerne skumklædte og fraadende væltede sig mod Boven, og hvor de mindre søstærke Passagerer med alle Tegn paa Afsky holdt sig borte fra Bordet.

Af enkelte blev der gjort Forsøg paa at tilkæmpe sig Herredømme over det revolutionære Indre, men i Almindelighed bukkede vedkommende ynkeligt under for sit Væsens voldsomme Tilbøjeligheder. Og meget skulde der ikke til for at fremkalde Eksplosionen. En af Sangerne havde saaledes en urolig Dag kæmpet sig gennem Middagen, mens *Bratli* og *Kuhn* med Benyttelse af Sprogets fedeste Betegnelser havde fortalt de mest haarrejssende Historier om Søsnygen og dens gruelige Følger. Da *Bratli* derefter ved Synet af Desserten udbrød, idet han velbehageligt

I Dobbeltild.

gned sig i Hænderne: »Saa, Børn, nu kommer Flødeskummet!«, saa brast det for den ulykkelige, som hilst af den ubarmhjerdigste Latterbølge med alle Tegn paa de frygteligste Kvaler søgte fra Dør til Dør, inden det endelig lykkedes ham at slippe ud. Dog, — Glemselen lægger sin dulmende Kaabe over alt. Da forskellige

Sangergruppe om Bord.

Sangere ved Ankomsten til New York blev interviewet om Overreisen, og vedkommende blev spurgt, om han havde været søsyg, lød Svaret: »Nej, ikke jeg, min Herre! Men de andre led jo noget.«

Uvejrdsdagene var faa, og Livet om Bord kom igen i

den rette Gænge. Vi var de mange paa 1. Kahyt, og ganske naturligt kom det studentikose til her at præge alt. Studentersangeren har en egen frisk Maade at tage alle Situationer paa og vinder sig derfor let Venner. Men først og fremmest er det hans Sang,

der lukker alle Døre og Hjerter op for ham. Det har han mærket ofte nok, og derfor er han heller ikke karrig dermed. Et Par Gange blev der afholdt Koncerter ude under aaben Himmel paa Mellemdækket, hvor Passagererne samledes i tætte Skarer for at lytte. Og her blev vi første Gang Vidner til, at vor Sang kunde gaa til Hjertet og fremkalde Taarer, disse Taarer, som vi Gang paa Gang skulde se ved vore Koncerter paa hele Rejsen. Mangt et Øje duggedes, naar »Flyv, Fugl« tonede ud over det stille Vand,

Koncert paa Mellemdækket.

eller naar »I Danmark er jeg født, der har jeg hjemme« mindede om det Hjem, som nu var forladt — for de flestes Vedkommende for stedse. Men mangen en Ryg rettedes ogsaa, naar vi sang om at gaa »fremad sejgt og uforsagt, om ej i store Spring«, og da følte vi, at det betød noget at vække og opfriske Minderne om det gamle Land, igen at synge dets kendte Sange ind i Hjerter, hvor de halvvejs var glemt, at styrke de mange i Bevarelsen af det Sprog, de hørte af Moders Mund.

En anden Forkæmper for det danske Sprog og den danske Sang, den sønderjydske Sprogforenings Formand, Hr. Redaktør *Andresen* fra Aabenraa, Udgiveren af den kendte »blaa Sangbog«, var med om Bord, og hvad han i et lille Foredrag en Eftermiddag fortalte om de Kampe, som syd for Kongeaaen føres for vort Modersmaal, bestyrkede os i Troen paa Betydningen af vor Sangerfærd.

Den 9. Maj, Mindedagen for de Danskes Sejr ved Helgoland, formede Middagen sig som en lille, højtidelig Begivenhed, idet Kaptajn *Götsche* udbragte et Leve for Sønderjyderne og takkede dem for den trofaste Vagt mod Syd. Hr. *Andresen* talte derefter for Danmark, hvorpaa vi sang »Slumrer sødt i Slesvigs Jord«.

Men som sagt, det studentikose prægede i overvældende Grad Livet paa 1. Kahyt. Det var kun i enkelte Øjeblikke, det højtidelige havde Overtaget. Det officielle Organ for det ikke-højtidelige var et Blad ved Navn »Vandposten«, udgivet af *Holbøll*, *Bratli* og *Gottschalck*. »Vandposten« fik imidlertid snart en Konkurrent. I Bladets første Nummer stod nemlig en Annonce saalydende: »En mindre støjende

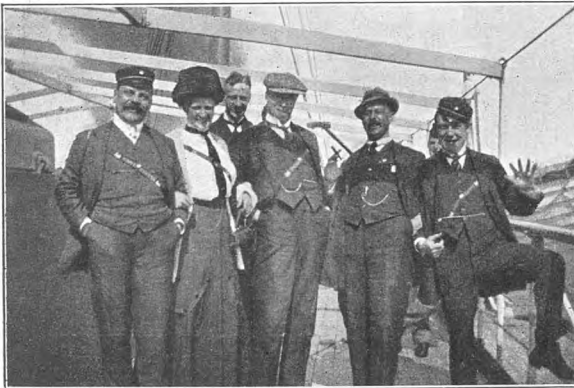

»Ohle« fotografierer.

Optræden søges. Ærbødigst Rich. Krause«. I næste Nr. fandtes følgende Rettelse hertil: »En af Annoncørerne i vort sidste Nr. har med Rette beklaget sig over en uheldig Forvanskning af en Annonce, som vi derfor iler med at rette. Annoncen skulde altsaa have set ud saalunde: »En mere støjende Optræden end min fra-

bedes. Ærbødigst Rich. Krause«.

Krause, der følte sig dybt indigneret over denne Behandling, startede straks sit eget Blad, »Ægget«, og vi havde nu midt paa Atlanterhavet den Glæde at opleve en Avisfejde, der dog hurtigt resulterede i, at begge Foretagender gik op i en

»Vandhanen«s Redaktion.

højere Enhed, »Vandhanen«, hvor betydelige Portioner af Studentersangernes Aand og Vid fik Afløb.

Hver Formiddag var Skrivesalonen omdannet til Redaktionskontor og Trykkeri, og ve den Stakkel, som vovede at komme

derned, navnlig mens der schapirograferedes af Gottschalck; thi paa dennes Skuldre hvilede ikke alene Redaktionssekretærens byrdefulde Ansvar, men ogsaa Reporterens navnlig paa dette Sted vanskelige, udadvendte Søgen efter Stof, Sætterens og Trykkerens minutiøse Arbejde og Aviddrengets lidet attraaværdige Stilling, der især kunde være besværlig, naar Bladet udkom for sent, og det skete saa godt som altid. Som det vil ses, var det mest Gottschalck, man var udsat for at forstyrre, Chefredaktøren kunde overhovedet ikke forstyrres i denne sin Virksomhed, da han »som

»Vandhanen« udkommer.

sædvanlig var optaget af sin »Antikvargerning« (Citat af »Vandposten«), og Bratlis Nærværelse paa Redaktionen indskrænkede sig til de Tidsrum, hvor han skrev Smædeartikler om sine Kolleger ved Bladet.

Naar »Vandhanen« udkom, blev Oplaget revet bort, som om det var Verdensbegivenheder, det indeholdt. Her som en lille Prøve kun et Vers af en »Ode til Kvinden«:

Naar blandt Damer der opstaar Unighed,
er det som en rigtig Tungetalermenighed,
en Forsamlig mærkværdig og underfuld,
hvor der findes mer af Talens Sølv end Tavsheds Guld.

Hver vil Ordet føre;
 ikke en vil høre,
 hvad af andre bli'r berettet;
 bli'r man ej forstaaet,
 gør det ikke no'et,
 blot de kan faa Hjertet lettet.
 Det er Kvinder, — dermed er jo det hele sagt,
 det er Kvinder. Tag du dig blot i Agt!

Eller følgende lille Forfriskning:

I Morgenbrækningen. Stewarten: »Ønsker D'Herrer Knæk-
 kebrød til »Bræk«fasten?»

Solistløbet.

»Vandhanen« viste sig som en varm Ven af Sporten. Den arrangerede saaledes en Dag en Række Væddeløb, hvori alle Sangerne deltog. I alt afholdtes der 11 Løb, hvortil Deltagerne inddeltes efter deres forskellige Kvalifikationer eller Redaktionen Opfattelse heraf. Eksempelvis skal nævnes Løbet for »søstærke« (*Per Bjørn, Erik Lunn, Drucker, Meulengracht, Guldmann*), Strugglerløbet (*Therp, Krause, Lundbye, C. Bang, J. Kuhn*) og Forelskelsesløbet (*P. Jonsson, E. Jürgensen, H. Bæk, Tvermoes og Jacobsen*). I Solistløbet, af hvilket hosstaaende Billede giver en Situation, deltog *Nissen, Gerdes og Holbøll*. Efter Løbene afholdtes der en stor Præmieuddeling, hvor saa forskelligartede og tilsyneladende værdifulde Ting som et Pillespejl, tre Menneskeaber og otte Guldure blev skænket bort.

Dog — Livet bød ogsaa paa andre Glæder end dem, der flød af »Vandhanen«.

Da saaledes *Farsøe* paa Rejsen fejrede sin Fødselsdag, blev

han om Morgenen taget paa Sengen af en Deputation, som mødte i den noget ualmindelige Festrugt: Studenterhue, Livkjole med Medaille og dannebrogfarvede Baand, Underbenklæder og bare Ben. Efter at de første Lykønskninger havde fundet Sted, blev Barnet svøbt ind i et Flag, hvorpaa han under Sang og Trommehvirvler blev baaret rundt i Gangene. Foran Processionen gik et Par af Deputationens Medlemmer og blæste Sørgekoral i et Par blanke Sengehæste. Efter denne Æresrunde blev »det høje Lig«, som »Barnet« var blevet til under Turen, anbragt paa Gulvet

Et fint Parti.

foran Hovedtrappen, hvor Deputationen samt det Følge, der havde samlet sig, hilste ham med »Se, god Morgen«. Han var hele Dagen Genstand for megen Opmærksomhed.

En af Passagererne paa 3. Kahyt, en Bagersvend *Carl Petersen* fra Silkeborg, holdt en Aften et Foredrag, hvori han meget fornøjeligt fortalte om sine Rejser og viste mange udmærkede Lysbilleder frem. Han var nu paa den 3. Rejse om Jorden og »fik Lejlighed til at kaste mange interessante Glimt paa Lande og Folk«. Vi stiftede f. Eks. paa Rejsen gennem Schweiz Bekendtskab med det mægtige Bjerg »Matadoren« (Matterhorn).

Som man kunde vente, udfoldede Spillelidenskaben sig stærkt. Ringspil og Shovelboard dyrkedes ivrigt paa Dækket, og naar man om Aftenen kom ind i Rygesalonen, og der blot fandtes et

I Rygesalonen.

eneste uoptaget Bord, var man sikker paa at blive modtaget med Slagordet: »Spilles der overhovedet ikke Bridge her om Bord?«

Blandt de Mennesker, som i første Række hjalp os at faa Tiden til at gaa paa en fornøjelig Maa-
de, maa nævnes Kaptajn *Gotsche* og Overmaskinmester *Hansen*, altid med en Spøg paa Læben og et

Paa »United States« Kommandobro.
Kaptajn *Gotsche*.

Smil i Øjet. Ikke sjældent lønnes et Besøg i »Chefens Kahyt den høje« eller i Overmaskinmesterens hyggelige Lukaf med et Glas og en munter Historie. Men i øvrigt blev der vist os den største Elskværdighed fra hele Skibets Besætning, og som en Smule Tak

derfor blev der arrangeret en lille Aftenkoncert til Fordel for Foreningen »Den gode Hensigt«, der bringer fattige Søfolk Hjælp, naar deres Børn skal konfirmeres. Solister og Kvartet medvirkede, og en smuk lille Sum kom ind. —

Miss Ketcham.

Og saa var der jo Damerne. Hvis nogen af vore elskværdige kvindelige Rejsefæller faar disse Linier i Hænde, er vi paa Forhaand sikre paa at have deres Tilgivelse for, at der kun nævnes en af dem, Miss *Ketcham*, vor første »Oplevelse« paa Amerikaturen, den første Repræsentant for den amerikanske Nation, vi mødte. Og det første Møde kunde vanskelig have været mere tiltalende. Fra et Besøg i Norge var hun paa

Hjemvejen til Amerika. En frisk og lys, helt skandinavisk Ungpigetype var hun at skue. Da hendes Væsen tilmed var fuldtud

Under Kvindescepter.

ukunstlet og naturligt, vandt hun meget hurtigt alles Hjerter uden egentlig selv at gøre andet for det end at være glad, smuk og

kammeratlig. En Spadseretur eller et Spil Shovelboard med Miss Ketcham var Dagens Clou for enhver Studentsanger. Og rørende var den Trofasthed, hun viste os. Adskillige Gange saa vi senere hendes milde Ansigt ved vore Koncerter i Amerika.

Ved Captainsdinner frembar vi i en Sang til Damerne vor Hyldest til Miss Ketcham i følgende Vers paa mere velment end vellykket Engelsk:

Last but not least are Miss Ketcham we bringing
 Thanks for ev'ry smile, ev'ry word, ev'ry glance.
 When in America now we go singing,
 We will hope to have ev'ry day such a chance.
 You were the first girl we met from the Far,
 And we do gladly accept you as happy omen.
 We will regard you as our Freya's star
 Twixt all american women. —

Siden vi nu er ved at citere af det Væld, som af Metrikens og Poesiens Overflødigedshorn — mest ved Middagene — udgød sig over os under Sørejsen, skal i Parentes ogsaa nævnes et Vers, som af en Kvartet blev sunget under en stilfuld Servering af »Is à la Nordpol« (Grieg — Levysohn):

Nu staar Fadet dækket med Is
 hist ved Buffet'en.
 Først betragte — senere spis!
 Nix pille ve'en!
 (Smelter den,
 vælter den).
 Se, hvor net
 og adræt
 Bjørnene danser paa Sneen! —

Ogsaa til Fremstilling af alvorligere Aktstykker blev Skibets Trykkeri benyttet. Saaledes glædede vor omsorgsfulde Bestyrelse os en Dag med nedenstaaende trykte Reglement for vor Optræden paa Turen; for lettere at faa Reglementet til at glide ned, var det benævnet

Vejledning for Amerikakorets Medlemmer.

1) Enhver maa daglig *selv* gennem sin Stemmeformand skaffe sig Underretning om Programmet for det kommende Døgn; det vil som Regel kunne meddeles ved Koncerterne; men naar Sangerne ved andre Lejligheder er samlede (Banketter o. l.), bør man forhøre sig om mulige Ændringer i det en Gang meddelte Program, og private Engagements maa altid kun indgaas med Forbehold over for mulige Ændringer i det officielle Program.

2) Naar Koret ikke følges samlet fra fælles Bosted, bør Medlemmerne altid møde en kvart Time før den til Koncert, Togafgang el. lignende opgivne Tid og straks henvende sig til Stemmeformanden for at faa sin Tilstedeværelse noteret og modtage eventuelle Meddelelser (cfr. Pkt. 1).

3) Ved Ankomst til ny Plads maa ingen forlade Ankomststedet, før Tilladelse er meddelt gennem Stemmeformanden.

4) Uden for private Hjem maa der — af Hensyn til Stemmernes Konservering og Sangforeningens Prestige — kun synges under Dirigentens Ledelse; navnlig bør Sangerne undlade ved Syngen og højrosted Tale under Jernbanekørsel at slide paa Stemmerne, ligesom fornødent Hensyn bør tages for ikke ved overdreven Tobaksrygning eller Udsætten sig for Forkølelse at ødelægge Stemmerne.

5) Naar ikke særlig Licens er given, maa Sangerne om Aftenen være i Seng senest Kl. 1.

6) Medlemmerne maa sørge for, at den i Henhold til daglig given Besked fornødne Bagage (Kuffert A, Kuffert B eller begge Kuffter) er parat til Afhenting til den opgivne Tid, da vedkommende i modsat Fald risikerer ikke at faa sin Bagage ekspederet. Det maa paases, at Bagagen stadig er forsynet med tydelig Mærkeseddel; ekstra Mærkesedler kan om fornødent rekvireres hos Bagagechefen.

7) Naar ikke anden Meddelelse maatte foreligge, bæres Amerikaemblemet under hele Opholdet i Amerika synligt paa venstre Frakkeopslag, ligesom Studenterhuen bæres overalt. Til Koncerter mødes — naar ikke anden Meddelelse er given — i Kjolesæt, grønt Baand med Lyre, Amerikaemblem i venstre Kjoleopslag og Studenterhue i Haanden. Det er ikke tilladt at bortgive som Souvenirs Baand, Lyre eller Amerikaemblem.

Bestyrelsen.

Naa, med Alvor og Gammen, med Prøver og Dasen paa Dækket, med Undersøgelse af Skibets Indretning fra Bund til Kommandobro, med ivrig Studeren i Parlører og Reglementet fløj Tiden af Sted, til vi naaede den Dag, da *Staten Islands* grønne Banker dukkede op gennem Taagen, — til vi med Nysgerrighed saa Symbolet paa det fri Amerika, den mægtige Statue i New Yorks Havn, — til vi med Forundring skulde sammenligne den første Skyskraber med et almindeligt 4-Etages Hus, som laa og krøb sammen ved dens Fod, — til vi med højtspændte Forventninger og aabne Øjne og Øren satte Foden paa Amerikas Grund.

NEW YORK — PERTH AMBOY

DEN 16. Maj, Kl. 9 Morgen, mens »United States« laa og sendte sine Damphyl ud gennem Taagen, lagde Lodsbaaden til, og Lodsens entrede om Bord, iført Sydvest, Laksko, violette Silkestrømper og Tyggelummi, hvorefter vi ganske langsomt dampede op ad Hudsonflodens utrolig snavsede Vand.

Den første Hilsen fra Landsmænd modtog vi et Stykke uden for Frihedsstatuen, idet en Motorbaad med det danske Flag i Stævnen kom sejlene imod os. Paa det store Banner, som foldedes ud, da vi passerede forbi, læste vi Sangforeningen »Dana«s Navn. Vort Hurra klang Sangerbrødrene i Møde som Tak.

Kort efter gik »Nordlyset«s Redaktør, *Strandvold*, om Bord og spredte Aviser og Nyheder om sig. Men hvem ænsede Aviser nu, da »Liberty« dukkede frem af Taagen, og Manhattans fantastiske Silhuet svagt tonede frem. Hjertet bankede en Smule hurtigere end ellers, og vi havde ondt ved at blive staaende paa et Sted; der var en underlig Rastløshed over os alle.

Ved 12-Tiden gled »United States« roligt og majestætisk ind til Hobokens Bolværker. Paa øverste Dæk stod Sangerne samlede. Alle spejdede vi forventningsfuldt ned mod de store Porte for at opdage kendte Ansigter. — Jo, dér var *Thalberg*, dér *M. C. Madsen* og længere henne *Eckardt V. Eskesen* og *Georg Kirkegaard*. Hilsener udveksledes, Lommetørklæder viftede op mod os, og vore smaa Silkeflag sendte vor Hilsen til de ventende Landsmænd.

»Der er et yndigt Land« blev sunget ud over den lyttende Skare som det første Bud i Sang fra det gamle Land. Og saa gik det ad Landgangsbroerne ind i de mægtige Ventehaller.

Det første Haandtryk, vi modtog, var af Arkitekt *Arctander*, der saa at sige er i Familie med Sangforeningen, — hans Broder er det kendte Sangforeningsmedlem Distriktslæge *Arctander*

fra Storehedinge. Arkitekt Arctander stod ved Foden af Broen og bød hver Sanger et hjerteligt Velkommen, — og inden Aften var »Onkel Arctander« alle Sangernes Ven.

Vi gennemgik et kun i meget ringe Grad overbærende Told-eftersyn, steg til Vogns for at køre til Færgen, som førte os over til New York, og i kort Tid naaede vi op til »Hotel Victoria« i 27. Gade, lige mellem de berømte Gader Broadway og 5th Avenue. En Hærskare af Negere modtog os og vor Bagage, og i Løbet af faa Minutter havde hele Sangerskaren faaet anvist Værelser. De tjenende Aander for op og ned i Elevatorerne for at forsyne

Frihedsgudinden.

os med ice-water; thi New Yorks fugtige Lummervarme laa trykkende paa hvert Stemmebaand. Snart skingrede dog *Pjetur Jons-sons* høje C op igennem den Skorsten, der hed Hotellets Gaard. Rundt i Vinduerne i alle Etager kiggede Hotellets Piger interesserede frem, og *Pjetur* gik en halv Tone højere op. Vi følte os igen rolige; naar Tenorerne var i Orden, gik det vel ogsaa med os andre.

Lidt Toilette, lidt Mad i Livet, og straks myldrede vi som en Bisværme ud over Broadway og 5th Avenue for at suge Storstaden ind og mætte os med Indtryk i den Tid, der var levnet os inden Banketten om Aftenen.

At vi ikke gik ganske ubemærket gennem Mængden, fremgaar af en Bemærkning, en af os opfangede, da vi gik forbi et Par Gentlemen, der stod og søgte en »Tjans« ved et Gadehjørne.

»Du, der har vi Kraft e'me' Tvermoes«, sagde den ene, hvorefter de forsigtigt trak om i en Sidegade.

De Danske, som havde fulgt os til Hotellet, førte os som sikre Guider gennem Trængselen hen til de Steder, som kunde virke mest imponerende paa os, og det skal indrømmes, at deres Hensigt naaedes. Broadways himmelstræbende Bygninger, 5th Avenues elegante Kvinder og mondæne Butikker, den mægtige Trafik og den forbløffende Orden, som prægede Gadelivet, gav os de første Indtryk af Amerika, den evige Uros Land, Landet, hvor intet Maal ligger for højt, hvor alt kan naas.

3—4 af Sangerne mindes med Taknemmelighed den interessante Tur, vi gjorde som Dr. A. Hellrungs Gæster gennem 5th Avenue, forbi det nye, vældige Bibliotek, ind i den dejlige Centralpark, hvor alt stod i Foraarets friskeste Blomstring, til Pennsylvania—Railroad Station, hvis umaadelige Dimensioner ganske forrykkede vore Størrelsesbegreber, videre under Floden ud til den lille Villaby Flushing

Metropolitan Life Building.

Paa Hoboken.

paa Long Island, hvor Hr. Hellrungs hyggelige Hjem ligger. Det var igen Amerika, der mødte os her, den rummelige Hal, Verandaen med Myggenettet og de blomstrende Magnolier udenfor; men det var dog saa hjemligt og saa kendt. Paa Væggene hang Krøyers, Lochers og Hans Nic. Hansens Raderinger, paa Kaminhylden stod Fotografier af Holger Drachmann, Johannes V. Jensen og Fru Oda Nielsen.

Hjemligt og hyggeligt sad vi her og passiarede, mens Doktorens smukke Niece skænkede Champagnen op, og Doktoren selv

Udsigt over New York fra Metropolitans Top. I Forgrunden Flat Iron.

fik pakket Kjolesættet i Haandkufferten. Men Tiden ilede, og snart maatte vi i Huj og Hast fare af Sted for at naa New York saa betids, at vi ikke skulde komme for sent til Banketten. Det var som om det saa meget berømmede amerikanske Tempo havde smittet os alle.

Og i rette Tid skred vi om Aftenen ind ad »Hotel Astor«s Porte som »Dansk-amerikansk Selskab«s Gæster til den første Banket, hvori vi deltog paa Amerikas Grund. I den prægtige Spisesal i Hotellets Tagelage, en kæmpemæssig Vinterhave, hvor Lyset fra Hundreder af elektriske Lamper blødt og dæmpet søgte frem bag tropiske Plante- og Blomsterdekorationer, blev vi modtaget af et udsøgt Selskab paa ca. 250 Landsmænd. Nye Bekendtskaber stiftedes, gamle opfriskedes, og inden man vidste et Ord deraf,

var man rystet saa godt sammen, at man syntes at have kendt hinanden i mange Aar. Siddende rundt ved Smaaborde til 6—8 Personer følte vi os snart som »hørende til Familien«, og Samtalen blev hurtig saa livlig, at det var lige ved at knibe for Festkomiteens Formand, *Eckardt V. Eskesen*, at hævde sin Toastmasterværdighed.

Medens Banketten skred frem, og vi stred os igennem det Utal af Retter, som fandtes opført paa Menuen, gled Veltalenhedens Strøm gennem aabne Sluser. Det trykte Menukort, der indeholdt en udførlig Fortegnelse over baade Retter og Hovedtaler, Talere og Komitémedlemmer, saa saaledes ud:

TALERNE:

Hr. E. V. Eskesen, Ordstyrer
Hr. M. C. Madsen, Gæsterne
Hr. A. Arctander, Danmark
Hr. Frode C. W. Rambusch, Amerika

HOVED-KOMITEEN:

Hr. E. V. Eskesen, Formand
Hr. Mads Henningsen, Sekretær
Hr. Geo. Kirkegaard, Kasserer

Vice-Formænd:

Fru Agnes Kiefer Fru Christine Spunig
Hr. Hugo Lynge Hr. Victor Banke
Hr. A. Engelsen

Æres Vice-Formænd:

Hr. Chas. K. Johansen
Hr. H. Benson
Hr. Dr. Johannes Hoving

BANKET-KOMITEEN:

Hr. Henry Knudsen Hr. A. Arctander
Hr. C. Schröder Hr. Geo. Kirkegaard
Hr. C. F. Matzen

Eckardt V. Eskesen.

Grapefruit aux Cérises de Marasquin

Consommé Exelsior aux Quenelles

Olives Celery Radis Salted Almonds

Aiguillette of Striped Bass, Joinville

New Potatoes Persillade

Noisettes of Spring Lamb; Princesse

New Asparagus Tips

Petits Pois Français

Coquilles of

Sweetbreads with French Mushrooms

Sorbet au Nord

Roast Spring Chicken au Cresson

Salade de Romaine et Betterave

Mousse de Fraises fraîches

Petits Fours

Fruits Assortis

Café Noir

Efter at *Eskesen* havde budt os velkommen, holdt vor Ven Entreprenør *M. C. Madsen* Aftenens Hovedtale, Talen for Gæsterne, hilst af stormende Bifaldsraab. Som en af de Mænd, der særlig har lagt sig i Selen for at faa Brobygningsarbejdet i Gang mellem Danmark og de Danske i Amerika, paaviste han, hvor betydningsfuldt det var for dansk Kultur, at man hjemme lærte at kende, hvor stort et Stykke Danmark, der levede i Amerika, og at Forbindelsen bevaredes med den kvart Million Danske, som havde fundet nye Hjem her. Heller ikke Dansk-Amerikanerne havde Raad til at afbryde Forbindelsen. Sangerne havde derfor en dobbelt Mission, dels at styrke Interessen for det gamle Fædreland ved at vise, at Danmark havde noget godt at byde endnu, dels at bringe Bud hjem om den Kærlighed, Danske hinsides Havet nærrede til Danmark.

Christophersen takkede for den Hyldest, der vistes os paa Fædrelandets Vegne. »Vi bringer Hilsen i Ord og Toner hjemmefra«, sagde han. »Vi synger paa det Sprog, som I dog alle holder mest af, synger om Minderne, om alt, hvorved danske Hjerter hænger, og vi kommer med aabne Arme og varme Hjerter for at vidne, at, har I ikke glemt jert gamle Land, saa har det heller ikke glemt jer. Vi ved og er stolte af, at saa mange Landsmænd herovre hver paa sin Vis har bidraget til at gøre det danske Navn agtet og æret i den nye Verdensdel«.

»Onkel« *Arctander* talte i poetisk smukke Ord om Danmark og Minderne, om den danske Natur og det danske Sprog. Men ogsaa det nye Land fik sin Hyldest. *Frode C. W. Rambusch* omtalte Amerika som de store Modsætningers, Ungdommens og Mulighedernes Land. Han mindede om det overvældende Indtryk, Synet af Skyskraberne første Gang gjorde paa Beskueren, den febrilske Jagen og den øredøvende Larm; men snart vilde man finde Rytme deri og føle sig draget af Tempoet, Beundringen for Amerika vilde vende sig til Kærlighed til dette Arbejdets og Energiens Land. Medens Fejlene ved Landet Aar for Aar bliver mindre, forøges Fortrinene ved Livet her.

Disse officielle Taler efterfulgtes nu af et Utal af uofficielle. Den muntre og joviale Fru *Johanne Olsen* bad om, at Kvinderne i Hverdagslivet maatte blive mødt med samme Kurtoisi som i Selskabslivet, *Christophersen* fæstede vort Amerikaemblem paa *M. C. Madsens* og *Eskesens* Bryst som et synligt Bevis paa den Taknemmelighed, vi nærrede over for »Dansk-amerikansk Selskab« og New Yorker Komiteen, *Georg Kirkegaard* talte, *Chr. Rasmussen* fra Minneapolis, *M. Henningsen*, Frk. *Harriet Bech-Brøndum* (for New York og Danmarks Kultur), *Ivan Steenberg* (Hilsen fra Sang-

foreningen »Dana«, *H. Benson* og *Dr. Johs. Hoving* (paa de skandinaviske Brødres Vegne).

Fra Kl. 9—12¹/₂ svingede *Eskesen* sin Toastmasterklokke og forkyndte Gang paa Gang, at nu vilde han benytte sin Myndighed til at kalde den eller den celebre Personlighed frem som Tolk for Forsamlingens Følelser vedrørende den eller den Ting. Vi gyste alle for det Tyranni, der her mødte os paa det frie Amerikas Grund; vor Ængstelse svandt dog, da det viste sig, at en af Sangerne, der blev kaldt frem som Taler, slap for al videre Tiltale, da han vægrede sig ved at efterkomme *Eskesens* Paabud. Men maaske var det kun af Høflighed mod Gæsterne.

I Aftenens Løb afsendtes telegrafisk Hilsen til *Turens* Proktor, *Kronprins Christian*.

Ligeledes sendtes Takketelegram til vor hjemmевærende Kammerat *Carl Langballe*, hvis smukke Sang »Hilsen til vore Landsmænd i Amerika« lige var bleven afsunget.

Selvfølgerlig maatte vi sige »Tak for Mad« ved at synge nogle Sange, som blev hilst med varmeste Bifald.

Stemningen voksede. Den Uro, som breder sig over en Forsamling mod Slutningen af et Festmaaltid, og som af Ungdommen bedst udløses i Dans, lod sig ikke mere betvinge af en Dirigentklokke. Nede i et Hjørne af Salen havde et enkelt Par ganske stilfærdigt begyndt at vugge sig i Valserytme. Men *Christophersen* og *Levysohn* vaagede over os og Overholdelsen af det strenge Reglement, som gjaldt for Turen. I § 5 stod der: »Naar ikke særlig Licens er givet, maa Sangerne om Aftenen være i Seng senest Kl. 1«. Og der var ikke givet særlig Licens, saa vi maatte rive os løs, skønt det var vanskeligt.

Et akademisk Kvarter over Kl. 1 genlød »Hotel Victoria« af vor melodiske Snorken.

Næste Formiddag gik det i samlet Trop ad Downtown til. Det første alvorlige Slag skulde slaas, det gjaldt om at erobre Pressen ved en Lunch-Reception i »New York Press Club«. Mens vi under den tvangfri Frokost i Klubbens Lokaler sad og nød den pragtfulde Udsigt over Byen og Havnen og saa Brooklyn- og Manhattanbroernes Fletværk tegne sig let som Spindelvæv mod Eastrivers rolige Vand, lykkedes det os nogenlunde at slippe over det Ubehag, et Par sorte Negerfingre, halvvejs dyppet ned i Suppen, nødvendigvis maatte fremkalde. Ved Receptionen, som blev givet et Par Etager længere nede i Huset, stod vi over for et kritisk Publikum af ca. 200 Bladmænd med Damer, som modtog vore Præstationer med synlig Tilfredshed *Holbølls* bløde Tenor og »the royal court singer's« pragtfulde Røst fik Damernes Øjne til at skinne, og *Dacaporaab* lød Gang paa Gang gennem Salen. »The

Star Spangled Banner« blev modtaget med mægtig Begejstring. »Vi har aldrig hørt den sunget saa mandigt og marvfuldt«, hed det. (I Parentes bemærket, hørte vi det samme om »Ja, vi elsker« under Norgesturen 1909. Trondhjembladene opfordrede Nordmændene til at gaa hen og høre, hvorledes Nationalsangen skulde synges.)

Efter en Spadseretur ud over Brooklynbridge, hvis Dimensioner vi beundrede, mens vore Ingeniører holdt sagkyndige Foredrag, spadserede vi under *Eskesens*, *Kirkegaards* og *Arctanders* Førerskab ned i Skyskraberkvarteret, hvor vi et Øjeblik hvilede ud i den første travle Kontorer i Singer Buildings 22. Etage.

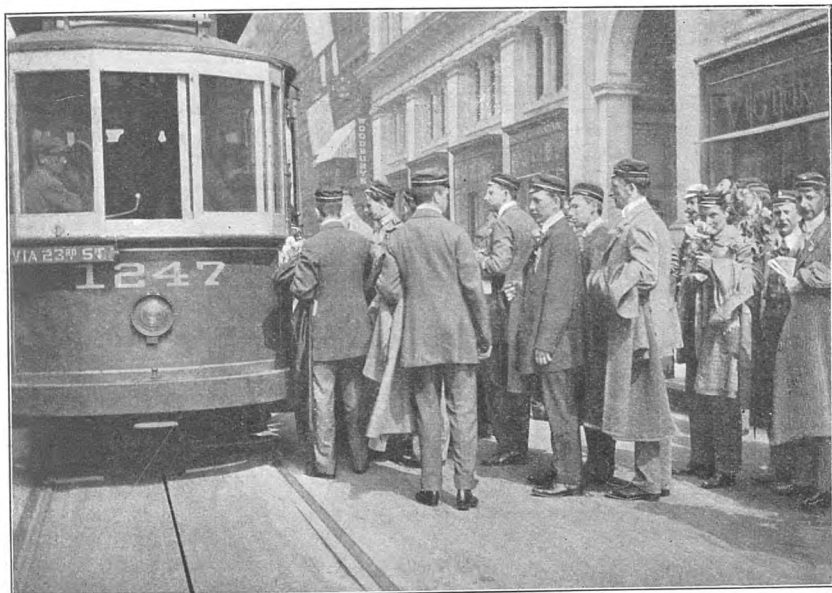
Sangere paa Brooklynbridge

Dagen forud havde det været som et Eventyr for os alle at se disse mægtige Bygninger, nu faldt det os som det naturligste af Verden at fare 20—30 Etager til Vejrs. Og hvor passede disse Kolosser rent landskabeligt eller arkitektonisk ind i Storstadens Fysiognomi. Man vilde daarligt kunne tænke sig New York uden dem, denne Millionbyens tætteste Koncentrering.

Mens vi paa Hjemturen til Hotellet lod den underjordiske Jernbanes djævelske Larm slaa sammen om vore Øren, benyttede vi Tiden til at kaste et Blik i de danske Blade, hvor vi særlig lagde Mærke til *Eckardt V. Eskesens* Velkomstdigt i »Nordlyset«.

Om Aftenen skulde vi give Koncert i Perth Amboy, som ligger en Times Rejse mod Syd, ovre i New Jersey. Sporvognen ad 23. Gade og Havnefærgen til New Jersey Stationen, de Befordringsmidler, som skulde føre os det første Stykke Vej, kom senere til at høre til dem, vi følte os mest hjemme i, — saa ofte benyttede vi dem. Intet Under, at vore flinke Fotografer fæstede dem til Pladen.

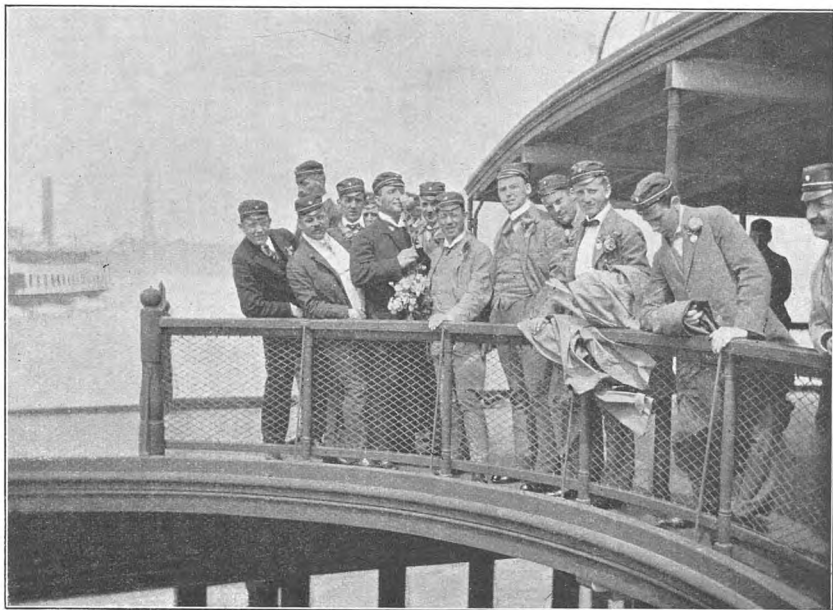
Kl. 8 befandt vi os saa paa »Proctors Theater«s Scene i Perth Amboy. Paa Stationen havde en Komité med *Andrew Overgaard* og *Sophus Knudsen* i Spidsen modtaget os paa det hjerteligste, hvorefter en mindre Reception havde fundet Sted. Her foran det fyldte Hus traadte nu selve Byens Repræsentant, Mayoren Mr. *Bollschweiler*, frem og hilste os velkommen, og de jævne danske Mænd og Kvinder paa den anden Side Rampen sluttede sig dertil. Stemningen var os særdeles venlig. Det hed sig, at man aldrig

Folketælling ved Sporvognen ad 23. Gade.

nogen Sinde havde set en saadan Enthusiasme i Perth Amboy før. Men alligevel, vi selv var ikke tilfredse med vor Sang. Theatret var daarligt at synge i, alle Pianostederne forsvandt i Sofitterne, og da vi under det svageste Pianissimo i »Agnete og Havmanden« hørte et »Louder« fra Galleriet, var det os, som om Stemningen svandt. Det var sikkert Knudsen-Kvartetten, som tog Hovedparten af Bifaldet; thi klog af Skade gik den saa langt frem paa Scenen som muligt, hvorved Akustikken for dens Vedkommende blev langt bedre. Men som sagt, Tilhørerne var glade, og selv følte vi os hurtigt oplivede igen, da vi efter Koncerten i den lille Time, vi havde, inden Toget skulde føre os tilbage til New York, samledes med en Del af dem i »Washington Hall« om et Bord med ægte dansk Smørrebrød, Gammel Carlsberg og Aalborg Akvavit. Vi følte os igen som hjemme.

Mayoren, der selv var gammel Sanger, var himmelhenrykt. Han optraadte som Sangkomiker for os, omfavnede os som Brødre og lovede os, at Byen skulde være vor, og alle Love sove, hvis vi paa ny vilde gæste Byen før vor Hjemrejse. Da en af Sangerne bemærkede til en af de tilstedeværende Dansk-Amerikanere, at det var en meget fornøjelig Borgmester, de havde, svarede vedkommende med den familiære Ligefremhed, som mødte os her: »Ja, men saa skulde du se ham, naar han er rigtig oppe.«

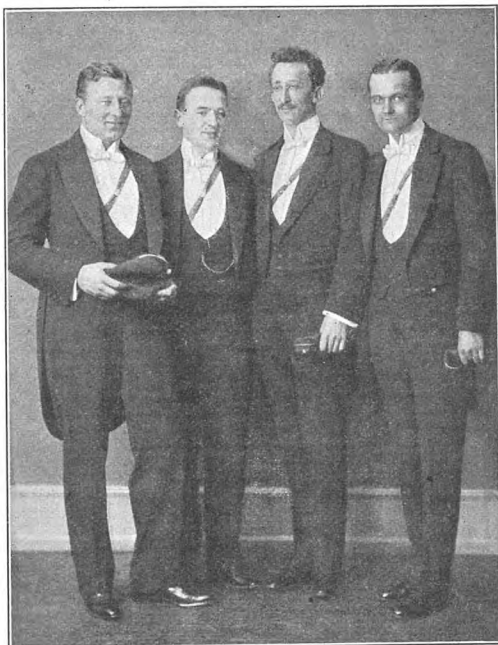
Om Bord i Havnefærgen.

Det var ved denne lille Festlighed, at der passerede en ganske morsom Scene: *Nissen* omtalte til en af Perth-Amboyerne det serverede Smørrebrød som særlig delikat. »Det er ogsaa smurt i Kærlighed!« lød Svaret, hvorpaa der straks gik Bud ud i Køkkenet efter en af vore kvindelige Landsmænd, der havde hjulpet med ved Tilberedningen. Hun kom ind, viste sig at være en venlig Kvinde i sin modneste Alder, med et forlegent Smil paa Ansigtet, der antog et yderligere forlegent Udtryk, da hun blev forestillet for den berømte Kammersanger, i hvem hun — ved at læse i Bladene — havde ment at skulle kende en gammel Skolekammerat fra Ringkøbing, der nemlig ogsaa havde heddet *Holger Nielsen* og været Smedesvend — (der havde jo staaet i Bladene, at *Nissen*, inden Teatret fangede ham, en Tid lang havde været

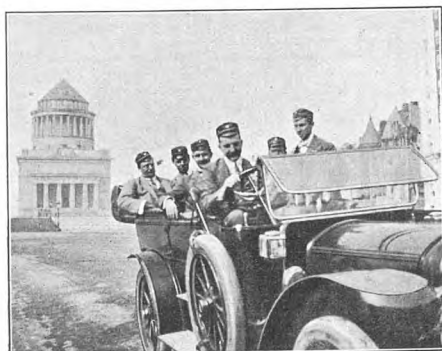
i Smedelære). Og yderligere blev hun paa en ret haardhjertet Maade revet ud af sin kære Illusion, da det viste sig, at Nissen end ikke havde gaaet i Skole i Ringkøbing.

Vi slap ikke bort fra Perth Amboy, før vi havde lovet at komme igen, naar vi paa Hjemturen naaede New York.

Den næste Dag, Torsdag, var der arrangeret Automobiltur for os i New York. En Kreds af vore dansk-amerikanske Venner havde stillet deres private Automobiler til vor Raadighed, og i de magelige Vogne gik det nu gennem de os næsten hjemmeforte Gader 5th Avenue og Broadway, gennem Centralparken og Storbyens Overdrev ud til det yndige Yonkers, senere hjemad gennem Riverdales skyggende Skove og ad New Yorks Strandvej, den brede Riverside Drive. De mere videnskabeligt anlagte af os benyttede nu Tiden til at aflægge Besøg paa det store Columbia Universitet, medens Æstetikerne og, om man

Knudsen-Kvartetten.

Foran Grants Monument.

saa maa sige, Materialisterne, støvede og forhedede, som vi var, beundrede Udsigten over den dejlige Hudsonflod fra *Eskesens* Bolig og ved et Glas *Veuve Cliquot* og *Pacius's* Drikkesang satte Modet op til Hovedslaget, som skulde slaas om Aftenen, den første Koncert for det store New Yorker Publikum.

En anden Del af Koret, et lille Selskab af »prominente« Sangere, havde samme Formiddag efter Indbydelse af *M. C. Madsen* foretaget en Automobiludflugt til det 8 Mil fra New York liggende

Badested »Long Beach«, som under vor Landsmands Ledelse er anlagt paa Østsiden af Long Island ved Kysten af Atlanterhavet. I Løbet af faa Aar er her af en sumpet, gold Sandstrækning ved Opfyldning og Dræning bogstavelig talt stampet op af Jorden et mondænt Badested, hvor New Yorks Velhavere i Tusindtal i Sommermaanederne vil kunne styrke sig til Vinterkampagnen. Inden for en bred Forstrand i Lighed med Fanøs er bygget en 3 engelske Mil lang Træpromenade saa bred som Frederiksborggade, og inden for denne igen ligger det ene store Badehotel ved Siden

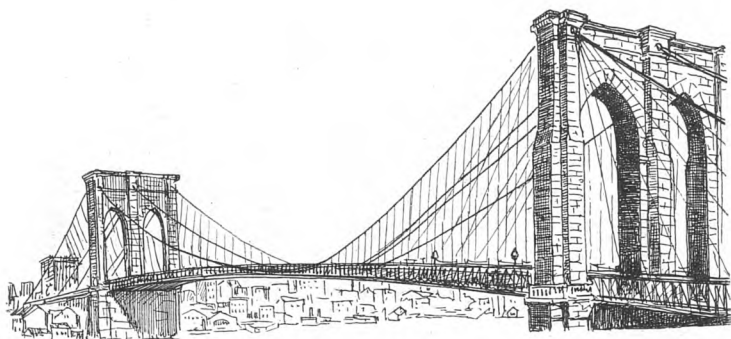
Long Beach.

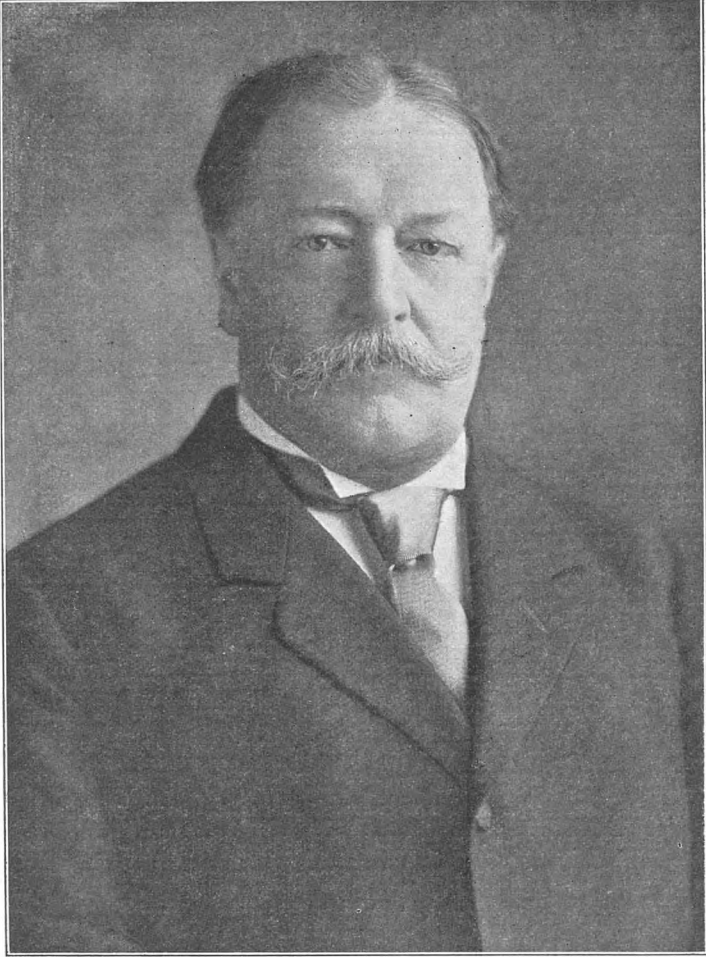
af det andet foruden en hel Villaby med brede, stenlagte Veje. I en af Villaerne her havde *M. C. Madsen* og hans unge Hustru deres hyggelige Hjem, hvor de indbudte Sangere efter Frokosten nød en lille »drink«, og hvorfra hver enkelt af dem medbragte en speciel Erindring i Form af en ægte, amerikansk Antikvitet. *Nissen* fik saaledes en Tomahawk, *Holbøll* en indiansk Kølle, *Christophersen* en Medicinstok, *Levysohn* et Ris o. s. v.

Da Sangerne besøgte Long Beach, var Badesæsonen ikke begyndt; et enkelt af de store Hoteller havde dog lukket op, og det virkede ganske ejendommeligt, da Gæsterne rullede op for Døren og blev modtaget af et godt kendt, dansk Ansigt med den Fore-spørgsel paa det reneste Københavnsk: »Hvad maa vi servere for Hr. Madsen?« Det var *Svendsen* fra »Monopol«, der har forlagt sin Virksomhed til disse Breddegrader, og nu serverede en lukul-lisk amerikansk Lunch, med Cocktail for og Cocktail bag, men med ægte dansk Snaps og Øl i Midten. —

Med Premierfeber i Blodet traadte vi om Aftenen ind paa den flagsmykkede Tribune i »Carnegie Hall« (New Yorks største og fineste Koncertlokale), hvor et Kor af 150 danske og skandinaviske Sangere hilste os med Griegs »Sangerhilsen«. Prøvende sendte vi de første Toner af »Der er et yndigt Land« ud over den tætpakkede Sal. Jo, det klang udmærket, og Publikum var modtageligt. Bifaldet steg og steg. »Brede Sejl«, »Kornmodsglansen« og »Ola« efterfulgtes af bragende Haandklap og Raab om Gentagelse. Men aldrig har vi hørt Mage til Jubel som den, der hilste »Du gamla, du fria«. Det var som en Torden, der lød fra de 3000 Par trampende Hæle og klappende Hænder. Ekstranummer fulgte paa Ekstranummer; det var, som om Koncerten aldrig skulde ende. En endogsaa efter amerikanske Forhold mægtig Buket — 50 mands-høje Roser, een til hver af Sangerne — blev kastet op til os, en nydelig, ung Dame bragte en Lavrbærkrans. Hurraraab, Viften med Flag og Lømmetørklæder fra hvert Menneske i Salen hyl-dede os, da vi forlod Tribunen, Damerne rev Blomsterne af deres Kjoler og strøede dem mod os. Oppe fra en Loge lyste Miss *Ketchams* lykkelige Smil efter os.

Sejren var vunden. Nu vidste vi, at vor Tur vilde blive et Triumftog.

Wm. H. Saffin

WASHINGTON

Vi havde haft varme Dage i New York; trykkende fugtig Varme havde hvilet over Kæmpestaden, og med Bekymring satte vi os Fredag den 19. Maj i Toget i Jersey City for at naa Washington D. C., hvor det officielle, blaa Stempel skulde sættes paa vor Færd. Vejrberetningerne var ikke lystelige at læse: Solstik og 100° Varme i Chicago. Naa, det trøstede os, at der samtidig var Kuldebølge over Kansas City. Det kunde jo tænkes, at Forsynet vilde være saa elskværdigt at arrangere en passende Varmeblanding af Hensyn til os Nordboere. Og med dette Haab om Fremtiden søgte vi, saa snart vi kom i Toget, at indrette os det saa mægtigt som muligt i Øjeblikket. En hel Waggon var reserveret os, og Frakker, Veste, Flipper forsvandt hurtigt op i Bagagenettet. Skjortearmerne smøgedes op. I denne Paaklædning lod den amerikanske Varme sig tage.

Der var dog den Omstændighed, at vi af og til maatte se europæisk-kultiverede ud, idet der et Par Steder paa Rejsen kom Deputationer af Danske, som bragte os Hilsen og Hyldest, og saa maatte Flipper og Frakker paa i en Fart. I den gamle Kvækerby Philadelphia kom der saaledes et stort Selskab med dansk Vicekonsul *Moe* og Professor *G. V. Olsen* i Spidsen ind i Toget. Unge, smukke Damer fæstede en Medaille med Byens blaa og gule Farver paa vore Jakkeopslag, røde og hvide Roser fyldte Kupeen med deres Duft.

I Wilmington, hvor Selskabet til lige stor Sorg for Sangerne og Damerne maatte forlade os, mødte vi atter et Bevis paa, at vor Færd blev fulgt med Interesse af alle Danske i U. S. A. En Skare Landsmænd var mødt paa Bane-gaarden for at sende os en Hilsen med paa Vejen. En mægtig

Blomsterkurv med Nelliker i de danske Farver blev rakt ind i Vognen til os, og da der i de to Minutter, Toget holdt, ikke var Tid til Taler, fulgte der med Blomsterne følgende versificerede Hilsen, forfattet af Hr. *Marlin Marcus*:

Velkommen, velkommen, I Sangfugle smaa
Fra Danmarks fagre Sletter!
Et Haandslag — en Hilsen — og bort I maa,
Hvad Hjertet føler, I gætter.

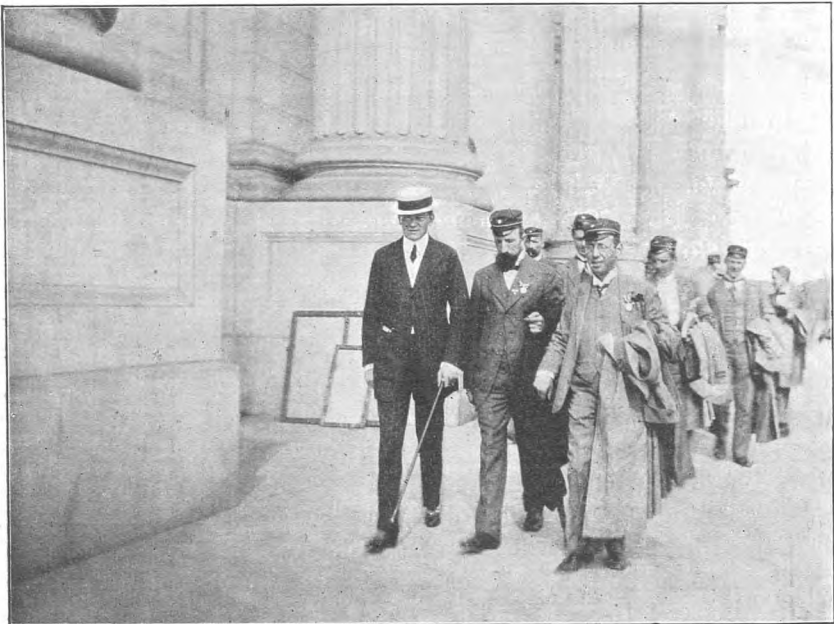
Vær hjertelig hilset fra Wilmington By,
Som ligger ved Delawares Vande.
Glem ej, hos os er den højt i Ry,
At her Svensken og Dansken først lanted'.

Farvel, kære Sangere, ja flyv kuns af Sted!
Vort store Land rundt I skal drage,
Ak, heller end gerne fulgte vi med.
Saa hils Danmark, naar I der er tilbage!

Byens Borgmester havde sat sit Segl derpaa og skrevet sin Hilsen derover.

Hr. Marcus stod sammen med sine 3 Døtre og det øvrige Selskab og saa langt efter os, da Toget rullede videre.

Gennem smukke Skovegne og røgfylde Fabriksbyer naaede

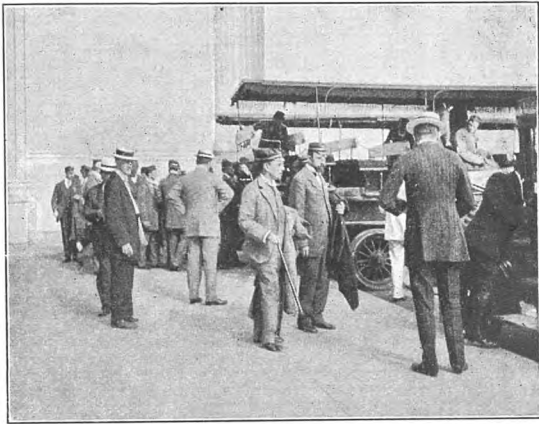

Ankomst til Washington.

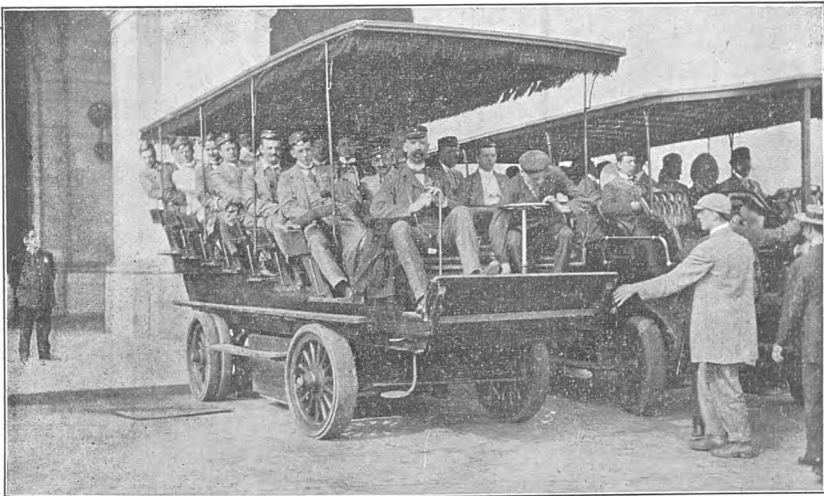
vi endelig til Washington, hvor vi i den mægtige, tøndehvævede Stationshal, hvis snehvide Loftskassetter lyste os i Møde, fik det første Haandtryk af vor Vært i Washington, den danske Gesandt Grev *Carl Moltke*, af Hr. *Carl Antonsen* fra Chicago og den Mand, som senere viste sig for os overalt paa hele Turen, selv naar vi troede ham flere Hundrede Mile borte, Dr. *Max Henius*.

Grev Moltke førte os efter et hjerteligt Velkommen ud til et Par vældige, rødmaalede Turistautomobiler, som efter en lille Rundtur op forbi Kapitoliet skulde føre os til det stilfulde »Hotel Grafton«, hvor Greven havde reserveret os Værelser.

Medens Formand og Dirigent rullede bort i Grevens elegante Automobil, snurrede vore langsomt, ganske langsomt op mod

Grev Moltke fotograferer.

Turistautomobilerne.

Kapitolium. Bygningens hvide Flader laa badet i Sol, Frihedsgudinden paa Kuppelens Top sendte sine gyldne Straaler imod os. Akaciernes og Lindenes friske Løv stod prægtigt mod den klare,

blaa Himmel sammen med de strenge og værdige Linier i den majestætiske Bygning. I stille Betagethed sad vi og nød al denne Rigdom og glædede os over det Blik for, hvad monumental Arkitektur kræver, som de Mænd maa have været i Besiddelse af, der havde samlet Kapitolium, Kongressens Bibliothek og alle de andre Pragtbygninger paa Højderne ved Potomacfloden og vel at mærke levnet Plads om dem, saa Synet af dem kan nydes paa tilstrækkelig stor Afstand. Det er ikke uden Grund, at Washington har faaet Navnet »the city of magnificent distances«.

Langsomt, ganske langsomt kørte vi ned ad den fornemme Pennsylvania Avenue. Men nu begyndte der at vaagne andre Tanker hos os. Fortryllesen var løst, og de mere materielle Længsler Orm gnavede. Sulten, Tørsten og først og fremmest Trangen til at komme i Berøring med Vand meldte sig som uafviselige Gæster. Det ene Automobil fik Farten op; men det andet gik langsommere og langsommere. En Henstilling til dettes Chauffør om at køre den nærmeste Vej og at køre hurtigere hjalp intet. Han havde Ordre til at køre denne Vej, og Automobilet kunde ikke køre hurtigere; men om 10 Minutter skulde vi være paa Hotellet.

De 10 Minutter gik, og Chaufføren mente stadig, at der endnu kun var 10 Minutters Kørsel til Hotellet. Den anden Vogn var længst forsvundet — ligesom vor Taalmodighed. En halv Snes af Sangerne gjorde Mytteri, stod af og kaprede et Par Vogne. Mellem Chaufføren og den lille, trofaste Skare, der endnu holdt ud, blev Forholdet mere og mere spændt, og Spændingen kulminerede, da Vognen helt gik i Staa, og en af de mange Fotografer, som poster sig rundt paa Gaderne for at »skyde« Turister, gjorde sig rede til at forevige Øjeblikket. Da brast de sidste Baand, og alle som een søgte vi hen til den nærmeste Politibetjent for at faa Vejen til »The Grafton« at vide. Vi kom med Sporvognen, og Kl. godt 5 naaede vi Hotellet, hvor den øvrige Del af Koret stod og spejdede ængsteligt efter os.

Støvede og svedige gik vi i Lag med et let Maaltid; thi det gjaldt jo om at blive færdige, saa vi kunde være i »Det hvide Hus« Kl. 6. Skønt de fleste af os saa frygtelige ud, gled Sandwichene og Øllet ned med forbløffende Lethed. Vi styrtede nu over Kufferterne, og den ene efter den anden forsvandt med sin Bagage for at kunne møde, »i fuld Krigsmaling«, i rette Tid.

Forholdsvis præcist vandrede vi i sluttet Trop til Præsidentens Bolig, alt imens vi, saa vidt det lod sig gøre, regnede ud, hvor meget de 107° F., som Termometret uden for Hotellet viste, betød i europæiske Grader. Af en Hærskare sorte Tjenere førtes vi gennem en Række lyse, kølige Gæmakker og lange Korridorer.

indtil vi atter stod ude i Solskinnet i Palæets Have, Ansigt til Ansigt med Amerikas første Gentleman. Bred og bovn stod Præsidenten ude paa Grønsværet; yndefuld og lysklædt stod Miss *Helen Taft* ved hans Side, repræsenterende Mrs. *Taft*, som ikke var rask og derfor ikke kunde være til Stede ved Garden-party'et, men som fra et Vindue overværede Koncerten. Rundt om samlede Gæsterne sig i Smaagrupper, fremmede Gesandter med Fruer, Kongresmedlemmer, flere Højesteretsdommere samt andre Damer og Herrer af Washingtons Highlife.

Langt borte rakte den hvide Obelisk sig højt mod Sky, — et Militærorkester sendte sine Tonemasser ud over Haven.

Efter at Præsentionen for Præsidenten og Miss Taft havde fundet Sted, og Mr. Taft havde trykket hver enkelt Sanger i Haanden og sagt ham et »I am glad to see you«, tog vi Opstilling paa en lav Tribune bag en blomstrende Rosenhæk, hvorefter vi sang et lille Udvalg af vore sikreste Træffere.

Programmet saa saaledes ud:

THE DANISH STUDENT SINGERS

Mr. S. LEVYSOHN, Conductor

PROGRAMME

Der er et yndigt Land *H. E. Krøyer*
(Danish patriotic song)

Dans, raabte Felen, *P. Heise*
(»Dance«, said the Fiddle)

Folk Song * * *
Tenor Solo, Mr. OLAF HOLBØLL

Sangerhilsen *Edv. Grieg*
(Singers' Greeting)

Serenade *P. E. Lange-Müller*
Solo Quartet

Den store, hvide Flok *Edv. Grieg*
(The great, white flock)

Solo by Mr. HELGE NISSEN,
Royal Court Singer

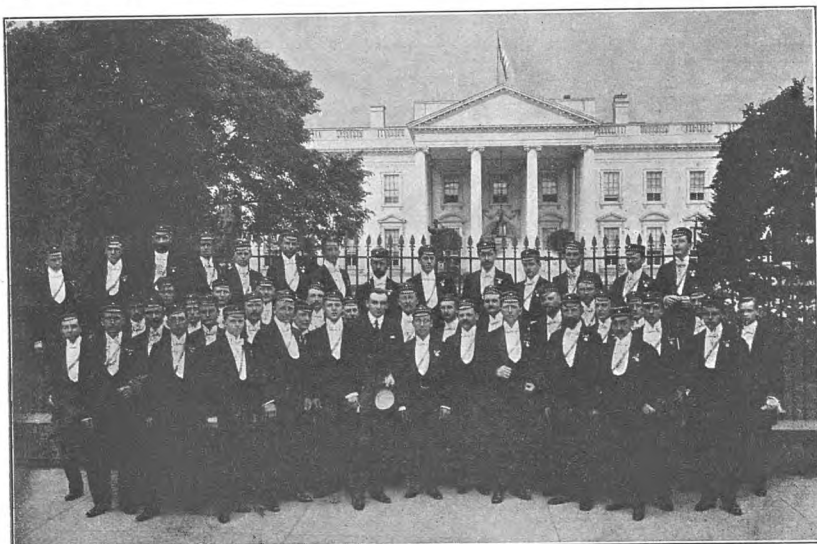
THE STAR SPANGLED BANNER

Friday, May 19, 1911
THE WHITE HOUSE

Selskabet var øjensynlig glad ved at høre os, og Præsidenten selv var hele Tiden den, der klappede allerivrigst.

Fra den militær Øvelsesplads lige uden for Haven lød — for det meste i Pavserne — Hornsignaler og klangfulde Militærmarcher ind til os, en Omstændighed, som dog ikke forhindrede os i at anslaa og bevare den rette Tone.

Efter Koncerten kom den franske Gesandt i Washington, M. *Jusserand*, som tidligere har været Minister i København, hen og komplimenterede os for vor smukke Sang og den Hilsen, han derigennem havde faaet fra Danmark, hvorefter han ønskede os god Rejse gennem Staterne.

Foran »Det hvide Hus«.

Imidlertid havde Mr. *Taft* forladt Haven, og efter at Gæsterne havde indtaget nogle lette Forfriskninger, begav Sangerne sig i samlet Skare med Grev *Moltke* i Spidsen ad Hotellet til. Undervejs blev hosstaaende Gruppebillede taget. Greven sendte senere hver af Sangerne et signeret Eksemplar.

Vi nød en halv Times Hvile paa Hotellet, under hvilken de synligste Virkninger af Varmen søgtes udslettet. Vore Flipper, som efterhaanden havde antaget Harmonikaform, skiftedes, enkelte af os naaede at stive sig af med et Bad. Men allerede Kl. halv otte hvæsedes Automobilerne op foran Hotellet for at bringe os til den danske Gesandtskabsbygning, en smuk, hvid, højtliggende Bygning, over hvis Tag Dannebrog vajede. Den findes gengivet som Slutningsvignet efter dette Kapitel.

Grev og Grevinde *Moltke* beredte os her en stilfuld og fornøjelig Aften. Af andre Gæster kan nævnes den franske, spanske og svenske Gesandt, den norske Attaché *Munthe Morgenstjerne*, der kendtes af en Del af os fra Norgesturen 1909, og som nu

THE WHITE HOUSE
WASHINGTON

May 19 1911

Dear Count *Moltke*:

Mrs. Taft and I desire to express to you and to the Danish Student Singers our sincere thanks for the beautiful concert they gave us and our guests at this afternoon's Garden Party.

We sincerely hope that their trip to America will be successful and full of pleasure to them.

Sincerely yours
Woodrow Wilson
Count *Moltke*, Danish Minister

Præsident Tafts Brev til Grev *Moltke*.

viste os samme udsøgte Opmærksomhed som under Besøget i hans Fædreland, den danske Generalkonsul i New York, Mr. *Clan*, med Frue, Dr. *Henius* og *Carl Antonsen* fra Chicago, Professor *Em. Wad* fra Peabody Institute i Baltimore, Kunstnerparret Professor *Olaf Jensen* og Fru *Margrethe Boye-Jensen* samt Landinspektør *Kaj Hendriksen*, en Søn af den kendte danske Xylograf.

Under den staaende Souper holdt Greven en Tale, hvori han

udtrykte sin Glæde over Studentersangernes Besøg. Den 19. Maj vilde være en Mærkedag i dansk-amerikansk Historie, og han havde i Dag følt sig stolt over at være Dansk. Studenternes Sang havde været mere end ypperlig, og Præsident Taft havde følt sig i høj Grad henrykt over denne Udførelse af nordiske Sange. Greven oplæste derefter et Brev, som Præsidenten umiddelbart forinden ved et Bud havde ladet bringe til Gesandtskabshotellet. Side 53 gengives Brevet i Faksimile.

Efter Souper'en begav hele Selskabet sig ned i Haven, der var oplyst af flere Hundrede farvede Glødelamper, og Festen fortsattes her i den smukke, tropevarme Sommeraften med Sang og Samtale, men under stadig Kamp med Moskitoernes talrige og ubarmhjertige Hær. Sangene klang herligt ud i den stille Luft, og saavel de øvrige Gæster som det talrige Publikum, der havde samlet sig udenfor paa den brede Massachusetts Avenue og i de omliggende Haver, hilste dem med Jubel. Vi sluttede den behagelige Aften, vi her midt i Amerika havde tilbragt paa dansk Grund, med at synge »Kong Christian«.

Den næste Formiddag kørte vi atter i de røde Turistautomobiler, som vi nu havde forsonet os med, og som nu vist ogsaa havde faaet lidt større Fart paa — eller var det blot, fordi vi nu havde bedre Tid? — rundt i den smukke og fornemme Stad, hvor vi Gang paa Gang glædede os over, at her var der saa meget Grønt, Træer og Grønsvær, til at give de pragtfulde Marmorbygninger det rette Relief, som i ingen Byer, vi tidligere havde set. Enhver amerikansk Borger har Grund til at være stolt af denne Hovedstad.

En anden Ting, som tildrog sig vor Opmærksomhed, var de mange Ekvipager med fornemme Negerdamer, man saa rundt i Gaderne. I det hele var det tydeligt at mærke, at Negrene, der i Washington udgør ca. $\frac{1}{3}$ af Befolkningen, her langt mod Syd ikke indtog en saa inferior Stilling som i de nordlige Stater, hvor Raceforskellen ofte gør sig stærkt gældende.

Det var med oprigtigt Hjerte, vi raabte vort Hurra for Grev *Moltke*, da *Christophersen* ved Frokosten paa »Hotel Grafton« bragte ham Korets Tak for den Gæstfrihed, han havde vist os, og den Interesse, han nærede for vor Færd. At vort Besøg hos Præsidenten betød noget for Turens Succes, fik vi et levende Indtryk af ved at kaste et Blik i Washingtonbladene, som strømmede over af Lovord. I New Yorker Bladene havde vore Koncerter i »Press Club« og »Carnegie Hall« ikke sat nogen større Frugt, skønt vore Præstationer ubestrideligt begge Steder var blevet modtaget

med største Begejstring. Lange Artikler og Fotografier af Koret var nu det første synlige Bevis paa det Held, som skulde følge os under hele Rejsen.

Paa Banegaarden, hvor vi af Hr. *M. H. Laskjer* fra New York fik overrakt en pragtfuld Blomsterbuket, stod vor Ven med Ørnenæsen og det lyse, energiske Blik, Dr. *Henius*, og sagde farvel til os. »Ja, jeg kan desværre ikke rejse med Dem, mine Herrer; Forretninger, ved De, gaar fremfor alt. Men naar De paa Tilbage rejsen kommer til Chicago...« Og Dr. *Henius* vinkede, mens Toget førte os bort. Havde vi kendt ham ret, eller havde vi haft Øje for den Ræv, som sad skjult i Øjenkrogen,

havde vi ogsaa vidst, at han skulde være den første til at modtage os, naar vi næste Morgen kørte ind til Chicago, som han naaede før os ved at køre med et hurtigere Tog.

»Black and White«.

CHICAGO

AGENDE af Sted i amerikansk Tempo førte Toget os gennem Maryland- og Alleghanybjergene, som vi nød Synet af i Negligé. Der var ingen Deputationer i Vente, og vi havde vore egne Pullmancars, hvorfor saa ikke gøre sig Livet behageligt! De lave, kuplede Bjerge henrev os ikke til Begejstringsudbrud, men under jævnt, munter Passiar sad vi og lod Naturen brede sin Ro over os, kun nu og da forstyrret i Idyllen, naar *Chr. Gottschalck* kom og borede sin Satires Dolk i en eller anden af os. Hist og her forsøgte et Bridgeparti at slaa Tiden ihjel; men Varmen, som lidt efter lidt blev mere og mere uudholdelig, Støvet og Røgen, som trængte ind overalt, den ustandselige Raslen og Slingren frem og tilbage under den vanvittige Fart virkede sløvende paa os alle, efterhaanden som Dagen skred frem.

Da vi nærmede os Pittsburgh, kom der dog snart Liv i Gemytterne igen. Række efter Række af Højovnsanlæg og Staalværker mødte vort Øje, Smelteovnenes Ildtunger sendte deres flakkende Skær ud over hele Egnen og gav alt et eget fantastisk, vildt Udseende. Vi var midt i det amerikanske Industricentrum, i Jern- og Maskinlandets Hjerte, det Sted, som har været Vidne til den mægtigste Produktionsstigning, der har fundet Sted i Menneskeslægtens Historie. Da Toget holdt en halv Snes Minutter i Pittsburgh, nød vi at kunne sætte Fødderne paa fast Grund; men det var ganske selvfølgeligt, at vi samlede vor Opmærksomhed om den Kolos af et Lokomotiv, der skulde føre os videre ud i Natten, og som var en saa værdig Repræsentant for den amerikanske Jernindustris Frembringelser.

Da vi havde forladt Pittsburgh og faaet vor Røffel af Formand og Dirigent, fordi vi i Modstrid med Reglementets § 3 »ved Ankomst til ny Plads« havde forladt Ankomststedet, før Tilladelse

var meddelt gennem Stemmeformanden, stak vi med inderligt Velbehag paa Hovedet i Køjerne. Velbehaget var noget mindre, da vi næste Morgen, tunge i Hovedet og daarligt udsovede krøb ud af dem igen. Man skal vænne sig til at sove i Sovevogn, selv om Lejet er saa behageligt som i en amerikansk Pullmancar.

Vejret var tungt, regnfuldt, diset, graat, Egnen flad, uinteressant, fuld af Reklameplakater. Vi saa irriterede paa den stadigt tilbagevendende »Bull Durham«. Navnet er banket ind i vor Bevidsthed gennem talløse Gentagelser sammen med Billedet af den vældige Tyr; men Gud ved, om nogen af os vilde kunne holde ud at se den igen paa en Pakke Tobak.

Vi gjorde sikkert ikke noget overvældende elskværdigt Indtryk paa Chicagokomiteen, som ved Syd-Chicago kom ind i Toget til os. Rigtignok fortæller Redaktør *Opffer* i »Revuen«, at Elskværdigheden straaledede den diminutive Dirigent Levysohn ud af de nypudsede Guldlorgnetter — som om Levysohn nogen Sinde gik med Guldlorgnetter! —, at den joviale Tenor og Udgiver af »Vandposten«, Murmester Holbøll, var rød som en Mursten fra Tivoli paa Kinderne, og at alle de unge Studenter med Haab i Øjet og Kokarden kækt i Huen gjorde et belevent og behageligt Indtryk. Et er i hvert Fald sikkert, at Gnavenheden og Trætheden efter den 813 miles Rejse blev som blæst bort, da vi traadte ind i Hovedbanegaardens flagsmykkede Hal og saa det Mylder af glade Ansigter, som lyste os i Møde. Hilst af Folkejubil og Haandklap stod vi midt iblandt alle de forventningsfulde Landsmænd.

Hallen var festligt smykket med Flag og Bannere; med Undtagelse af den lille Plads, der var forbeholdt os, var hele Salen fyldt af Mænd og Kvinder, der jublede os i Møde. I varme Ord bød den ældste danske Borger i Chicago, Hr. *Fritz Frantzen* med det noble, fine Ansigt os velkommen, Sangforeningen »Harmonien« smeldede Hartmanns friske Sang om de »flygtige Svende, der drager af Land«, ud over os. Vi svarede med »Der er et yndigt Land« og »Star Spangled Banner«. Og med Sol i Hjertet vandrede vi i tusindmandsstærk Procession gennem Snavs og Regnpytter — hvem ænsede dem? — ud til »Hotel Auditorium« paa Michigan Avenue. Forrest en Politicskorte paa 29 Mand, derefter Musikkorps og saa alle de danske Foreninger med Faner, Sangforeningerne »Harmonien« (»som til Ankomsten hos den lille Løjtnant Henriksen havde bestilt 60 splinternye, hvide Silkehuer«) og »Magnetten«, den ældste danske Forening i Amerika, »Dania«, Loger af D. B. S. o. fl. Musikken spillede de gamle, hjemlige Sange som »Holmens faste Stok« og »Dengang jeg drog af Sted«. Det var, som om man var til Grundlovsfest herhjemme og ikke havde rejst Jordkloden en

Trediedel Gang rundt. Inde paa Fortovene stod Folk og vinkede til os, mens vi trampede gennem Pytterne.

Ved Indgangen til Hotellet stillede Politibetjentene sig op i Række og Geled med skuldrede Stave, mens vi holdt vort Indtog. Tvermoes rankede sig om muligt endnu mere end ellers og følte sig, som om han holdt Revy hjemme i København. Og der op ad Trappen i den store Hall stod som en ny Overraskelse det norske Sangerforbund under Kommando af den guldtressede Dirigent *Emil Bjørn* og hvirvlede Griegs Velkomstsang mod os. Med ægte norsk Værdighed i sin formfuldendte og hjertelige Tale hilste Dr.

Folkemængden uden for »Hotel Auditorium«.

Ths. Warloe os som Sangerbrødre. Inspirerede af hans Tale sang vi med Begejstring den norske Fædrelandssang og knaldede vore Hurraer af mod Nordmændene. Men Menneskemængden udenfor vilde ikke saaledes lade sig spise af, den vilde ogsaa se og høre os paa ny, og vi maatte derfor ud paa Hotellets store, aabne Loggia og synge »Star Spangled«, før vi fik Lov at begive os til vore Værelser for at fuldstændiggøre det noget mangelfulde Toilette, som Pullmanvognens lidt snævre Vaskerum havde tilladt.

3—4 Timers Tid fik vi til at hvile og se os en Smule om i Hotellets Nærhed. Men allerede Kl. 3 stod vi paa Koncertribunen, Halvdelen af os næsten gennemblødte af den vældige Tordenbyge, som kom strygende ind fra Michigan, gennemskaaren af pragtfulde

Lyn. Tordenbragene gjaldede mod Skyskraberne; men de Bifaldsbyger, som de 2600 Mennesker, der havde indfundet sig til Koncerten, sendte mod »Orchestra Hall«s Vægge, gav ikke Tordenbragene meget efter hverken i Henseende til Styrke eller Udholdenhed. Et af de danske Blade skriver herom: »Aldrig hidtil har vort gamle Fødeland sendt nogen herover, individuelt eller flertalligt, som har vakt en saa stormende Begejstring eller gjort en saa enorm Lykke som de danske Studentsangere. Det er afgjort!« Vi havde ikke lang Kamp behov mod det lunefulde Uhyre, som hedder Publikum, det var os venligt stemt fra første Øjeblik, vi traadte ind i Salen. Og efterhaanden som Koncerten skred frem, troppede saa den ene Overraskelse op efter den anden.

Da vi efter første Afdeling vilde forlade Tribunen, traadte en dansk Deputation frem bestaaende af d'Hrr. *Henry L. Hertz*, *Dr. Johnson*, *Pastor Rørdam*, *Konsul Bech*, *Bauer* og *Corydon*. Imellem sig bar de en prægtig, guldfrynset, amerikansk Silkefane, som derefter overrakte os som Mindegave fra danske Mænd og Kvinder i Chicago. Hertz, den ældste danske Student i Chicago, og f. T. Formand for »Dansk-amerikansk Selskab«, var Deputationens Ordfører.

Henry L. Hertz.

Han talte om, at Stemningen i Danmark var i glædelig Stigen for Dansk-Amerikanerne siden 1909, da 1100 af de udvandrede Sønner var samlet i Aarhus, og bad os modtage Stjernebanneret som Bevis paa Erkendtlighed herfor. Paa den lune Maade, der er Henry L. Hertz egen, henkastede han en Bemærkning om, at da Dannebrog faldt ned fra Himmelen, var Stjernerne blevet siddende tilbage til Brug for det amerikanske Flag. »Her er de nu«, sagde han, »tag dem med hjem og gem dem til Minde om os!«

Under mægtig Begejstring sang vi »Star Spangled«, mens Banneret blev baaret hen paa vor højre Fløj. Under Flagsangen og »Kong Christian«, som vi derefter sang, stod hele Forsamlingen op, og de Hurraraab, som klang gennem Salen, da der blev udbragt et Leve for Danmark og Amerika, bar Vidne om, at de kom fra Hjertet.

Gaven til Studentersangerne fra danske Mænd og Kvinder i Chicago.

2. Afdeling af Programmet forløb under samme Højtryk. Navnlige samlede Bifaldet sig om *Nissen*, da han som Ekstranummer efter »Den store, hvide Flok«, sang »Flyv, Fugl«. Det norsk-amerikanske Blad »Skandinavien«, som i begejstrede Ord anmeldte Koncerten Dagen efter, siger: »Denne dejlige Sang blev Perlen blandt de mange Perler paa det righoldige Program.«

Efter at vi i 3. Afdeling havde sunget »Till österland« traadte en Komité fra det svenske Sangerforbund ind paa Tribunen med en Laurbærkrans. Ordføreren, Hr. *C. H. Chindblom*, udtalte sin varmeste Anerkendelse af den danske Sang og sluttede med at sige, at skønt Dronning Margretes stolte Unionstanke aldrig nogen Sinde vilde blive til Virkelighed, saa var Svenske og Danske dog desuagtet Brødre. Det fælles Baand, som til alle Tider vilde knytte Nordens Folk sammen, var Sprogets og Tonernes gyldne Baand. Sangernes Formand, Hr. *Olaf Nelson*, rakte Christophersen Laurbærkransen. »Du gamla, du fria« maatte synges to Gange derefter.

Og efter »Olaf Trygvason« kom Laurbærkransen fra det andet Broderfolk. Det norske Sangerforbunds Komité med Dr. *Doe* i Spidsen ønskede Held og Lykke for os og vort vakre og sympatiske Folk.

For tredie Gang maatte vor Formand frem og tolke Sangernes Tak. »Ja, vi elsker« fulgte med Jubel og Hurråraab.

Vi vil alle bevare Mindet om denne Koncert som noget af det festligste, vi har oplevet.

Koncerten trak saa længe ud, at den Reception, som hjemme paa »Hotel Auditorium« skulde finde Sted inden Banketten om Aftenen, kun blev ganske kort.

Ved 7-Tiden kunde vi skue ud over de 700 festklædte Mennesker, som sad bænket i den store Sal i »Auditorium«s 9. Etage, den største danske Forsamling, som nogen Sinde havde været bordet uden for Danmarks Grænser. Guirlander og Flag overalt, Blomster og slebne Glas. Og saa en Orden i det hele, som om alt gik efter et Urværk. I det hele taget maatte vi beundre den Præcision, hvormed alt, hvad Chicagokomiteen rørte ved, gik for sig.

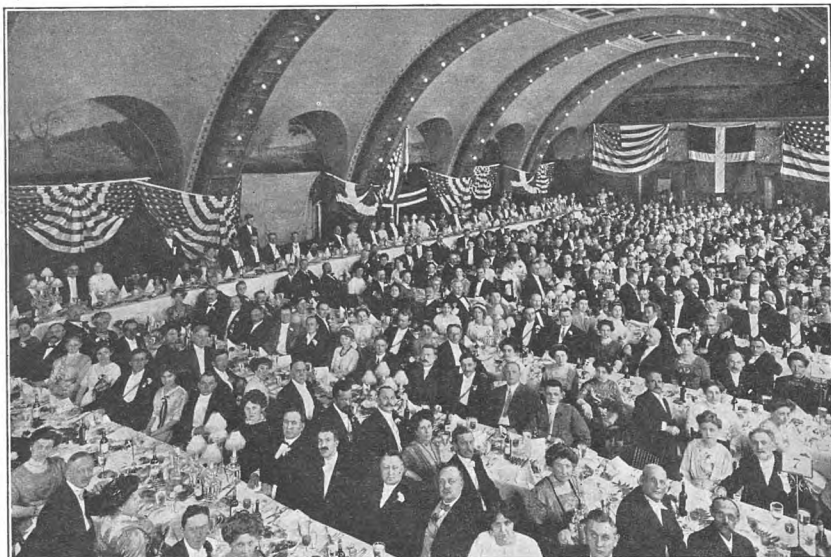

Max Henius.

Med Dr. *Henius* som myndig Toastmaster faldt Taler og Sange Slag i Slag. Først læstes en Del Telegrammer op bl. a. fra Grev *Moltke*, den norske Konsul i Chicago, Guvernøren og Viceguvernøren for Staten Illinois, *M. C. Madsen* samt fra *Halvor Jacobsen* i San Francisco, som udtalte sin Beklagelse over, at vi ikke kunde gæste Stillehavskysten.

Præsidenten for University Club, Professor *Isham*, bragte derefter Hilsen til os fra de amerikanske Studenter og indbød os til Besøg i University Club.

Konsul *George Bech* talte for Danmark. Ved Sangernes Toner

Banketten i Chicago.

var der steget et Billede frem af det danske Land og Folk, af Mor, som havde baaret os paa Armen, da vi var smaa, et Billede, som altid vilde blive ved at bo i Hjertet hos alle Danske.

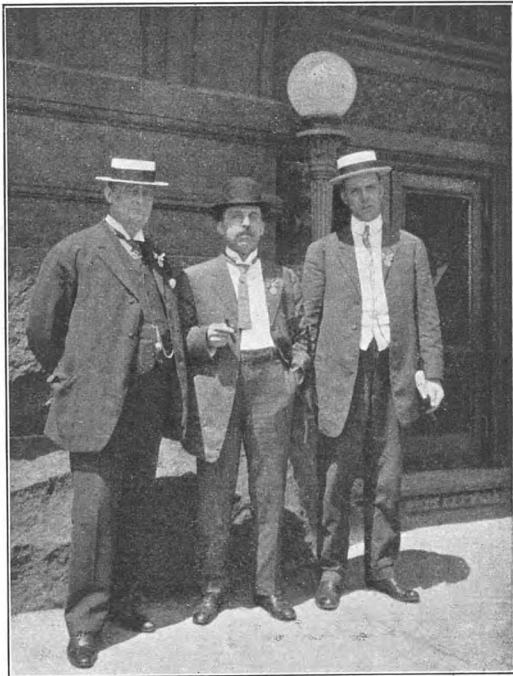
Den næste officielle Tale gjaldt Chicago og blev holdt af Hr. *Lawrence E. Mc Gann*, Commissioner of Public Works, som her, mens Patriotismens Aand svævede over Forsamlingen, i høje Toner priste sit Hjem, sin By, som den mest gæstfri i Verden, hvor der var rum Plads for enhver ung Mand eller Kvinde med Intelligens, Karakter og godt Helbred. Paa Ingeniørvidenskabens Omraade f. Eks. vilde Chicago kunne byde paa mange Ting, som ikke fandtes andre Steder i Verden, og give Plads for enhver, som vilde noget.

Efter at Illinois State Song, hvis sidste Vers lyder saaledes:

From a wilderness of prairies,
 Illinois! Illinois!
 Straight thy way and never varies,
 Illinois! Illinois!
 Till upon the inland sea
 Stands Chicago, great and free,
 Turning all the world to thee,
 Illinois! Illinois!

var sunget, lød de første danske Ord fra Talernes Række. *Carl Antonsen* talte for os Sangere og bragte os en Hilsen fra de tusind danske Hjem herude i Vesten med gode Ønsker og venlige Tanker om en stor Succes, en Succes, som vi sikkert allerede havde følt gennem den brusende Jubel fra Danskere og skandinaviske Brødre, som havde mødt os. Vor Tur vilde blive et fortsat Triumftog. Thi det var Minderne derhjemmefra, vi kom med, det var Hilsen og Bud fra Skoven og Søen og Stranden, det var Minderne om Barndommens og Ungdommens lykkelige Aar, Minder, som mange troede borte for bestandigt, men som levede op igen ved Sangens Magt. Og Brobygningen, som der var talt saa meget om, ja, den havde faaet sit bedste Udtryk i Dag, da en dansk Student stod med det amerikanske Flag, mens »America« tonede om ham; da gik der en usynlig Bro over Havet tilbage til det fagre Land, til det uforglemmelige, lille Danmark.

Christophersen tog nu Ordet og takkede paa Sangernes Vegne for den fortsatte Kæde af Hjertelighed og Begejstring, som havde mødt os overalt: »Den Modtagelse, der er blevet

Antonsen, Henius, Bech.

os til Del, navnlig her i Chicago, har ganske overvældet os. Vi kom herover i den Tro, at vi skulde være de ydende, og saa er det stadig os, som er de nydende, de modtagende (Modsigelse fra Forsamlingen). — Ja, noget har vi ganske vist at give til Gengæld, vor Sang, de danske Toner, som skal vække Minderne hos Jer, vore Landsmænd i det fremmede, om Barndomshjemmet, og Glæden over, at Danmark er Jert Moderland. Vi ved vel og finder det naturligt, at I føler Jer som Amerikanere; men den Modtagelse, I har givet os og vor Sang, har vist os, at I ikke derfor har glemmt, at I først var Danske. I har jo ogsaa som Danske en Mission inden for Jert nye Fædreland, det at indpode det bedste af dansk Kultur og dansk Nationalitetsejendommelighed paa den amerikanske Nation. Men faa, som I er, inden for det store Folk, kan I kun opfylde den Mission gennem enigt Sammenhold. Kan vort Besøg bidrage noget til at styrke dette Sammenhold, er dets Hovedformaal naaet. Vi ønsker ikke at tage Jer fra Amerika, Jert nye Fædreland; vi nærer Beundring for det store, travle, virksomme Land og er glade og stolte ved at vide, at Landsmænd arbejder med paa Landets Udvikling paa en Maade, som er til Ære for den danske Nation; men vi ønsker, at I, naar vi igen er draget bort, ofte vil tænke med Glæde tilbage paa vort Besøg og paa de danske Toner, vi bragte Jer, og derigennem bringes til at mindes det gamle Land, som fostrede Jer. Med det Ønske, Tak for Jer Modtagelse, Held og Lykke over vore Landsmænd her!«

Efter at Senator *Niels Juel* derpaa havde holdt en munter Tale om Kvinden og undersøgt, hvad hun er værd, idet han benyttede de Damer *Eva, Lea og Rachel, Kleopatra og Helena* som Undersøgellesobjekter, svang Dr. *Henius* sin Klokke for sidste Gang over Forsamlingen, hvorefter Dansen gik lystigt til Kl. 1¹/₂, paa hvilket Tidspunkt vi — modstræbende — trak os tilbage.

Da vi næste Morgen friske og udsovede kom ned i Hallen, gjaldt vor første Gang d'Hrr. *Thalberg* og *Machold*, som sad i Aviser til op over begge Ører. »Staar der noget om os?« lød det ustandseligt. *Machold* indskrænkede sig til et lakonisk »Læs!«, og fra *Thalberg* kom det med stolt Klang i Stemmen tilbage: »Jaaha, köp alla tidningarne. *Det är kritik!*« Vi læste og læste. Hvad betød det, at Regnen strømede ned; vi var lige ved at omfavne hverandre af Glæde over Anmeldelserne. Beskedenhed forbyder os at citere den danske og skandinaviske Presse, som hele Tiden var overstrømmende rosende. Her er et lille Udvalg af Anmeldelserne i de amerikanske Blade med Udeldelse af, hvad der kun rent refererende omhandler Koncertens Forløb eller lignende.

Saaledes skriver *Felix Borowski* i *Chicago Record Herald*:

Orchestra Hall has not often held a more enthusiastic gathering than that which packed it almost to the last seat when the Danish Student Singers, an organization connected with the University of Copenhagen, gave a concert there yesterday afternoon.

The fervor of applause which greeted the efforts of the visitors was not solely the result of delight in hearing choral singing that was surprisingly and, one may add, unexpectedly excellent; it was also an expression of patriotic emotion. And this patriotism was not made manifest by Danes alone. The cheers and the waving of handkerchiefs were outward symbols of the pride of Scandinavia in the achievement of the race which the men from Denmark call their own.

... Concerning the artistic qualities of the chorus from Copenhagen only praise must be set down.

The singing is distinguished for a remarkable degree of polish and refinement. The tone is excellent and the attack is such as results from rehearsals that have been conducted with more than ordinary care. Mr. Levysohn, choirmaster of the Copenhagen Opera, is the conductor, and, it may be presumed, has been responsible for the training of the singers. He has made a choral organization which reflects great honor upon himself and upon the members who are part and parcel of it. The music is, or it was at this concert, turned into a message of real beauty. There was more than voice put into its interpretation, more than the reading of works such as might be expected from unprofessional vocalists. Since a second concert will be given this evening this department of the paper takes pleasure in stating that the performance will be well worth listening to.

If the singing was above the average, the compositions which were set forth were also of finer quality than that which is associated with male choir music in general. Much can be said in favor of Hartmann's »College Song«, and of the same composer's »Hunter's Chorus«, form his singspiel, »Syvsoverdag«. These works are not, it is true, of great intellectuality, but they are endowed with real melody that is pleasurable without being cheap.

Much charm, too, is contained in the folksong »Agnete and the Merman« and in the student song »Dans, Ropte Felen« by Peter Heise—a composer who, himself a conductor of student choruses, was one of the most successful writers of Danish choral art. A setting of Burns' »Comin' Thro' the Rye«, made by Helmuth, had very little in common with the tune familiar to most lovers of Scottish song. It was admirably sung, as also was F. A. Reissiger's music to Bjornson's »Olaf Trygvason.«

Some of the most attractive efforts of the afternoon were made by two soloists—Helge Nissen, barytone, and Olaf Holboll, tenor. The former made evident a voice of fine tonal quality and of no little power. As Mr. Nissen is court singer to the King of Denmark it was to be presumed that his vocal powers would be of more than the average excellence; nor did he fail to come up to the standard expected of him. He sang with admirable feeling »The Great White Host,« a work which forms one of an album of pieces for male voices by Edward Grieg, who published the collection as opus 30.

Mr. Holboll, who is by trade a building contractor, disclosed a tenor voice of appealing quality and a method of using it which, if it is not perfect, could, nevertheless, be envied by a professional singer. He presented a Norwegian folksong with admirable effectiveness. It remains only to add that a quartet by Lange-Müller and a Jutland dance folksong for quartet were sung to the rapturous enjoyment of the listeners.

Felix Borowski.

Adolf Brune i The Inter Ocean, Chicago:

The enthusiastic welcome which greeted the Danish student singers from the Royal university of Copenhagen Sunday afternoon at Orchestra hall was repeated last night; every offering of the chorus met with the most cordial reception; repetitions were demanded and given after each number. The uniform excellence of the singing deserves all the encomiums bestowed on it. The attack and the endings are both faultlessly done; there was never any uncertainty as to pitch and the rhythmic precision was throughout admirable. The tone quality was always good and healthy, though a bit hard at times, but the unknown language may have made it seem so. That the softer tones are not beyond their power was proven by some exquisite pianissimos and by the finished execution of the hummed accompaniment to the solos of Helge Nissen and Olaf Holboll.

Mr. Nissen proved again last night that he must be counted with the best barytones we have heard this winter. He sang a »Minstrel's Prayer«, by F. A. Reissiger. His beautiful, virile singing is imbued with the deepest sentiment, and it was right that the audience should insist on hearing him again. Olaf Holboll sang a folk song by P. E. Lange-Müller; he, too, had to give an encore. The singing of the solo-quartet found, however, the greatest measure of appreciation; two encores were granted by them and still the audience demanded more. . . .

Adolf Brune.

I Chicago Daily Tribune skriver Glenn Dillard Gunn:

The chorus attains a unity and beauty of tone that can only result when the severest ideals of ensemble obtain. This tone maintains its expressiveness and sympathy through all dynamic inflections, and these important interpretative means are developed with a flexibility and responsiveness almost orchestral. Especially effective is the nuance of the sudden crescendo which Conductor Levysohn frequently employs in the closing cadence, quite in the orchestral manner. The mezza voce effects were no less admirable. Between these two poles the performance moved with a precision that accomplished wide variety of effect, yet retained the feeling of spontaneity and of genuine pleasure in song that is fundamental in all simpler forms of art.

The program was devoted to Scandinavian composers, Denmark, Norway and Sweden being impartially represented. Remarkable for its delicate pianissimo was the Danish folksong, »Agnete and the Mer-man.« It had to be repeated. The audience found similar pleasure in

the Norwegian folksong »Oh, Ola, Ola«, sympathetically presented by Mr. Holboll to the subdued but effective accompaniment of a humming chorus. The folk dance by Heise afforded the chorus opportunity for the emphasis of a quality that eminently distinguished the art of the organization as compared with male choruses generally—namely: the pronounced rhythmical accent.

The musical interest of the afternoon centered, however, in the singing of Mr. Nissen, who unquestionably deserves to be numbered among the great baritones of the present. His voice has that absolute beauty, that purity and virility that characterize northern voices as contrasted with the warmer and more sensuous beauty of the voices of southern Europe. In volume and range it is unusual. It is employed with a mastery of the laws of bel canto that suggests Italian training. But the interpretative art of the singer is distinguished by qualities of restraint and simplicity that seem endowed with a deeper sincerity than is to be discovered in the more obvious intentions of the Italian.

To make Grieg's little song, »The Great White Host,« the medium for the expression of so much poetry and charm demands a finer art than to proclaim the sorrows of Canio with many tears and high Es, or to expound the cheap philosophy of the »Prologue,« with its wearying array of platitudes. Therefore, Mr. Nissen deserved the applause that was bestowed upon him so generously.

I Chicago Examiner siger Maurice Rosenfeld bl. a.:

The chorus is one of the best mannerchors which we have heard here in some time. It compares favorably with our Mendelssohn Club and is a wellbalanced and sonorous body. The diction and intonation is excellent and they sing with considerable vigor and fine tone shading.

There is a certain fresh quality in their voices, and their director, Salomon Levysohn, has trained them with minute care and with firm though apparently gentle methods. He is a sort of self-abnegating personality who obtains all the results of precision and tonal nuance without much ado and without any demonstrative signs. Nevertheless the chorus is precise and prompt in obeying his slightest wishes and the results are highly gratifying from a musical standpoint.

Gabriel Katzenbergers Anmeldelse i Tägliche Illinois Staatszeitung saa saaledes ud:

Aus dem Reiche der Töne.

Einen Riesen-Erfolg haben die dänischen Sänger von der Universität Kopenhagen in ihrem gestrigen ersten Konzert in der Orchesterhalle errungen. — Der darauf folgende Empfang und das Bankett im Auditorium ebenso voll gelungen und in jeder Hinsicht epochemachend.

Um die Stunde des Beginnes des vielversprechenden Konzertes öffneten sich die Schleusen des Himmels und der Regen floss in Strömen hernieder. Alle diese atmosphärischen Störungen waren nicht imstande, eine wahre Völkerwanderung nach der Orchesterhalle zu hemmen, um dem vornehmen Sängerbefuch von jenseits des Atlantics gebührende Würdigung und Anerkennung zu zollen. Man drängte sich nach den Ein-

gängen, und schon nach dem ersten Liede, das die wackeren Barden erschallen liessen, war die Kapazität der Halle erschöpft. — Die freudestrahlenden Gesichter der Hörerschaft, die sinnig dekorirte Halle und der markige Gesang dieser Nordländer konnten nicht verfehlen, eine festfreudige, von wahrer Herzenslust überquellende Stimmung zu kreiren.

Die dänischen Sänger haben uns mit gravirenden Lettern wieder die Thatsache eingepfift, wie innig Poesie und Musik mit Herz und Empfindung verwachsen sind. Die sangeslustigen Sprossen vom Stamme der Teutonen haben uns in ihren gestrigen Demonstrationen dargethan, dass das germanische Volk das liederreichste und zugleich das gemüthstiefste und gefühisinnigste auf dem ganzen Erdenrunde ist. Noch klingen die herrlichen Töne, die uns durch Haydn'sche Schöpfung in der Muttersprache erst vorgestern so eindrucksvoll übermittelt wurden, in uns fort mit ihrer ganzen Macht der Eindrucksfähigkeit, und gestern wieder sollten diese Gefühle der germanischen Stammverwandschaft durch die bezwingenden Liederspenden der dänischen Akademiker in unzweideutigster Weise in uns aufgerüttelt und zum Strahlen gebracht werden. Wenn auch die Söhne des nordischen Stammes der germanischen Rasse sich grösstentheils ihrer intimeren Muttersprache in der tonlichen Ausdrucksform bedienten, so wurde durch ihre Interpretationen doch unendlich überzeugend dargethan, dass der Ton weit über das Wort hinaus das auszudrücken vermag, was die Musik in vollen Zügen in dem Hörer und Sänger erweckt; die herrlichen Gesänge dieser dänischen Studenten haben über alle Zweifel den Beweis erbracht, dass das Lied den nationalen Typus, die nationalen Sitten und Eigenthümlichkeiten eines Volkes in treuester und tiefster Weise porträtirt. Wenn schon der preussische Kultusminister Herr von Gossler seiner Zeit behauptete, dass man aus der Art und Pflege des Liedes den Kulturzustand eines Volkes zu beurtheilen imstande sei, so dürfte dem skandinavischen Volksstamme ein ehrendes Prognostikon auszustellen sein. Dessen Liederspenden sind glühende Reflexe eines hohen Kulturstandes, sind enthusiastische Verkünder eines inhaltreichen Seelenlebens und eine Schatzkammer edelster Gemüthsaffektionen. Ihr Gesang erschien uns wie ein Zauberhorn, das die mannigfachsten inneren Stimmungen proklamirt. Da findet man Muth, Kraft, Hoffnung, Freude, Liebe, Vaterlandsliebe, Sehnsucht, und ein ganzes Heer von Empfindungen ausgesprochen. Die edlen Sänger entboten eine Reihe von wunderbaren Liedern, Lieder, die der zeitweiligen Blüthe des Volksgesanges, sowie dem frischen, mächtigen Impuls der Burschenschaftsbestrebungen entsprossen, Lieder, mit denen die Namen von Joh. Hartmann, Joh. Bartholdy, H. E. Kröyer, P. Heise, Fr. Pacius, Lange-Müller, P. Hellmuth, Grieg, Nielsen u. A. eng verbunden sind. In allen ihren Vorträgen offenbarten sie eine raffinirte Denk- und Empfindungsweise, hohe Intelligenz und gesunden Verstand, alles Punkte, die in die obersten Kunstgesetze eingreifen. Ihre Tongabe ist frei und edel, ihre Tonqualität von sympathischem Schmelz genährt. Wildes Loslegen und sinnloses Interpretiren waren dort unbekannte Erscheinungen. Rhythmische Schärfe und Ebenmass in der dynamischen Behandlung sind andere wohlthuende Merkmale ihres Vortragsstyls. Die Auswahl ihrer Lieder war eine überaus dankbare. Wenn auch alle gleich effektiv wiedergegeben wurden, so gefielen doch ganz besonders die skandinavischen Volksweisen, das dänische Volkslied:

»Agnete und der Meermann«; das norwegische »A Ola, Ola«; das schwedische »Nach dem Lande des Ostens« und die finnische Kriegshymne, von Fr. Pacius. Kann eine Nation ein werthvolleres geistiges Besitzthum aufweisen, als ihre Volks- oder volkstümlich gewordenen Lieder, namentlich, wenn sie in so wundervoll eindringlicher, die innere edle Sinnesart widerspiegelnder Weise übermittelt werden, dass sie als quasi volkstümliche Kunstlieder erklingen?

Das dänische Volkslied, eine zart erzählte Romanze, wurde da capo verlangt. Das norwegische Volkslied »A Ola, Ola« hatte ein geradezu magische Wirkung. Der Tenor-obligato wurde vom Chor im Brummstimmenchor mit einwandsfreier Intonation und entzückendem Colorit begleitet und konnte selbstredend nicht verfehlen, einen »Encore« zu gewinnen.

. . . . Von überwältigender Wirkung waren auch die Vorträge des Studentenliedes von Hartmann, die Serenade von Lange-Müller im Quartett (musste wiederholt werden) und die Lieder der beiden Solisten Olaf Holböll (Tenor) und Helge Nissen (Bariton), mit Chorbegleitung. Herr Kammersänger Holböll entzückte durch seinen sympathischen lyrischen Tenor, Herr Nissen mit seinem lebensvollen, erquickenden Bariton, der aus dem Jungbrunnen tonlicher Allgewalt schöpft. Der Dirigent, Herr Levysohn ist in der That ein geharnischter, temperamentvoller Chormeister, dessen Dirigenten-Kapazität alles in sich schliesst, das aus einer so substantziellen Sängerschaft alles herauszuholen vermag, was Intelligenz, Talent und Leistungskraft hervorzubringen vermögen

Gabriel Katzenberger.

Abendpost, Chicago:

Die Orchester-Halle war gestern Nachmittag der Schauplatz begeisterter Kundgebungen, welche von einem zum grössten Theil dänisch-schwedisch-norwegischen, alle Sitze im Hause füllenden Publikum mit herzlicher Aufrichtigkeit dem Kopenhagener Studentenorchor dargebracht wurden. Der altherühmte akademische Gesangverein der dänischen Hauptstadt hat fünfzig auserlesene Mitglieder in Begleitung seines Dirigenten, des Hofopern-Chormeisters S. Levysohn, des Kammersängers Helge Nissen und des Tenoristen Olaf Holböll nach Amerika geschickt, um die freundschaftlichen Bande zwischen beiden Ländern in seiner Weise inniger gestalten zu helfen und das hiesige Publikum mit dänischer Gesangkunst und skandinavischer Gesangsliteratur bekannt zu machen. Die Gefühle landsmandschaftlicher und stammesgenossenschaftlicher Zuneigung den Gästen gegenüber fanden gestern ihren Ausdruck in drei Gaben, die ihnen überreicht wurden, einem Sternenbanner von dänischen Männern und Frauen Chicagos und je einem Lorbeerkranz von den schwedischen und den norwegischen Sängern der Stadt, sowie in begeisterter Aufnahme ihrer Gesänge. Auch die letzteren allein schon hätten den Enthusiasmus der Zuhörer vollauf gerechtfertigt, denn der Kopenhagener Studentenorchor zählt zu den wenigen Männerchören in der Welt, denen das Prädikat »vollendet« zuerkannt werden muss. An ihm ist Alles vollkommen, die Qualität der einzelnen Stimmen, der Ensemblesgesang in technischer Hinsicht und die Modulationsfähigkeit. Gesangskunststücke, wie der Chor sie gestern bei einigen Liedern, namentlich bei einer

der auf dem Programm nicht verzeichneten Zugaben vollbrachte, dürften in Chicago wohl noch nie zuvor gehört worden sein. Aber das ist natürlich nicht das Beste, was sich von den Dänen sagen lässt; das ist vielmehr der wunderbare, wie Glockenklang und Orgelton ans Ohr schlagende Zusammenklang dieser fünfzig Männerstimmen, getragen vom feinsten Gefühl und Verständniss für die jeweiligen Erfordernisse des Vortrags in Ernst oder Heiterkeit. Die verblüffende Präzision bei den Einsätzen in den nicht selten höchst schwierig gesetzten Kompositionen, das auf das Genaueste eingestellte Verhalten der einzelnen Stimmgruppen zu einander sind nicht minder bewundernswerth

*

*

*

Det var Meningen, at Formiddagen skulde bruges til en Automobiltur gennem Byen, og Kl. godt 9 kørte der op for Døren 40

Lincoln Park, Chicago

Automobiler, som Time efter Time skulde føre os rundt i Byen, saa vi kunde rejse videre med det Indtryk, at Chicago virkelig var den omfangsrigeste By i Verden. Ad brede Boulevarder og gennem vidtstrakte Parker kørte vi. Var der da ingen Ende paa denne By, og var den overalt saa tiltalende som

her, hvor vi kørte? Eller var det et Udslag af Dansk-Amerikanernes Trang til at vise os Byen, som vi helst skulde huske den, naar vi hjemme fortalte Slægt og Venner om den? Det var nok det sidste. Da vi senere paa Hjemvejen under vort andet Chicagoophold fik Lejlighed til paa egen Haand tillige at se Byen fra Vrangside, samlede vi et andet Billede: Trange, mørke Gader, uhyggelige, snavsede Baggaarde, som vi kastede et hurtigt Blik ind i paa Farten med Højbanen. Lys og Skygge følges ad, — her maaske mere iøjnefaldende end saa mange andre Steder.

Det første Sted, vi stoppede op, var ved Universitetet, og vi gjorde her vort første Bekendtskab med den amerikanske studerende Ungdom, et Bekendtskab, der syntes meget tiltalende, men som vort korte Ophold jo desværre gjorde det umuligt at uddybe. Modtagelsen viste sig at være højofficial. Rector magnificus, Professor *Judson*, og Universitets-Recorder, Dr. *Parker*, modtog os i fuld Uniform, lange, folderige Silkekapper og flade, firkantede

Baretter. Præsentationen fandt Sted, og med Rektor i Spidsen skred vi i Procession ind i Solennitetssalen, som var stuvende fuld af Studenter, mandlige og kvindelige. Bragende Bifaldsklap hilste os ved vor Indtræden, medens et mægtigt Orgel sendte sine Toner ud over Salen.

Programmet for Højtideligheden saa saaledes ud:

Organ Prelude → Mrs. Holt.

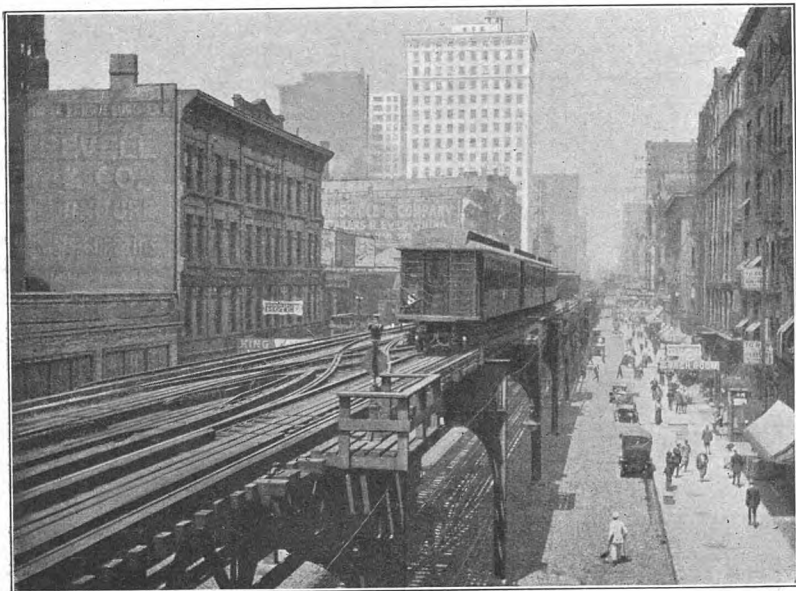
Address of welcome (5 minutes) — President of the University.

Music: Women's Glee Club (5 minutes).

Response to the address of welcome (5 minutes).

Music: Danish Singing Society (12 minutes).

»Alma Mater« (3 minutes).

Typisk Gadebillede fra Chicago.

Rektor hilste os i en overstrømmende venlig Tale; et Kor bestaaende af et halvt Hundrede unge, kvindelige Studenter sang nydeligt og fint. *Christophersen* besvarede paa Engelsk Rektors Velkomsthilsen med en Tak for den hædrende Modtagelse og en Beklagelse af, at Tiden ikke tillod at stifte nærmere Bekendtskab med det imponerende Chicagouniversitet. Han udtalte gode Ønsker for Videnskabens fortsatte Blomstring i dette »Fremtidens Land« og opfordrede Kammeraterne til at give Chicagouniversitetet og dets Rektor et dansk Sangerhurra.

Efter at vi derpaa havde sunget nogle af vore Sange, som modtoges af Tilhørerne med mægtig Begejstring, udtalte Professor

Judson ved Afskeden, at han vilde ønske, at Kongen af Danmark vilde samle alle sine Undersaatter og sende dem over til Amerika. Universitetet vilde da med aabne Arme modtage alle Akademikerne, hvis de var lige saa dygtige Studenter, som vi var Sangere, — men det tvivlede han for øvrigt ikke om.

Efter denne smigrende Tale hvirvlede Studenterne deres forunderlige Yell imod os. Vi vidste ikke, hvad vi følte os mest imponerede af, den Kraft og Præcision, hvormed Studenterne understøttede deres Hyl, eller den Sikkerhed, hvormed »Forraaberen« sprang omkring og jonglerede med sine Kammeraters Stemme-

Chicago Universitet.

midler. Medens *Mrs. Holt*, den kvindelige Virtuos ved Orgelet, fremlokkede de muntreste Dansemelodier, som fik hele Forsamlingen til at stemme i med, fløjtende og syngende, vandrede vi under Hilsener og Haandtryk med de amerikanske Fæller igen til de ventende Vogne.

Som Eksempel paa det Indtryk, vor Sang gjorde paa Studenterne, anføres her i Oversættelse et Stykke af et Brev fra en af Professorerne, *Chester N. Gould*:

»Hvor pragtfuldt de sang! Jeg er ikke Musikkritiker; men Venner, som specielt har studeret Musik, var lige saa begejstrede som jeg, og vi blev enige om, at ingen af os havde hørt bedre Korsang. Alt, hvad de udførte, lød skønt og kunstnerisk. De var sande Sønner af Muserne. Da de sang »Kong Christian stod ved højen Mast«, rejste vi os og applauderede; da de sang »Nu hvælver sig Himlen stjerneklar«, afbrød Præsident *Judson* Bifaldet og

bad The University Recorder, Dr. *Parker*, om at læse den engelske Oversættelse af de smukke Ord; da de sang »The Star Spangled Banner«, rejste vi os og forholdt os stille et Øjeblik, før vi slap Bifaldsstormen løs. Og derefter gav vi dem af et ægte, godt Hjerte vort eget University of Chicago Yell, sluttende med tre Gange »Denmark«.

Og under Overskriften »Universitetet og Studenterne« bringer det i Chicago udkommende danske Blad »Revue« følgende Brev fra en anden af Professorerne, den norskfødte Professor *J. C. M. Hanson*:

Højstærede Hr. Redaktør Opffer! De har bedt mig sige et Par Ord om det Indtryk, vi her ved Universitetet i Chicago fik af de danske Studentersangere under deres flygtige Besøg, og det skal jeg gøre med største Glæde.

Vor første Tanke er og bliver en stor Tak til de danske Studentersangere, fordi de kom. Den Sangens Hilsen, de bragte os, vil sent glemmes ved Chicago Universitet. Det vil altid komme til at staa for os som et af de vakreste og rigeste Minder. Studenterkoret har udført et stort Arbejde. Det har nemlig aabnet amerikanske Studenter Øjne for, hvad ægte Mandssang er, og hvad det kan blive til. Saa vidt mig bekendt er det første Gang, noget af de nordiske Universiteters Studenterkor har gæstet os og sunget ved et af de store amerikanske Universiteter, og dette har sin Betydning. Jeg skal ikke indlade mig paa Mandssangens Status blandt de amerikanske Studenter, men kun antyde, at der tiltrænges en alvorlig Vækkelse paa dette Omraade, og ingen kunde vel være mere egnet til at skabe en saadan Vækkelse, end netop den danske Studentersangforening med sit prægtige Foredrag og sit Repertoire bestaaende af de helligste Skatte, som den skandinaviske Mandssang kan byde paa.

Vi haaber af ganske Hjerte, at den Tourné, som nu forestaar, og som skal gaa gennem Nordvesten, hvor jo de allerfleste af de udflyttede Skandinaver har nedsat sig, og som vi med Rette anser som Landets Hjerne, maa arte sig saa, at de danske Studentersangere kommer til at ansé det som en Pligt at gentage Besøget. De kommer jo som Repræsentanter for en ældre Civilisation og med visse Pligter over for os Nybyggere, da specielt paa det æstetiske og kunstneriske Omraade. Her trænger vi til deres Hjælp, Vejledning, Opmuntring og Eksempel. Vor Tanke stiger derfor mod Amerikatourneen Nr. 2! Gid den ikke maa udsættes for længe! De danske Studentersangere har her en Mission at udføre, ikke blot blandt udflyttede Landsmænd, men blandt amerikanske Stu-

denter og Universiteter. Held og Lykke følge dem paa deres Færd, og vel mødt igen, naar de, som vi sikkerlig haaber, om nogle Aar gæster Amerika igen.

Jeg tror, Hr. Redaktør, at jeg her udtrykker det væsentligste og det, som rørte sig hos de allerfleste af dem, som var saa heldige at være tilstede i Mandel Hall paa Chicago Universitet.

Ærb.

J. C. M. Hanson.

Associate Director for Libraries.

Turen gik nu til »Valhalla«, hvor Sydsidens Danskere havde arrangeret en dansk Frokost for os. Hvidklædte Kvinder besørgede

En danskfødt Politibetjent.

Opvartningen; Maden smagte os adskilligt bedre saaledes serveret end af sorte Negerhænder, og Lammesteg og Agurkesalat, Carlsberg Øl og Aalborg Snaps virker saa hjemligt. Præsidenten for »Valhalla«, *H. R. Knudsen*, takkede os for vor Nærværelse og ønskede, at Dansk-Amerikanerne maatte være enige om alt andet, som man var det om at hylde os. *Christophersen* mente, at det var os, som maatte takke. Han beundrede Komiteen for den Skønsomhed, hvorved den havde blandet Dansk og Amerikansk sammen. I Aftes var vi

til amerikansk Fest, i Dag serveredes der os først dansk Skylregn, saa amerikansk Universitetsmodtagelse og Hurraraab, og her var vi nu atter i Danmark og spiste dansk Smørrebrød.

Professor *C. C. Jessens* Sang til Venner og Frænder i Amerika blev sunget. Som Souvenir modtog hver Sanger et lille, amerikansk Flag, hvis Fod var forsynet med en Gummiskive; snart var Flagene anbragt i Panden paa hver Student, men inden lang Tid viste de frygtelige Følger sig. De fleste af os maatte hele Dagen løbe om med et rødt Mærke midt i Panden.

Vi sang »Moders Navn« for vore gæstfrie Værter, og Turen gik videre gennem Parkerne. I Garfield Park gjorde vi et kort Ophold og besaa det vidunderlige Palme- og Bregnehus. Et af Chicagobladene noterer, at Kunstfotograf *Tvermoes* herinde tog flere Billeder. Pladsen tillader ikke, at vi i denne Bog bringer nogle af disse; derimod hidsættes et Fotografi af en af Kunstfotografens Kolleger, som vi traf ude i Parken. Han ser ud til at fylde sin Plads i Drøjden lige saa godt som *Tvermoes* sin i Højden.

Videre fløj vi gennem Humboldt Park, hvor H. C. Andersen smilede venligt til os, til North Avenue, Danskergaden. Grønne Guirlander og rødhvide Vimpler spændte fra Husrække til Husrække, Dannebrog vajede fra hvert et Hus, og langs

med Lad Fortovene stod Folk i tætte Rækker, danske Tilraab surrede os om Øerne, det var som en dansk By i Festrugt. Den danske Avis »*Revue*« repræsenterede det amerikanske Element. »Redaktionsfacaden« var nemlig dekoreret med et 5 m højt Billede af Nissen som *Mefistofeles*, og »fra en af Rosenbom ud fra *Revuens* 1. Sals Redaktion bygget Flagbalkon« sang den danske Sanger *Mendel Hartvig*, paa Amerikansk *Signor Palmetto*, Arier af *Gounod* og *Verdi*, saa det gjaldede i Gaden.

Revuens Redaktør.
Emil Opffer.

University Club i Chicago.

Køreturen sluttede med et Besøg i Stormagasinet *Marshall Field*, efter *Sigende Verdens*

største Varehus (17000 Funktionærer). Fra Kælder til øverste Etage blev vi vist om og undrede os — over Fryserummet til Opbevaring af Pelsværk, over den vældige Afdeling for Salg af Lysthuse, der stod i Snesevis med kvidrende Fugle (i Bure) og med kunstigt Løv op ad sig for at virke saa fristende som muligt, over Ekspeditionsrummene i Kælderen, hvor Varerne i en stadig glidende Strøm kom ned med Elevatorer og ad Løbebroer fra Bygningens utallige Lokaler for gennem underjordiske Rørpostkanaler at forsendes rundt til Chicagos forskellige Stationer o. s. v.

Koncerten om Aftenen i Orchestra Hall forløb paa samme udmærkede Maade som den foregaaende Dags. Blomster og Bifald regnede ned over os. Soloer, Kor- og Kvartetsange, alle vakte de Jubel, saa vore Dacaponumre knap kunde tilfredsstille Efter-spørgslen.

Dagen sluttede med en »Bierabend« i University Club, hvor vi endelig fik vore amerikanske Kammerater paa nærmere Hold. Hjertelighed, en henrivende utvungen Munterhed og smittende Livslyst strømmede os i Møde. Med forunderlig Tekstudtale sang Klubbens Medlemmer, da vi traadte ind i Salen, »Kong Christian« paa Dansk. Og mens vi med god Appetit gjorde kraftigt Angreb paa Pølserne, Sildene og Øllet, serverede vore Værter os Opera-Arier, Stepning og Drikkeviser i behagelig Blanding. Klubbens Præsident, Professor *Isham*, talte hjertelige Ord til os paa en lun og hyggelig Maade, *Bratti* sammenlignede i en Tale for den amerikanske Ungdom Chicago, som paa Indiansk betyder »Vildt Løg«, med Vidunderløget, der i Løbet af faa Dage vokser op og sætter Blomst, og Konsul *Bech* holdt en ildfuld Tale for Klubben og Chicago, en Tale, som henrev Forsamlingen til vildt Bifald. Alle Sprogvanke-ligheder forsvandt, efterhaanden som Drikkesangen »Beer here«, klang gennem Salen. Med alle Tegn paa Ængstelse for, at vore Stemmer skulde lide ved den livlige Brug, saa Levysohn paa sit Ur, og Kl. 12¹/₂ maatte vi sige farvel.

RACINE, MILWAUKEE, MINNEAPOLIS, ST. PAUL

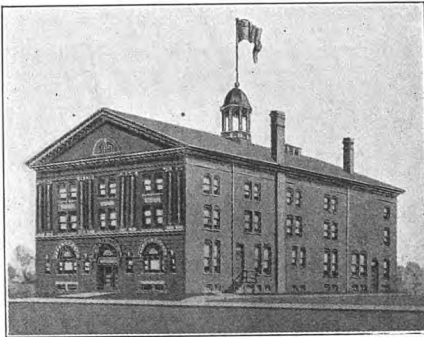

LDT op ad Formiddagen den 22 Maj kørte vi bort fra Chicago gennem det frugtbare Wisconsin med dets Bakker og Dale, Kløvermarker og Kornagre. Intet Under, at det var her i disse Egne, at de danske Bønder først slog sig ned og følte sig som hjemme.

En Times Kørsel, og Danskernes By aabnede sig for os. Vi er i Racine. Haandtryk og hurtige Velkomsthilsener, Hurraraab og Automobilbrøl! Programmet er lagt paa Minutter, det maa følges. Derfor ingen Tid til lange Omfavnelser. Komité, Værter, Gæster rasler af Sted med de ventende Automobiler. Ud til »Idlewild Country Club« gaar Farten, og i Løbet af faa Minutter har vi naaet det smukke Klubhus i de idylliske Omgivelser, hvor Fabrikanterne Exmayor *A. J. Horlick* og Kaptajn *Wm. Mitchell Lewis*, af hvilke den sidste dog paa Grund af Sygdom ikke selv kan være til Stede, giver en udsøgt Lunch. Derefter et hastigt Besøg i *Horlicks* Fabrikker, hvor vi følger Tilberedelsen af det verdenskendte Produkt Malted Milk. Hver Sanger bliver forsynet med en Prøvepakke, der skal overbevise ham om dets Fortræffelighed, og som de fleste bringer med til Danmark til Glæde for Hustruer og Mødre. Og saa gaar det videre — gennem Byens Forretningsgader med alle de kendte, danske Navne som Hansen, Petersen og Jensen paa Skiltene og gennem Villakvartererne, hvor skyggefulde Linde hænger ind over de smaa, hyggelige Træbygninger, og hvor det friske, grønne Græs foran Huset gaar lige ned til Fortovet uden at brydes af et Stakit eller en Tjørnehæk, som siger »hertil og ikke længere«.

Vi kører ud til *Mitchells* Automobilfabrik for at sende en Hilsen op til den syge Kaptajn *Lewis* og benytter Lejligheden til at flyve en Tur rundt paa Fabrikkens store Kørebane med alle

Hestekræfter sat til. I »Dansk Brodersamfund«s imponerende, nye Bygning nyder vi en »Manhattan« eller »Highball« og faar et Par hjertelige Velkomstord af Formanden, Hr. S. Larsen. Et Øjeblik

Dania Hall.

efter iler hele Toget ind paa State Street og tropper op foran Foreningen »Dania«s Forsamlingsbygning, hvor Middagen venter. Efter at vi har kastet et hurtigt Blik i de danske Aviser, aabner den festligt smykkede Forsamlingsaal sine Porte, Musikken klinger imod os, rødt- og hvidt-tvundneGuirlander svinger i lette Buer over vore Hoveder, og den kølige Martini-Cocktail serveres af hvidklædte

Kvinder, som betror os, at de helst havde siddet til Bords med os. »Det er ikke min Skyld«, siger Ungkarlen »General« *Dahlstrøm*, »jeg kæmpede som en Løve for, at det skulde ske; men de andre var os for stærke. Jeg faldt paa Ærens Mark med 1 Stemmes Minoritet«.

Komiteens Formand, Redaktør *Ivar Kirkegaard*, taler om Længselen efter det gamle Land, den støtte Thybo, Redaktør *M. Myrup* af »Racine Daily Times«, taler kort og fyndigt om den levende Forbindelse mellem Danmark og Racine, denne Danskhedens fasteste Borg i U. S. A. — Borgmester *Goodland* taler, Konsul *Rove* fra Milwaukee bringer os en Hilsen fra Norsk-Amerikanerne, et Par af vore Kammerater, *Lundbye* og *Krause*, takker, og den stilfulde Banket, blandt hvis gastronomiske Ydelser en pragtfuld, kalifornisk Rødvind staar i særlig Glans, slutter, hvorpaa vi spredes rundt i de private Hjem, som gæstfrit aabner sig for os.

Ivar Kirkegaard

Den næste Formiddag mødtes vi alle igen, Værter og Gæster, i »Dansk Brodersamfund«s Bygning. Ordstyreren *M. B. Lassen*, *Tom Andersen*, *Ivar Kirkegaard*, *Helge Nissen*, *Christoffersen* og den gamle Veteran fra Dybbøl, Kaptajn

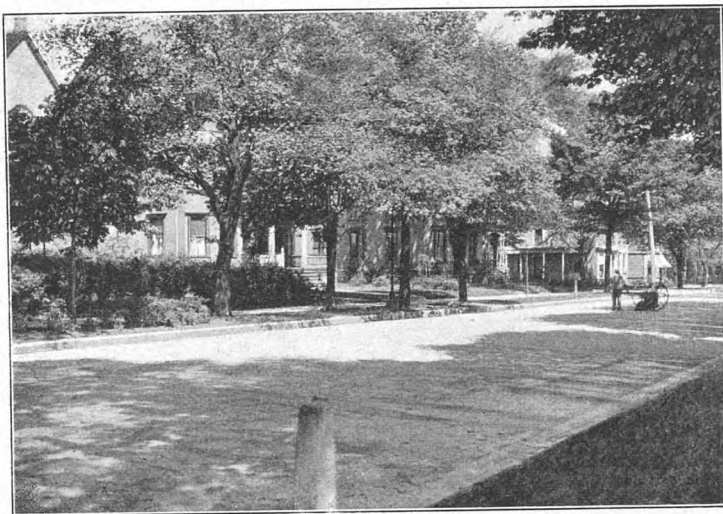
Frandsen, talte, den sidste om vort Sprog, som bandt os sammen fra Land til Land og vogtedes trofast af de tapre Landsmænd syd for Kongeaaen, hvorefter han bad os synge »Slumrer sødt«, som han selv havde været med til at synge den første Gang, den lød offentligt. Det var saa hjertevarme Ord, der faldt, at det snørede os i Halsen, da vi efterkom hans Ønske. Det var sikkert en Oplevelse for alle de tilstedeværende.

Inden vi drager videre, skal gives Plads for Dr. *Jørgen Møllers* Indtryk fra Racine. Han siger herom:

Racine er et af de danske Hovedkvarterer i U. S. A.; af Byens ca. 30000 Indbyggere siges omtrent 10000 at være Danske. Jeg havde faaet Meddelelse om, at jeg skulde bo hos *Kaspar Johansen*, 1331 Liberty Str., men hvad Stilling i Samfundet Mr. Johansen indtog, fik jeg efter anglo-amerikansk Sædvane ingen Underretning om; det er jo ikke der, som det er i andre, mere »kultiverede« Lande, at det er vigtigere at faa at vide, hvad en Mand er, end hvem han er; man foretrækker jo dog a priori Grosserer Petersens Selskab fremfor Skrædder Liljegrens, men i Amerika er det saa kedeligt indrettet, at man ikke straks ved Præsentationen faar at vide, om Mr. Knudsen er Millionær og Ejer af en stor Fabrik eller muligvis Indehaver af en lille Urtekramhandel i en Sidegade. Jeg haabede imidlertid med mit hjemmefra medførte Snobberi, som endnu ikke havde lidt væsentligt under Opholdet i Amerika, at jeg, som det sømmede sig for min Stand og Stilling, vilde blive indkvarteret hos en af Byens Matorer.

Vi kom til Racine og blev paa Banegaarden modtaget af en uoverskuelig Skare af Danske, og udenfor holdt Automobilerne parat; vi skulde naturligvis straks ud paa en Automobiltur for at se Byens Mærkværdigheder. Saa godt det kunde lade sig gøre, blev man bragt i Forbindelse med de respektive Værter og derefter anbragt i Bilerne, men jeg ledte forgæves efter Mr. Johansen; de fleste anede ikke, hvem Manden var, og ingen kunde skaffe mig fat i ham; efterhaanden saa jeg alle de flotteste Biler rulle af med glade Sangere, men jeg stod bedrøvet tilbage. Saa var der endelig en, der forbarmede sig over mig og gav mig Plads i sin Bil, idet han trøstede mig med, at jeg nok fandt min Vært ved Middagen. Køreturen forløb meget fornøjeligt, og vi fik det bedste Indtryk af den smukke, hyggelige lille By; det var første Gang, vi rigtig saa den typiske amerikanske Smaaby med sine tiltalende, træplantede Gader; naar undtages et centralt Forretningskvarter med brolagte Gader og sammenhængende Bebyggelse af Etagehuse,

bestaar hele Byen af, hvad vi vilde kalde Villakvarterer, frit liggende Huse til en eller to Familier, omgivet af friske, grønne Græsplæner og store skyggefulde Træer; det typiske Skema for en saadan »Resident«gade er: en bred makadamiseret Kørevej i Midten, derpaa en Græsabat med en Række Træer, saa et Fortov med Fliser, igen en Række Træer og endelig en Græsplæne, der som Regel skraaner op mod de noget højere liggende Huse; Havegilttere end sige Mure kendes ikke. Husene selv er som Regel byggede af Træ, i to Etager, med dybe, skyggefulde Verandaer

Gade i Racine.

og Loggiaer; kun i Millionærkvarteret, — selv en By af Racines Størrelse har sit Millionærkvarter —, er Stenhusene fremherskende; Bygningsstilen er som Regel smuk, for Stenhusenes Vedkommende nærmest gammel, engelsk Herregaardsstil.

Nogle af vore Kammerater havde paa denne Tur et lille Eventyr; Bilen gik pludselig i Stykker, saa de ikke kunde komme videre; da kommer der netop susende en stor, pragtfuld Bil, ført af en enlig, meget smuk, ung Dame; hun standsede for at høre, hvad der var i Vejen, og tilbød da resolut de forulykkede Sangere at tage Plads i hendes Vogn; hun indhentede med sin kraftige Maskine snart de øvrige Biler og kørte hele Turen med. Det viste sig senere, at det var en enlig stillet, ung Dame, Ejerinde af adskillige Millioner; om Aftenen saa man hende i Teatret, hvor hun sammen med en Veninde sad i en af de forreste Loger i en pragtfuld Dragt og energisk applauderede Korets Præstationer.

Man fik i øvrigt paa Køreturen et tydeligt Indtryk af, hvor

stor en Part af Byens Indbyggere, der er Danske, overalt blev vi hilst af muntre, danske Tilraab, og da vi passerede et Par Skoler, netop som der var Frikvarter, stod alle Børnene opstillet udenfor, svingede med Huerne og raabte »God Dag«; man havde nærmest det Indtryk, at man passerede en stor, dansk Landsbyskole.

Køreturen sluttede ved »Dania Hall«, hvor vi skulde spise Middag; atter spurgte jeg forgæves efter Mr. Johansen, han var der ikke; men en elskværdig Landsmand, hvis Navn jeg for længst har glemt, lovede at aflevere mig ved hans Bolig. Stemningen ved Middagen var yderst hjertelig og fornøjelig, vi blev opvartet af elskværdige, danske Damer, som hver havde sit lille Bord at sørge for og gjorde alt, for at vi kunde befinde os saa vel som muligt.

Omsider blev jeg saa bragt til *Kaspar Johansens* Hjem, som aldeles ikke saa ud til at tilhøre nogen Matador; det var et lille, net og uanseligt Hus i en Udkant af Byen, som viste sig væsentlig at være beboet af danske Smaafolk. Jeg kom ind og fik anvist et Værelse, der var saa stort, at der lige akkurat kunde være en Seng, en Stol og et Bord; til mig og min Haandkuffert derimod var der kneben Plads, men det hjalp jo, at Dagligstuen, som laa ved Siden af, ogsaa blev stillet til min Disposition, med Løfte om, at jeg kunde være uforstyrret der, hvis jeg ønskede lidt Ro. Jeg skal ikke nægte, at jeg var lidt skuffet, men imidlertid: var Værelset lille, saa var der dog gjort alt for at gøre det hyggeligt, og ogsaa Dagligstuen gjorde et venligt Indtryk med sine Plyds-Møbler og en lille Etagère med Familieportrætter og andre Souvenirs.

Jeg klædte mig nu paa i Ro og Mag og fulgtes derefter med min Vært ind til Teatret, hvor Koncerten skulde være. Undervejs fik jeg at vide, at han var Skomager; samtidig ytrede han, at de Danske i Racine havde tænkt sig, at det netop kunde have sin Interesse for Studentersangerne, at nogle af dem kom til at bo hos Middelstandsfolk, saa de kunde se lidt af Livet hos den jævne Befolkning; jeg svarede selvfølgelig, at jeg syntes ogsaa, det kunde være meget interessant, men tænkte i mit stille Sind, at det havde nu alligevel været behageligere for mig at bo komfortabelt i et større Hjem, og da vi efter Koncerten satte Kursen hjemad og ikke, som jeg saa smaat havde tænkt mig det, skulde tilbringe Resten af Aftenen sammen med andre i fornøjeligt Lag, vil jeg ikke nægte, at jeg kiggede lidt langt efter Kammeraterne, som gik derfra i smaa Flokke sammen med deres forskellige Værter, leende og snakkende.

Jeg begyndte imidlertid straks at komme paa andre Tanker, da vi var kommet hjem i den hyggelige Spisestue, hvor der var

dækket et nydeligt Aftensbord; først meldte den Tanke sig, at det kunde maaske netop være ganske heldigt ikke at komme til noget større Sold, men tilbringe Aftenen i Fred og Ro og komme i ordentlig Tid i Seng, og efterhaanden opdagede jeg, at det i Virkeligheden var i høj Grad interessant at se saadan et lille dansk-amerikansk Hjem. Mine Værtsfolk var lidt ældre Mennesker uden Børn; Fru *Johansen* var stiltfærdig og tilbagetrukken, syntes at føle sig noget genert over for saa fint Besøg og aabenbart ængstelig for, at der skulde være noget, der ikke var godt nok; hun tog meget lidt Del i Samtalen og sørgede kun for de mere materielle Ting. I min Vært derimod lærte jeg en oplyst og intelligent Mand at kende, med hvem man kunde tale om snart sagt alt mellem Himmel og Jord; til Tider var det endogsaa mig, der følte mig som den lille; det kan jo ikke undgaas, naar man sidder og passiarer et Par Timer, at man ogsaa kommer ind paa Politik, og det viste sig her, at han kendte dansk Politik langt bedre end jeg og vurderede den langt rigtigere, end jeg vilde være i Stand til. Saa strejfede vi det litterære Omraade, og her tænkte jeg at have Overtaget; han var imidlertid vel bevandret i dansk Litteratur og til Dels ogsaa i fremmed, og da Samtalen gled over til engelsk og amerikansk Litteratur, f. Eks. Longfellow, var det igen mig, der blev den lille; jeg bestemte den Aften, at det første, jeg skulde gøre, naar jeg kom hjem, var at købe Longfellow's Værker — ja, jeg gjorde det virkelig ogsaa. Saa talte vi om Livsvilkaar derovre og hjemme og om Dansk-Amerikanernes Stilling i det hele taget; jeg fik under denne Samtale meget mere at vide end under hele mit øvrige Ophold i Amerika; jeg fortryder kun, at jeg ikke straks noterede en hel Del op af det, jeg fik at vide den Aften, mange Detailler er senere gledet ud af min Hukommelse. Jeg skal derfor kun paa et Par Punkter forsøge at gøre Rede for det Indtryk, jeg fik af Dansk-Amerikanernes Stilling og Levevis gennem min Samtale med min elskværdige Vært, sammenholdt med, hvad jeg ellers lejlighedsvis saa paa vor Rejse.

At den Tid er forbi, da »Guldet ligger dig for din Fod« ovre i Amerika, er vel nok gaaet op for de fleste i vore Dage; der er ganske vist Penge at tjene for dem, der duer til noget og kan gøre sig selv og sine Evner gældende; men der skal arbejdes og arbejdes strengt, et Arbejde, som vi herovre egentlig vanskelig kan gøre os Forestilling om; til Gengæld byder saa det store Land med de store Forhold Fordele, som man vist heller ikke ret kan gøre sig klart, naar man ikke har været i lang Tid derovre og taget aktiv Del i Livet. Derfor fanger Amerika sin Mand; mange rejser derovre for at blive nogle Aar og tjene saa mange

Penge, at de atter kan vende hjem og tage fat paa Livet her paa en lidt bredere Basis, end det ellers var dem muligt; de faa Aar bliver som Regel til hele Livet; den, der først for Alvor er kommet ind i Livet og Arbejdet derovre, kan vanskelig løsrive sig igen. Imidlertid bliver der stadig inderst i Sjælen noget tilbage, som drager mod det gamle Land; helt lever de Danske sig i Reglen ikke ind i Forholdene, — der er meget, som de synes dog var bedre ovre i Danmark; det er desuden Fødelandet, hvor Slægt og Venner bor, og i de faa Hviletimer, hvor man ikke er optaget af Arbejdet, vender Tanken stadig tilbage dertil. Mange giver saa efter for Længslerne, bryder over tvært og rejser hjem for at forsøge at begynde Livet forfra herhjemme, men nu gaar pludselig det meste af Glansen bort; her er ikke de store Forhold som derovre, hele Forretningslivet er indsnævret, ingen rigtig Plads for Foretagsomhed; det smager ikke rigtig f. Eks. at sidde i en lille Skomagerbutik i en Sidegade og selv bo paa 3. Sidesal sammesteds i en 2 eller 3 Værelsers Lejlighed, hvor man har stadt Kævl med Naboer og Genboer, Trakasserier og Stiklerier fra alle Sider; saa taber man Humøret. Min Vært havde tre Gange været herhjemme og forsøgt at komme i Gang her, men det gik ikke; nu forsøger han næppe mere, men bliver, hvor han er. Mange Penge er gaaet tabt ved saadan at afbryde Forretningen den ene Gang efter den anden, ellers havde han maaske nu været en holden Mand; imidlertid har han det godt, som han har det, og synes ret tilfreds med Livet; men Glorien straalder stadig om det gamle Land.

Dansk-Amerikaneren er rodløs, han er rykket op af sin hjemlige Jordbund og kan som Regel ikke trives der igen; men paa den anden Side trives han heller ikke helt vel i den nye Jord, han bliver ikke selv helt og holdent Amerikaner, det bliver først hans Børn; selv kan han tale begejstret om, hvor udmærket tilfreds han er, og hvor fortrinligt alting er her »in this great, beautiful country«, men gaar man ham lidt nærmere paa Klingen, finder man en skjult Understrøm af Længsel efter det gamle Land, en dyb Sørgmodighed over for stedse at have forladt det.*)

Danskerne — og Skandinaverne i det hele taget — er som Regel vel ansete i Amerika, først og fremmest den store Skare af støtte, dygtige Farmere, som navnlig befolker det meste af det frugtbare Minnesota; der træffer man saadanne Typer som den

*) Først efter, at ovenstaaende var skrevet, har jeg faaet Tid til at læse Karin Michaëlis' og Joost Dahlerup's Bog »Danske Foregangsmænd i Amerika«, hvor der udtales noget ganske lignende om Emigranternes Stilling til det nye og det gamle Land.

jydsk Bondemand, der sidder paa sin afsides Farm og støt Aar efter Aar tjener en smuk Sum Penge uden at inklade sig paa vidtløftige Rejser til de langt borte liggende Byer, — indtil han en Dag hører om nogle danske Studenter, der kommer og vil synge Sangene fra det gamle Land; saa bryder han op, rejser 4—500 miles, maaske det meste af et Døgns Rejse, for at høre de hjemlige Toner en Gang endnu. Der sidder han ved Koncerten, stille og med Taarer i Øjnene og tænker paa den jydsk Hede med det lave, lerklinede og lyngtækte Hus, hvor hans Vugge stod. Bag efter kredser han om Studenterne og lurur paa, om det ikke skulde lykkes ham at høre lidt af det kære, gamle Sprog, som han maaske ikke har hørt de sidste 20 Aar; er der saa en af Studenterne, der opdager ham og giver sig i Snak med ham, gaar der som et Solglimt over hans Ansigt; han finder sit gamle, jydsk Sprog frem bag det engelske, som han udelukkende har hørt og talt gennem saa mange Aar, og naar der bydes farvel, rejser han hjem og kan leve en Menneskealder paa Mindet om den Dag, da han hørte de danske Studenter synge. En anden Type er den store Forretningsmand i Storbyen, Købmanden eller Fabrikanten, Manden, der kom der over for 20—30 Aar siden, maaske i Træsko og uden en Skilling i Lommen, men støt har arbejdet sig frem, saa han nu er en Mand paa en halv eller hel Million Dollars; han er kendt og agtet af alle Amerikanerne. Han er selvfølgelig Medlem af en eller flere af de skandinaviske Foreninger i Byen, men har i det daglige Liv som Regel ikke meget med Skandinaverne at gøre, han er gaaet fuldstændig op i det amerikanske Samfund. Det store Flertal af den danske Bybefolkning derimod, »Foreningsdanskerne«, som holder sig til Landsmændene, spiller som Regel ikke nogen væsentlig Rolle, og den, der hjemmefra er Arbejdsmand, bliver ved at være Arbejdsmand hele Livet igennem uden at tjene sig op; for at komme frem maa man isolere sig og staa paa egne Ben.

Et Spørgsmaal, jeg stillede min Vært i Racine, var, om det ikke var dyrt at leve i Amerika, om der ikke krævedes uforholdsmæssig mere end i Danmark; det faar man jo nemlig absolut Indtryk af, naar man kommer derover som Turist og lever paa et forholdsvis stort Hotel; alt er dyrt, gennemgaaende dobbelt saa dyrt som i Danmark eller mere. Men det er slet ikke Tilfældet, naar man lever under mere jævne Forhold; Fødemidlerne er gennemgaaende ikke dyre, Huslejen er billig, Klæderne koster ikke mere end her hjemme; medens man hos en Skrædder i New York f. Eks. med Lethed kommer til at give 100 Doll. for et Kjolesæt, kan man i de store Magasiner købe sig et Sæt ud-

mærket syet Tøj for 15—20 Doll. Et Par enlige Folk som mine Værtsfolk kan leve for 600 Doll. om Aaret, og saa lever de meget bedre end deres ligestillede herhjemme. De bebor 1. Sal i et toetages Hus og har der et rummeligt og luftigt Soveværelse, en rummelig Spisestue, en ikke ret stor Dagligstue og saa det lille Gæsteværelse, hvor jeg boede; Dagligstuen bruges aabenbart ikke meget, Spisestuen naturligvis en Del mere, men til daglig opholder Familien sig dog mest i Køkkenet, hvor de indtager alle Maaltider, naar de ikke har Gæster; Køkkenet er stort og rummeligt, gør et venligt og hyggeligt Indtryk med sit hvidskurede Træbord og de blanke Køkkensager. En Ting ved Lejligheden maa jeg dog endnu berette, som forekom mig lidt aparte: der er naturligvis et ulasteligt W. C., men Indgangen til det er fra Spisestuen; det kan jo være meget praktisk, men jeg maa tilstaa, jeg blev lidt forbløffet.

Jeg havde ogsaa Lejlighed til andre Steder at se flere danske Hjem, som naturligvis ligeledes var indrettet fuldstændig paa amerikansk Manér. Jeg tænker mig, at det muligt kunde have sin Interesse at faa en kort Skitsering af et Gennemsnitshjem hos en Familie, der har Raad til at bebo sit Hus alene: I Stueetagen findes en rummelig, dyb, skyggefuld Veranda, hvor man opholder sig det meste af Tiden om Sommeren, saa Forstue, Dagligstue, Spisestue, Herreværelse og eventuelt et Værelse endnu samt Køkken; Stuerne tilfredsstillende i Reglen ikke vore Fordringer til Hygge; de er luftige og kølige, for saa vidt de ligger ud til Verandaen, lidt mørke, med forholdsvis faa Møbler, som væsentlig er placeret i Værelsets Periferi; en fremtrædende Rolle spiller Gyngestolene, som er Amerikanerens Yndlingsmøbel, og af hvilke der i Reglen findes adskillige, men det er vel at mærke ikke, hvad vi her kalder »amerikanske« Gyngestole; dem saa jeg ingen af. Paa 1. Sal er Soveværelserne, Børneværelser, Gæsteværelser o. s. v., ganske almindelig 4—5 forskellige Værelser selv hos ikke særlig velstaaende Folk, samt det uundværlige Badeværelse. Sengen i Soveværelserne staaer ofte midt paa Gulvet, men flyttes i øvrigt om efter Behag, i den varme Sommertid helt hen til Vinduet. En absolut Nødvendighed i den varme Aarstid er det at beskytte Boligen mod Moskitos; derfor er der Metaltraadsnet for alle Vinduer, og disse er til at aabne indad, saa man kan faa tilstrækkelig frisk Luft, uden at Insekter kan komme ind; ogsaa uden for Entrédøren er der en Ekstradør, bestaaende af en Træramme med Metaltraadsnet, saa man kan have selve Døren staaende aaben.

. . . . Jeg sov fortrinligt den Nat og vaagnede vel tilpas næste Morgen, fik en fortræffelig Frokost med Æg, friskbagt Brød og

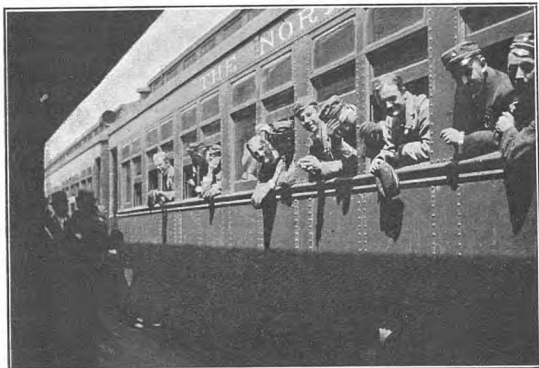
hjemmebagte Kager samt dejlig Frugt; derefter gik vi en lille Tur omkring i Byen, inden vi skulde til Afskedsfrokosten i »Dania Hall«, hvorfra vi tog lige til Banegaarden. Jeg tog en hjertelig Afsked med min Vært, i hvis Hjem jeg havde haft et saa hyggeligt og behageligt, men kun alt for kortvarigt Ophold. Jeg sendte ham selvfølgelig et Kort, da jeg kom hjem, for at takke ham for hans Gæstfrihed og tænkte mig ogsaa, at jeg en Gang vilde skrive til ham igen for at holde Forbindelsen vedlige; — men det blev naturligvis aldrig til noget. Skulde denne Bog imidlertid nogen Sinde komme ham for Øje, vil han da i hvert Fald deraf se, at jeg har tænkt paa ham og med Glæde mindes mit Ophold i hans Hjem, og han vil se, at hans smukke Tanke, at en dansk Studentsanger kunde have godt af at se et af de mange smaa Hjem derovre, ikke har været forgæves.

*

*

*

Efter nøjagtig et Døgns Ophold i Racine dampede vi videre til Milwaukee. Da vi efter Ankomsten hertil paa Banegaarden saa den lange Række af flagsmykkede Automobiler, var der adskillige af os, som rystede paa Hovedet og skutede sig ved Tanken om igen at skulle flyve rundt adskillige Timer og sluge Indtryk og Støv. Med et resigneret Suk, der betød saa meget som: »Naa, lad gaa, det kan jo ikke nytte noget at protestere«, steg vi til Vogns; men det varede ikke længe, før vi igen befandt os i det rette Humør. Thi Solen skinnede klart, Træerne lyste af Friskhed og Som-

Afrejse fra Racine.

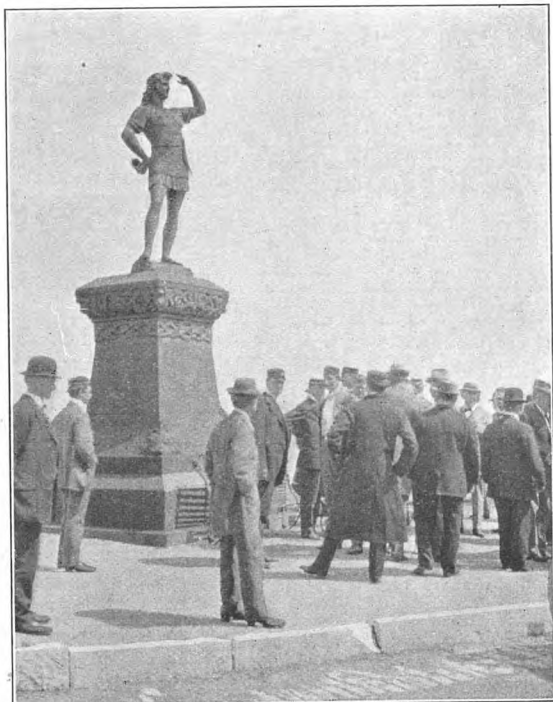
merglæde, Michigans ejendommelige, grønne Farvetone stod saa udmærket sammen med Himlens rene Blaa, at vi ikke kunde holde vore Beundringsudbrud tilbage. Og dog saa hjemligt det var altsammen, det var jo Aarhusbugten, vi mindedes om, den høje Skrænt ned til Søen, de skov-

klædte Banker, saa langt Øjet kunde række langs Søens Bred, og Havnen med de mange Skibe.

I Juneauparken standsede vi ved Miss Anne Whitneys mandigt skønne Statue af Leif Eriksen, som staar med Haanden over

Øjnene, skyggende for Solen, og stirrer ind mod det nye Land. En lille, lyshaaret Mand med et sjælfuldt, energisk Blik bag de lynende Brilleglas stod og pegede op paa Leifstatuen. Det var Borgmester *Emil Seidel*, den første socialistiske Borgmester i U. S. A., hed det. Han omtalte os som Landnamsmænd og ønskede for os, at vi maatte vinde nyt Land for vor nordiske Musik her i denne udprægede Musikby og skabe Glans om Nordens Navn som den unge Leif, Vikingen, den første Europæer, der satte Foden paa Amerikas Jord.

Vi sang »Ja, vi elsker« med en Smule mere norsk Klang i Stemmen end ellers som en Hilsen til Komiteens udmærkede Formand, den norske

Leif Eriksens Statue ved Michigan Søen.

Milwaukee: Borgmesteren taler.

Konsul *Rove*; og derefter gik det videre paa Turen, gennem brede Gader, ad Grand Avenue med sine Kirker og andre monumentale Bygninger liggende fornemt tilbagetrasket paa Grønsværet, med Washingtonmindesmærket og den

mægtige Krigergruppe, ud til Turens foreløbige Maal, Soldaterhjemmet, en Samling af Bygninger, liggende i en herlig Park,

hvor 2—3000 gamle Soldater fører en sorgfri Tilværelse i deres Livsaften. De faar her alt til Livets Ophold og Penge til. I deres jævne, tarvelige Uniformer og smøgende af deres »corn-cob« gik de og vinkede velfornøjede op til Vogntoget.

Tilbage til Byen ilede vi, forbi de mægtige Bryggerier »Schlitz« og »Pabst«, — hvor længtes vi efter en »Blue Ribbon« eller en Hofpilsner til at skylle Støvet bort med —, men videre, videre gennem Byen under mægtig Tuden fra Automobilernes Horn, ud

Rast ved Whitefish Bay.

ad Landevejene, hvor Støvet hvirvledes op i saa tætte Skyer, at vi næppe kunde skimte den Vogn, der kørte foran os, hele Tiden gennem Parkanlæg og Skove, indtil vi naaede ud til Milwaukeees Skodsborg, Pavillonen ved Whitefish Bay.

Aldeles graa af Støv styrtede vi et Par Glas Øl i os, og da Tørsten var slukket, kunde vi begynde at nyde den smukke Udsigt over den solglitrende Michigan, hilse paa Bekendte fra i Gaar og i Morges, — det halve Racine havde fulgt os paa Vej til Nabo-byen —, eller stifte nye Bekendtskaber. Komponisten *Carl Busch* fra Kansas City, Komitémedlemmerne Konsul *Rove* og Sønderjyden *Wm. Reckmeyer* var utrættelige i at gøre os det saa let som muligt.

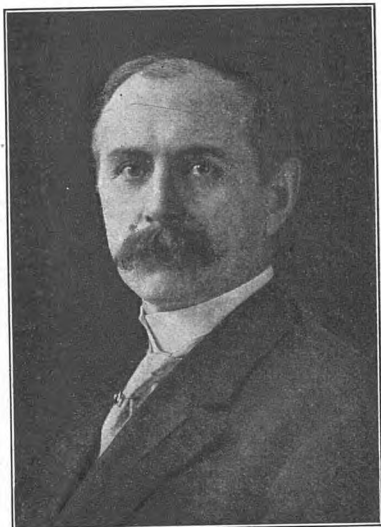
Det blev Væddekørsel hjemad. Hu hej, hvor det gik, over Stok, over Sten, af et Hjulspor og i et andet; men i god Behold

naaede vi dog tilbage til Milwaukee, hvor vi kørte op foran »Scandinavian Club«, der snart var Skuepladsen for en vild Kamp om at komme først til Vaskekummerne.

Men Bordet stod dækket med Øl og med Mad, — Masser af Mad, og kort efter var Kampen rettet mod dette Maal. Det var staaende Lunch, og med fyldte Tallerkener spredtes vi i Klubbens Lokaler, hvor alt var holdt i gammelnordisk Stil, — tunge, mørke Egetræsmøbler, Skjolde og Dragehoveder. I et Hjørne stod en mandshøj Runesten med et Par Navne skaaret dybt i den haarde Eg, som »Stenen« var lavet af, den amerikanske Minister i København, Mr. *Egans* og den norske Landeværns-kaptajn *Alf Mjøens* Navne.

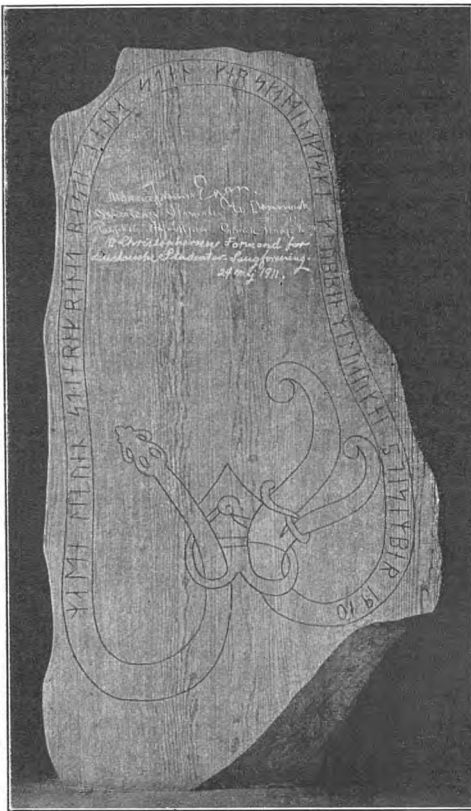
Efter Maaltidet traadte Konsul *Rove* hen til Højsædet i Hallen, slog til Lyd ved et Par mægtige Dunk i Gulvet med et Spyd, der udmærket erstattede en Formandsklokke, og han fortalte nu, hvilken Begivenhed vort Besøg var for alle Skandinaver i Byen. »I Dag er vi alle Danske«, sagde han. Og for at der stadig kunde være et synligt Minde om vort Besøg i Klubben, maatte *Christoffersen* nu til at ridse Sangforeningens Navn ind i Runestenen. »Men«, sagde Konsulen, da dette var sket, »for at I ogsaa derhjemme i Danmark kan have noget, som minder Jer om Brodersindet her, tag saa denne med!« Og en stor Sølvpokal funkede i hans Haand. »Lad dette Mindets Bæger ved Jere festlige Sammenkomster faa Tankerne til at vandre over paa denne Side af Atlanten«. Endeløs Jubel hilste ham.

Efter en saare besværlig Omklædning paa »Hotel Phister«, hvor vi blev stuved sammen, 7—8 Stykker i hvert Værelse, og hvor Kampen om at komme i Bad blussede op vildere end nogen Sinde, deltog vi i en kortvarig Reception i Hotellets Modtagelsessaloner og hilste paa en Del Landsmænd og Skandinaver, som paa Grund af de indskrænkede Pladsforhold i »Scandinavian Club« ikke havde deltaget i Lunchen. Bl. a. traf vi her Præsidenten for »Wisconsin Humane Society«, *Theodor Borup*, en Søn af en af Sangforeningens Stiftere, *Julius Borup*, og Broder til den kgl. Kapelmusikus af samme Navn i København.

Olaf J. Rove.

Vi havde Følelsen af, at Koncerten i det næsten fyldte »Pabst Theater« knap var saa vellykket som de foregaaende. Støvet fra Væddekørslen om Formid-

Runestenen i Milwaukee skandinaviske Klub.

dagen var ikke ganske forsvundet af Halsen, og saa generede det os maaske at se, at Damerne ikke klappede, men overlod denne ganske vist i Varmen lidt anstrengende Form for Bifaldsytringer til det stærke Køn. Men da vi efter Koncerten mødtes med Damerne i Klubbens Lokaler og hørte af deres egen Mund, at vi havde sunget som »smaa Engle«, slog vi os til Ro med, at ogsaa Bifaldstilkendegivelser er underkastet Modens Luner. Konsul *Bech* fra Chicago, som overværede Koncerten, forsikrede os, at vi havde sunget lige saa smukt som i »Orchestra Hall«, og Pressen var næste Dag overordentlig godt tilfreds med vore Ydelser. Hosstaaende en Anmeldelse af Koncerten i »The Milwaukee Journal«:

The concert given by the Danish student and alumni singers of the Royal University of Copenhagen to an effusive audience that crowded Pabst theater Wednesday night was marked by a number of novel features. No piano was used. The old-time tuning forks were employed to get the pitches. Solos were given with an accompaniment by the chorus only in every instance. The chorus remained standing through each section of the program (each member holding his student cap), even while quartet numbers were given. The effect was pleasing for the sake of novelty if for no other.

Though composed of amateur singers—fifty members selected from some 400 applicants at the Copenhagen University—the chorus deserves high rank from the professional standpoint because of thorough training under Conductor S. Levysohn of the Royal opera.

The chorus produces a number of unusual effects. The sudden swell and sharp diminuendo of tones under the sweep of the conductor's baton, made a splendid effect of contrast. The revival of the sharp swell on the final chord is orthodox and pleasing, although it is used less by American choristers now. Another feature of the chorus was the sustained sonorous quality of the chord.

The Danes, like other members of the north Teutonic peoples, have voices marked by clearness, a soft sympathetic quality of warmth, which conduces to the most surpassing harmony and contrasts with the coarse raucous quality of the American chorister.

Kroyer's patriotic song was given with a steady forte, combined with the fervor and intensity of men who feel what they sing. Reissiger's familiar Olaf Trygvason was sung with the majesty and strength which it deserves. The humorous numbers also made a big hit with the audience.

Helge Nissen, baritone opera singer of Copenhagen, gave Grieg's Great White Host with a heavy sonorous voice of rich timber, strong enough to stand out clearly over the chorus accompaniment. Olaf Holboll, tenor soloist, sang a Norse folk number which carried quaintly the melancholy minor strains that pervade the music of the northland.

Two quartets from the chorus were recalled again and again. The Star Spangled Banner was sung with a magnificence which aroused a new and stronger love for this song, too often depreciated in its American home.

Efter et fornøjeligt Samvær med Taler og Sang maatte vi bryde tidligt op, thi ved Midnat skulde vi med Toget ad Minneapolis til.

»Tak for denne herlige Dag, som vi vil lægge til Grund for en [ny Tidsregning«, sagde Konsul *Rove* ved Afskeden — som et Bytte for en Begejstring, vi Danskere næppe vilde kunne lade os henrive til.

Fulgt af de varmeste Hilsener raslede Toget ud i Natten. Og nu kom en af de Scener, som Gang paa Gang gentog sig under Turen, Om- og Afklædningsscenerne i Sovevogn og Pakvogn. Først en langsommelig Vandring frem og tilbage gennem Sovevognenes smalle Midtergang, inden man kunde bestemme sig for en Køje, og saa endte det jo gerne med, at man maatte bekvemme sig til at tage den eller den Overkøje, som man nødigst vilde have. Og dernæst de endeløse Vanskeligheder med at finde sin Kuffert frem i Bagagevognens Halvmørke; Kulstøv og Snavs stod i tætte Skyer ind gennem alle Sprækker og fik det danske Sprogs kraftigste Udtryk til at blande sig med Vognhjulenes vanvittige Raslen. Lidt efter trængtes saa et halvt Hundrede hel- eller halv-nøgne Mandfolk gennem Gangene under Latter og Gnaveri, under Raaben og Fløjten, mens Besværlighed paa Besværlighed taarnede sig op under Bestræbelserne for at faa Kjolen anbragt nogenlunde

godt, saa man ikke næste Dag skulde se sig nødsaget til at sende den til Skrædderen, — thi de amerikanske Skrædderregninger stod med Rette i et vist afskrækkende Skær for os —, eller for at faa samlet den blaa eller grønne Pyjamas frem af Kufferten og at faa den paa. Var alt dette endelig lykkedes, og de lykkelige Indehavere af Underkøjerne havde trukket sig beskuende ud af Situationen, var der for »Overmenneskene« endnu den vanskelige Opgave at entre op til Køjen. Thi det hændte jo undertiden, at Underkøjens Beboer opgav sin kontemplative Tilbagetrukkethed og ved et pludseligt Angreb faldt sin Overmand, om man saa maa sige, i Ryggen. Navnlig vidste naturligvis ingen sig sikker i den Ende af Vognen, hvor Krause havde slaaet sig ned. Og saa gik

Uden for »Hotel West«.

det jo ogsaa let over til venkabelige Haandgribeligheder. Men Motion er god — til sin Tid, og naar Protesterne lød tilstrækkelig energisk, faldt der efterhaanden Ro over Gemytterne. Selv Krause trængte undertiden til Hvile. Lidt efter lidt dyssede Hjulenes monotone Musik os alle i Søvn.

Om Morgenen ved 5-Tiden vaagnede en Del af os ved, at denne Musik skiftede Karakter. Vi kiggede søvndrukne ud og saa Mississippis eller en af dens

mægtige Bifloders snavsetgule Vand glide af Sted under os. Skove og lave, taffelformede Klipper laa langs dens Bredder; men hvem formaar at nyde Naturen, naar man ligger i en Sovevogn, og snart gled vi igen ind i Søvnens vuggende Arme.

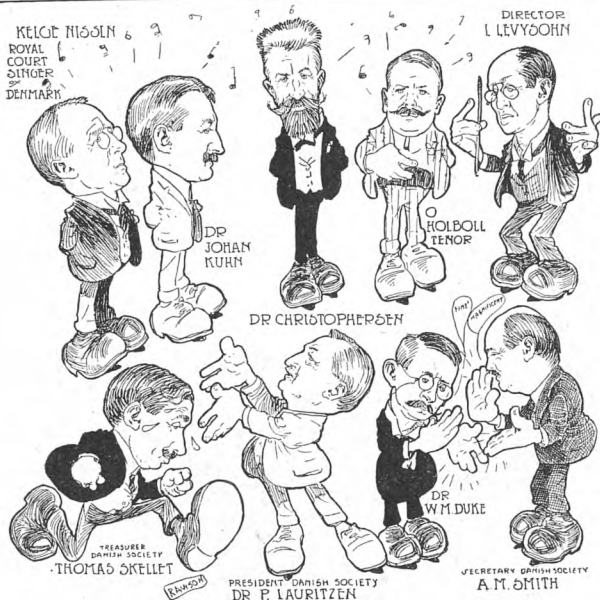
Kl. ca. 9 om Morgenen kørte vi ind til Minneapolis og blev for en Gangs Skyld ikke modtaget af nogen Komité. Ganske vist eksisterede der en saadan, som oven i Købet var taget ud til en eller anden Station for at møde os; men da vort Tog ikke standse ved denne Station, holdt vi vort Indtog i al Ubemærkethed. Snart var der imidlertid skaffet Vogne til Veje, og vi kørte til »Hotel West«.

Efter et hurtigt Toilette samledes vi ved 10-Tiden med Minneapolis-Komiteen, der imidlertid var kommet tilbage fra sin fejlslagne Udflugt, i »Odin Club«s hyggelige Selskabslokaler om et overdaadigt Smørgeasbord. Med inderlig Glæde vil vi mindes dette Bord, hvis pragtfulde Farver og solide Retter i lige Maade tilfredsstillende

Øjet og Ganen; navnlig de i hel Figur stegte Kalkuner og Pattegrise gjorde et uudsletteligt Indtryk paa os. Det varede heller ikke længe, før Veltalenhedens Overflødighedshorn gød sit Indhold ud over os, medens et Par amerikanske Tegnere benyttede Lejligheden til at fæste nogle vellykkede Portrætter til Papiret.

Dr. P. Lauritzen lagde for ved at byde os velkommen og pege paa, hvilken Betydning vort Besøg vilde have for Bevarelsen af Danskheden i de fremmede Omgivelser, og mens vi sad og

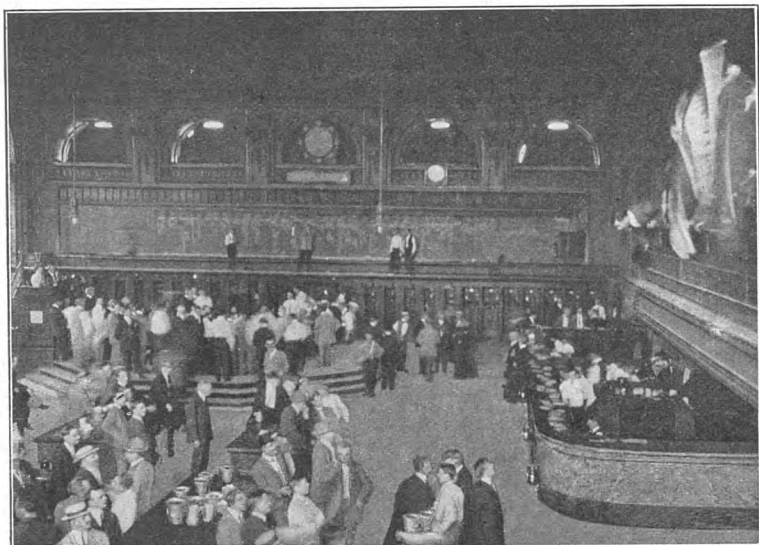
Rawson Sketches Danish Singers Who Entertained Minneapolis

glædede os over at se paa hans smukke og statelige Person, rislede Talens Sølv saa varmt over hans Læber, at Borgmester J. C. Haynes senere kunde udtale, at han, skønt han ikke havde forstaaet et Ord af Talen, dog havde kunnet slutte sig til dens Indhold ved at lytte til den varme Klang i Dr. Lauritzens Stemme og ved at se paa Udtrykket i Tilhørernes Ansigter. Dr. Wm. Duke talte for det gamle Land, om Minderne, der laa gemt dybest paa Hjertebunden, talte med en Inderlighed og Hjemlandslængsel, der gik alle Tilhørerne nær til Hjertet. Og da »Ugebladet«s Udgiver, Chr. Rasmussen, paa sit djærve Jydsk tolkede sin Glæde over at være Dansk og Amerikansk paa en Gang, — »thi to Mands Sprog giver to Mands Kræfter« —, men dog inderst inde følte, at det danske for ham anslog de dybeste Streng, da lød »I Danmark er

jeg født, der har jeg hjemme« saa følt fra vore Læber som vist aldrig før.

Og saa kom den muntreste Automobiltur paa hele Rejsen. Hver Sanger fik af Komiteens Kasserer, Hr. *Thomas Skellet*, overrakt et rødt Banner, hvorpaa Navnet »Minneapolis« skinnede frem i hvidt, og viftende med disse Bannere fo'r vi i 27 flagprydede Automobiler igennem Byen under den mest djævelske Tudekoncert og Brølen fra Chaufførernes Horn, under det mest grufulde Spektakel, som det vilde have været enhver dansk Politibetjents inderligste Glæde at sætte en Stopper for. *Tvermoes* rejste

Kornbørsen i Minneapolis.

sig i sin Vogn og protesterede, uvist om af musikalske eller politimæssige Grunde, men ligemeget hjalp det.

Toget gik forbi det massive Raadhus til Børsen, hvor vi med samt vore Bannere førtes op til en Balkon over Børssalen. Hvedehandelen var i fuld Gang. Noteringsraab fyldte Luften. Det var, som om den var mættet med Skingren. Men i et Nu standsede det hele, da vi stemte i med »Star Spangled«. Det var en Fornøjelse at se de forskellige Udtryk for Gnavenhed, Forbavselse, Ligegyldighed, Glæde, Begejstring, som tonede frem paa Forretningsmændenes markerede Ansigter. »My Country« og »Kong Christian« fulgte. I 10 Minutter var hele Hvedehandelen i de nordlige Stater standset, fordi en Flok Studenter slog til Lyd med deres Sang — og for deres Land.

Da Handelsverdenen havde faaet en Forsmag paa vor Kon-

cert, gik Turen ned gennem den brede Nicollet Ave., over den lange Mississippibro, hvorfra vi kastede et Blik mod de mægtige Pillsbury-Flour-Mills, der fra denne Side ganske behersker Stadens Fysiognomi, over til den akademiske Verdens Domicil. Fra Trappen under Universitetskapellets klassiskformede Portal sang vi efter en Velkomsttale af en af Professorerne og efter, at *Christophersen* havde svaret med en lille, engelsk Speech, nogle Sange for de Hundreder af Studenter, som havde samlet sig om os.

Men noget længere Op- hold paa Universitetet var der ikke Tid til; vi hastede videre, og nu kom Køreturen til det dejlige Minnehaha, i skarpe Kurver og store Sving langs Mississippis skovklædte Bred. Skade, at der var saa kort Tid til Hvile ved det florlette Vandfald, hvor det var, som om alle Naturens blide Aander havde sat hverandre Stævne. Hvis Nøkken og Huldren og Alfer smaa eksisterer i Amerika, saa maa det være her, de bør.

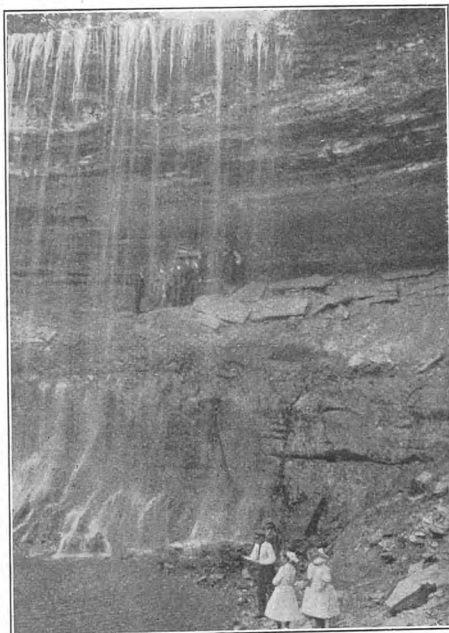
I yndefuldt Fald rislede Minnehahas Vande ned over den takkede Skiferkant og hang som et tyndt, gennemsigtigt Slør i de vidunderligste graa, røde, grønligblaa Farvetoner fra de smuldrende Stenlag.

Og Floden pludrede og klukkede og hviskede til os Longfellow's Ord om Hiawatha, den store, den ædle, som en Aftenstund slog sig ned her hos »the ancient Arrowmaker,

in the land of the Dacotahs,
where the falls of Minnehaha
flash and gleam in shining reaches,
leap and laugh among the woodlands« —

og om, hvorledes han vandt sin Brud, den mørkøjede

»Minnehaha, Laughing Water,
handsomest of all the women
in the land of the Dacotahs,
in the land of handsome women«. —

Minnehaha.

Men der var ingen Tid til at plukke Poesiens blaa Blomst ved Flodens Bred. Efter en hurtig Servering af ice-cream i forskellige Farver og Former — til de sidste Gæster stærkt fortyndet af Vand fra Floden — gik det igen af Sted uden Hvile og Rast, forbi Lake Harriet og den øvrige Række af smilende Søer, gennem Villakvartererne, om ved Ole Bulls blomstersmykkede Statue til »Dania Hall«, hvor Broder- og Søstersamfund for en Stund fik Trætheden til at svinde under et gæstfrit og hjemligt Traktement. Det var den egentligt danske Del af de mange Fester, som ventede os her. D'Hrr. *L. H. Andersen* (»Dania«s Formand), *T. A. Petersen* (Formd. i en af D. B. S.'s Loger), *R. K. Blinkenberg* (Medlem af Sangforeningen »Apollon«), den norske Redaktør *Th. F. Hamann* og den danske Pastor *N. Hansen* talte, *Krause* og *Christophersen* takkede. Jævnt og hjerteligt og saa ægte dansk var det hele ordnet. Ved Afskeden rakte en lille Pige hver af os en hvid Nellike, omvunden med et rødt Silkebaand.

Koncerten om Aftenen i det omtrent fyldte »Auditorium« blev en af vore største Successer. Kor, Solister, Kvartetter, alle ydede vi det bedste, vi formaaede, og Publikum lønnede os varmt. Gang paa Gang maatte vi synge *Dacapo*, *Holbølls* og *Nissens* Ekstranumre var lige ved at slippe op, og Holbøll- og Knudsen-Kvartetten udfægtede en hel Sangerkamp. »Neckrosen« er vist aldrig blevet sunget saa smukt som denne Gang.

Efter Koncerten var vi til Banket i »Odin Club«, hvis Formand, Hr. *Carl Ilstrup*, gæstfrit havde aabnet Klubbens Lokaler for os, saalænge vi opholdt os i Minneapolis. Skandinavismen sad i Højsædet denne Aften med saa begejstrede Talsmænd som vor egen *Lundbye*, hvis »Hilsen til Landsmænd i U. S. A.« blev sunget ved Bordet, den norske Kaptajn *Alf Mjøen* og Advokat *Henry J. Gjertsen*, der udkastede den Tanke, at de tre nordiske Landes Studenter sammen burde synge sig ud i Verden. Af de øvrige Talere fangedes vor Opmærksomhed i særlig Grad af Hr. *C. A. Quist*, Sekretæren i den danske Komité, der som Fuldblodsamerikaner priste sit Land, men som i dybeste Ærbødighed og Agtelse højede sig for Danmark og dets første Mænd. Han sluttede sin Tale med følgende Hilsen til *Georg Brandes*: »I want you to take back an American greeting to Denmark's greatest son, Georg Brandes. He has shown the world that it doesn't matter what language you speak, but it matters much what you say; it matters not under what flag you live, but it is of vast importance for what principles the flag stands. Say to him that we love him here for what he has said about Franklin and Longfellow. We want to see the man who has brought such fame to

Denmark. America would like to look into the eye and touch the flesh of him who walks in the garden with Homer, who talks with Socrates and Paul, who has traversed with Dante the world unseen, and who with Darwin and Huxley, the high priests of nature, has penetrated the secrets of the universe.

America would like to pay homage to him who can truly say: »The world is my country, the truth is my religion, to elevate and inspire is my desire«.«

Aftenen endte med en lille Svingom. *Levysohn* sad ved Klaveret og spillede Twosteps, som om han ikke havde bestilt andet hele sit Liv.

Men hvor var vi trætte! Da vi kom hjem paa »The West« og

Kapitoliet i St. Paul.

samledes om Formand og Dirigent, mens vi delikaterede os med de dejligste, safrige Appelsiner, yi her midt om Natten havde købt paa Gaden, var det klart for os alle, at nu maatte der Hvile til, hvis ikke det hele skulde gaa galt; den næste Dags Program med Udflugter og Festmaaltider maatte indskrænkes.

Forhandlingerne den næste Formiddag mellem Bestyrelsen og St. Paul-Komiteen, der mødte op straks fra Morgenstunden, endte med et Kompromis; men det maa indrømmes, at St. Paul'erne i Dagens Løb overtraadte Kompromiset adskillige Gange.

Naa, Morgensøvnen havde kvikket os godt op, og der var igen Liv og Bevægelighed i os, da Komiteen kom og hentede os til Frokost ved Fort Snelling. Først et Besøg paa det smukke Kapitolum i St. Paul, hvor Gouvernørens Sekretær bød os velkommen

og viste os omkring, og saa Frokosten paa det landlege Traktørsted hos den danske Vært, *N. C. Johnson*, der sagdes at være Millionær, og som selv gik i Skjortearmer og dækkede Bord paa Verandaen, hvorfra der var den herligste Udsigt over den smilende Mississippidal. Det var, som Dr. *Duke* sagde ved Bordet, som om det rette Studenterhumør først nu var kommet frem. Nu kendte han igen Studenterne paa Pinsetur. Og det var virkelig ogsaa, som om vi sad paa Munkebjerg og saa ud over Vejleffjord og Bakkedragene med de vaargrønne Bøge. Alle tvingende Former blev lagt til Side. Livsglæden til Højboards! Vi hjalp den herkuliske Overtillidsmand i Brodersamfundet, *Henry Gydesen*, og Hr. *N. P. Frandsen* at raabe Hurra for os selv, vi bortførte de unge, danske Piger, der vartede op ved Bordet, og tog dem med i Vognene til Minneapolis.

Vi morede os ved det hurtige Maaltid, vi senere paa Dagen maatte indtage inden Koncerten i St. Paul, over at se Dirigenten lange til Fadene i Skjortearmer, og Formanden drikke Øl af Flasken. Der var en Lattermildheds Aand over os alle, som fik os til at synge med Liv og Lyst ved Koncerten, skønt der naturligvis langt fra var fuldt Hus i St. Pauls mægtige »Auditorium«, der kan rumme over 10000 Mennesker. Festen i »Norden Club« efter Koncerten, hvor *Levysohn* fik overrakt en pragtfuld Taktstok, forløb lige saa muntert som Dagens øvrige Begivenheder.

Den næste Dag skulde være Hviledag, — ingen Koncerter, ingen Udflugter, oh himmelske Tanke! Og vi lovede os ud til private Familiesammenkomster fra den tidlige Morgenstund!

Ja, og da saa næste Morgen kom, saa sov vi, sov igen og sov. Frokosten blev meget sen i adskillige danske Familier den Dag.

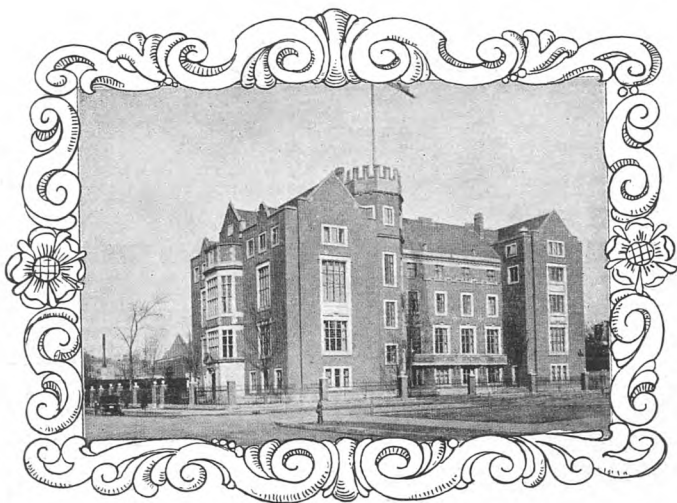
»Hvile« stod Dagen paa, Hvile paa Hotellet, Hvile i Familiernes Skød. De umættelige fik dog Tid til et Eftermiddagsbesøg i en Varieté, »Gaiety Theatre«, hvis Direktør, en Nordmand, hilste dem med en Velkomsttale fra Scenen.

Dagen endte paa den pragtfuldeste Maade hos Millionæerne i Minneapolis Club, af hvis smukke Bygning vi bringer et Billede som Slutningsvignet. Klubben havde været saa elskværdig »to extend the privileges of the club for a period of two weeks« til Sangerne og desuden indbudt os til en overdaadig Middag. Det var jo et lidt rigeligt Bevis paa Elskværdighed med de to Uger; men i det hele taget var alt her i fuldt Maal. Udmærket Dinner, udsøgte Vine, overstrømmende Hjertelighed fra alle Sider. Formanden, Mr. *Pillsbury* (»Pillsbury Best«) tømte med smilende Værdighed sit Glas Gang paa Gang med sine Gæster. »I send my flour

to Denmark, and Denmark sends me its flowers back«, sagde han. Sang, baade »Helan« og »Halvan« og alle de følgende, og almindelig Omfavnelser var Svaret. *Brattis* legende og elegante Tale vakte Jubel, Yale- og Minnesotauniversiteternes Yell blandedes med Københavnernes Hurraer. Samtalen gik utvungent og let, Sproget højede og føjede sig uden Vanskelighed, mens Champagnepopperne knaldede. En rask Runddans i Forhallen inden Afskeden var det sidste Billede, vi bragte med af vore Værter, da vi i Huj og Hast ilede til Banegaarden.

Dr. *Lauritzen* kunde Dagen efter ikke forstaa, at Lakken ganske var brændt af Skærmene paa hans Automobil. Forklaringen var simpel. Der havde været 19 Mand i og paa den paa Vejen til Stationen om Aftenen.

Da vi ved Midnatstid rullede bort fra Tvillingbyerne, var det lidt vanskeligere end ellers at komme til Ro i Sovevognen. Humøret var for højt til, at vi straks kunde overgive os i Søvnens Arme. Men alt faar en Ende, og da vi først havde fundet vore Køjer, og hver enkelt overgivet sig til sine egne Betragtninger, sænkede blide Drømme sig over os.

OMAHA, SIOUX CITY, CEDAR FALLS

MSIDER vaagnede vi da næste Morgen, rede til atter at gaa i Gang med, hvad Dagen maatte byde; men da vi skulde have vor Morgenkaffe i den os lovede medfølgende Spisevogn, viste det sig, at denne af en eller anden Grund ikke fandtes i Toget; Kaffe skulde vi imidlertid have, og vi saa nu, hvorledes man under store Forhold ikke lader sig kue af smaa, pertentlige Hensyn. Jernbaneselskabets Agent, der var med i Toget, lod telegrafere til en lille Station længere fremme paa Banen, — Carroll hed den vist —, om at holde Frokost parat ved vor Ankomst, og da vi kort efter ankom dertil, standsede Toget og ventede ganske roligt en lille Timestid, mens vi — i øsende Regnvejr — piskede hen til det, som det var blevet sagt nærliggende, men i Virkeligheden 15 Minutter fra Stationen beroende Hotel, hvor Frokosten ganske rigtig — efterhaanden, lidt efter lidt, to Spejlæg ad Gangen — stod parat og lod os vente paa sig. Naa, men Æg og Kaffe fik vi da allesammen, og i susende Galop gik det tilbage til Toget, hvor de øvrige Passagerer sad og stirrede efter os og fik et imponerende Indtryk af denne Flok unge Studenter, der uden videre afbrød Trafikken en hel Time paa Amerikas Great Western-Linie for ikke at gaa Glip af Morgenkaffen.

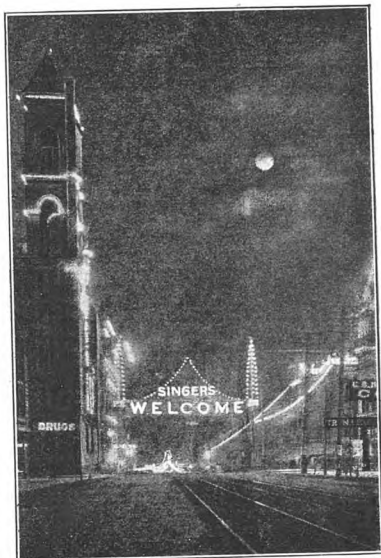
Ved Middagstid rullede vi ind i Omaha, hvor ethvert Spor af Træthed blev som blæst bort af den overvældende Hjertelighed, hvormed vore Landsmænd, der var forsamlede paa Stationen, tog imod os, og i de ventende Automobiler, — der var mange ventende Automobiler i Amerika —, førtes vi til de respektive Hjem, der her skulde huse os — eller i hvert Fald største Delen af os, idet kun et lille Mindretal blev indkvarteret paa Byens største Hotel. Ikke lidet overraskede blev vi, da vi under Farten gennem

Byens Hovedgade fik Øje paa et stort Stillads, der i kæmpemæssige Bogstaver bar den gæstevenlige Inskription: *Singers' Welcome!*, og om Aftenen øgedes Virkningen yderligere, idet Bogstaverne straaledede i fuld elektrisk Belysning, — paa Billedet du se det kan!

I øvrigt synes det at være en overordentlig smuk Skik i Amerika, at Byerne saaledes til enhver Tid byder de fremmede Gæster velkommen; paa Raadhuset i Milwaukee saa vi saaledes f. Eks. et stort permanent *Welcome* anbragt højt oppe paa Taarnet, saa det kunde ses i lang Afstand.

Af de Familier i Omaha, der havde aabnet deres gæstfri Hjem for de danske Studenter, var nogle af de mest »prominente« den energiske og foretagsomme Bankier *Sibbernsen*, Formand i Komiteen, og den populære Redaktør af »Den danske Pioneer«, *Sophus Neble*, hvis Navn er kendt over hele Unionen, saa langt der findes Danske, medens den lille, allestedsnærværende Stadslektriker *Waldemar Michaelsen* med en aldrig svigtende Omhu søgte at berede de Sangere, der var henvist til Hotelophold, en Erstatning for Hjemmets Hygge og Selskabslivets Elegance, ligesom han ved de forskellige Festligheder fungerede som Toastmaster og Arrangør.

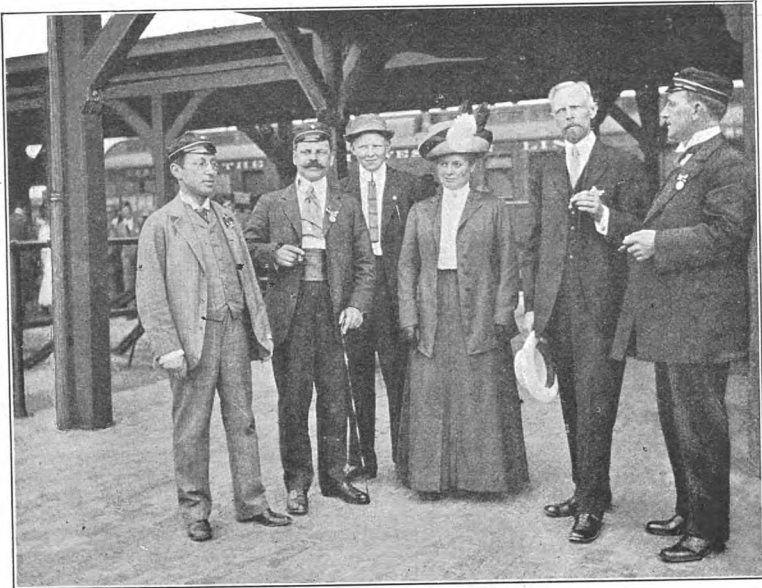
Og det kan jo ikke nægtes, det var en Nydelse efter meget Hotelliv igen at tilbringe en to-tre Dage i et privat Hjem, hvor man kom Beboerne paa nærmere Hold, lærte deres Liv og Færden inden Døre at kende, fik Lejlighed til at udveksle Tanker og Følelser og — last not least — levede paa god, dansk Husholdningsføde og, hvor Pladsen tillod det, kunde lade, som man var hjemme. De forskellige Hjem var forhaabentlig heller ikke narret med at have os som Gæster. Vi var jo, om man tør sige det, en Samling ganske nette, unge Mennesker og gjorde vistnok som Prøvesending fra Danmark et ikke helt ufordelagtigt Indtryk baade paa vore Landsmænd og paa Amerikanerne. Et Par af Sangerne, der var indkvarteret i et af de største, danske Hjem i Omaha, følte sig saaledes ganske smigret, da Husets unge Sønner, der var født i Amerika, men som ikke havde været at formaa

Singers' Welcome.

til at slutte sig nærmere til de indvandrede Danske, til at tale Dansk eller blot interessere sig lidt for deres Forældres Fædreland, Dagen efter vor Ankomst erklærede til deres Moder, at *nu* havde de nok Lyst til at komme hjem og se, hvorledes der saa ud i gamle Danmark.

Efter at have haft et Par Timer til privat Raadighed — Styrtebad, Omlædning, en lille Lur, déjeuner-dinatoire, hyggelig Samtale, og hvad man nu ellers kunde faa Tiden til at gaa med — begav vi os til Koncertlokalet »Orpheum«, hvor vi Kl. 3 havde

Sibbernsen med Gæster.

samlet fuldt Hus, der med Jubel og Begejstring modtog vore Sange. De stedlige Blade med »Den danske Pioneer« i Spidsen ofrede os mange venlige Ord; her skal blot anføres en enkelt af de amerikanske Anmeldelser.

World Herald, Omaha.

The closing program given by the Danish Student Singers of the Royal University of Copenhagen, under the direction of S. Levysohn, was greeted by a large and enthusiastic gathering of compatriots as well as American friends and lovers of beautiful chorus singing at the Orpheum theater on Monday evening. The stage decorations were extremely festive, consisting of one large national flag of Denmark hanging in the center of the stage back of the singers, numerous other flags mingled with the American national colors and beautiful flowers in profusion.

Unhesitatingly the Danish Student Singers have not been surpassed by any chorus ever visiting or existing in Omaha. Like all bodies of singers of Europe there is a quality, a depth, a dignity and a standard of art which it is difficult if not impossible for the ordinary chorus to approach. The mellow, rich timbre, the finish and culture of their effects and the dignity of their art should prove a valuable lesson to choral societies.

The program consisted of folk songs, chorals and part songs in great variety, both amusing and serious. The heart strings of the Danes present were made to quiver many a time during the evening when listening to the beautiful harmonies of the »faedreland«, and as suggested by Mr. Sibbernsen, »Their visit has made us all better Danes.« Mr. Levysohn proved himself a master conductor, his wonderful crescendoes and beautiful diminuendoes were a revelation, and the beautiful accompaniments in *mezza voce* were all that could be desired.

Mr. Helge Nissen, basso cantante, has at his command a most beautiful and resonant voice, which he uses with consummate art. The evenness of his tone and his excellent breath control were particularly noticeable. He sang two solos and proved such a favorite that he was obliged to give a double encore after each.

Mr. Olaf Holboll, tenor, came in for an ovation also, giving two encores. His lyric voice and his fine sense of shades and sympathetic interpretations made his work very enjoyable.

The quartet was remarkable for its tone quality and perfect balance. Its selection, »In the Woods«, by Lange-Müller, proved very successful and they were not released until three encores were given.

The conductor and each of the soloists were presented with beautiful and well deserved flowers and a floral lyre, the emblem of the students' society.

Om Aftenen samledes man i »Washington Hall«, til hvad man i Amerika kalder en »Barbecue«, — lærde Folk vil aflede Navnet af et oprindelig høitisk Ord, der betød en mægtig Rist, hvorpaa store Kødstykker, hele Svin eller Okser ristedes, derefter en Fest, hvor et saadant Dyr serveredes, hvilket nok ikke var ganske ualmindeligt under de første Nybyggeres Færden mellem den nye Verdens Indianere. Her i Omaha viste »Barbecue« sig nu at være en tvangfri Sammenkomst, hvor Damerne engagerede deres Bordherre ved paa hans Bryst at fæste en Naal i Form af en Nøgle — *the key of the situation* —, der bar Navnet Omaha, og som skulde antyde, at vi Studenter under vort Ophold der i Byen var Situationens Herrer.

Omahanøglen.

Og her mødtes nu ikke alene Omahas danske Beboere, men ogsaa talrige — man sagde henimod 300 — Skandinaver fra nær og fjærn, der — ligesom Mahomed maatte komme til Bjerget —

denne Gang maatte komme til os, da vor Tid jo desværre ikke tillod os at strække vor Rejserute synderlig længere Vest paa end til Omaha. Og der var adskillige af disse tilrejsende, der havde tilbagelagt flere Hundrede engelske Mil for at komme ind og høre de gamle, danske Sange.

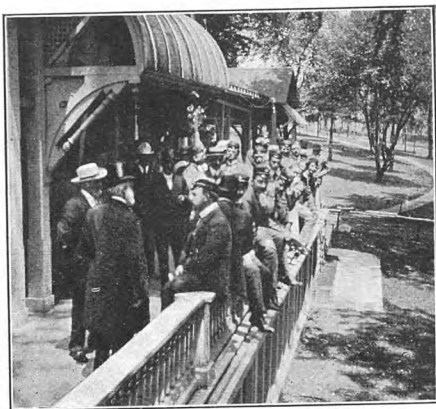
Lige saa ejendommeligt som Navnet »Barbecue« var i øvrigt ogsaa hele Festens og Anretningens Form og Forløb. I stor Procession blev vi — parvis — ført op i den store Sal, hvor der i den ene Ende i hele Salens Bredde var anbragt et stort Bord, der bugnede under en Vrimmel af de lækreste, kolde Retter, og midt paa Bordet tronede i fuld Majestæt den hele, stegte Okse, flankeret paa den ene Side af en stegt Gris, paa den anden af et stegt Lam, medens fem Slagtersvende i hvide Kitler og med store Slagterknive i Hænderne stod parat til at partere Dyrene, saasnart hele Processionen havde passeret Udstillingen. Dette tog jo adskillig Tid. Duften fra de lækre, stegte Dyr pirrede de sultne Ganer, og for ikke i Utide at give efter for den nagende Appetit, krydrede man Förhimarchen med Afsyngelsen af den gamle Julevis med en til Lejligheden passende Ændring: »Først skal Oksen vises, siden skal den spises«. Men alting faar en Ende, Processioner ogsaa, og saa gik man da med dristigt Mod løs paa Dyrene, medens Taler fulgte Slag i Slag oppe fra Scenen.

Omahas Borgmester, Mr. *Dahlman*, bød velkommen og præsenterede — i Tilslutning til de øvrige Kæmpeeksemplarer af Dyrriget — en mægtig, levende Fisk, der laa og sprællede i en Vandballie. Det var en »Catfish« paa 27 Pd., som han selv, der var en lidenskabelig Lystfisker, i Dag havde været ude at fange, fortalte han; men da det havde taget lang Tid at faa fat i en saa stor Fisk, var han først kommet i sidste Øjeblik til Festen. Derfor maatte vi tage Fisken, raa, som den var; vi blev jo et Par Dage, saa det kunde nok naas at faa den kogt; — og ham selv maatte vi ogsaa tage — uistandgjort, som han stod og gik, i Fedtlædersstøvler, med Minder af leret Flodbred og i strikket, ulden Trøje under Jakken.

Bankier *Sibbersen* udtrykte Omahas Glæde over Sangernes Besøg og overrakte dem som Minde en smuk Sølvpokal; endvidere talte Oversekretær *J. Michaelsen* af »Det danske Brodersamfund« og Redaktør *Neble*; *Christophersen* takkede, — saa var den alvorlige Del af Festen forbi, og Resten af Aftenen tilbragtes med Sang og Dans.

Den næste Dag havde *Sibbersen* indbudt Sangerne og ca. 75 fremragende Omahaboere i alle Stillinger, Embedsmænd, Købmænd, Videnskabsmænd, Præster og Repræsentanter for Pressen,

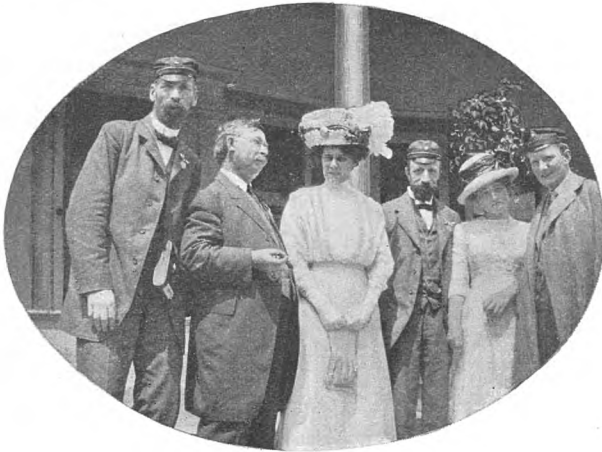
til Frokost i »Happy Hallow«, oprindelig Omahas ældste Patricierhjem, nu indrettet til en pragtfuld Klubbygning, der laa uden for Byen i parklignende Omgivelser. Den store Spisesal var dekoreret i danske og amerikanske Farver, hele Baggrunden dækkedes af et kæmpemæssigt Dannebrogssflag, som den spendable Vært havde ladet lave i Dagens Anledning, og som om Aftenen dekorerede Koncertribunen i »Orpheum«; ved Afrejsen forærede Sibbernsen det til Sangforeningen, og det smykkede »Oscar II«s Forstavn, da vi efter endt Amerikafart svingede ind i Københavns Frihavn. — Ved Bordet blev holdt en Uendelighed af Taler — alle paa Engelsk —, et lille, fortræffeligt Orkester spillede en Række kendte Melodier — alle danske —, og ved Bordets Slutning overrakte Professor *P. S. Vig* fra Blair College Sangerne en pragtfuld Blomsterlyre. Ved Festen havde vi i øvrigt den Glæde her midt i Amerikas Hjerter at træffe to af Sangforeningens — om man saa vil — paa-rørende, nemlig den tidligere Studentsanger Pastor *Jensen* fra Utah, og *Oscar Dujardin*, en Broder til en af Sangforeningens mest trofaste Medlemmer og Festsdigtere, Læge *Dujardin*.

»Happy Hallow«.

Siden vi naaede Amerika, havde vi egentlig ikke haft en eneste Time uden fast Program, altid var der »noget«, der kaldte. Men her i Omaha havde vi imellem de officielle Koncerter og Festligheder fredelige Oaser, uden Tanker paa Kufferter, der skulde pakkes eller, om man hellere vil, stuves; thi vi var nu ud over det Punkt, hvor vi pakkede, — ingen Morgenkaffe, der skulde skylles ned i en Fart, intet Tog, der skulde hastes til, og andre lignende Behageligheder. Og disse Pavser benyttedes til hastige Besøg i Byens mere fremragende Seværdigheder og Etablissementer, Visiter hos hinandens Værter, — paa en af disse havde Nissen den Glæde at træffe sig selv i Grammofon-Udgave — og alskens andre Forlystelser. Det eneste, vi forgæves spejdede efter, var veritable Indianere, som vi havde haabet at træffe i Renkultur her i Prairiernes Nærhed; men de nærmeste Indianerlejre laa over 100 miles fra Omaha og ikke ved nogen alfar Vej, saa det selv med Automobil var ret omstændeligt og tidsslugende

at komme ud til dem, hvorfor vi maatte nøjes med at betragte dem in effigie. Derved gik vi Glip af en Glæde, de norske Studentersangere havde paa deres Amerikafærd, at se vor Dirigent forklædt som Indianerhøvding; den, der har set Billedet af de norske Sangeres Dirigent i fuld indiansk Krigsmaling, vilde have givet noget for at se vor Dirigent i samme Mondur. — Men saa fik vi til Gengæld et andet Syn, der heller ikke var at foragte. To af Sangerne, der havde plejet deres specielle Politi-Interesser ved et Besøg paa den lokale Politistation, var blevet saa forsinket, at det kneb med at naa det fastsatte Mødested i rette Tid. Men den stedlige Politiaassistent vidste Raad. Han lod Politiautombilet

Nebler med Gæster.

køre frem, og i dette Køretøj, der i Omaha er lige saa godt kendt som Falcks Ambulance hos os, og for hvilket al Færdsel skal standse, susede saa de to Sangere, — af hvilke i hvert Fald den ene vil have noget vanskeligt ved ikke at gøre sig bemærket i Længden —, op for Hotellets Hovedindgang til de indfødtes usigelige Forbavselse. Man tænke sig ogsaa blot Salatfadet sætte Gæster af ved Indgangen til Hotel d'Angleterre!

Men ogsaa her i Omaha slog jo en Gang Afskedens Time, og hvor godt Værter og Gæster var kommet ud af det med hinden her i Omaha, hvor hyggeligt og fornøjeligt vi havde haft det sammen, fremgik ikke mindst af de hjertelige og hartad idylliske Scener, der ledsagede vor Afskedtagen paa Stationen, og af hvilke vore Amatørfotografer skyndte sig med at fæste enkelte paa Papiret.

Tirsdag den 30. Maj Kl. 2²⁵ gik det saa i Bumletog ad Sioux City til. Vi vidste, at der paa denne Strækning ikke var saa overvætted langt til en af Indianerreservationerne, og ved hver Station — som for øvrigt under hele denne Kørsel — var der en Kiggen og Spejden til alle Sider efter Indianere. Det var dog virkelig for flovt at skulle rejse i Amerika de tusinde Mile og saa ikke se en eneste af Landets oprindelige Beboere.

»Ja, Sibbernens har telefoneret efter en Stamme«, hed det, »den maa være ved den næste Station«. Men vi naaede næste Station og næste igen, og Indianerne var og blev borte. Omsider

Omaha. Amerikansk Ungdom.

bumlede vi saa over en saare lang Jernbanebro, under hvilken Missouri flød som en jævn, graagul Lervælling, ind til Sioux City, en By paa en 45000 Indbyggere, hvoraf ca. 1000 er Danske, en af de hurtigt opvoksede Byer i Vesten, som endnu bærer Præg af det første Anlægs Primitivitet og Planløshed. »Hotel Mondamin«, hvor vi boede, udmærkede sig ikke i særlig Grad ved sin Komfort. Duften af forskellig og i Særdeleshed mindre behagelig Art ombølgede os overalt paa Hotellet, og Rotterne spadserede fredeligt omkring paa Gange og Værelser.

Koncerten i »Grand Theatre« var imidlertid godt besøgt, væsentligst af danske Farmere, som havde søgt ind til Sioux City fra Nebraskas og Iowas vidtstrakte Hvedemarker for at høre Hjemlandets Toner igen. Og sjældent har vi sunget for et mere taknemmeligt Publikum. Vi mærkede det ikke ved noget intenst

Bifald eller ved højlydt Begejstring, men ved den stille Glæde og de blanke Øjne, som lyste frem overalt nede paa Tilskuerpladsen, mens vi sang. »Vi vilde gerne have været sammen med Dem ved en Banket«, sagde Formanden i Komiteen, Mr. *Abel*, da han ved Koncertens Begyndelse overrakte os et smukt Sølvbæger, men det har nu ikke kunnet lade sig ordne, for de fleste af os er langvejs fra«. Og det samme fik vi Indtrykket af ved at tale med Folk efter Koncerten. Vi har næsten alle en eller anden

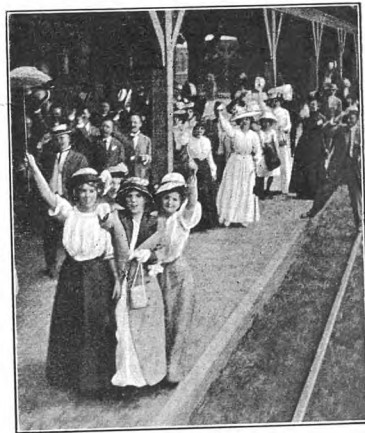
Omaha. Levysohn med Niece.

lille Oplevelse at fortælle, f. Eks. om den fattige Smed, som med sin Hustru kom rejsende til Sioux City for at høre de gamle Sange. De havde været nogle faa Maa-neder i Amerika og havde i den Tid opsparet 57 Dollars. Nu havde de rejst 60 Mil og anvendt 15 Dollars for at faa os at høre. Eller den gamle, graa Farmer, der havde været i Amerika i 35 Aar, og som nu kom hen og trykkede vore Hænder og sagde: »Her kommer vi ind for at have en fin Tid, og saa gaar I hen og synger, saa

vi kommer til at græde derved«. Eller den bredskuldrede Vestjyde fra Tyler, som sammen med en Del Naboer var kørt pr. Automobil de ca. 150 Mil hertil, og som med begge sine barkedede Næver om vore stod og sagde os en halvkvalt Tak nede paa Gaden. Det er den Slags smaa Oplevelser, som mere end Loving Cups og Laurbærkranse fortæller os om vor Rejses Værd.

Vi nød en meget let Aftensmad, Kyllingesandwich og kold The, gik tidligt til Ro og sov, saa vidt Rotterne tillod det, til Kl. 5 $\frac{1}{2}$ næste Morgen, hvorpaa vi efter en lige saa primitiv Frokost, indtaget ved en Bar med et særdeles ubehageligt lugtende Nabo-skab, forlod dette det vestligste Punkt paa vor Rejse. Tilbage-

rejsen var begyndt, og som for at demonstrere, at det ikke var med Glæde, vi nu vendte om, tog vi med det langsomste Bumletog, vi var i paa hele Rejsen, og efterlod hele vor Bagage i Sioux City. »Uforskammet Karl«, sagde *Machold* om den Jernbanefunktionær, som var Skyld i, at Kufferterne blev staaende tilbage paa Stationen, »ikke Spor af Amerikaner! Well, jeg skal nagle ham fast«. Og *Machold* søgte at nagle ham fast ved hver Station, vi holdt ved; men Bagagen naaede os dog ikke før næste Dag i Chicago.

Afsked fra Omaha.

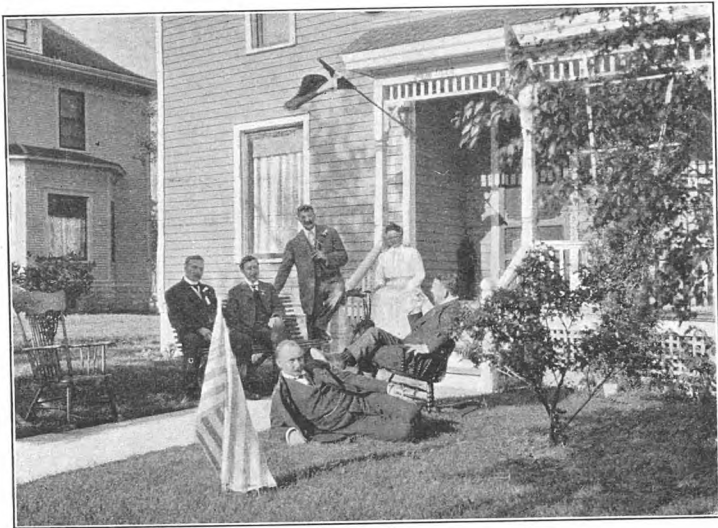
At vi var paa Hjemrejsen kunde vi ogsaa mærke deraf, at *Levysohn* ikke mere var bange for at lade os bruge Stemmerne til Sang uden for de reglementerede Koncerter. Da vi paa en af de smaa Stationer hilste paa et lille Selskab af Danske, glædede han dem ved at lade os synge »Der er et yndigt Land«; det var den første Gang paa hele Rejsen, han tillod sig en saadan Flothed.

Der spejdes efter Indianere.

Ved 2-Tiden ankom vi til Cedar Falls, en nydelig, lille By med lave Huse og skyggefulde Alleer. Hvilken Modsætning til Sioux City, saa soigneret og pertentligt holdt, saa hyggelig og ind-

bydende! Med en lang Række Automobiler førtes vi ad støvfri, brede Veje til Byens Stolthed, Iowa State Teachers College, det store Lærerseminarium, hvis 1200 Elever var samlet i Festsalen for at modtage os. Vi sang her nogle Sange og ledes derpaa af Skolens Rektor, som i hele sit Ydre mindede overordentlig meget om en fremragende, dansk Politiker, der ogsaa har været knyttet nær til Skoleverdenen, rundt paa den udmærket indrettede Anstalt. Det nye, pragtfulde Bibliotek, de mægtige Gymnastiksale, Sportspladserne, Badeanstalterne o. s. v., alt var velegnet til at vække vor Beundring, og det var med

Familieliv i Cedar Falls.

berettiget Stolthed, at Rektoren viste os sit Rige. Gennem alt lyste dog ogsaa Amerikanerens undertiden lidt barnlige Glæde over Amerika og Tro paa, at alt hvad der findes der, er det bedste i Verden. Da han saaledes viste os gennem det beundringsværdige Bibliothek, gjorde han os bl. a. særlig opmærksom paa Gulvenes Terrazzo. »Det er en Slags Marmor«, sagde han, — noget han aabenbart ansaa for at være ganske ukendt for os gammeldags Europæere. Og Trappebeklædningen fremhævede han ogsaa: »Det er et Stof, som vi kalder Linoleum!«

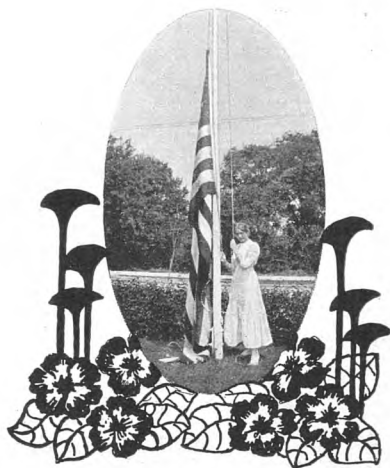
Resten af Eftermiddagen tilbragte vi i danske Hjem, der virkede paa os ved deres pertentlige Renlighed, deres gode Smag og deres hjertelige Gæstfrihed.

Da Bagagen stadig ikke viste sig, efterhaanden som Tiden for Koncerten kom nærmere, maatte vi til at tænke paa at fikse lidt

op paa Rejsetøjet; de værste Pletter blev gnedet af, og der blev sendt Bud i Byen efter rent Lintøj, saa vi kunde være nogenlunde præsentable ved Koncerten. Det var med de forunderligste Former af Flipper, vi om Aftenen samledes i »Cotten Theatre«. Naa, det var jo ikke Klæderne, det kom an paa, og Hjertelaget var i Orden. Der var fuldt Hus, stor Begejstring og frygtelig Hede. Hvad gjorde det, at et Lokomotiv, som holdt lige udenfor, satte i med et langvarigt Hyl, mens »Brede Sejl« gik over Nordsjø, eller at et Pattebarn i Galleriet sang med, da Havmanden talte til Agnete om »den mindste, som i Vuggen laa«. Sangbunden var i Orden.

En stor Skuffelse for Tilhørerne var det, at *Helge Nissen* paa Grund af en heftig Lumbago ikke kunde optræde. Mange Mennesker var rejst langvejs fra for at høre »Den store, hvide Flok«. Saaledes var et betydeligt Antal Elever og Lærere fra den grundtvigske Præste- og Lærerhøjskole i Des Moines kommet til Stede. Dr. *Kuhn* sang i Nissens Sted »Flyv, Fugl« og *Pjetur Jonsson* »Du gamla, du fria«, saa det i nogen Maade gød Balsam i Saaret.

Efter Koncerten førtes vi af Komiteens Formand, Hr. *J. L. Jørgensen*, ind i Klublokalerne ved Siden af Teatret, hvor der derefter serveredes Kaffe og ice-cream. Efter en god Times Samvær sagde vi farvel til vore Værter og begav os til de ventende Sovevogne.

CHICAGO, DETROIT, NIAGARA

ENNEM Nattens Mulm og Mørke førtes vi tilbage mod »Vindenes By«, og Torsdag den 1. Juni rullede vi tidligt paa Formiddagen ind paa den lidet anselige Jernbanestation i Chicago, der modtager Togene Vest fra. Konsul *Bechs* ranke Skikkelse fangede straks vort Øje, og under hans Førerskab naaede vi hurtigt til »Hotel Auditorium«, hvor vore gamle Værelser stod parate til at modtage os igen. Det var med en vis Vemod, vi for op til 9. Etage og atter befandt os mellem de samme fire Vægge, som for en halv Snes Dage siden havde huset os og vor Glæde over, at Rejsen var saa vel begyndt. Nu var vi paa Tilbagevejen. Snart skulde det sidste Farvel lyde, og vi skulde atter over Havet begive os hjem til vor daglige Dont.

Naa, der var ikke Tid til vemodige Tanker. Konsul *Bech* ventede, Dagen skulde udnyttes, meget skulde ses. Halvdelen af Sangerne begav sig under Konsulens og *N. C. Buncks* Ledelse til Stockyarden, hvor man fordybede sig i det mægtige Slagteri »Swift & Co.«s Labyrinter. Det var med en egen Fornemmelse, vi betraadte Skuepladsen for Upton Sinclairs malende Bog om Rædslerne i Chicagos »Jungle«.

En Del af os havde besøgt Slagterierne i Omaha; men havde Farten gennem disse været interessant og uhyggelig, var denne Tur det i endnu langt højere Maal. Alene Kørslen med Højbanen hen over de vældige Arealer, der var optaget af Folde, gav et Indtryk af den storslaaede Virksomhed, som beskæftiger op mod 30000 Mennesker. Og saa Spadsereturen gennem de mægtige Slagterier! Luften skingrede af Hyl, Brøl, Brægen fra de 10000 Dyr, som i Dagens Løb her maatte lade deres Liv. Bloddunst og Indvoldsstank stod i Lummervarmen og gjorde det næsten umuligt at aande. Det var med et Lettelsens Suk, at vi satte os i Toget for at flygte bort til Steder med renere Luft.

En anden Snæs Stykker, de maskininteresserede, førtes af den utrættelige Hr. *Corydon* til »Deerings Harwester Works«, hvor de fulgte Gangen i en Høstmaskines Tilblivelse lige fra det Øjeblik, da de Stabler af Raajern, som opfyldte Gaardene, gik i Smelteovnen, til Maskinen fuldt færdig stod og drev af skinnende rød Farve og ventede paa at blive sendt ud i Verden.

Gennem Støberierne gik det, gennem Maskinhallerne, hvor hver Maskine med eet Slag formede de enkelte Dele, saa de nøje passede ind i Helheden, forbi Svejseovnene, hvor krumvalsedes Staalstænger i et Nu føjedes sammen til Hjulenes Ringe, gennem Snedkerierne og Malersalene og Spinderiet med dets 1342 Spindemaskiner, der omformer den Hamp, som vokser i Mexiko og bruges til at binde Negene sammen med paa den sjællandske Rugager og den australske Hvedemark, gennem det vældige Maskinrum, hvor Fabrikens Hjerteslag lød os majestætisk og uforanderligt i Møde. Turen sluttede i de enorme Lagerrum, hvorfra efter Sigende daglig 300 Jernbanevogne, fyldte med Maskiner, sendes ud mod alle Verdenshjørner.

Gennemgangen var baade langvarig og omhyggelig. En af de ikke-maskininteresserede, som tilfældig var kommen med paa denne Ekspedition, var mod Slutningen mere død end levende. Han skummede af Harme. »Er der nogen Mening i at slæbe mig om her, saa jeg er ødelagt Resten af Dagen! Nej, lad ham der«, — det var Ingeniøren, som viste rundt — »lad ham komme til Middelfart! Der har vi en Fabrik, hvor der laves Søm, og der skal han blive sluppet ind Mandag Morgen og saa ikke faa Lov til at slæbe sig derfra før Fredag Aften. Jeg skal ikke have Spor af Medlidenhed med den Karl«. —

Eftermiddagen anvendtes paa samme Maade til at samle Indtryk gennem Besøg paa Bibliotek og Kunstmuseum eller gennem en dejlig Køretur langs Michigan ad Sherman Road ud til den prægtigt beliggende Villaby Evanston, hvor bl. a. Hvedekongen *Pattens* smukke og ejendommelige Hjem tiltrak sig vor Opmærksomhed. Knudsen-Kvartetten havde den smukke Tanke at aflægge et Besøg paa Alderdomshjemmet hos den gamle, blinde Studenter-sanger *Theo. Ellberg*, der fældede Glædestaarer ved at høre sin Ungdoms Sange baaret frem af de unge, friske Stemmer.

Det havde fra først af været Hensigten, at vi ved vor Tilbagekomst til Chicago skulde have givet en »Grand Farewell Concert«, men forskellige Omstændigheder bevirkede, at dette maatte opgives.

Om Aftenen samledes vi derfor efter Indbydelse af vore danske Sangerbrødre, Foreningen »Harmonien«, med disse i den

festligt pyntede »Bjergvins Hall«, en norsk Forenings Forsamlings-sal, hvor et udmærket, dansk Smørrebrødsbord, et Kæmpemaaltid, stod og ventede os. »Harmonien« modtog os med »Vi flygtige Svende«, og efter at Hr. *Otto Dam* havde overtaget Toastmaster-hvervet, vekslede Taler og Sang i en Uendelighed. Senator *Niels Juel* overrakte under Forsamlingens stormende Jubel »Harmonien«s Æresmedlemsemlen til *Levysohn*, som svarede med en Tak til »Harmonien« for den Alvor, hvormed den holdt den danske Sang i Ære. *C. P. Ditlevsen*, Medlem af »Harmonien«, talte om den Glæde, det havde været for dem at høre vor Sang. Mindet om den skulde leve længe i deres Hjerter. Hvorefter der blev sunget et i Dagens Anledning af Hr. Ditlevsen forfattet »Harmonikvad ved et godt Glas Øl fra Fad«. — Ja, og saa kom efter en Tale af *Christoffersen* de samme Navne, som vi kendte, fra da vi sidst var i Chicago, *Henius*, *Antonsen*, *Hertz*, *Warloe*, lige varme og begejstrede i deres Ord, lige ildnende i deres Veltalenhed.

Det vilde have været fristende at tilbringe Resten af Aftenen i dette kammeratlige Lag; men Hundreder af Danskere ventede i »Bismarcks-Garden« paa os, og i munter Klynge begav vi os til de reserverede Sporvogne, som førte os gennem de allerede mørkende Gader til den tyske Have, hvor vore Landsmænd modtog os med Hurraraab og Haandklap. Bordene fyldtes med store Seidler Øl, et hyggeligt Samvær udfoldede sig med Munterhed og Skæmt og Fornylse af Bekendtskaber fra forrige Besøg. Men ikke alene fra Chicago saa vi kendte. *Kirkegaard* fra Racine og Konsul *Rove* fra Milwaukee hilste vi paa med Tak for sidst — og mange med dem.

Og saa udviklede det hele sig efterhaanden til en hel Sangerkamp. »Harmonien« lagde for med at synge et Par Sange fra Tribunen, vi fortsatte ved bl. a. at synge de nordiske Landes og Amerikas Nationalsange. En Skare kaliforniske Studenter, California Glee Club, som var paa Sangertourné i Østen og benyttede Lejligheden til at hilse paa os, sang et Par af deres forunderligste Sange, den norske Sangforening afløste dem, Knudsen-Kvartetten og Solisterne, alle maatte bidrage til den fælles Underholdning, og Folkejubelen kendte ingen Grænser. —

Næste Dags Formiddag kørte vi ved 9-Tiden bort fra Chicago gennem Indianas og Michigans skønne og frugtbare Egne. Æblehaver og Hvedemarker vekslede med Enge og dejlige Skovstrækninger, hvor vildvinbevoksede Klipper skød deres graa Rygge op af den bregneklædte Bund. Efter 7 Timers Kørsel naaede vi til »The City Beautiful«, Grænsebyen Detroit ved Floden, som forbinder Huron- og Eriesøen. Den første, som hilste paa os, var

Dansk-Canadieren Ingeniør *Ortved*, som mødte op med en Indbydelse til at besøge Byen Walkerville, der ligger paa den canadiske Side af Detroit-River. Walkerville er vokset op om den vidtbekendte Whiskyfabrik, hvor »Canadian Club« bliver til, og har Navn efter Fabrikkens Grundlægger *Hiram Walker*. Det var Fabrikant Walker, som gæstfrit lukkede sine Porte op for os og de ledsagende Dansk-Amerikanere.

Komiteens Formand, Dr. *Sørensen*, gav under Færgefarten over til Canada de fornødne geografiske og historiske Oplysninger om det smukt beliggende Detroit, og Vicekonsul *Sørensen* søgte at

Mr. Walkers Loggia.

gøre Doktoren Rangen stridig ved at fortælle om det statistiske Indblik i Befolkningstal o. lign., som det nu engang falder i Konsulens Lod at faa.

Det maa siges til Ingeniør Ortveds Ros, at han forstod at gøre et Fabriksbesøg prisværdigt kort. En hurtig Gang gennem Aftapningsrum, Kontorlokaler og de mægtige Lagere, hvor 50 Mill. Liter af den saa attraaede Drik ligger Fad over Fad i svimlende Mangfoldighed, — og Fabriksbesøget endte paa Ejerens hyggelige Loggia med, at stegte Duer og Is skylledes ned med Champagne. En Kop gnistrende sort Mokka med en Havanaser i Følge satte Kronen paa Værket, og belæsset med Souvenirs, bl. a. smaa Whiskyflasker med den overalt i Udlandet kendte danske Sætning »Din Skaal, min Skaal og alle smukke Pigers Skaal!«, begav vi os atter til Færgen. Formanden kørte paa fyrstelig Vis ved

Fabrikant Walkers Side i dennes lukkede Automobil helt ud paa Færgen, hyldet af det trofaste Folk.

Efter Landstigningen paa Amerikasiden kørte vi i Automobiler ud over den vidunderlige Ø Belle Isle, der ligger midt ude i Floden og er omdannet til en af de største og smukkeste Parker i Verden. Idylliske Skovpartier skiftede med Sports og Legepladser; ud over de spejlblanke Kanaler hang Bøgenes og Lindenes svulmende Kroner og luede i grøngylden Pragt under Solens sidste Straaler. Fra den lange Bro, over hvilken Vejen gik tilbage til Detroit, samlede vi i et sidste Blik al denne Dejlighed. Om Byen med Rette bærer sit Navn, »The City Beautiful«, fik vi ikke Lejlighed til at konstatere; men at Omegnen svarer til en By af dette Navn, fik vi til fulde bekræftet paa denne Køretur.

Med Nød og næppe naaede vi at blive klædt om paa Hotel European og at komme til »Garrick Theatre« i rette Tid; det vil sige, »i rette Tid« er et saare elastisk Begreb, og vi lærte snart paa Turen at indrette os efter det amerikanske Koncertpublikums Forstaaelse af dette Begreb. Det var sjældent muligt at begynde Koncerterne før over en halv Time efter den paa Programmet averterede Tid paa Grund af Publikums sene Ankomst.

Som i dette Tilfælde kunde det dog af og til være behageligt, naar man forstod at indrette sig derpaa.

For et godt besøgt Hus, hvor det meste af Parkettet bestod af den danske Forenings Medlemmer, sang vi under stigende Bifald de Sange, vi nu havde sunget saa mange Gange, at vi maatte kunne synge dem i Søvn. Naar vi imidlertid saa, hvor taknemmeligt Publikum var for at høre dem, svandt Gentagelsens Trivialitet bort for os; vi sang af Hjertens Lyst og bøjede os lydigt og villigt under Sceptret.

En hurtig Banket paa »Hotel Tuller« fulgte. Adskillig Opmærksomhed samlede sig inden Bordet om Dr. Sørensens sortlokkede, engelsktalende Frue, der under Koncerten havde overrakt os en herlig Buket af røde og hvide Nelliker; og den smukke Frue var nu Genstand for en ædel Kappelstrid om, hvem der skulde føre hende til Bords. Det blev Sprogvidunderet *Bratti*, der saa vel forstod at belægge sine Ord, at han gik af med Sejren. Men Glæden var kun kort. Thi midt under Maaltidet maatte vi bryde op, og i Huj og Hast naaede vi i sidste Øjeblik Banegaarden, inden det Tog gik, som skulde føre os til Niagara.

Om den vidunderlige Dag, vi tilbragte der, skriver *Aage Meulengracht* følgende:

Niagara! Niagara!

Hvilken Fest over det Ord! En Fanfares Klang i det Navn!
Hør blot de tre a'er, magtfuldt følgende hverandre!

Hør disse tre aabne fulde Vokaler, — hør, hvor de toner, se
hvor de maler Billedet frem!

Niagara!

En Fest i Farver. En frodig Friskhed overalt; over Stier, over Plæner, over langtsvungne Højder. En Luft, der er mættet med Fugtighed, saa velgørende ren at indaande. Alle Klæder bliver klamme, det drypper fra Broer og Rækværk, det blinker fra Blade og Sporvognes Tag. Det er, som usynlige Skyer havde draget deres fugtige Aande hen over det udstrakte Landskab.

Dette morgenfriske Udsnit af Amerikas Natur mødte vort Øje for første Gang den 3. Juni 1911. Det bevarer siden et uudsletteligt Indtryk deraf.

Det var vor første hele Fridag, vor eneste virkelige Hviledag. Ogsaa af den Grund imødesaa vi den med Glæde, for vi havde jo hidtil udvist en ganske amerikansk Aktivitet og var vel nok lidt medtagne. Og laa end vor Opgave væsentlig paa andre Omraader, vilde vi dog gjerne hjembringe med os nogle Indtryk af Amerikas Natur.

Det største og stærkeste skulde vi faa den Dag. —

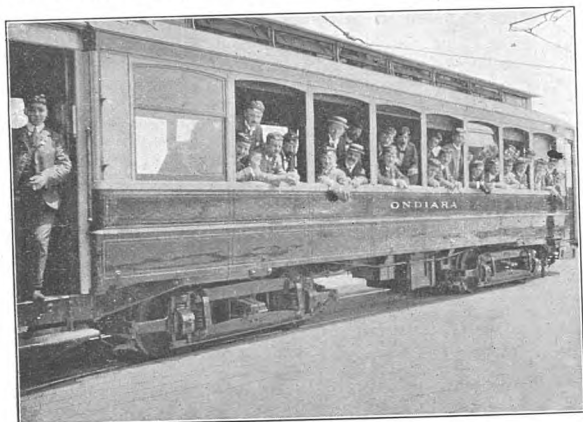
Vi havde forladt Detroit, »den skønne By ved Strædet«, den foregaaende Aften i *full dress*. I vore to Vogne lykkedes det os i Løbet af Natten under Kørslen gennem Canada at gentage Scenen fra vore tidligere Natture med forøget Rutine. Det gik nu saa let at overfuse den, der var kommen først til Mølle, det var et Øjeblik's Sag at sende en ophængt Kjole, hvis Skøder daskede en om de spejdende Øjne, hen i Vognens fjærreste Krog. Samme-steds fandtes om Morgenens talrige umage Støvler. Det lykkedes Levysohn at finde den længste, Tvermoes den korteste Køje. Alt var saaledes i bedste Orden. Kun vilde Nissen absolut denne Gang ligge over, og Holbøll paa ingen Maade under. — At forøvrigt i Nattens Løb Kufferter og Huer, grønne Baand og brune unævnelige indgik forskellige illegitime Forbindelser, mens deres respektive Ejermænd søgte Lise i de nyerhvervede Pyjamas, behøver blot at antydes for til fulde at blive evident.

— — Solen var allerede kommet godt op paa Himlen, da de opmærksomme Beboere af den Stad *Niagara Falls* blev et ejendommeligt Optog var. Ud af to paa Jærnbanelerrænet om-trent midt i Byen frakoblede Waggoner plumpede een efter een en Flok Mandfolk — Herrer var det da tvivlsomt, om man kunde kalde dem, saadan som de saa ud. Selv om de ikke ligefrem,

dampende og humpende, som de kom stavrende der, var levende Illustrationer til Visens Ord om, at

»— der kom een, og der kom to,
een paa bare Ben og een paa Sko — — —«

saa var det dog i al Fald klart, at det var ekscentriske Eksistenser. En gaar med Laksko og bærer gule Støvler i Haanden — naa han er formodentlig Agent for et Skotøjsfirma. Og han der, som til Ære for vor By straks møder i Kjole, han er sikkert tysk Bokser, han bærer jo sit grønne Styrkebælte tværs over Brystet. Der kommer en høj, fornem Herre; det morer ham aabenbart for en Forandrings Skyld selv at bære sin Frakke og sin Kuffert;

Niagara-Sporvognen.

»The sign of four« stikker ud af den, saa han er sikkert en god Detektiv. Og den stakkels Mand der, han er sikkert døvstum, siden han gaar med det lille Flag med »Minneapolis« i Haanden, for at man kan vide, hvor han hører hjemme.

Der blev Liv og Røre paa Hotellet.

Elevatoren var i uafbrudt Bevægelse, og efterhaanden fandt vi jo vore Værelser, 2—3 Mand om eet. — En hastig Frokost — og af Sted. To af »The Niagara Belt Lines« store Sporvogne venter os, reserveret for os alene, — hvorledes det var gaaet til, fik vi først senere at vide, men yderst behageligt var det. Magelige Kurvestole indbød os, Frugt og lækende Drikke serveredes ustandseligt under Kørselen af opmærksomme Negere og fristede vore længselsfulde Ganer. Men længselsfuldere ilede vort Blik fremad, fremad mod dette ukendte, det store Skue, som en vedvarende, dybttonende Brummen længst havde forjættet os. Før var den fjern, svag, monoton som en Turbines Snurren — nu kommer den nærmere, den bliver stærkere, som en dump Torden — hør nu, hvor det bruser ubændigt — og sé! mellem Træerne, der borte, se den hvide Taagesky, og der, se Faldet selv, det hvide Fald, større og større, mere og mere — det hele.

Ja, der var det.

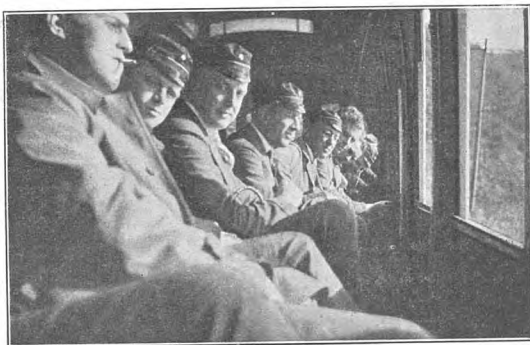
For stort, til blot at være skønt, for mægtigt til blot at være pragtfuldt. Vandmasser, hvis Uudtømmelighed er ufattelig for Tanken; en Naturens Overflødighed i en legende Kraftudfoldelse, lidet ænsende det bitte krybende Menneskeværk. Sig selv — og sig selv mer end nok, derfor gavmildt givende af sin Storhed til Sind og Sans — og af sin Rigdom til Teknikens gridske Hænder. Denne Bukefalos, der morer sig kongeligt over at se Myggen suge Blod af dens Side, kender kun een Alexander, der formaar at tæmme den: Frosten smedder det Is-Bidsel, der kølner det fyrige Blod og stivner de svulmende Aarer.

Men naar *Gitsche Manito*, den store Aand, kommer tilbage med *Segwun*, Vaaren, i sit Følge, da maa *Peborn*, Frostvinteren, fly —, og da bliver der atter givet *Niagara* fri: »Vandenes Torden« ruller paany! —

Lidt Statistik:

Niagara River, der danner Grænsen mellem U. S. A. og *Dominion of Canada*, forbinder Eriesøen med Ontariesøen. Den første ligger 573 amer.

Fod, den sidste 247 over Havfladen. Det samlede Fald udgør da 326 Fod. Men kun Halvdelen af denne anselige Højde kommer paa det egentlige Niagara Fald, da Flodsengen baade oven for og særlig neden for dette skraaner stærkt som Følge af den rivende Strøms og de uhyre Vandmassers fortsatte Udhuling. Medens Floden oven for Faldet er omtrent et Par Kilometer bred, indsnævres dens Løbs Vej gennem *the Gorge* i den Grad, at denne enkelte Steder kun er 70 Meter bred. Ved den lille Ø *Goat Island* deles Faldet i det mindre *American Fall*, hvis Konturlinje er 1060 amer. Fod, og hvis Højde ud mod Siderne er 168 Fod, og det større, paa Grund af sin Form saakaldte *Horseshoe-Fall*, i hvis Midte Grænsen mellem U. S. og Canada tænkes, hvis Konturlinje udgør over 3000 Fod, men hvis Højde er noget mindre end det amerikanske Falds. Man har beregnet, at 7000 Kubikmeter Vand passerer Faldets Brink i hvert Sekund, deraf henved 90 % gennem *Horseshoe-Fall*. Til Sammenligning skal anføres, at det tilsvarende Tal for Trollhättans Vedkommende kun er godt 2000, og for Rju-

1 Sporvognen.

kanfossens Vedkommende langt ringere, medens til Gengæld dennes Højde er betydeligere.

Hvorom alting er, saa staar det fast, at intet Vandfald paa Jorden ved Foreningen af Skønhed og Højde, af Masse og Vælde gør det uforglemmelige Indtryk paa en, som Synet af Niagara fremkalder.

Vi havde passeret den lange fintbyggede Steel Arch Bridge, om hvilken det et Sted hedder: Height above water 192 feet; length of arch span 840 feet, *longest in the world*. Tro det, hvo der vil.

Parat til Nedstigning.

Vi havde forladt Stjernebanneret; »Union Jack« vinkede forude. Langs det stensatte Brystværn kørte vi nu et Par Kilometer opad mod Faldet, nærmere og nærmere mod det udstrakte, storslaaede Skue. Omtrent ud for Hesteskofaldet gik vi ud af Sporvognen — og var i Løbet af et Øjeblik drivende vaade. Naar der nedene fra det koglende Dyb kom en rigtig tæt Puf af den drivende Sky over os, var det et fuldendt Styrtebad. Det var usigeligt dejligt! Saa gudsvelsignet ren Natur!

I en nærliggende Bygning søgte man at bedaare os med de obligate Niagara-Souvenirs og horrible Postkort (made in Germany!), og enkelte af vore Millionærer købte da ogsaa en større Samling Tomahawker, Mokassiner og Fredspiber, som nu pryder den hjemlige Wigwam.

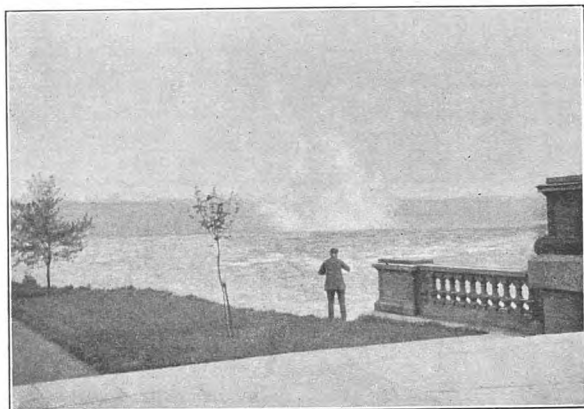
Lidt efter hørte man fra et tilstødende Rum høje Raab og Latter og en underlig raslende, Knasen af stift Olietøj. Halvt-hundrede Mandfolk søgte her at omskabe sig til Søfolk. Et Vir-var af stivnede Bukser, drabelige Galocher, Oliejakker og Syd-vester, — for vi skulde nu ned under selve Niagara.

6—8 Mand ad Gangen, saa mange Elevatoren kunde rumme, gik det nedad, dybt ned i Klippen. Saa fremad gennem lange, skraanende Gange. Fugtigheden drev ned ad de skifer-graa Vægge, hist og her belyst af en elektrisk Pære. En bred Sideaabning i Gangen, — og der styrtede Vandmasserne ned foran os, vilde, som i vidløs, fraadende Rasen. Det var, som den lokkede os, som rev den os, sanseløse, magtstjal os ned i sit sydende Svælg, den uhyre Heksekedel dernede.

Vi blev lang Tid dernede, kunde ikke løsrive os, mærkede knap, at vi var vaade til Skindet. Men op maatte vi, op gennem

I Olietøj.

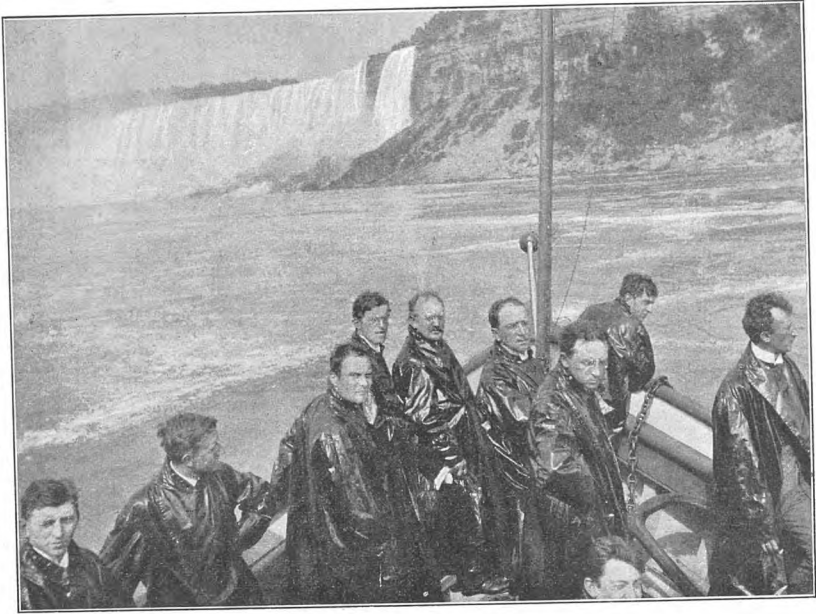

Jørgen Møller fotografierer Vandfaldet.

den mørke Skakt, — og atter en larmende, og nu desuden yderst fugtig Omlædnings-scene. Vi fandt igen vor Vogn, og gjorde nu i Løbet af de følgende Timer hele den med Rette navnkundige »Niagara Belt Line« Tur rundt om »the Gorge«, den mægtige Kløft, som det jævnt tilbageskridende Fald i Aartusinders Løb har dannet.

Noget oven for Faldet ligger »Toronto Niagara Power Co.«, et af de ikke faa Kraftanlæg, den sidste Tid har set skyde frem paa

dette Sted. Funktionærene og vore egne Polyteknikere kappedes om at udøse deres Videns Skaaler over hinanden, hvorved der ogsaa dryppede nogle Draaber paa den læge Hob. Kvintessensen deraf gjorde os det klart, at en usselig Smule af Vandkraften derude ved Faldhøjden gennem de 8 kæmpemæssige Turbinerør der findes anbragt i Kælder under Kælder dybt ned i Klippens Indre, og som driver de ikke mindre Dynamoer, derved omsat sendes som elektrisk Kraft ud til fjærne Dele af Canada. En

I Baad under Faldet.

faatallig Betjening, en skinnende Renhed og en dump Snurren af de svingende Kræfter fuldendte Indtrykket.

Nogle Fotograferingsscener — og til Vogns igen, langs den sugende Strøm den 10 Kilometer lange Strækning, nedad langs Faldet og hele Kløften, saa nær ved denne, at vi næsten uafbrudt kunde se ned i den rivende Malstrøm. Omtrent midtvejs danner Kløften et Knæ; her har Vandmasserne ædt en uhyre, grydeformet Hulning ind i Væggen, og raser nu dernede i »the Whirlpool« vildere end en Flok amokke Kentaurer ved en sansebrøgende Dionysosfest. Omsider er vi ved Enden af Kløften; vi foretager her en Spaseretur op til det 200 Fod høje Monument for den britiske General Sir Isaac Brock, der faldt paa dette Sted i Krigen 1812, og vi har herfra en henrivende vid Udsigt over det flade, frugtbare Land med Ontariesøens Glitring i Horisonten. Et Stykke

borte ligger de to Smaabyer Queenston og Lewiston, der bliver Niagarafloden bred, rolig og sejlbar, endog for større Dampere. Den høje, bratte Skrænt for Enden af »the Gorge« angiver det Sted, hvor i en ukendt og fjern Fortid Niagarafloden styrtede sine Vandmasser ud over Brinken. Hele den 10 Kilometer lange Strækning fra dette Sted til Faldets nuværende Plads har dette gennem utalte Aartusinders smaa Overgange dannet den uhyre Rende i Jorden, der nu gaar under Navnet »the Niagara Gorge«.

Vi forlader nu His British Majesty's Land og naar over den store Hængebro atter Mr. Tafts Frihedshjem. En Sløjfe paa Sporlinien bringer Vognen ned i Højde med Vandet, hvis turbulente Masser og rasende Fart under vor paafølgende Optur gennem Kløften ganske nær Bredden afgiver et imponerende Skue. Ejendommeligt er det at se, hvorledes Vandmasserne skruer sig op mod hinanden fra begge Sider, saa at Vandet i Midten af Floden staar flere Meter højere end ved Bredderne. Vi kører dybt neden under de to svære Jærnbroer, og følgende Klippevæggens Konturlinje naar vi omsider tilbage til vort Udgangspunkt i Byen. Her forestaar der os imidlertid en ny Overraskelse: vi skal ned og sejle forbi Faldet. En og anden opgjorde vistnok nu for alle Tilfældes Skyld sit Synde-

Axel Hellrung.

register. Enkelte vovede det ikke. En Elevator i Klippen bragte os ned til den lille Dampbaad, som et Øjeblik efter saas befolket af en Skare sorte Kutte- og Hættemænd. Nu gik det af Sted mod Strømmen fra Hvirvel til Hvirvel, — underligt at vi ikke sugedes ned! —, vi stred os i Tag paa Tag, stødvis, forbi American Fall og Goat Island helt hen til Horseshoe Fall og tæt ind derunder. Det var at friste Naturkræfterne, — men Lykken stod den kække bi; vi kom alle velbeholdne hjem igen, og paa Bunden af den dybe Elevatorskakt gav vi inden Opstigningen vor Stemning Luft ved Afsyngelsen af flere af vore pompøseste Sange — som »Stridsbön« og »Stå stark« — der for dem, der stod ved Skaktens øverste Munding skal have lydt med en ejendommelig, mystisk Klang, som vældede de højtidelige Toner op fra Jordens Indre.

Langt ud paa Eftermiddagen kom vi hjem til Hotellet, og først

da fik vi at vide, at Dr. *Hellrung* fra New York, som havde ledsaget os paa hele Turen, var vor Vært. Alt havde han ordnet og sørget for, vi havde kun at nyde Frugterne af hans Omhu. For denne sjældne Dags Oplevelser og uforglemmelige Minder var vi da og er stedse Dr. *Hellrung* saare taknemmelige.

Pakning og Hvil hjemme paa Hotellet — Postkort og Prospektalbums fra Faldene til *absent friends* — en sidste Aftentur med Vennen til den friske Park nede ved Faldet, som glimtede og glitrede i Maanens daarende Straaler — samle det i et sidste Blik — og længes tilbage til det.

Tryllebundne havde vi været, betagne af denne Naturens Aabenbaring af evig Skønhed og Vælde. Dens Aand havde præget dens Stof til et uudsletteligt Billede i vort Sind. — —

Niagara! Niagara!

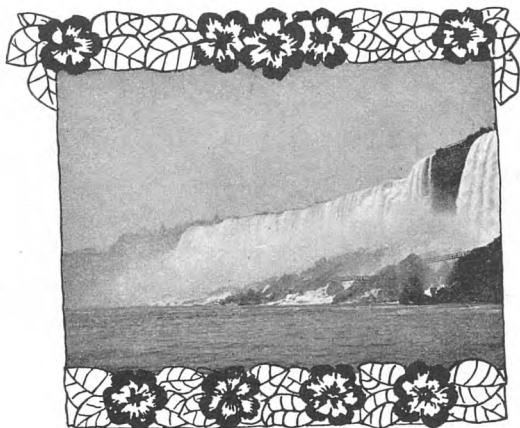
Hvilken Fest over det Ord! En Fanfares Klang i det Navn!

Høje, styrkerige Datter af den yppige Moder Natur, Du var fordom — Du er — og Du vil altid være.

Du er som Dit Navn: et Væld af Toner, en Rigdom af Farver.

Din ophøjede-Enhed faar spillende Liv af Din strømmende Mangfoldighed.

Niagara! —

TROY, NEW HAVEN, PERTH AMBOY, NEW YORK, HJEMREJSEN

CHRISTOPHERSEN bragte os om Morgenen den 4. Juni, da vi skulde til at forlade Niagara Falls, en Hilsen fra vor splendide Vært, Dr. *Hellrung*, der beskedent unddrog sig al videre Hyldest fra vor Side, og med Hjernen fuld af Indtryk fra det storslaaede Naturskuespil, vi her havde nydt, satte vi Kursen mod nye Egne. Efter en 8 $\frac{1}{2}$ Timer lang Køretur, under hvilken vi fik Lejlighed til at se, hvor man i Amerika i adskillig højere Grad end herhjemme overlader enhver at vaage over sin personlige Sikkerhed, idet vi i Byen Syracuse med temmelig stærk Fart kørte langs igennem Gaderne uden anden Advarsel til Byens Beboere end en Klokke, der kimede henne fra Lokomotivet, naaede vi til Troy, Flippernes Hjemstavn. Det var Pinsedag og stegende varmt. Gaderne laa hen i rolig Ensformighed med Helligdagsstilheden hvilende over sig. Negerfar vandrede af Sted med høj Hat og tilknappet Diplomatfrakke i Spidsen for sin anselige Familie som en værdig pater familias, uanfægtet af, hvor mange Grader Termometret viste.

Bag »Hotel Renselaer«s røde Mure var der Kølighed, og snart sad vi hyggeligt bænkedede i de venlige Stuer, der er holdt i gammelhollandsk Stil, ved en Krügel Øl og hørte paa et hjerteligt Velkommen fra Komitéen.

Ved Koncerten om Aftenen i »Music Hall« — et i akustisk Henseende glimrende Lokale — var der mægtig Begejstring og flere Dacaponumre end nogen Sinde, syntes vi. *Levysohn* sparede heller ikke paa os; Stemmematerialet skulde nok slaa til til de resterende Koncerter. Og det blev saa til 14 Gentagelser og Ekstranumre, hvilket nok maa siges at være noget af en Rekord paa et Program med 15 Numre.

Ved denne Lejlighed skete for øvrigt den historiske Begivenhed, at *Clante* sprang et Vers over, det eneste, han ikke sang med i paa hele Turen. I stort og lille Kor, i Holbøll- og Knudsen-Kvartetten var der Brug for hans Røst; men ved denne Lejlighed følte han sig saa ganske bragt fra Koncepterne ved et af Levysohns bekendte Blikke, at han mente sig ude af Stand til at synge med i næste Vers. Naa, han kom dog heldigvis hurtigt over Tilfældet.

Et af *Troy*-Bladene skriver om Koncerten:

There were several reasons why the Student Singers of the Royal University of Copenhagen, Denmark, gave a splendidly effective concert at Music Hall last evening. One reason was that they have voices. The chorus is well balanced, and the tenors, instead of making an uphill fight, as in many male choirs in this country owing to the inevitable predominance of bass voices, are heard with the same ease as the basses. To be sure, they were young, fresh voices and had the natural aggressiveness and insistence of youth. Another element of success was the mental culture of the singers, which gave them sentiment and a thorough sympathy with music. Then they had the human sounding-board in the shape of a large and responsive audience, in which the Danish element was in the great majority. The unusual sounds in an American music hall of the Danish language set to melody filled with enthusiasm the hearers whose nativity or descent was from Denmark, and the encores doubled and sometimes trebled the original numbers so that the singers, good-natured as they were, practically exhausted their repertory. A very important element in the success, however, was the training given by the conductor, S. Levysohn, whose keen ear and graceful but authoritative baton were at work all the time, and upon whom the eyes of the singers were continually fixed. To produce this last and indispensable result two elements combined: First, the fact that all the selections were sung from memory, so that nothing interfered between the sight of the singer and the motion of the conductor, and, second, the also noticeable fact that of the two ranks of about fifty singers the rear row was elevated by a platform, so that every man could see the conductor and each singer's tones reached the audience without having to circle about the head of someone in front of him. The chorus pleased the eye as well as the ear, for it was as finely set-up a body of youths as one would care to see, and with just enough decoration of costume to give the impression of picturesqueness.

Volume, vigor, shading, simultaneousness of attack and a marvelous precision in the ending of phrases were all that could have been expected, and the performance throughout was delightful. The novelty too of the Scandinavian music, with its patriotic and folk songs, gave distinction to the concert. The range was from serious, even to sacred, music to the jolly choruses of student life—but all given with artistic purpose and completeness.

The solo singers were Helge Nissen, baritone, and Olaf Holboll, tenor. Mr. Nissen is a singer of grand-opera calibre, with a noble voice,

full, round and true and withal sympathetic. He is one of the best baritones that has sung from the Music Hall stage. Mr. Holboll has a sweet and expressive tenor voice. From the ranks of the chorus two separate quartettes were heard, and their work was admirable.

In behalf of Mayor Mann Pierce H. Russell, Assistant Corporation Counsel, felicitously welcomed the singers to Troy. At the close of the concert a member of the chorus stepped forward and thanked the Danish and other citizens for their cordial welcome and patronage, and proposed a cheer for Troy and its citizens, which was given heartily by the singers. Then the Fatherland song was rendered by the chorus and was followed by »The Star Spangled Banner«, sung in English while the audience stood. To be sure, »The Star Spangled Banner« was not sung as Americans would sing it. The difference was that the Danish visitors knew the words and could reach all the notes of the music. Their piquant and spirited rendering of the national anthem of America was not the least enjoyable of the features of the concert, and the hearty applause, mingled with shouts of approbation, which followed the conclusion of the program indicated the belief that Denmark had forgiven us for Dr. Cook and that Danish-Americans in the land of their adoption cannot forget the sturdy virtues and the robust song of the European peninsula that stands as a welcome and as a defense to the northern and western seas.

After the concert the singers were entertained by the Danish society of Lansingburgh.

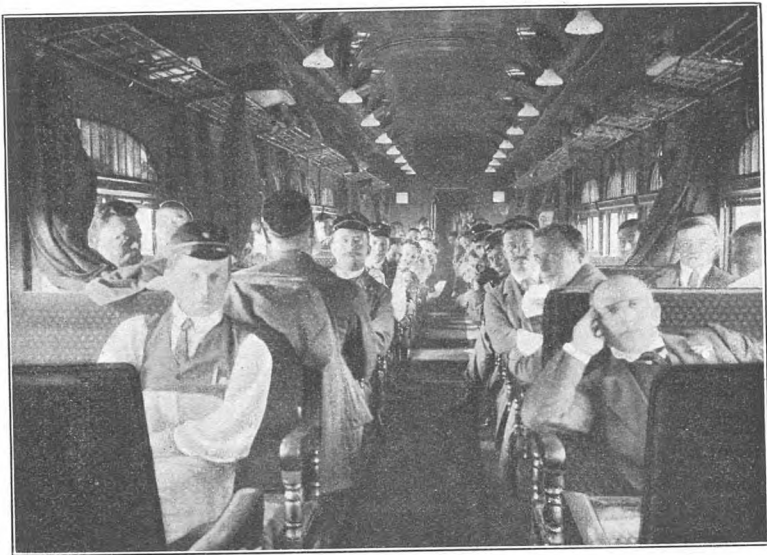
I »Dania Hall« var der senere Banket med Taler af Komitéens Formand, *Agner Larsen, I. P. Christiansen, Oscar Tofte, Carl Madsen* og vor Formand. Hovedtalen blev holdt af Pastor *Ole Jacobsen*, hvis smukke og varmt følte Ord vi længe vil mindes. Adskillige Skaaler blev drukket, og Glæden hos »Trojanerne« var saa stor, at de ikke nøjedes med de sædvanlige Hurraer, men lod et Sirenehyl »fra Fyrtaarnet a'« klinge efter. Om det er ført med fra Danmarks Kyst, eller det er nedarvet fra de gamle Høllændere, der anlagde Byen, skal lades usagt. Men det var virksomhedsfuldt.

Den næste Dags Rejse gjaldt New Haven, Conn.

Bestyrelsen havde for at gøre Rejsen saa tiltalende som muligt valgt den lidt lange Rute over New York, hvorved vi vilde komme til at køre langs den saa højt lovpriste Hudsonflods stejle Bredder; men Turen blev desværre ikke, hvad vi havde sat Næsen op efter. Regnen strømmede ned, viskede alle Klippeprofilerne i Nærheden ud og jævned alt, hvad der laa længere borte, ud i graat. Catskillbjergene lige anede vi som mørke Linier ude mod Vest, og Palisadeklippernes skovkransede, kløftede Skrænter og Brinker gav os ikke det Skønhedsindtryk, som vi sikkert vilde have modtaget, hvis der havde ligget en Smule Sol

over Landet. *Jørgen Møller* fandt ikke andre Motiver for sit Camera end Jernbanevognens trøstesløse Indre.

Midt paa Eftermiddagen naaede vi endelig New Haven. Efter den sædvanlige Komitémodtagelse og Hotelindkvartering — her i et lille Hotel, »Davenport«, der havde det største Besvær med at skaffe Plads for saa stor en Invasion, hvorfor Feltsenge og Divaner maatte tages i Brug, — begav vi os gennem Byen hen til det berømte Yale Universitet, spadserede gennem Universitetets mange Gaarde, over Grønningen med de tre gamle Kirker, gennem de

I Jernbanevognen.

lange Elmealléer i Studenternes Kvarter til Universitetets mægtige Spisesal, hvor 7—800 Studenter, der sad ved Spisebordene, hilste os med bragende Haandklap. (Salen kan rumme 1000—1200 Middagsgæster). Paa kraftige Opfordringer maatte vi under Maaltidet synge et Par Sange for de amerikanske Fæller, og skønt spirituøse Drikke, og hvad dermed er beslægtet, er banlyst paa Universitetets Grund, syntes »Hélan« og »Halvan«, som för tilfallet gik til et Glas Vand, samt Pacius' Drikkesang kun at vække Glæde hos Studenterne, der takkede os med deres virkningsfulde Yell. Dette Møde med den amerikanske Studenterverden var desværre som de fleste tidligere paa Afstand, og med Beklagelse over, at vor Tid var saa optaget og vort Ophold her saa kort, maatte vi atter begive os til Hotellet for at klæde os om til Koncerten.

Ved Hjemkomsten til »Hotel Davenport« viste der sig imidlertid en meget væsentlig Hindring for Omklædningen: Bagagen var ikke ankommet. Da vi skiftede Tog i New York paa Vejen til New Haven, var vore Kufferter ikke i rette Tid blevet overført fra det ene Tog til det andet. *Thalberg* for omkring som en Flue i en Flaske og kommanderede paa den vidunderligste Blanding af Amerikansk og Svensk. *Machold* lod sig overhovedet ikke se. Han telegraferede og telefonerede ustandseligt. »Kommer, kommer ikke, kommer, kommer ikke,« lød Bulletinerne. Og saa kom Tøjet dog til sidst. Kl. 8 traadte *Machold* sejerstolt ind paa Hotellet, og et svingende Læs Kufferter rullede frem for Døren. Men nu stod Spørgsmaalet, om vi kunde naa at klæde om, for om et Kvarter skulde Koncerten begynde. »Skal, skal ikke, skal, skal ikke,« hed det nu. Men vi skulde, og Gang kom der i os alle. Om det saa var den i nogen Maade flegmatisk anlagte Farsøe, mærkedes det paa ham. I Stedet for at vente paa Elevatoren tog han Trapperne i tre Spring.

Hjemmevante, som vi efterhaanden var blevet i vore Kufferter, fandt vi ilstomt vort Festskrud frem og fik det paa, og i Overensstemmelse med det amerikanske Koncertpublikums før omtalte Opfattelse af præcis Mødetid, naaede vi i god Tid til »Woolsey Hall«, Yale Universitetets smukke Koncertsal, der saa meget minder om Odd Fellowpalæets store Sal herhjemme, — er blot maaske endnu bedre at synge i.

Professor *E. B. Reed* holdt i varme og musikforstaaende Ord paa Universitetets Vegne en Velkomsttale til os, og Koncerten forløb som de foregaaende under stor Begejstring fra de ca. 1000 Tilhørere. Vi noterede 14 Ekstranumre.

Som alle andre Steder, hvor vi var sammen med Danske, mærkede vi, at de var glade for at have os imellem sig. Og Talerne ved den paafølgende Banket udtrykte alle det samme. D'Hrr. *Søren Iversen*, Pastor *Gjørup* (som indstændigt paalagde os at tage »roligt og fanatisk« for os af Retterne), *Jens L. Paulsen*, *Einar Bagger* og Ingeniør *Warberg* endte alle, hvad enten de talte Grundlovens (det var den 5. Juni) eller Yale Universitetets Pris, med at udtrykke deres Glæde over vor Sang og over at være sammen med os.

Et Udtryk for det samme modtog vi, da vi den næste Morgen stod i Begreb med at stige ind i Toget.

En gammel Mand trængte frem til vor Klynge, stak en af os et Brev i Haanden og bad ham læse det, naar Toget var gaaet. Det lød saaledes:

Kjære Venner!

Nu ved Afrejsen vilde jeg helst mundtligt have tolket vor Tak for den dejlige, uforglemmelige Nydelse, I beredte os iaftes; dog jeg kender mig selv og ved, at naar Hjertets Strengte er vemodigt stemte, svigter Stemmen ofte. Derfor vil jeg paa denne Maade sige Eder alle farvel. Hjertelig Tak for den Hilsen, I bragte fra vor gamle, kjære Mo'r. Hils dem alle derhjemme, og endnu engang Tak, fordi I kom, og Gud være med Eder allesammen.

Eders taknemmelige
New Havener.

Den 6. Juni ved 12-Tiden var vi atter i New York, men dog kun for et Ophold paa faa Timer; thi tro mod det Løfte, vi ved Afrejsen fra Perth Amboy havde givet de Danske der, vendte vi nu tilbage til den lille By for at give en Afskedskoncert.

Sangforeningen »Frem« modtog os med Sang paa Bane-gaarden i Perth Amboy, hvorefter vi pr. Automobil fik Byen at se paa Kryds og tværs. Meget oplagte til Køreturen var vi ved Gud ikke, — det forekom tillige mange af os, at det var de samme to, tre Gader, vi stadig kørte rundt i. Men Meningen var jo god, lige saa god som den Smørrebrødssekxa, »Frem« derefter bød paa.

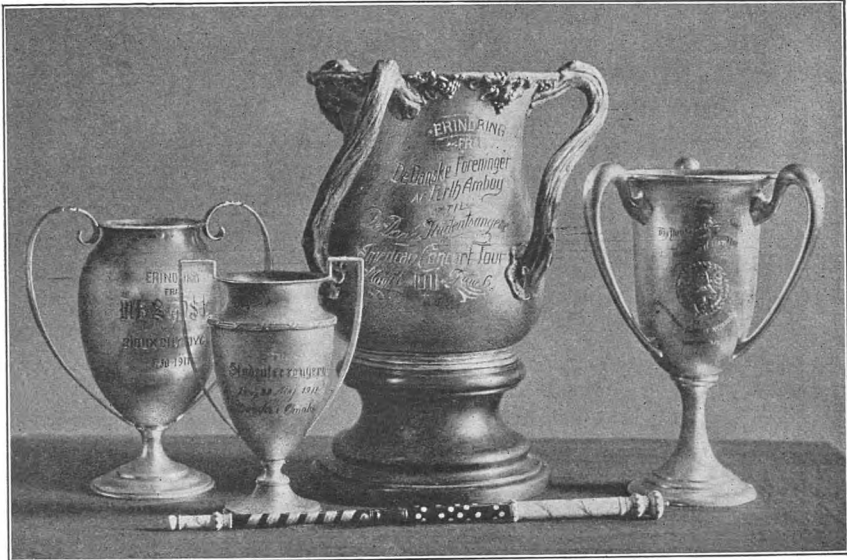
Den paafølgende Koncert foregik i »Auditorium«s store Lokale, der var noget bedre at synge i end det Teater, hvor vi første Gang havde ladet os høre. Tribuneforholdene var ganske vist noget vanskelige, — man maatte være lidt af en Akrobat for at kunne klare dem, men det gik dog. Det Orkester, som skulde spille til den følgende Svingom, var det vanskeligere at komme ud af det med. Det havde nu sat sig i Hovedet, at Pauserne mellem vore Sange skulde udfyldes, og derfor stemte det i med fuld Musik, saa snart Lejlighed gaves. Men *Levysohn* passede paa som en Smed. Naar Orkesterdirigenten hævdede sin Taktstok, var *Levysohn* der straks, og Konkurrenten brændte inde med sin Twostep. Han opgav til sidst Kampen.

Ved Banketten i »Washington Hall« efter Koncerten var der stor Gensynsglæde, da Mayoren, Mr. *Bollschweiler*, tonede frem og efterhaanden trykkede de fleste af os til sit Sangerbryst. Dybt rørt bragte han os sit Farvel. Aldrig skulde han glemme os, og han takkede Danskerne, »de bedste Borgere i Perth Amboy«, for, at de havde skaffet ham saa glade Timer.

Pastor *Dorf* præsiderede og udtalte i sin Velkomsthilsen til os, at denne Aften var en Perle i Mindernes Krans, som vilde

blive ved at straaale gennem Tiderne for alle dem, der havde forstaaet at tage den i Eje. Vi havde nu glædet mange Landsmænd med vor Sang; men han kunde have undt os at komme til det rigtige Amerika, det, der begynder vest for Omaha, og faa et Haandtryk af de Mænd, som bor der, de danske Farmere, som i Stilhed gaar og kultiverer Landet derude i Vesten.

»Ja, vi troede jo rigtignok, at vi var i Amerika og havde været der i tre Uger,« sagde *Christophersen*, »men vi kommer jo

Trofæerne.

nok igen, og saa maa vi se at have bedre Tid end nu, saa vi kan naa helt ud i Vesten.«

Formanden for de forenede danske Foreningers Festkomité, Hr. *Overgaard*, traadte nu frem med en mægtig Sølvpokal, der var saa svær, at *Christophersen* var ved at synke i Knæ, da han tog den i sin Haand. Paa hosstaaende Billede ses den sammen med de øvrige loving cups, vi bragte med hjem fra vor Rejse, og som ved Studenter-Sangforeningens Fester staar fremme og minder os om den uforglemmelige og ærefulde Sangerfærd. Foran de fire Pokaler ses den Taktstok, som St. Paulerne overrakte vor Dirigent.

Efter at *Kr. Larsen*, »Onkel«, som han begejstret hilstes af Perth Amboyerne, havde talt om, hvordan hvert Besøg, der bragte Sangen med derhjemme fra, var som en grøn Oase i Hverdagslivets Ørken, og *C. C. Jessens* smukke Sang til Venner og Frænder

i Amerika var sunget, tog *Rich. Krause* til Orde og talte sig hurtigt ind i Perth Amboynernes Hjerte ved at sige, at vor Færd jo egentlig var begyndt her, da vi ikke kunde regne med det Ophold, vi paa Rejsen havde gjort i Perth Amboys Havnestad, New York. Det var her, vi havde vundet vore første Lavrbær.

Axel Kringelbach sagde ogsaa paa den dansk-amerikanske Presses Vegne Tak for Besøget. Han talte om, hvilke trange Kaar denne Presse havde levet under, med evig Kiv og Splid, men hvorledes der straks var kommet Harmoni til Stede, da der blev Tale om vort Komme. Det havde været som en Fane, hvorom alle havde kunnet samles.

Efter at endnu Dansk-Amerikanerne *Abel Hansen*, *Karl Møller* og *Jacobsen* havde talt, og et Telegram fra den danske Konge, Svar paa en Hilsen, vi havde sendt denne paa hans Fødselsdag den 3. Juni fra Niagara, var oplæst, blev vi præsenteret for de Danskere, i hvis Hjem vi skulde indkvarteres for Natten. Men en lille Dans fulgte efter, og Klokken blev adskilligt over 12 og 1, inden de sidste Sangere naaede hjem til de udmærkede Kvarterer.

Den næste Dag (7. Juni) havde vi igen New Yorks ujævne Gader under vore Fødder. Regnen pøsede ned den meste Tid, og indbød til at holde sig inden Døre. Men hvem havde Tanke for det? Nu gjaldt det om at faa det mest mulige ud af den korte Tid, som var tilbage. Kineserkvarteret var Genstand for talrige Besøg, og adskillige kinesiske Vifter, lakerede Bakker og Dolke med udskaaret Benskaf fandt Vej til vore Kufferter, der efterhaanden bugnede af Souvenirs. Ligeledes blev Museerne af-søgt, navnlig »Metropolitan Museum of Art«, hvor mange af os glædede sig ved Synet af den fortrinlige Samling af nyere fransk og engelsk Kunst og saa naturligvis de gamle Mestres Værker, som de amerikanske Dollars i stedse stigende Grad drager over Atlanten.

Et usædvanligt Skue blev vi ogsaa Vidne til, da Gadefejernes Bataillon under klingende Spil trak gennem 5th Avenue med beredne Befalingsmænd i Spidsen for de enkelte Afdelinger.

Kl. 7 om Aftenen drog vi af Sted til Brooklyn, hvor den sidste Koncert skulde holdes i »Prospect Hall«. Lysreklamernes mange-farvede Straaler tegnede allerede deres Ildskrift ned gennem Broadway, da vi forlod Hotellet for at naa til The Subway, som vi i durenede Il førtes bort ad ind under Floden.

Det var helt underligt at tænke paa, da vi betraadte Tribunen derude i Brooklyn, at nu var det forbi, nu skulde vi ikke mere staa Ansigt til Ansigt med et Publikum, der lod sig røre til Taarer

ved at høre Sangen om Danmark, »mit Hjertes Hjem hernede«. Men alt skal jo have en Ende, og nu var vi naaet til Ende med vor Sangerfærd. Turen var lykkeligt gennemført, og som vi havde begyndt den, ildnet af New-Yorkernes Bifald, saaledes sluttede vi ogsaa af, hilst af til Dels det samme Publikums Ovationer. Koncerten trak ud i det uendelige, Tilhørerne var som umættelige. Her skal ikke for 17. Gang fortælles om Korets, Kvartetternes og Solisternes Triumfer, men kun nævnes de to nye Solister, som navnlig ved de senere Koncerter havde vundet sig et Navn, »Katten« i »Brumbaskøn« og *Bratli*, der med vidunderlig Stemme paa Engelsk bekendtgjorde, hvilke Numre, der blev sunget uden for Programmet. De vakte begge vild Jubel.

Til Minde om denne Aften og overhovedet om vort Ophold i New York overrakte *Eckardt V. Eskesen* paa Komitéens Vegne hver af os en stor, smuk Medaille i Silkebaand med de amerikanske Farver. Hosstaaende findes en Gengivelse af Medaillen.

New Yorks
Medaille.

Til Slut uddelte Ingeniør *Geo. Kirkegaards* lille Datter under Forsamlingens stormende Bifald Buketter og Flag til os.

Kirkegaards Datter.

Da vi efter Koncerten myldrede ud fra Tribunen, var det med Hjertelighed og Oprigtighed, vi raabte vore Hurraer for *Levysohn* og *Christophersen*, for *Nissen* og *Holbøll*, de Mænd, hvem vi i første Række kunde takke for de Sejre, Studenter-Sangforeningen havde vundet.

Under den Seksa, som fulgte, tolkede *Christophersen* for sidste Gang vor Tak til Landsmændene for den Modtagelse, de havde beredt Sangerfærden; endvidere talte Arkitekt *Arctander*, Entreprenør *M. C. Madsen* og vor Kammerat *Aage Meulengracht*. *Axel Sørensens* Sang til vore Landsmænd blev sunget, og en Ekstraudgave af »Nordlyset«, hvis Fremkomst alene skyldtes vor Afskeds-koncert, blev omdelt blandt os. Bladet indlededes med følgende Digt af *Aage Enna*:

I Afskedstimen.

Endt er Jer stolte Færd, Studenter!
Jubel Jer hilste, hvor I drog frem. —
Straalende Minder om Hæder og Hyldest
bærer I tusindfold med Jer hjem.

Men husk, i Triumfernes døvende Røst,
der ligger — med Jubel blandet —
en inderlig Tak for det friske Pust,
I bragte fra Moderlandet.

Tag med en Hilsen til alle derhjemme,
til Landet, som vi har kærest paa Jord;
Landet, hvor vore Længsler og Drømme,
hvor vore kæreste Minder bor. —

Sig dem, at al den Styrke og Trøst,
den, som vi ellers i Minderne henter,
den gav I Liv — saa brændende stærkt —
I kække, danske Studenter.

Efter Seksaen dansedes der til den lyse Morgen. De strenge Love om, at vi skulde være i Seng Kl. 1, var ophævet, hver var sin egen Herre og benyttede det i fuldt Maal. Da vi kørte hjemad

Paa Toppen af Metropolitan.

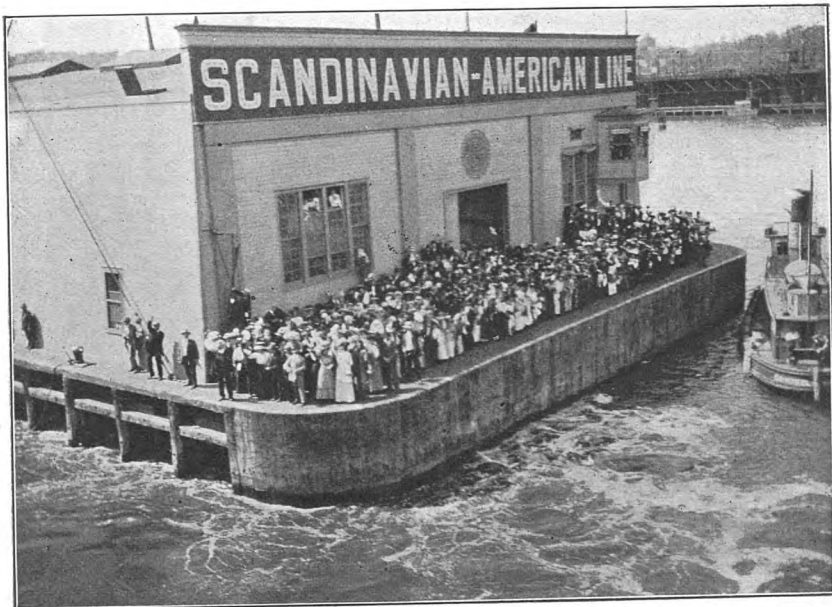
under Brooklynbroens Kæmpebuer, tegnede den nye Manhattanbro sine nye Linier mod den lyse Morgenhimmel; men Skyskraberne laa endnu som døde Kolosser i Kæmpestadens Stenørken og ventede paa at faa Livets Aande og Travlhed blæst ind i sig.

Et Par Timers Søvn, mere var der for de fleste af os ikke Raad til; naar vi kom om Bord, var der jo Tid nok

til at hvile og sove. Og allerede ved Syvtiden mødte Morgenmændene frem til Frokost. Snart gik det ud i Byen, og Formiddagen igennem blev de sidste Indkøb gjort, Gaver til Hustruer og Kærester, til Mødre og Børn, -- alle de Ting, som i den nærmeste Tid dagligt skulde minde om Amerikabesøget. Eller de sidste Visitter blev aflagt hos de Mennesker, som under vort korte Ophold havde vist særlig Opmærksomhed mod den eller den, og med hvem Grunden til et Venskab var blevet lagt. Saa skulde der endnu kastes et sidste Blik ud over Byen fra Metropolitan Life Buildings hvide Top. Og Kl. 1 var vi om Bord i »Oscar II«, det vil sige de fleste af os. Thi ved Optællingen viste det sig, at Henrik Bæk manglede. Naa, vi vidste jo, at han aldrig forjagede sig, men alligevel — —. Der blev telefoneret til Hotellet. Jo, ganske rigtigt, han sov endnu de retfærdiges Søvn. Men der kom dog Fart i ham, da den sorte Gentleman, som brød ind til ham, efter mange Anstrengelser fik ham vækket, og han blev klar over Situationen.

Nede paa Damperen ventede vi spændt paa, om han vilde naa at komme med. —

De sidste Haandtryk veksles, det sidste Farvel siges, de led-sagende Venner gaar fra Borde. Oppe paa øverste Dæk staar vi alle samlet i Klynge med Hænderne fulde af Blomster og raaber farvel ned til vore Kammerater *Christian Guldmann, Anders Møller, Christian Fabricius* og *Asger Møller*, som bliver tilbage, den første for at skabe sig en Livsstilling i det nye Land, — og til det eller det kendte Ansigt, som vi opdager i Skaren paa Kajen.

Pieren i New York.

Hellrung, M. C. Madsen og *Eskesen* faar deres Hurraer. — Og der har vi alligevel Bæk i fuldt Spring op ad Landgangsbroen.

Mens Damperen langsomt glider ud fra Bolværket, og vort Silkebanner fra Chicago lader sine Stjerner og Striber bølge frem over vore Hoveder, klinger »Star Spangled« og »Kong Christian« endnu en Gang fra vore Læber ud over de vinkende Tusinder paa Kajen, ud over det blikstille Vand mod Millionbyens Mure og Frihedsgudinden med den oprakte Fakkell. Den sidste trofaste Skare derinde paa Pieren bliver mindre og mindre for vort Blik.

Æventyret er forbi. — —

— Hvor nød vi de kommende Dages Ro! For det kan jo ikke nægtes, at det havde været en forceret og anstrengende Tur. Ved de sidste Koncerter i New Haven og New York havde det været med Anspændelse af alle vore Kræfter, at vi havde gennemført Programmet. Men det var lykkedes, og den uundgaaelige Slappelse efter denne Sætten de sidste Kræfter ind meldte sig nu ganske naturligt. Naar en Sanger i disse første Dage, hvor Solen straaede saa varmt og huldsaligt over os, havde faaet sig anbragt i en af de magelige Liggestole, hvad enten det nu var hans egen eller ej. — ingen jordisk Magt formaade at rokke ham derfra.

Afsked fra New York.

Ingen jordisk Magt! Ja, naturligvis med Undtagelse af Madklokken eller rettere Madtrompeten, der lokkede med en saa daarende Klang, at det var umuligt at være den overhørig.

Vi nød disse Dage, da Havet laa i stille, blanke Dønninger, mens Flyvefisk hævede sig op for Skibets Stævn og styrede bort med Solglans over Ryg og Finner og plaskede ned som smaa Blikplader, der svirpes hen over Vandspejlet, — eller disse stille Aftener med Maaneskin og Stjernesked, med Morild, der straaede og glimtede i hver Bølge, som skummede bort fra Boven. I saadanne Aftener søgte vi de Sange frem, som Aarene igennem nu og da havde hørt til Sangforeningens rige Repertoire, men som i Tidens Løb havde maattet give Plads for andre, Stumper af halv-

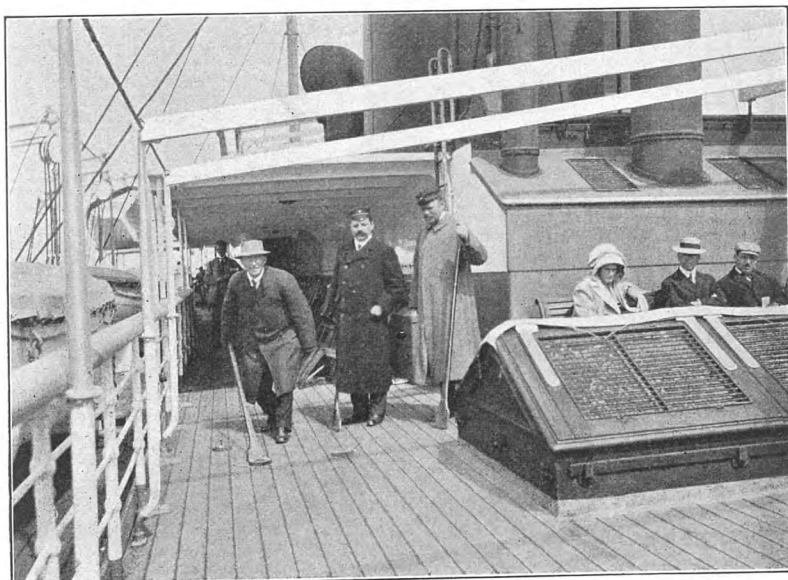
glemte Sange, der dukkede op i Erindringen hos en og anden, og som efterhaanden voksede frem i Bevidstheden hos en større eller mindre Kreds af Sangerne, til Glæde for dem selv og for den Skare Tilhørere, der altid samlede sig om dem.

Men efter det første Par Solskinsdage fulgte Stormdage, hvor Havet rejste sig i en Vælde, som langt overgik, hvad vi havde oplevet paa Overrejsen til Amerika, hvor Bølgeskvalpet stod som rygende Braad helt op over øverste Dæk, med Duvninger saa stærke, at Liggestolene og deres standhaftige Indhold rullede rundt mellem hverandre i et pêle-mêle, og vi om Natten maatte stuve os fast i Køjerne med Pøller og Tæpper for ikke at skvulpes rundt. Og dog var det, som om de Strabadser, vi havde gennemgaaet, havde hærdet os og gjort os mere modstandsdygtige. Mandefaldet var betydelig mindre end paa Overfarten.

Roligere Dage kom efter, hvor L'hombre- og Bridgebordene stod fuldt optagne Dagen igennem, naar Kulde og Regn gjorde Opholdet paa Dækket for ubehageligt og umuliggjorde Ringspil og shovel-

Kammersangeren som Kammerjomfru.

Det sidste Parti shovel-board.

board. Musiksalonen genlød Aftenen igennem af Sang og Spil og gav nu og da Plads for en lille Dans.

Som paa Overrejsen afholdtes der Koncerter for de øvrige Passagerer, og et Velgørenhedsarrangement efter Captainsdinner skaffede en god Skilling i Foreningen »Den gode Hensigt«s Kasse. Ved denne Koncert, hvor vore Solister samt et Par af Passagererne fra 2. Kahyt optraadte, havde vi den Fornøjelse at se og høre den yndede New Yorker Komiker Mr. *Fred. A. Stone* synge niggersongs til den forunderligste og kunstfærdigste Stepning, der henrev vore sportsinteresserede til de vildeste Bifaldsytringer og fik os andre til at vride os af Latter. Mr. *Stone* var paa Sommerrejse til Norge, fra hvis Vestkyst han agtede sig til Grønland for at skyde Bjørne. De vil sikkert have været ham et let Bytte, hvis han først har hypnotiseret dem med en lille Omgang Stepning.

Blandt de Glæder, som hører til de stadig tilbagevendende paa en Atlanterhavstur, er Karnevalet og Captainsdinner naturligvis de vigtigste. I Karnevalet, hvor saa godt som alle 1. og 2. Klases Passagerer deltog, og hvor en utrolig Mængde morsomme Masker var bragt til Veje, kappedes *Gottschalck* — og ikke uden Held — med Mr. *Stone* i at vinde Karnevalsgæsternes begejstrede Bifald.

Ved Captainsdinner, den 17. Maj, den Dag, da det første Glimt af Europa, Hebridernes stejle Klippekystr, var dukket frem gennem den disede Luft, mødte vi i fuld Galla med alle vore Medailler og Emblemer paa Brystet i den med vore øvrige Trofæer pyntede Spisesalon. Væggene var behængt med Dannebrogssflag og Stjernebannere, der bøjede sig blødt om Laurbærkransene. Paa Bordene funkede Sølvpokalerne. Professor *P. C. Lütken* ved Chicago-Universitetet holdt en varmt forstaaende Tale for os og vor Sang. 3 Sange blev sunget ved Festen, én for Damerne, én for vor udmærket venlige og hjælpsomme Kaptajn, *W. Hempel*, og Skibets øvrige Mandskab og én for os. De to sidste var forfattet af en gammel Nordmand, *R. Sartz*, som paa Grund af Lamhed sad lænket til sin Plads i Rygesalonen under hele Rejsen, og med hvem adskillige af os fik sig mangen fornuftig Passiar. — Da vi efter Middagen var samlet i Rygesalonen, bragte vi ham en Tak ved at synge »Ja, vi elsker« og »Naar Fjordene blaaner«. Han vilde sige os et Par takkende Ord derfor, men hans Røst kvaltes i Graad.

Et Par Dage i Forvejen havde vi modtaget traadløst Telegram om, at Komponisten *Johan Svendsen* var død. Det gjorde et dybt Indtryk paa os alle, og vor Formand holdt ved Middagen en smuk Mindetale over den store Tonedigter, hvorefter Lille Kor

ssang hans »Aftonrøster«. De skønne Harmonier klang ud over Forsamlingen som en vemodsfuld Tak for, hvad Mesteren har været for nordisk Musik.

Men »Sorrig og Glæde, de vandre til Hobe«, og da vi om Aftenen den 18. Juni nærmede os Norge, samledes vi til Glædesfest over vel overstaaet Tur. *Levysohn* ønskede at sige os Tak for, at vi havde holdt saa tappert ud; men den Champagne, han skænkede os, flød saa rigeligt, at der ogsaa blev nok til at takke ham og hele Bestyrelsen og Solister og Reservesolister i. Det for-

Kaptain Hempel og hans Gæster.

nøjelige Sold, hvor vi første Gang, efter at vi havde forladt Danmark, egentlig kunde sige, at vi var os selv, blev afbrudt ved, at vi lagde ind til Kristianssand, hvor vi fik den første Post om Bord, og alle styrtede vi os over Aviserne undtagen de faa, som fik Brev hjemmefra, og som helst flyede Selskab og trak sig bort i en eller anden fjern Krog for at glæde sig i Stilhed.

Næste Formiddag, da vi sejlede ind til Kristiania, stod selvfølgelig Redaktør *Schibsted* paa Kajen og hilste os velkommen hjem efter lykkelig overstaaet Færd, hvorefter han inviterede os til Middag paa St. Hanshaugen Kl. 5¹/₂, og for at være vis paa, at alle Sangerne skulde komme om Bord i rette Tid, maatte Captain *Hempel* love at komme med til Festen; saa var vi da paa den sikre Side.

Bred og vennesæl stod vor Vært i St. Hanshaugens Bjælkehal, da vi om Eftermiddagen troppede op, og præsenterede os for et Selskab af Kristianias skønneste Damer. I Hast var de ringet sammen til den improviserede Fest, i Hast rystedes vi sammen til et af de gladeste Gilder, vi havde oplevet paa hele Turen. Og hvor nød vi det igen at være til Middag paa europæisk Manér; det stemmede bedre med vore gennem Tiderne tilvante Dispositioner. Efter Middagen sang vi fra Musikpavillonen en Række Sange for de 2—3000 Mennesker, som var samlet der for at høre Musik, og som med Glæde tog mod dette Ekstranummer paa Programmet. Snart vuggede de unge sig i en yndefuld Boston rundt i den ryddede Hal, til Opbruddets Time — ak, altfor hurtigt — kom; saa fulgte hele Selskabet os til Dampren, og Dansen fortsattes om Bord paa »Oscar II«, indtil Landgangen blev taget, og den sidste af Damerne med Nød og næppe slap fra Borde.

Norsk Ungdom.

I den vidunderligste, stille og klare Nat sejlede vi ned gennem Fjorden. Ubevægeligt laa Vandspejlet i Halvlyset og gengav i de fineste Nuancer Fjældenes Former og Himlens Farver. I stille Beskuen sad vi en og en og aandede Stilheden ind, mens »Mindernes Scene« aabnede sig for os, eller vi samledes i Smaaklynger og nynnede en Sang ud i Natten. Først da vi var naaet ud i rum Sø, begyndte det at tynde ud paa Dækket;

men de livskraftigste af os kom sikkert slet ikke i Seng den Nat.

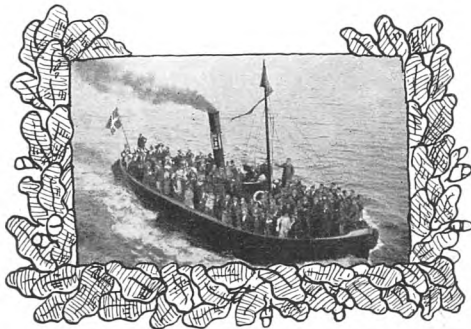
Og saa kom Torsdagen den 20. Juni. Ingen af os vil nogen Sinde glemme den 4. Maj, da vi drog ud paa Togt mod fjerne Kyster. Men endnu dybere vil Hjemkomstdagen være brændt ind i vor Erindring. »Det bedste ved hele Turen var det at komme hjem igen«, sagde en af Sangerne, og sandt er det jo, at vi alle længtes efter at komme ind i Dagliglivets vante Folder igen.

Med Solskin og Taage, med Regn og høj Himmel vekslede Dagen, til vi saa Kronborgs irrede Taarne tegne deres fine Omrids mod en blaasort Tordensky. Og ned gennem Sundet gled Skibet, mens vi genkendte nu den, saa den Villa langs Strandvejen fra Espergærde til Skodsborg. Ængsteligt skottede vi efter Tordenskyen, — det vilde dog være ærgerligt at komme hjem i skyllende Regn. Men Vejret holdt, og nærmere og nærmere kom vi til København. Mens det store Dannebrogslag, vi havde modtaget

som Gave i Omaha, udfoldedes og dækkede hele Forsiden af Kahyts-
huset, og vort Stjernebanner hentedes frem af Formandens Kahyt,
spejdede og spejdede vi ind mod Byen og fremsatte alle Formod-
ninger om, hvilke Overraskelser vore Kammerater herhjemme
havde beredt os. Og da saa »Stærkodder« med Hjemmekoret om
Bord, med vore Koner og Kærester, med Blomster og Hilsener og
glade Ansigter kom ud imod os, og *Gustav Lunn* fra »Konebaa-
den«s Kommandobro raabte sin Velkomsthilsen og sin Tak for
vore Sejre derovre op til os, da følte vi alle, at dette var det
største Øjeblik paa Turen. Med ranke Rygge vendte vi hjem, vi
havde gjort vor Forening og vort Land Ære.

Et Vidnesbyrd herom var os ogsaa den jublende Hyldest, der
klang os i Møde fra de Tusinder, som trængtes paa Frihavnens
Kajer, da Skibet lagde til. Ikke alene vore Kammerater og vore
nærmeste vilde vise os, at de havde fulgt os paa vor Færd. De
Skarer, som havde glædet sig over vor Sang herhjemme, og som
havde følt det betydningsfulde i, at Minderne og Sproget og den
danske Sang holdtes levende hos dem derborte, føjede deres
Tak dertil.

Med blottede Hoveder sang vi vort Lands Pris, inden vi igen
satte Foden paa dets Jord, de fleste af os lidt mere danske, end
da vi drog ud.

HJEMMEKORET

UNDER Højspænding imødesaa de af Sangforeningens Medlemmer, der havde tegnet sig som Deltagere i Turen til Amerika, Resultatet af det Bestyrelsesmøde, hvori Korets endelige Sammensætning bestemtes, og der skabtes ved denne Lejlighed inden for Sangforeningen følgende fire forskellige Grupper:

- 1) *de glade*, som kom med til Amerika,
- 2) *de forventningsfulde*, Suppleanterne, som maaske kom med,
- 3) *de bedrøvede*, som blev kasserede, og
- 4) *de fortrøstningsfulde*, som alligevel ikke kunde komme med.

Det er disse tre sidste Grupper, der skal fortælles lidt om i dette Afsnit.

De forventningsfulde, Suppleanterne, gik rundt — *horribile dictu* — og haabede paa Blindtarmsbetændelser eller andre menneskelige Hændelser hos de glade. Men efterhaanden som Chancerne svandt, og Forhaabningernes Termometer nærmede sig Nulpunktet, søgte disse Trøst hos Digteren og fandt den hos *L. C. Nielsen*, der i en Kantate ved Christian den Niendes Død slog fast, at »ikke et Haab, om det aldrig opfyldes, forspildes«, og i det Øjeblik, Kaptajn *Götsche* fra »United States« Kommandobro gav Tegnet til Amerikafærdens Begyndelse, var Skuffelsen hos Suppleanterne blevet til Vemod, men da der i Vemoden altid er en Understrøm af Glæde, ja den kan endog som bekendt udvikle sig til en ren Lystfølelse (*Høffding*: *Psykologi*, 3. Udg., Pag. 273 og ff.), var de altsaa glade.

Ogsaa de bedrøvede fandt Trøsten, ikke hos *L. C. Nielsen*, men hos selve *H. C. Andersen* i hans berømte Linier: »Jeg tror, der er skønnest i Danmark«. Hvis dette virkelig var Tilfældet og ikke noget Æventyr, var der jo i Grunden slet ingen Anledning til at ærgre sig over, at man ikke var kommet med.

Som man altsaa atter vil se, ogsaa hos de bedrøvede vandt Glæden efterhaanden Indpas, og hvad de fortrøstningsfulde angik, var Forholdet heldigvis det, at disse allerede var glade i Forventningen om den Lykke, deres Kammerater efter al Sandsynlighed vilde gøre paa den anden Side Atlanterhavet.

Det var hele denne glade Skare, der dannede Hjemmekoret, og som skulde fortsætte Sangforenings-Traditionen i København, i Byen med de skønne Taarne.

Den midlertidige Bestyrelse bestod af Ingeniør *Gustav Lunn*, Formand, Cand. theol. *Olaf Holdt*, Kasserer og Læge *Oscar Cloos*, der varetog det ingenlunde lette Hverv som *Levysohns* »Efterfølger«.

Bestyrelsens Forhold til Medlemmerne var naturligvis det bedst mulige, og de repræsentative Krav, der stilledes, klarede den med Lethed.

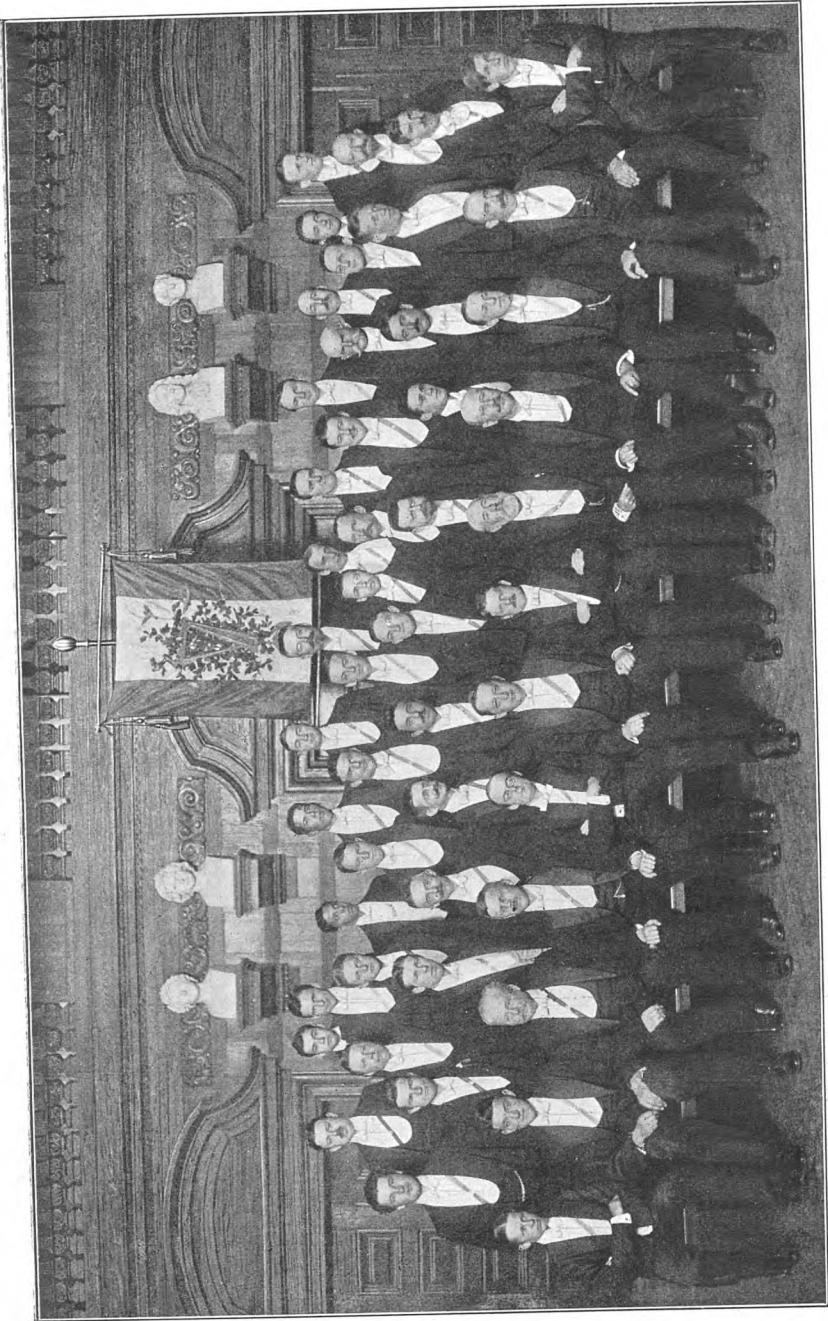
Desværre var det hovedsagelig ved sørgelige Lejligheder, at Bestyrelsen mødte officielt, idet Døden gjorde sin Høst blandt Mennesker, der stod eller havde staaet Sangforeningen nær.

2. Maj døde Oberstløjtnant *Collin-Lundh*, vor tidligere mangeaarige Økonomidirektør. For de ældre, der var Medlemmer under hans Formandsskab, vil alle de gamle Minder vælde frem og i Erindringen fæstne Billedet af en fin og nobel Personlighed samt en fortræffelig Kammerat. Hans Interesse for og Kærlighed til Sangforeningen varede hele Livet igennem, og ved sin Død testamenterede han Sangforeningen et Legat. En Mængde, navnlig ældre Medlemmer mødte i det lille Kapel paa Holmens Kirkegaard og viste deres gamle »Kaptajn« den sidste Ære, medens en Dobbeltkvartet sang et Farvel. Den 8. Juni døde *Emil Poulsen* og den 14. Juni *Johan Svendsen*, ved hvis Bisættelser Bestyrelsen repræsenterede Sangforeningen i Erkendelse af den Betydning, disse to store Kunstnere, hver paa sit Omraade, har haft for os.

Imidlertid gik Livet i Foreningen sin vante Gang med Indstudering af en Del Sange, som skulde synges paa den sammen med Amerikakoret planlagte Aarhustur, medens Samlingspunktet naturligvis var vore Kammerater i — Amerika og de Nyheder, som indtraf fra dem, efterhaanden som Turen skred frem.

Da Kendsgerningerne fastslog Succéen, mente *vor* Bestyrelse, at *vi* ogsaa burde have en Belønning for *vort* trofaste og ihærdige Arbejde, og arrangerede en af det herligste Vejr begunstiget Skovtur med Damer, inclusive »forladte Hustruer og fraløbne Kærester«.

Søndag Morgen den 25. Maj samledes Deltagerne paa Slangerup-

Hjemmekoret.

33	32	10	28	47	44	31	30	34	46	29	20	18
	24	27	19	48	25	21	45	42	38	8	39	9
37	17	22	16	12	14	13	43	49	49	40	36	35
23	26	7	3	6	2	1	4	5	5	15	40	11

Bestyrelse.

1. *Gustav Lunn*, Ingeniør, Formand.
2. *Oscar Cloos*, Læge, Dirigent.
3. *Olaf Holdt*, cand. theol.

Dirigent.

2. *Oscar Cloos*, Læge Student fra 1898

Forfatter.

4. *Axel Sorensen*, Overlærer Student fra 1492

Solister.

5. *Bjørn Stephensen*, Fabrikant Student fra 1783
6. *H. H. Schou*, Kunstmaler — - 1899

Pianist.

7. *Georg Jespersen*, cand. phil. Student fra 1491
m. fl.

I Tenor.

1. *Gustav Lunn*, Ingeniør Student fra 1898
3. *Olaf Holdt*, cand. theol. — - 1896
8. *Fritz Orth*, Tandlæge — - 1898
9. *Valdemar Dan*, Arkitekt. — - 1892
10. *Martin Jacobsen*, stud. jur. — - 1906
11. *Karl Eskelund*, stud. jur. — - 1907
12. *Knud Thomsen*, Ingeniør — - 1896
13. *Aage Jacobsen*, stud. mag. — - 1910
m. fl.

II Tenor.

14. *Holger Wiehe*, mag. art. Student fra 1892
15. *Georg Knub*, Ingeniør — - 1898
16. *Ejnar Dujardin*, Læge — - 1807
17. *Kragh-Müller*, stud. theol. — - 1909
18. *Erik Mackeprang*, stud. polyt. — - 1910
19. *Harald Hansborg*, stud. med. — - 1908
20. *Aage Christensen*, stud. jur. — - 1909
21. *Urban Petersen*, stud. jur. — - 1907
22. *R. Kryssing-Berg*, stud. jur. — - 1908
23. *Flemming Allerup*, stud. jur. — - 1910
24. *J. C. Balslev*, Grosserer — - 1898
m. m. fl.

I Bas.

25. *Gunnar Bardenfeth*, stud. jur. Student fra 1908
26. *Henrik de Jonquières*, stud. jur. — - 1908
27. *Wiggo With*, stud. med. — - 1908
28. *Soend Louis-Jensen*, stud. med. — - 1909
29. *Otto Levin*, cand. phil. — - 1896
30. *Rob. Berner*, Fuldmægtig — - 1894
31. *Joh. Lemche*, Læge — - 1643
32. *Knud Levison*, stud. jur. — - 1906
33. *Aage Karstens*, stud. polit. — - 1904
34. *Torben Meyer*, Fabrikant — - 1897
35. *C. Johnson*, stud. polit. — - 1906
36. *Knud Schierbech*, stud. med. — - 1909
37. *Carl Langballe*, stud. mag. — - 1909
m. m. fl.

II Bas.

38. *Harry Hoppe*, Tandlæge, Dr. Student fr. c.1000
39. *E. Kauffeldt*, stud. med. — - 1908
40. *Jørgen Swane*, stud. jur. — - 1906
41. *E. Bjørke*, Assistent — - 1906
42. *C. Baastrup*, Læge — - 1902
43. *S. Jacobi*, cand. phil. — - 1889
44. *H. Glesel*, stud. med. — - 1910
45. *Viggo Strayberg*, mag. scient. — - 1892
46. *O. Blegvad*, stud. med. — - 1907
47. *H. G. Koefoed*, stud. polyt. — - 1909
48. *Einar Rud*, stud. med. — - 1910
49. *Kaj Monies*, stud. polit. — - 1909
m. fl.

banens Station og kørte til Hareskov, i hvis løvrige Omgivelser den medbragte Frokost indtoges. Efter at en Sang var afsunget, en Tale holdt og en Mængde Postkort afsendte til vore paa den Tid sovende Kammerater i Amerika, drog hele Skaren gennem Skoven langs Furesøen og nød undervejs i fuldt Maal den herlige Natur og de af Beregner *Strøyberg* medbragte herlige Chocolader.

Ud paa Eftermiddagen kom vi til Hareskovens Kuranstalt, i hvis vidunderlige Granplantage Borde med Forfriskninger var anbragte til Husvalselse for de støvede og varme Studentersangere.

Efter at Velkomsthilsner af Dr. *Lund* — Anstaltens unge Læge — gammel Studentersanger — var udtalt og paa sædvanlig kold-

Hareskov Kuranstalt. Cloos dirigerer.

blodig Vis besvaret af Ingeniør *Gustav Lunn*, nød vi sammen med Kuranstaltens mange Gæster Hvilens Sødme, og en glad, fornøjelig Studenter-Sangforenings-Stemning — det var et langt Ord — raadede snart overalt, baade ude og inde. »Stort Kor« og »Lille Kor« (selvfølgelig havde vi ogsaa et »Lille Kor«), Kvartet- og Solosang skiftedes til i Toner at tolke vor Tak for gæstfri Modtagelse, og det var »med Sorg i Sind« vi tog Afsked — vi tager altid Afsked »med Sorg i Sind« — for paa vore beskedne 3die Klasses Billetter at naa tilbage til de hjemlige Kødgryder i en vist nok 4de Klasses Kreaturvogn.

Dagen efter fik vi ved Prøven Anmodning om at glæde Sønderjyderne, der samme Aften holdt Aarsmøde i Studenterforeningens

store Sal, med nogle danske Sange, og under Jubel fra Tilhørernes Side afholdtes denne var første egentlige — ganske vist improviserede — Koncert under *Cloos'* Regimente. Den var et godt Varsel om en heldig Løsning af den næste Opgave, som i disse Dage blev stillet vor uprøvede men energiske Dirigent, nemlig Opførelsen af Kantaten ved Modtagelsesfesten paa Skodsborg den 24. Juni.

At der skulde foranstaltes en Modtagelsesfest for vore Kammerater, naar de en Gang kom hjem, var jo en ret nærliggende Tanke; at kombinere en saadan Fest med vor aarlige Skovtur laa ogsaa lige for, saavel som at afholde denne paa Skodsborg, idet Skovturen efter Traditionen skal ende der; men hvorledes Festen skulde arrangeres og under hvilke Former »Ceremoniellet« i øvrigt skulde udvikle sig, havde vi paa det daværende Tidspunkt ingen fast Forestilling om. Saa fik *Holdt* en god Idé — Gud véd, hvor han fik den fra —. Han vilde se at faa *Axel Sørensen* — Overlærer ved Metropolitanskolen og indenfor Studenterverdenen kendt som en fornøjelig og hyggelig Visedigter — til at omforme *Richardts* og *Hartmanns* Kantate i Anledning af den gamle Studenterforeningsbygningens Indvielse til Brug ved denne Lejlighed — idet man saa samtidig fik indstuderet et Hovednummer til Aarhusturen og altsaa slog to Fluere med ét Smæk.

Allerede den paafølgende Mandag havde Forfatteren Kantaten færdig, og trods den korte Tid, der var levnet Digteren — eller maaske netop af den Grund — fik hans Værk en Friskhed og et Humør, der betog os alle — og senere ogsaa dem, til hvis Ære den var skrevet, og som, hvad man af de foregaaende Blade vil have set, ikke var ganske ukendte med Modtagelsesfester eller Hyldestovationer — hverken i Poesi eller Prosa.

Da Kantaten skulde trykkes mente vi, at det kunde være morsomt at udstyre den paa samme Maade som Amerikakorets Tekstbog, hvilket ogsaa skete.

Atter fik *Holdt* en god Idé — nu var han i Vanen — og fik *Axel Sørensen* til at oversætte Kantaten til engelsk, lige som Sangene i den rigtige Tekstbog, og da Pinseferien var forbi mødte Forfatteren med en engelsk Oversættelse, der stod fuldt ud paa Højde med hans morsomme og vittige danske Tekst.

For at man — ganske lærerigt for Resten — kan faa et lille Indblik i, hvorledes en saadan Fest udvikler sig, og for at Læseren paa samme Tid kan faa en Forestilling om selve Kantatens Art, hidsætter vi to af Versene, som synges af »Lille Kor«, idet *Richardts* originale Tekst forudsættes bekendt.

Flygtige tur af en flygtig flok,
 så vær, hvad være Du skal:
 nok til lidt reklame,
 for Thalberg i alle fald!
 stor nok til at give hver
 husvild sanger ly
 |: i en hvilkensomønskes
 dansk eller fremmed by! :|

Næste år, når en dansk fregat
 skal styre ad Siam til,
 rejser *vi* til Bangkok,
 om *vore* garanter vil;
 klodser ikke Cloos som klogt
 nagelfast kompas?
 |: og Gustav Lunn han sørger
 nok for et lille glas! :|

Flying Scottish of flying flock,
 then be, what being you shall:
 sufficient to reclaiming,
 for Thalberg Esq. in all fall!
 and sufficient great to put
 vagabond singers down
 |: in somewhateverybody
 danish or foreign town! :|

When a Riche-li-Ø-K-fregate
 next year does at Siam go on,
 we are flying to Bangkok
 on our garant-caution;
 do'nt we have in Master Cloos
 waterclosed waterpass?
 |: and Gustav Lunn takes charge of
 an immoral little glass! :|

Ved at benytte Digterens fremsynte Tanker om en forestaaende Færd til Bangkok, lavede vi en — dansk-amerikansk-siamesisk Fest, og nu da Rammen endelig var fastslaaet, gik Resten af sig selv.

Af foranstaaende Fortegnelse vil man kunne læse sig til »Hjemmekorets« Deltagere — de vedføjede Aarstal bør dog for enkelte af Korets Vedkommende ikke opfattes bogstaveligt; men kun som en Antydning af den Tiltrækning, Sangforeningen øver paa sine Medlemmer, selv om Haarene graaner eller stundom falder helt af, — altsaa d'Herrer Personalhistorikere læs med Kritik!

Af Billedet paa den modstaaende Side vil man faa omtrent det samme Indtryk som af det i Begyndelsen af denne Bog Side 10 gengivne Billede af Amerikakoret.

Slutningsvignetten paa det foregaaende Kapitel forestiller Konebaaden, d. v. s. en Bugserbaad ved Navn »Stærkodder«, som et Konsortium med Disponent *Rob. Berner* i Spidsen stillede til Disposition til at sejle Kammeraterne i Møde med. Dette Møde mellem Kæmpedamperen »Oscar II« og Nøddeskallen »Stærkodder« er lige omtalt, saa det skal jeg ikke opholde mig længe ved, men kun her konstatere, at de Følelser, som besjælede os, og de Hurraer *vi* sendte Kammeraterne saavel som, de glade Gensynstaarer *vi* udgøde, var udsprunget af de samme Længsler, som hos *de andre*, der ikke blot ikke havde skuffet os, men tvertimod langt havde overtruffet, hvad vi med Billighed havde turdet haabe og vente.

Omtrent et hundrede Sangere foruden 4—5000 andre Københavnerne mødte op i Dyrehaven den 24. Juni som Tilhørere ved den udmærkede Koncert, Amerikakoret gav paa Friluftstheatret og

efter en varm, men appetitvækkende Spadseretur gennem Skoven til Skodsborg kunde Festkomiteen i Badehotellets store Sal skue ud over halvandethundrede festglade og modtagelige Studenter-sangere, som meget let fandt sig i — paa dansk-amerikansk Vis — at indordne sig under den Tvang, nedenstaaende Program krævede.

TALERNE:

Hr. Gustav Lunn, Toastmaster
 Hr. Sophus Bauditz, Amerikafarerne
 Hr. V. Christophersen, Sangforeningen
 Hr. O. Holbøll, Danmark
 Hr. C. Gottschalck, Hjemmekoret
 Hr. T. Meyer, Damerne.

HOVED-KOMITEEN:

Hr. Gustav Lunn, Formand
 Hr. Otto Levin, Sekretær
 Hr. Olaf Holdt, Kasserer

Vice-Formænd:

Fru Christophersen, Fru Levysohn,
 Fru Holbøll, Fru Levinsen,
 Fru Engqvist.

Æres Vice-Formænd:

Hr. Axel Sørensen, Hr. Carl Langballe,
 Hr. Torben Meyer, Hr. Otto Levin.

BANKET-KOMITEEN:

Hr. Oscar Cloos, Hr. Bjørn Stephensen,
 Hr. Bob Berner, Hr. Georg Jespersen,
 Hr. P. Schierbech.

Hummer	Rejer	Lax
Kylling	Lam	Skinke
Æg	Sild	Tomat
Radiser	Løg	Selleri
Rugbrød	Franskbrød	Surbrød
Bayerskøl	Pilsnerøl	Hoføl
Dansk Snaps	Aalborg	Lysholmer
Røget Sild	Spegesild	Flekkesild
Holl. Ost	Schweitzer Ost	Holst. Ost
Kaffe	Sukker	Fløde
Cognac	Dome	Banco
Whisky	Soda	Punsch

Da Sulten var stillet uddeltes første Nummer af »Vandposten«, der naturligvis havde faaet Navneforandring og nu hed »Landposten«, og indeholdt en smuk versificeret Hilsen til »Amerikakoret«, hvorefter der overrakte dem en Laurbærkrans, som Dirigenten »glad overrasket« modtog. Forfatteren var stud. mag. *Carl Langballe*, og hidsætter vi Digtet her, saaledes at det, hvad det fortjener, ogsaa kan blive kendt udenfor Sangforeningens Kreds.

Vel mødt du fejrede Sangerflok
 med Sejerskransen om Pande,
 med lysende Minder i Hjertet gemt,
 som skabtes i fjerne Lande. —

Naar Stjernerne tændes i Nat over Jord,
 og Tonerne dør af vort Velkomstkor,
 da langsomt Tæppet sig sænke vil
 for hele det straalende Æventyrspil. —
 I sang Jer i danske Hjerter ind
 med gamle hjemlige Toner;
 det lød som et Sus af Aftenvind
 i knejsende Bøgekroner. —
 I gjorde vor gamle Forening Ære.
 Velkommen blandt os I atter skal være.

Efter at Kaffen, som var serveret paa den aabne Veranda, bogstavelig talt var skyllet ned, — en mægtig Tordenbyge trak nemlig op og jog os ind igen —, begyndte Soldet, idet Gustav Lunn bød Velkommen. Hjemmekoret gik ud af Salen, for et Øjeblik efter at komme samlet ind med et elefantsmykket Banner i Spidsen og dekoreret med hvide Elefanter — Siams Symbol — og tage Opstilling paa en i det ene Hjørne indrettet Tribune, hvorpaa vort Orkester d'Herrer *Georg Jespersen* og *Knud Schierbech* paa Klaveret firhændigt intonerede Indledningskoret af Kantaten, efter hvis første Del Forfatteren, Skoledirektør, Prof. *Sophus Bauditz* tog Ordet.

I et vittigt og vel pointeret Foredrag udviklede han Historiens Dom over Amerikakoret og dets Færd og under endeløs Jubel fastslog han, at i Lighed med, hvad der nylig var sket med Normanner-Vikingen Rollo, hvem Nordmændene ugenert annekterede, saaledes vilde det om 1000 Aar nok hedde sig, at den fra Kristiania udgaaede Snekke »United States« ombord havde haft *de norske* Studentersangere, der i Aaret 1911 under Levysøns og Christophersøns Førerskab ved deres Sang, Ungdom og Humør erobrede Amerika.

Anden Afdeling af Kantaten, med det fortræffelige Recitativ fortræffeligt fremsagt af Fabrikant *Bjørn Stephensen*, blev nu afsunget hvorpaa *Christophersen* straks tog Ordet og takkede — desværre ikke paa engelsk, hvad vi havde haabet, idet han udbragte Skaalen for Sangforeningen og overrakte den fungerende Bestyrelse Amerikakorets Medalje i Sølv.

Hjemmekorets »Elefant« henholdsvis i Guld og Sølv var efter Prof. Sophus Bauditz Tale overrakt *Christophersen* og *Levysohn*, saa det var jo i Grunden kun naturnødvendig Gengældelse.

Af Programmet vil ses, at *Holbøll* tolkede Amerikakorets Følelser ved Hjemkomsten og udbragte Skaalen for Danmark.

I Mellemtiden var et nyt Numer af »Vandhanen« nu hed den naturligvis »Landhanen«, udkommet redigeret delvis af »scripsi«,

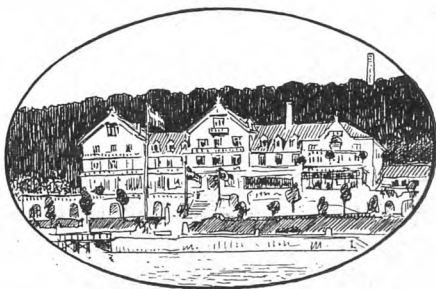
der i poetisk Form behandlede Damerne. Scripsi, alias Nr. 34 Fabrikant *Torben Meyer* talte bagefter for disse.

Naturligvis maatte *Gottschalck* ogsaa frem og paa dansk-amerikansk Vis — uimodstaaelig morsomt — talte han for »Hjemmekoret«, idet han samtidig overrakte det en loving cup af — Tin, et pragtfuldt Bæger med Inskription. Sammen med de øvrige loving cups er denne nu indlemmet i vor kostbare Samling af Trofæer — som et ringe — men ikke desto mindre synligt Minde om en af de gladeste og mest fornøjelige Fester i Sangforeningen.

Men nu nærmede Klokken sig til 12. Sidste Avis der nu hed ikke »Ægget« men »Skægget« — kom med en af Kunstmaler *H. H. Schou* rigt illustreret Takkesang, til den midlertidige Bestyrelse, og da Klokken slog, traadte denne op og takkede af i følgende poetiske Vendinger:

Atter det skilte sammen sig nu føjer
 smidig og let.
 Vi som skal gaa, mod Vennerne os bøjer
 i en Terzet.
 Snart i det fjerne Raadhusklokker klinger
 har over Byen Midnatsbudskab sendt.
 Tak vi Eder bringer.
 Vort Hverv er endt.

Derpaa overdrog *Lunn* Formandsklokken til *Christophersen*, *Holdt* Nøglerne til *Holbøll* og *Cloos* Taktstokken til *Levysohn*; hvorpaa *Christophersen* sluttede Soldet. Under *Levysohns* Direktion lød som saa ofte før, følt og stemningsfyldt, *Hartmanns*: »Snart er Natten svunden« ud over Sundet, der laa roligt og glitrende i Maaneskinnet og denne helt igennem kammeratlige og stilfulde Fest var endt.

LIDT OM
UNIVERSITETER OG BIBLIOTEKER
I AMERIKA

AF CARL BRATLI

RE Aarhundreder er næppe forløbne, siden *John Smith* landede i Virginia og grundede den første Koloni, der blev Begyndelsen til de nordamerikanske Fristater. Ingensinde har vel Civilisationen fejret saa store Triumfer som i dette mærkelige Land, der for blot ni Menneskealdre siden maatte bearbejdes med Øksen og Ploven, og hvor nu Universiteter, Biblioteker, lærde Selskaber, literære og kunstneriske Foreninger trives og blomstrer som velplejede Luksusplanter, der imponerer ved deres tropiske Fylde og eksotiske Pragt.

Hvis man vilde dømme efter Folks Udseende og efter visse ydre Attributer, saa maatte en Europæer, der første Gang gaar ned ad Broadway, faa det Indtryk, at Amerikanerne er den mest belæste og højtannede Nation i Verden. Ingen Steder ser man saa mange Mennesker med alvorlige, energiske og tænksomme Ansigter, ingen Steder saa mange bebrillede Øjne, ingen Steder saa mange Damer, hvis henrivende Toilettepragt forenes med et »blue-socketing« Ansigt, markeret af hulslebne Pince-nez'er. Ingen Steder ser man heller den jævne Mand i Ensomhed saa optaget af Læsning som i Nordamerika. Ser man imidlertid nøjere efter, hvad der læses, vil man opdage, at det som oftest er Dagens almindelige Nyt, Sportstidender, Fagskrifter eller de utallige »Magsin«er, der synes at være bleven Nutidens alt beherskende Form for Literatur.

Og hvad Brillerne og de svage Øjne angaar, saa tror jeg ikke, de skyldes saa meget anstrængende Læsning i videnskabelige eller skønliterære Værker, som den Omstændighed, at Nordamerika har haft elektrisk Lys i en Menneskealder forud for Europa, og at uendelig mange Mennesker i de store Byer er henviste til at benytte det skarpe elektriske Lys hele Dagen.

Bogtrykkerkunsten har altid staaet højt i U. S. A., og til dens Udøvelse har en Række af Landets største Mænd været knyttet. Vi behøver blot at minde om *Benjamin Franklin*, der lod sætte følgende Inskription paa sin Gravsten: »Her hviler Bogtrykker Benjamin Franklins Legeme lig Bindet af en gammel ødelagt Bog, uden Titel eller Forgyldning, et Bytte for Ormene. Dog er Bogen ikke gaaet tabt, thi (som han selv tror) vil den udkomme i en ny og smukkere Udgave forbedret og gennemset af Forfatteren.«

Der kunde nævnes adskillige andre Eksempler fra langt tidligere Tider paa en lignende allegorisk Overførelse af Bogtrykkerbegreber paa Gravskrifter. Saaledes læser man paa den i Bostons Historie saa bekendte *John Cottons* Grav disse mærkelige Ord: »Han var i Sandhed en levende Bibel, hvor de to Pagter var indskrevet. Loven og Evangeliet havde hver sin Spalte i hans Hjærte. Hans Hoved var Registret til den hellige Bog, hans Navn (Cotton) var Titlen, og hans Liv var en Kommentar til Teksten. Hvilket værdigt og herligt Værk vil det ikke blive, naar det udkommer paa ny, uden Trykfejl. Da vil det blive indbundet og bevaret for Evigheden.«

Denne Kærlighed til Bøger giver sig hos amerikanske Lærde og Digtere et nok saa hyppigt Udtryk som i det gamle Europa, hvor boglig Kultur ikke længer synes at vinde synderlig Paaskønnelse.

Som et prægnant Udtryk for denne Forstaaelse af Bøgers Værd kan her anføres, at de sidste Vers, der blev skrevet af Nordamerikas største Digter *H. W. Longfellow*, netop er en Sonnet om hans Bogsamling. Den er skrevet i December 1881, faa Maaneder før hans Død, og lyder i Oversættelse omtrent saaledes:

MINE BØGER

Sorgfuld som Ridderen fra svunden Tid
betragter Rustningen, han mer ej bær',
det blanke Skjold, det store tunge Sværd,
nu ophængt prunkende i Hallen hvid.

Mens lønlig Længsel efter svunden Lyst,
Turnering, Æventyr og Heltedaad
nu stemmer Sindet vemodsfuldt til Graad
og knuger tungt hans kække gamle Bryst.

Saaledes ser jeg mine Bøgers Rad
min Rustning og *mit* Sværd i fordums Tid,
ej helt unyttige, skønt mer ej brugt,

de vækker Minder om min Ungdom glad
om Styrke, Livsmod, Manddomsdaad og Flid;
dem elsker jeg, til Livets Lys blir slukt.

Jeg vil ikke her give noget nyt Bidrag til den umaadelige Literatur, der allerede eksisterer over Universiteternes og Bibliotekernes Udvikling i Nordamerika; det vilde sikkert virke altfor amerikansk, om jeg efter et tre Ugers Ophold i U. S. A. skrev en Afhandling om dette Æmne; men da vi nu en Gang er Akademikere og i Amerika optraadte som Studenter fra et gammelt navnkundigt Universitet, saa har vel næppe nogen af os undgaaet at faa et Indtryk af de Midler og Institutioner, der betinger Videnskaben og Dannelsen i det mægtige amerikanske Samfund.

Den første Følelse, der paatvinger sig den Nyankomne, er paa dette som paa alle andre Omraader Forbauselse og Beundring.

For at begynde med Bibliotekerne, saa er det karakteristisk for Nordamerika, at der findes forholdsvis ligesaa mange offentlige og gratis tilgængelige Biblioteker, som der i Danmark findes Boghandlere, og kommer man ind i et saadant Bibliothek, bliver man modtaget af Embedsmanden med samme forekommende Høflighed som den, hvormed Købmanden hilser en god Kunde, eller som en amerikansk Forfatterinde skriver: Bibliotekaren hilser den Besøgende paa samme Maade som Værten eller Værtinden i Restauranten. Det er ægte amerikansk og har givet mig meget at tænke paa, naar jeg erindrer, hvor vanskeligt det er selv for en alvorlig Videnskabsmand i Mellem- og Sydeuropa at faa Adgang til de gamle Bibliotekers sjældnere Værker, der i Reglen betragtes af Personalet som Publikum uvedkommende. I Amerika har man et helt andet Syn paa Bibliotekernes Væsen og Bestemmelse end det, der hidtil har været raadende i den gamle Verden. Hvert eneste af de 10,000 offentlige Biblioteker, som findes i Nordamerika, er nemlig besjælet af den Mission at blive draget til Nytte, og der drives en aktiv Propaganda for at naa dette Maal. Medens en Bibliotekar i Europa som oftest opfatter sin Stilling som en Kustode eller Konservator for de til hans Omsorg betroede Bogskatte, saa kan man i Amerika høre Bibliotekarere udtale deres oprigtige Glæde ved at se en hel Stabel slidte Bøger, der snarest maa udrangeres og remplaceres af nye.

Denne Idé, at det ikke er Publikum, der skal have Besvær med at søge Biblioteket og faa fat i Bøgerne, men at det er Personalet, der skal lokke Følk til at læse ved at gøre dem Adgangen til Værkerne saa let som mulig, giver sig Udslag i det store Antal offentlige *Vandrebiblioteker* (travelling libraries), *Børnebiblioteker* (children's libraries), ja selv *Blindebiblioteker* med Brailleskrift (libraries for the blind).

Det første offentlige Lejebibliotek i Verden blev siftet 1731 af Benjamin Franklin, hvilket dengang betød en hel ny Type for

Kulturspredning. Det nyeste paa Bibliotekvæsenets Omraade er vel nok Anvendelsen af Telefonen, idet der gives Biblioteker, hvortil man blot behøver at telefonere for at faa de boglige Oplysninger, man ønsker. Det varer vel ikke længe, inden baade Grammofofonen og Kinematografen tages i Bibliotekernes Tjeneste.

Ogsaa med Hensyn til Aabningstiderne synes de amerikanske Biblioteker at tilfredsstille de mest vidtgaende Fordringer. De fleste er aabne daglig fra 9 Morgen til 10 Aften og om Søndagen fra 2—10 Aften. Kun to Dage om Aaret er alle Biblioteker lukkede: 4. Juli og 24. December.

Hvad der ogsaa vækker den Fremmedes Opmærksomhed ved hans første Besøg i de offentlige Biblioteker, er den store Mængde Kvinder, der er ansatte som Bibliotekarer og Assistenten. To Tredjedele af den samlede Bibliotekarstyrke, der betjener de offentlige Biblioteker, er Kvinder. Mange Steder træffer man ogsaa særlige Afdelinger, Læsesale og Udlaansrum for Kvinder — og for Negre.

At de kvindelige Læseseres Antal er saa overvældende stort, forstaar man bedre, naar man hører, at alle de offentlige Biblioteker har til Disposition hele den moderne Skønliteratur, der som bekendt ikke udlaanes i de store offentlige Biblioteker i Europa. Det er vel nærmest denne Art Literatur, den før omtalte Bibliotekar var saa begejstret over at se slidt af megen Læsning; thi en umætteligere Romansluger end den amerikanske Kvinde findes næppe i denne eller den tilkommende Verden. Der er dog ogsaa dem, der mener, at de amerikanske Biblioteker paa denne Maade gør sig fortjent af Kvindesagen.

Da det koster de store Biblioteker uhyre Summer at holde Romanhylderne stadig forsynede, har man mange Steder indført det saakaldte »ribbon« System. Det bestaar i, at man lige over og lige under den Hylde, der indeholder alle Døgnets Romaner, anbringer Literatur af lødigere Art, som de Besøgende saaledes »ved et Tilfælde« faar i Hænde og af og til faar Lyst at læse. Lignende uskyldige Bedrag anvendes ogsaa i Børnebibliotekerne, hvor man blandt Billedbøgerne og Æventyrene søger at indsmugle lettere historisk Læsning, Rejsebeskrivelser o. l.

I Amerika synes der at herske en virkelig Kappelstrid mellem de offentlige Myndigheder og private Rigmænd om at stifte, dotere og vedligeholde Biblioteker. *John Rockefeller*, der i 1889 grundede Chicago-Universitetet, gav straks et Par Millioner til Biblioteket, og *Andrew Carnegie's* Bibliotekspassion er bleven ordsproglig; han har grundlagt eller doteret henved 2000 Biblioteker i U. S. A. og foræret dem 200 Millioner Kroner.

Da de offentlige Bogsamlinger i Amerika spiller en langt større kulturel Rolle end i den gamle Verden, er det en Selvfølge, at deres Personales Uddannelse foregaar med en til Øjemeddet svarende Omhu. Der findes allerede henved en Snes »library schools« i Amerika, deriblandt en, der særlig uddanner Børnebibliotekarer, saa den fagmæssige Uddannelse synes at staa meget højt. Læretiden svinger fra et Kursus paa nogle Maaneder til et Studium paa 2 à 3 Aar, men saa bliver man ogsaa *Dr. librorum*. De amerikanske Bibliotekarer er dog ikke som saa mange af deres europæiske Kolleger lærde Mænd, der kender forskellige Videnskaber og Sprog tilbunds, men de berømmes som dygtige Administratorer og smarte Agitatorer for Biblioteket, og de ansættes uden Hensyn til, om deres tidligere Livsstilling har bragt dem i nævneværdig Berøring med boglige Sysler.

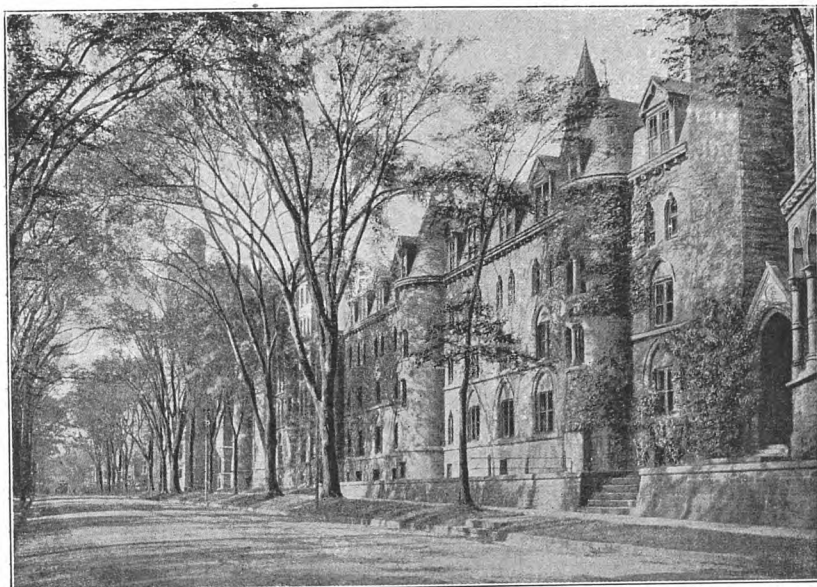
Det er i Nordamerika, man finder de skønneste og herligste Biblioteker i Verden, ikke blot hvad Bygningernes arkitektoniske Pragt og Udstyrets Rigdom angaar, men i Retning af Bogskattens Størrelse og den bekvemme Adgang, der er givet Publikum til at drage Nytte af dem. Jeg skal meddele nogle Enkeltheder fra et Par af de største, jeg har set.

Library of Congress i Washington, eller som det egentlig burde hedde, De Forenede Staters Nationalbibliotek, er vel nok Idealet af et offentligt Bibliotek. Det blev grundlagt i Aaret 1808, kort efter at Regeringen var flyttet til Washington. Som dets egentlige Grundlægger bør man betragte *Thomas Jefferson* (1743—1826). Staternes tredje Præsident, hvis 7,000 Bind store Bogsamling kom til at danne Grundstammen i det ny Bibliotek, der fik Plads i selve Capitoliet. I 1851 ødelagde en mægtig Ildebrand 35,000 Bind eller omtrent en Tredjedel af det daværende Antal.

Det var imidlertid denne Brand, der gav Stødet til Bibliotekets stærke og hastige Forøgelse, idet Regeringen bevilgede store Summer til Nyanskaffelser. Allerede i 1871 var det klart, at Biblioteket maatte have sin egen Bygning, men der maatte hele 14 Aars ihærdig Agitation til, inden Congressen bevilgede de nødvendige Midler, idet man stadig holdt paa, at dette Bibliotek, der oprindeligt kun var bestemt til Brug for Congresmedlemmerne og højerestaaende Embedsmænd, skulde forblive i selve Capitoliet. I Løbet af 11 Aar rejstes da den vidunderlige Bygning ikke langt fra Capitol, og ved en sindrig Anvendelse af Elektriciteten kan Congresmedlemmerne gennem en 400 Meter lang Tunnel faa tilsendt enhver Bog, de ønsker, i Løbet af 2 à 3 Minutter. Hele den mægtige Pragtbygning, der er rigere udstyret med Kunstværker end noget andet Bibliotek i Verden, kostede 25 Millioner Kroner, og

dens aarlige Budget er paa 3 Millioner, hvoraf omtrent Halvdelen er Gager til de 300 Embedsmænd.

En overmaade praktisk og nyttig Institution er knyttet til dette Bibliotek, nemlig Trykning af *catalogue cards* for enhver Bog, der udkommer i de Forenede Stater. Disse Katalogsedler sælges til andre Biblioteker, der ellers selv maatte udfærdige dem; ved denne bibliografiske Centralstation spares de andre

Fra Yale University: College Street.

Biblioteker for meget Arbejde og mange Penge, ligesom det biblioteksmæssige Samarbejde bliver betydelig simplificeret. Stor Fortjeneste af Congressbibliotekets Udvikling har dets nuværende Leder, Dr. *Herbert Putnam*, indlagt sig, og det er navnlig ham, det skyldes, at dette enestaaende Bibliotek har naaet sin ideelle Bestemmelse og er blevet Nordamerikas Nationalbibliotek.

Næst efter Washington-Biblioteket staar New York Public Library i Henseende til Bygningernes Pragt og Bogskattens Rigdom. Først for et Aarstid siden blev dette imponerende Kulturtempel aabnet for Offentligheden, og det er vel det i videste Forstand offentlige Bibliotek i Verden, idet det rummer Afdelinger for Blinde og for Børn, der endnu ikke kan læse. De større Børn, der søger Biblioteket for at læse, har ofte deres mindre Søskende med, som de maa passe, mens Forældrene er paa Arbejde. For nu at heskæftige disse smaa og give de større Ro til Studierne, er der i New York

Public Library indrettet en Afdeling, en Art literær eller kunstnerisk Vuggestue, hvor Biblioteksdamerne foreviser Billeder for de smaa, ledsagede af forklarende Bemærkninger.

Thomas Carlyle udtaler et Sted: The true university of these days is a collection of books. For 70 Aar siden, da Carlyle skrev sin »Hero as Man of Letters«, havde han næppe tænkt, at Nordamerika skulde blive Landet med de største Biblioteker og de fleste Universiteter.

Medens Europas gamle Lærdomssæder som Paris, Bologna og Oxford udviklede sig spontant ved det Ry, som de store Lærere havde vundet, eller grundedes af Kejsere, Paver, Konger eller Statsmænd, som Prag, Glasgow, København og Salamanca, saa har Nordamerikas Universiteter alle det tilfælles, at de skylder deres Oprindelse privat Initiativ og Rigmænds storslaede Offervillighed.

Det ældste amerikanske Universitet er det, der grundedes i 1636 af *John Harvard* i Cambridge ved Boston. Harvard var en engelsk Præst, der testamenterede sin Formue og sit Bibliotek til Oprettelsen af et Universitet, der stadig har forstaaet at vedligeholde sit Ry som Unionens første Lærdomssæde.

I Slutningen af det 17. Aarh. fik Virginia et Kollegium med Understøttelse fra England. Man opkaldte det efter Kongen og Dronningen af England »William and Mary«. Det skulde navnlig uddanne Præster og Lærere, men Interessen blandt Folket og dets ledende Mænd syntes ikke at være meget levende, og da den nidkære Præst Mr. *Blair* henvendte sig til Guvernøren, General *Seymour*, for at finde Støtte for sin Plan, at grunde en Skole for Sjælesørgere, skal denne have givet følgende drastiske Svar: Damn your souls! Make tobacco! Skolen blev dog omsider anlagt og eksisterede i halvandet hundrede Aar, indtil den i 1862 tilintetgjordes i Borgerkrigen, og den er aldrig siden blevet genoprettet.

Amerikas tredje Universitet er Yale College i New Haven, Conn., der blev grundet ved Aar 1700. I det 18. Aarhundrede oprettedes endnu en Række Lærddomssæder, men det er værd at bemærke, at ingen af alle disse første Undervisningsanstalter kaldte sig Universiteter; Harvard hed saaledes »school or college«, Yale »collegiate school« o. s. v.

Det var først i det 19. Aarhundrede, da nye Læreranstalter grundedes i et hidtil ukendt Omfang, at Navnet Universitet blev det almindelige, og de fra Europa gammelkendte akademiske Titler og Grader fik en saa udstrakt Anvendelse, at de ikke længere imponerer den gamle Verdens Akademikere.

Europæernes Begreber bliver derfor ofte noget usikre ved at komme i Berøring med den amerikanske akademiske Verden. Foruden Professorer, Docenter, Doktorer og Kandidater i en lang Række Fag, møder man en Mængde andre Grader og Titulaturer, hvis europæiske Equivalens det er meget vanskeligt at fastslaa.

En af Studentersangerne havde amerikaniseret sin akademiske Titel til »doctor of laws«, og da vi havde været i New Haven fik han af en vittig Kammerat Opfordring til at kalde sig »doctor of Yale-laws«.

Af Institutioner, der tildeler akademiske Grader, finder man

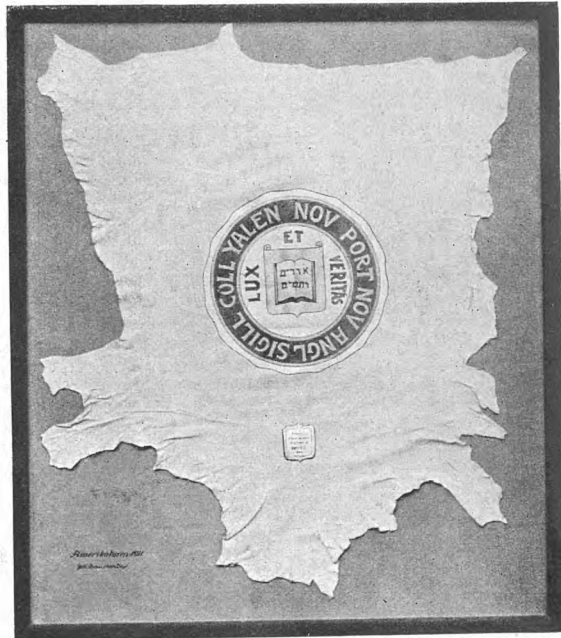

Fra Yale University: Law-School.

over 400 i Amerika med over 5000 Professorer og 80,000 Studerende. Det Fag, der repræsenterer de færreste Professorer og Studerende, er Jura'en, medens Theologien og Medicinen (derunder indbefattet Tandlægekunsten og Pharmacien) leverer et overordentlig stort Kontingent og udsteder et meget rundeligt Antal Doktordiplomer.

Gaar man ud fra vort europæiske Begreb om et Universitet som Undervisningsanstalt i samtlige Videnskaber, vil kun henved en Snes af Nordamerikas saakaldte Universiteter komme i Betragtning. Disse Lærdomssæder findes næsten alle i de atlantiske Stater og minder i deres Indretning og Studieplaner nærmest om engelske Universiteter, en Art Kostskoler for Voksne, hvor Sport og Friluftsliv dyrkes i saa udstrakt Grad, at Studierne eller Semestrene egentlig kun bliver en kortere og mindre behagelig Afbrydelse af disse kammeratlige Livsformer.

Som et typisk Eksempel paa et amerikansk Universitet kan Chicagos tjene. Det grundedes i Aaret 1889 af *John Rockefeller*, og Undervisningen begyndte 1. Oktober 1892 med henimod 700 Studenter; nu immatriculeres der aarlig henved 6000 Studenter, og Undervisningen ledes af over 400 Lærere. Blandt Undervisningens seks Hovedafdelinger figurerer »Physical Culture and Athletics«, med Professorer i enhver tænkelig Sportsgren. I det hele taget er Fagernes Specialisering drevet til det yderste, navnlig for Natur-

Yale Universitetets Segl.

videnskabernes, Theologiens, Modersmaalets og de klassiske Sprogs Vedkommende. Der findes et helt Fakultet for Husholdningsvidenskab med kvindelige Professorer i Madlavning, Husholdningsøkonomi og Familieliv, ja endog en Afdeling for Børnehavelærerinder, hvor der holdes en halv Snes forskellige Forelæsninger over herhen hørende Æmner.

Det kunde have stor Interesse at faa et nærmere Indblik i det Studenterliv, der udfolder sig ved de amerikanske Universiteter. Desværre indskrænkede Studenterangernes Samvær med den akademiske Ungdom sig til et Par hastige Besøg, men vi fik dog saa meget Indtryk af Studenterne, at Universiteterne virker direkte opdragende og regulerende paa deres Liv. Mange af Universiteterne har Udseende af en hel lille By, hvor Studenterne lever i

Kollegier, og hvor en rigelig Tid af Dagen tilbringes paa Sportspladserne. Ogsaa Maaltiderne indtages i Reglen i Fællesskab. I New Haven spiste vi saaledes til Middag sammen med henved 1000 Studenter, opvartet af en Skare velnærede Negre, og vi fik absolut ikke Indtryk af, at de materielle Nydelser spiller en fremtrædende Rolle i det daglige Studenterliv, ligesom enhver Art af spirituøse Drikke er banlyst.

Som et synligt Minde om vort Besøg ved Yale University modtog vi efter vor Hjemkomst et stort »Skilderi«, der nu pryder Sangforeningens Lokale, og hvoraf der hosstaaende findes et Billede. Det er Universitetets Segl »in natura«, nemlig et »legemsstort« Skind af et Lam eller en Kalv, paa hvis Midte en latinsk og hebraisk Inskription i Guld og Farver forkynder, at det er den lærde Højskoles Segl. Neden under ses en Sølvplade, hvis Inskription hentyder til vort Besøg ved Universitetet. Symboliken i Skindet, om det antyder Landets Rigdom paa Kvæg, eller det skal bringe Tanken hen paa Pergament, er os ikke ganske klar, men vi har med Stolthed indlemmet dette originale Mindeskind blandt vore mange amerikanske Trofæer.

Ogsaa Slutningsvignetten under dette Kapitel hentyder til vort Besøg ved Yale Universitetet. Det er Portalen til den smukke Woolsey Hall, opkaldt efter den berømte Lærde, *Theodore Dwight Woolsey* (1801—1889), der i mange Aar var Universitetets Præsident.

Det er i Reglen en broget og højst uensartet Skare af unge Mennesker i alle Aldre, fra 16 til 40 eller saa, der lever ved et Universitet. For den, der ikke netop driver et Brødstudium, gælder det som oftest kun at erhverve sig en eller anden Grad, hvormed han hjemme i sin By kan underbygge sin sociale Position. Mange, der i en fremrykket Alder har faaet akademiske Aspirationer og ikke er videre velhavende, maa tit afbryde Studeringerne for at tage fat med profant Arbejde, indtil de har lagt sig nogle Penge op til at kunne fortsætte Studiet.

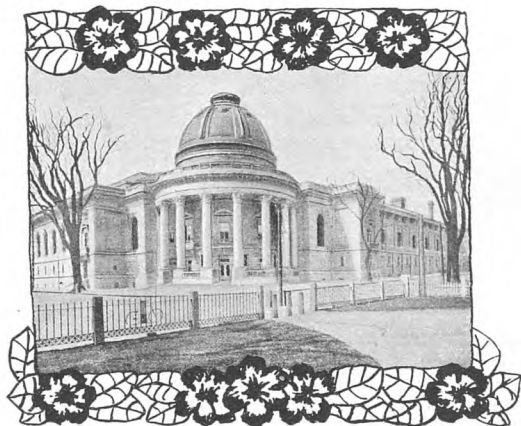
Foruden det kammeratlige Studiesamliv har den akademiske Stand ogsaa de saakaldte *Glee-Clubs*, *University-Clubs*, etc., der har et langt mere mondænt Præg end Universiteterne og i Reglen kun har selskabelige Formaal. Her ligesom fortsættes det kammeratlige Studenterliv fra de yngre Aar, og det er karakteristisk at se de ældre Professorer og fremskudte Mænd i Samfundet her hengive sig til løsslupne studentikose Livsytringer med en Energi og et Humør, som virker særdeles forfriskende. Her lyder ogsaa muntre populære Viser og de imponerende Yells, hvis Prototype vel sagtens maa søges blandt en fjærn Fortids Urskovs-Indianere.

Vi tilbragte en overordentlig fornøjelig Aften i Chicago's

University Club, hvorom vor Chronikør paa sit Sted har berettet.

Jeg kan ikke slutte denne lille Oversigt uden at omtale den overordentlige Mængde lærde Selskaber og videnskabelige Institutioner, der findes i Nordamerika. Der udgives aarlig en Haandbog over samtlige Amerikas lærde Selskaber, der for U. S. A.'s Vedkommende beløber sig til henimod 500 i Tallet. Det er Sammenslutninger af historisk, videnskabelig og litterært interesserede Mænd og Kvinder, der aarlig udsender mange lærde og interessante Værker. Et af de fornemste af disse Selskaber hedder »Society of Mayflower Descendants«, der stiftedes 1896 i Boston og har Afdelinger baade i New York, Connecticut og Pennsylvania. Det var jo med »Mayflower« de 101 puritanske »pilgrims« landede paa Massachusetts' Kyst den 22. December 1620. I Løbet af Vinteren døde 46 af dem, og det er de formentlige Efterkommere af de 55 Nybyggere, Nordamerikas »nobility of the nine generations«, der nu har organiseret sig i det lærde Selskab.

Man faar et stærkt Indtryk af den maalbevidste Energi, hvormed Bestræbelserne for at udvikle Aandslivet i Amerika ledes, og der vil næppe hengaa mange Decennier, før Resultaterne af de højere Dannelsesanstalters Virksomhed vil blive af uvurderligt Værd for de Forenede Staters politiske og sociale Liv.

AFSLUTNING

Fost *molestam senectutem nos habebit humus* — som det med en maaske mer end Per Degnsk Oversætterfrihed kunde udtrykkes: Snip, snap snude, nu er Historien ude; naar Turen er forbi, eller rettere sagt Beretningen derom, er der ikke mere at sige om den Ting. Og dog, et Par afsluttende og samlende Ord om, hvad der — efter vor egen Mening — kom ud af denne med saa megen Forventning og Spænding imødesete og med saa stor Fornøjelse og Glæde gennemførte Tur, hvad vi udrettede, hvad vi opnaaede, for os selv og for andre, vil maaske ikke være af Vejen.

Hvad det rent musikalske Resultat angaar, tør man vistnok sige, at vi, støttet i lige Grad af et jævnt, maalbevidst Arbejde fra alle Deltagerne under Forberedelserne, et tæt Sammenhold, en usvigelig Disciplin og — last not least — en heldig Lykkestjerne under hele Turen, hævdede Sangforeningens Navn og dansk Musiks Ære — selvfølgelig inden for vort lille begrænsede Omraade —, saaledes at vi uden at rødme ved Hjemkomsten kunde træde vore Landsmænd for Øje.

Og et Held var det jo ogsaa — eller maaske rettere sagt en af Betingelserne for Turens Iværksættelse —, at vi netop for Tiden kunde glæde os ved Besiddelsen af en frisk og ungdommelig Solokvartet, og at vi — hvad vi ikke noksom kan paa-skønne — i vore to fortræffelige Solister havde to bærende Kræfter, der ikke alene henrykkede vore Tilhørere — og os selv med for den Sags Skyld —, hver Gang de traadte frem for at synge deres Solosange, men ogsaa imponerede dem, naar de efter endt Foredrag og Takkebuk og da capo og nok et da capo beskedent og stiltfærdigt traadte tilbage i Rækkerne for med ægte kammeratligt Sindelag og Humør at lade deres myndige Stemmer smelte sammen med de andre menige Sangfuglerøster, henholdsvis paa første Tenor og anden Bas.

Ved Planlæggelsen af Repertoiret for Amerikaturen var det selvfølgelig ikke de sædvanlige Koncerthensyn, der i første Række skulde gøre sig gældende. Her var andre og flere forskellige

Formaal at have for Øje end dem, der til daglig bestemmer Sangforeningens Virksomhed — og disse kan saamænd være forskelligartede nok, og ofte ikke saa lette at bringe under én Hat — eller Hue.

Det gjaldt jo først og fremmest om at medbringe nogle af de gamle Sange, Folkeviser, Fædrelandssange — gamle Kendinge, der kunde bringe vore Landsmænd hinsides Atlanten Bud og Hilsen hjemmefra, vække svundne Minder, bringe kære, maaske længst glemte Toner til atter at klinge for deres Øren, og derigennem styrke Kærligheden til det gamle Land. Men samtidig havde vi jo ogsaa den Opgave at give vore Ikke-Landsmænd i De forenede Stater, af hvad Nationalitet de end var, et Indblik i den danske Mandssangs Standpunkt for Tiden, saavel med Hensyn til Kompositionerne, som til Udførelsen af disse.

Hvorledes vi løste den første Del af vor Opgave, hvad Indtryk vor Sang gjorde paa vore Landsmænd, hvilken Genklang den vakte, hvilke Stemninger den udløste hos disse, derom vil man paa de foregaaende Blade have fundet mange og meget sigende Vidnesbyrd, og det fremgaar til Overmaal af den overvældende Interesse og Sympathi, hvormed den dansk-amerikanske — og for Resten ogsaa, hvad der i høj Grad glædede os, den øvrige skandinaviske — Presse i Amerika fulgte os og vor Færd paa hele Turen. Men hvad Amerikanerne — det vil altsaa i denne Sammenhæng sige alle dem, der ikke havde deres Rod i vort Fædreland og derfor ikke kunde ventes at lade sig paavirke af de Følelser og Stemninger, som det fælles Hjemland, de fælles Minder, national Stoltthed og Glæde kunde opvække, og hvis Bedømmelse og Kritik derfor maatte skyldes udelukkende saglige og musikalske Hensyn —, hvad de mente om vor Sang og vore Sange, som om vor Fremtræden og Optræden i det hele taget, ja det fremgaar tydelig nok af de lange, indgaaende og omhyggelige Anmeldelser, der fremkom i alle de store, ledende Blade af den ikke-dansk-amerikanske Presse. Og det kan ikke nægtes, at den Omtale, vi i denne var Genstand for, saa vel i Omfang, som i Henseende til indtrængende Forstaaelse og velvillig Bedømmelse, langt overgik, hvad vi havde turdet vente og haabe. I de store amerikanske Byer som Chicago, Minneapolis, Milwaukee — og de mindre for den Sags Skyld ogsaa, der dog paa det musikalske Omraade ikke er Stedbørn, men vant til at høre noget af alt, og det ikke det daarligste, — indeholdt Bladene, saa vel de engelske som de tyske, lange og indgaaende Udtalelser af deres første og mest ansete Musikkritikere. De enkelte Brudstykker, der findes citerede tidligere i denne Beretning, giver ganske vist ikke noget ud-

tømmende Begreb om Mængden og Omfanget af disse Anmeldelser, men bidrager dog til at vise Arten og Graden af den Bedømmelse, der blev os til Del. Og vel ved vi, at det fremmedartede — og for Amerikanerne bar jo vor Sang for en stor Del Bud fra noget for dem fremmed og forskelligt — har lettere ved at finde et villigt Øre og en venlig Modtagelse, — Fejlene udviskes, og Fortrinene fremhæves —; men ingen vil fortænke os i, at vi paa vore egne og vore Landsmænds Vegne var glade over hvert anerkendende Ord, der faldt af til os.

Det var nu den musikalske, den kunstneriske Side af Sagen. Men hertil kommer saa det rige Udbytte, de Oplevelser og Udviklingsimpulser, der for vort eget Vedkommende paa saa mange andre Omraader blev Følgen af denne uforglemmelige Tur. Der kunde skrives vidt og bredt herom; her skal kun i al Korthed og ganske nøgternt og skematisk peges paa enkelte væsentlige Punkter. For det første Samlivet med et halvt Hundrede ligesindede, unge og glade Kammerater i henved syv Uger; hvilken Betydning har det ikke for Bevarelsen af Sindets Friskhed og Hjertets Ungdommelighed? Og at dette Samliv, der dog paa saa mange Punkter kunde fremkalde Muligheder for Kontroverser af forskellig Art, gik for sig uden Spor af Rivninger eller Forstyrrelser — thi at to Brushoveder kommer i Totterne paa hinanden, naar det gælder Valget af en Over- eller Underkøje i en Pullmanvogn, det kan jo ikke kaldes for Rivninger —, derfor kan vi ikke være hverandre taknemmelige nok.

Og saa den Mulighed, der bødes En, for at »se mangfoldige Byer og faa deres Sæder at kende,« — som allerede gamle Homer lader den vidtbefarne Odysseus vederfares —, tilmed, uden at vi maatte bøde derfor som han, der »paa sin Fart over Havet svarlig Genvordighed udstod,« — og derigennem faa sine møjsommeligt opsamlede geografiske og ethnografiske Kundskaber genopfriskede — og for aller største Delen omvæltede eller i hvert Fald alvorlig korrigerede. Thi det kan jo ikke skjules, det som vi vidste om Amerika, de Indtryk, som vi gennem Undervisning og Læsning i Bøger og Blade havde dannet os om Livet og Forholdene derovre, det faldt for en stor Del sammen som Korthuse, da vi fik Landet at se paa nærmere Hold — noget til den ene, andet til den anden Side. Stort blev smaat, og smaat blev større; Lys og Skygge fordeltes efter andre Linjer og Perspektiver, end vor Forhaandskendskab havde ladet os formode. Skyskraberne f. Ex., for ikke at glemme det, der først faldt os i Øjnenene, der sét fra den anden Side af Oceanet virkede med det alt overvældendes, det fuldt imponerendes Kraft, tabte noget af deres Vælde, naar man blot

en Dags Tid havde levet sig sammen med dem, var løbet op og ned gennem de indtil 45 Etager med Elevatorer, der kom op til øverste Etage næsten lige saa hurtigt, som vi herhjemme kommer op til 3die Sal. Man havde paa Fornemmelsen, at disse Sten- og Staalkolusser hørte lige saa naturnødvendigt hjemme derovre — hvor Indtrykket af deres Højde yderligere modvirkes af Gadernes Bredde —, som vore 4—5 Etages Huse under vore Breddegrader eller smalle Gader.

Omvendt forbavsedes Blikket og glædedes Sindet ved det Indtryk af Hygge og Ro, af fredelig Naturstemning og renlig Skønhedssans, der hvilede over de *mindre* amerikanske Byer — som Cedar Falls, Racine, Troy osv. — med deres brede, træbevoksede Avenuer, deres græshegnede Gader og villafyldte Kvarterer, et Indtryk, der stod i den skarpeste Modstrid til det Billede af hæsblesende Voldsomhed, smudsigt og skønhedsforladt Gadeliiv, hvormed vor Fantasi var bleven opflasket gennem Skildringer og Beretninger af Forfattere, der som oftest henter deres Indtryk fra Amerikas Storbyer, som vi andre saa uden videre overfører paa hele det amerikanske Samfund.

Dertil kom saa det interessante og vækkende Indblik, vi — omend med Lynets Fart eller kun i Fugleperspektiv — fik i saa mange fremadstræbende og nyskabende Virksomheder paa det industrielle, det kommercielle og mange andre Omraader. Thi man kan jo føle sig mer eller mindre tiltalt eller tilfredsstillet ved Livet og Virksomheden i den ny Verden, men nægte, at det hele gaar for sig og gaar frem med Syvmileskridt, det kan man ikke. Og Liv og Fart i Tingene er nu én Gang ikke at foragte.

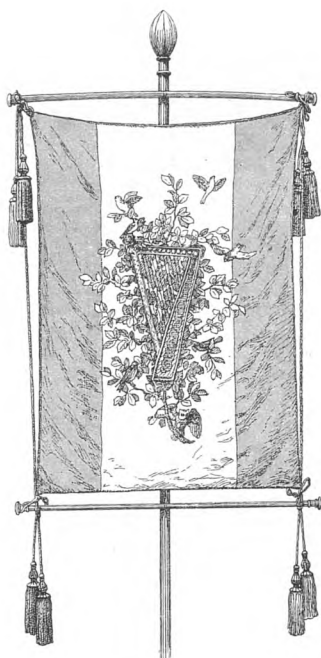
Og saa Glæden over at træffe saa mange af vore Landsmænd i forholdsvis gode og ikke saa faa i ligefrem udmærkede Omstændigheder — overalt velansete og ofte indtagende fremragende og ledende Stillinger inden for det borgerlige Livs Rammer. Og Glæden ved at være sammen med dem i festligt Lag, se og nyde deres Glæde over den friske Hilsen fra det gamle Land — det var altsaa Glæde i anden Potens.

Endelig maa man ikke glemme det Tilskud af Sundhed og Velvære, der maatte være Resultatet af de to Gange tolv Dages Ophold paa Atlanterhavet, et Ophold der jo yderligere krydredes ved den — man tør næsten sige Forkælelse, vi var Genstand for fra Det forenede Dampskibsselskabs og dets Funktionærers Side.

Kort sagt: Frisk Luft i Lungerne, nyt Stof i Hjernen, Lys og Glæde i Sindet — hvad kan en modtagelig Ungdom, og for den Sags Skyld ikke mindre den modnere og mindre fængelige Manddom, forlange mere af en vel tilbragt Sommerferie?

Og saa tør vi haabe — thi paa det Punkt tilkommer det jo ikke os at dømme —, at Turen heller ikke har været uden Betydning for vore Landsmænd hinsides Atlanten i Retning af at samle Dansk-Amerikanerne, at knytte dem stærkere til Moderlandet og vinde vort Fædreland nye Venner blandt Amerikas øvrige Beboere. Og efter alt, hvad vi saa og hørte baade under og efter Turen, turde dette Haab ikke være helt ubegrundet.

De Følelser, der opfyldte os ved vor Hjemkomst, var da ogsaa — næst efter Glæden over at gensé Hjemmet og vore Kære — en Tak til dem, der havde undfanget Tanken om vor Amerikafærd, en Tak til dem, der havde hjulpet os at gennemføre den, til alle dem, der med saa stor Gæstfrihed og overstrømmende Venlighed havde modtaget os, til dem, der herhjemme under vor Fraværelse holdt Livet i Sangforeningen gaaende, og til hverandre indbyrdes for godt Samarbejde og friskt og muntert Kammeratskab. Og der er ingen Tvivl om, at ikke en af Deltagerne — trods alle de Anstrængelser og de Besværligheder, som en saa forceret Turnødvendigvis maatte medføre — for sit Vedkommende vilde ønske Turen ugjort eller paa noget afgørende Punkt anderledes, end den var planlagt og i alt væsentligt gennemført.

NAVNEREGISTER

(Tallene henviser til Siden.)

- Abel, Mr.; 108.
Allerup, Flemming, stud. jur.; 145.
Andersen, L. H.; 96.
Andersen, Tom; 78.
Andresen, Redaktør; 24, 25.
Andresen, Ludvig, Læge; 11.
Antonsen, Carl; 49, 53, 63, 114.
Arctander, A., Arkitekt; 33, 34, 37, 38, 40.
Arctander, Hans Nicolaj Frederik, Distriktslæge; 33.
Arum, Reinholdt, stud. jur.; 11.
- Baastrup, Chr., Læge; 2, 145.
Bagger, Einar; 129.
Balslev, J. C., Grosserer; 145.
Bang, Carl, cand. jur.; 11, 27.
Bang, Eiler, cand. phil.; 11.
Banke, Victor; 37.
Bardenfleth, Gunnar, stud. jur.; 145.
Bauditz, Sophus, Professor, Skoledirektør; 149, 150.
Bauer, Mr.; 59.
Bech, Georg, Konsul; 59, 62, 63, 76, 90, 112.
Bech-Brøndum, Harriet; 38.
Benson, H.; 37, 39.
Bernier, Robert, Fuldmægtig; 145, 148, 149.
Biørn, Per, Assistent; 11, 27.
Bjørke, E., Assistent; 145.
Bjørn, Emil; 58.
Blair, Præst; 158.
Blegvad, O., stud. med.; 145.
Blinkenberg, R. K.; 96.
Bollschweiler, Mayor i Perth Amboy; 41, 130.
Borup, Julius; 89.
Borup, Theodor; 89.
Borowski, Felix; 65, 66.
Boserup, Otto, stud. med.; 11.
Boye-Jensen, Margrethe; 53.
- Brandes, Georg; 96.
Branner, Aage, stud. med.; 11.
Brask, Axel Høeg, cand. mag.; 11.
Bratli, Carl, Forfatter, kgl. Translator; Forordet, 11, 12, 23, 25, 26, 76, 99, 116, 133, 152.
Brock, Isaac, General; 122.
Brune, Adolf; 66.
Bunck, N. C.; 112.
Busch, Carl, Komponist; 88.
Bæk, Henrik, stud. med.; Forordet, 11, 27, 134.
- Carlyle, Thomas; 158.
Carnegie, Andrew; 155.
Chindblom, C. H.; 61.
Christensen, Aage, stud. jur.; 145.
Christian X, Konge af Danmark; 13, 39.
Christiansen, I. P.; 127.
Christoffersen, Viggo, Læge, Studentersangforeningens Formand; Forordet, 8 et passim.
Clan, M. J. C. T., Generalkonsul; 53.
Clante, Georg; 9, 11, 126.
Cloos, Oscar, Læge; 143, 145, 148, 149, 151.
Cold, Chr., Direktør; 6, 19.
Collin-Lundh, J., Oberstløjtnant; 143.
Corydon, Mr.; 59, 113.
Cotton, John; 153.
- Dahlman, Borgmester; 104.
Dahlstrøm, Mr.; 78.
Dam, Otto; 114.
Dan, Valdemar, Arkitekt; 145.
Ditlevsen, C. P.; 114.
Doe, Dr.; 61.
Dorf, Præst; 130.
Drucker, Paul, stud. med.; Forordet, 11, 27.

- Dujardin, Einar, Læge; 105, 145.
 Dujardin, Oscar; 105.
 Duke, W. M.; 93, 98.
- Egan, Maurice Francis, Dr. phil.,**
 amerikansk Minister; 4, 5, 89.
 Ellberg, Theo.; 113.
 Engberg, Axel, Overretssagfører;
 11.
 Engelsen, A.; 37.
 Enna, Aage; 133.
 Engqvist, Thorvald, cand. polyt.; 9,
 11.
 Eriksen, Leif; 86, 87.
 Erslev, Kr., Professor, Dr. phil.; 14.
 Eskelund, Karl, stud. jur.; 145.
 Eskesen, Eckardt V., Fabrikant; 33,
 37, 38, 39, 40, 43, 133, 135.
- Fabricius, Christian, stud. med.;**
 11, 135.
 Fabritius Tengnagel, Conrad, cand.
 jur.; 11.
 Farsøe, Victor, cand. polyt.; 11, 27.
 Frandsen, Kaptain; 79.
 Franklin, Benjamin; 153, 154.
 Frantzen, Fritz; 57.
 Fritz, Holger, Kontorchef; 11.
- Gerdes, Niels Christian, stud. med.;**
 11, 27.
 Gjertsen, Henry J., Advokat; 96.
 Gjørup, Knud, Præst; 129.
 Glæsel, H., stud. med.; 145.
 Goodland, Borgmester; 78.
 Gottschalck, Christian, stud. med.;
- 11, 25, 56, 138, 149, 151.
 Gould, Chester N., Professor; 72.
 Grøndahl, O. A., den norske Stu-
 dentsangforenings Dirigent; 21.
 Guldmann, Christian, cand. polyt.;
- 11, 27, 135.
 Gunn, Glenn Dillard; 66.
 Gydesen, Henry; 98.
 Gøtsche, R., Kaptain; 19, 25, 29,
 142.
- Hamann, Th. F., Redaktør; 96.**
 Hansborg, Harald, stud. med.; 145.
 Hansen, Abel; 132.
 Hansen, Overmaskinmester; 29.
- Hansen, N., Præst; 96.
 Hanson, J. C. M., Professor; 73, 74.
 Hartvig, Mendel, Sanger; 75.
 Harvard, John; 158.
 Hasselriis, C. H. W., Sekretær; 5.
 Haynes, J. C., Mayor; 93.
 Hellrung, Axel; 4, 35, 36, 123, 124,
 125, 135.
 Hempel, W., Kaptain; 138, 139.
 Hendriksen, Kaj, Landinspektør;
 53.
 Henius, Max; 4, 49, 53, 55, 61, 62,
 63, 64, 114.
 Henriksen, Løjtnant; 57.
 Henningsen, Mads, Magister; 37,
 38.
 Hertz, Henry L., Formand for
 Dansk-amerikansk Selskab; 59,
 114.
 Holbøll, Olaf, Murmester; Forordet,
 8 et passim.
 Holdt, Olaf, cand. theol.; 143, 145,
 147, 149, 151.
 Holst, Jens, Kaptain, Afdelings-
 chef; 6.
 Holt, Mrs.; 72.
 Hoppe, Harry, Tandlæge; 145.
 Horlick, A. J., Fabrikant; 77.
 Hoving, Johannes; 37, 39.
- Ilstrup, Carl; 96.**
 Isham, Professor; 62, 76.
 Iversen, Søren; 129.
- Jacobi, S., cand. phil.; 145.**
 Jacobsen, Mr.; 132.
 Jacobsen, Aage, stud. mag.; 145.
 Jacobsen, Halvor; 62.
 Jacobsen, Martin, stud. jur.; 145.
 Jacobsen, Ole, Præst; 127.
 Jacobsen, Peter, Kommunalærer,
 Forordet, 11, 27.
 Jacoby, Aage, stud. jur.; 11.
 Jefferson, Thomas; 156.
 Jensen, Harald, Præst; 105.
 Jensen, Olaf; 53.
 Jespersen, Georg, Pianist; 145, 149,
 150.
 Jessen, C. C., Professor, Læge; 16,
 74, 131.
 Johansen, Chas. K.; 37.

- Johansen, Kaspar, Skomager; 81.
 Johnsen, Læge; 59.
 Johnson, C., stud. polit.; 145.
 Johnson, N. C.; 98.
 Jonquières, Henrik de, stud. jur.; 145.
 Jonsson, Pjetur, cand. phil.; 11, 27, 34, 111.
 Judson, Professor; 70, 72.
 Juel, Niels, Senator; 64.
 Jusserand, J., fransk Gesandt; 52.
 Jürgensen, Einar, cand. polyt.; 11, 27.
 Jørgensen, J. L.; 111.
- K**
 Karstens, Aage, stud. polit.; 145.
 Katzenberger, Gabriel; 67, 69.
 Kauffeldt, E., stud. med.; 145.
 Ketcham, Miss; 30, 31, 45.
 Kiefer, Agnes; 37.
 Kirkegaard, Georg; 37, 38, 40, 133.
 Kirkegaard, Ivar, Redaktør; 78, 114.
 Knub, Georg, Ingeniør; 145.
 Knudsen, Henry; 37.
 Knudsen, H. R.; 74.
 Knudsen, Poul, cand. polyt.; 9, 11.
 Knudsen, Sophus; 41.
 Koefoed, H. G., stud. polyt.; 145.
 Kragh-Müller, stud. theol.; 145.
 Krause, Richard, cand. jur.; 11, 25, 27, 78, 92, 96, 132.
 Kringelbach, Axel; 132.
 Kryssing-Berg, R., stud. jur.; 145.
 Kuhn, Johan, Læge; 11, 23, 27, 93, 111.
- L**
 Lakjer, M. H.; 55.
 Langballe, Carl, stud. mag.; 16, 39, 145, 149.
 Larsen, Agner; 127.
 Larsen, Kr.; 131.
 Larsen, S.; 78.
 Lassen, M. B.; 78.
 Lauritzen, P.; 93, 99.
 Lemche, Johan, Læge; 145.
 Levin, Otto, cand. phil.; Forordet, 145, 149.
 Levensen, August, Overretssagfører; 11.
 Levison, Knud, stud. jur.; 145.
- L**
 Levysohn, Salomon, kgl. Operarepetitor, Studentersangforeningens Dirigent; Forordet, 8 et passim.
 Lewis, Wm. Mitchell, Kaptain; 77.
 Longfellow, H. W.; 153.
 Lund, Læge; 146.
 Lundbye, Jørgen, Præst; 11, 16, 27, 78, 96.
 Lunn, Erik, cand. jur.; 11.
 Lunn, Gustav, Ingeniør; 141, 143, 145, 146, 148, 149, 150, 151.
 Lütken, P. C., Professor; 138.
 Lyne, Hugo; 37.
- M**
 Mc Gann, Laurence E.; 62.
 Machold, C. M., Kaptain, Impresario; 11, 15, 33, 64, 109, 129.
 Mackeprang, Erik, stud. polyt.; 145.
 Madsen, Carl; 127.
 Madsen, M. C., Entreprenør; 5, 37, 38, 43, 44, 62, 133, 135.
 Marcus, Martin; 48.
 Matzen, C. F.; 37.
 Mellerup, Einar, cand. jur.; 11.
 Meulengracht, Aage, stud. mag.; Forordet, 11, 27, 116, 133.
 Meyer, Torben, Fabrikant; 145, 149, 151.
 Michaelsen, J.; 104.
 Michaelsen, Waldemar, Stadsselektiker; 101.
 Mjøen, Alf.; 89, 96.
 Moe, Vicekonsul; 47.
 Moltke, Carl, Greve, dansk Gesandt; 4, 15, 49, 52, 53, 54, 62.
 Moltke, Grevinde; 53.
 Monies, Kaj, stud. polit.; 145.
 Møller, Anders, cand. polyt.; 9, 11, 17, 135.
 Møller, Asger, stud. jur.; 11, 135.
 Møller, Jørgen, Dr. med.; Forordet, 9, 11, 79, 121, 128.
 Møller, Karl; 132.
 Munthe, Morgenstjerne, norsk Attaché; 53.
 Myrup, M., Redaktør; 78.
- N**
 Nebbe, Sofus, Redaktør; 4, 101, 104, 106.
 Nelson, Olaf; 61.

Nissen, Helge, kgl. Kammersanger;
8 et passim.

Ohlsen, Jørgen, cand. phil., Grosse-
rer; Forordet, 11.

Olsen, G. V., Professor; 47.

Olsen, Johanne; 38.

Opffer, Emil, Redaktør; 57, 73, 75.

Orth, Fritz, Tandlæge; 145.

Ortved, Ingeniør; 115.

Overgaard, Andrew; 41, 131.

Palmetto, se Hartvig, Mendel.

Parker, Dr.; 70, 73.

Patten, Mr.; 113.

Paulsen, Jens L.; 129.

Petersen, Alfred, stud. polyt.; 11.

Petersen, Carl, Bagersvend; 28.

Petersen, T. A.; 96.

Petersen, Urban, stud. jur.; 145.

Pillsbury, Mr.; 98.

Poulsen, Emil, Professor; 143.

Putnam, Herbert; 157.

Quist, C. A.; 96.

Rahr, Aage, stud. mag.; 11.

Rambusch, Frode C. W.; 37, 38.

Rasmussen, Chr., Forlægger; 38, 93.

Reckmeyer, Wm.; 88.

Reed, E. B., Professor; 129.

Ridder, Th., Arkitekt; 12, 15.

Rockefeller, John; 155, 160.

Rosenfeld, Maurice; 67.

Rove, Olaf J., Konsul; 78, 87, 88,
89, 91, 114.

Rud, Einar, stud. med.; 145.

Rud, Holger, stud. med.; 11.

Rørdam, Præst; 59.

Sartz, R.; 138.

Schibsted, A., Redaktør; 22, 139.

Schierbeck, Knud, stud. med.; 145,
150.

Schierbeck, P., cand. phil.; 149.

Schou, Hans Henrik, Maler; 9, 145,
151.

Schram, J., Konsul; 22.

Schrøder, C.; 37.

Schultz, Aage, cand. theol.; 11.

Seidel, Emil, Mayor; 87.

Seymour, General; 158.

Sibbernsen, O., Bankier; 101, 102,
103, 104, 105, 107.

Skellet, Thomas; 93, 94.

Smith, A. M.; 93.

Smith, John; 152.

Spunig, Christine; 37.

Steenberg, Ivan; 38.

Stephensen, Bjørn, Fabrikant; 145,
149, 150.

Stone, Fred. A., Skuespiller; 138.

Strandvold, Redaktør; 33.

Strøberg, Viggo, mag. scient.; 22,
145, 146.

Svendsen, Mr.; 44.

Svendsen, Johan, Komponist; 138,
143.

Swane, Jørgen, stud. jur.; 145.

Sørensen, Læge; 115, 116.

Sørensen, Vicekonsul; 115.

Sørensen, Axel, Overlærer; 1, 16,
133, 145, 147, 149.

Taft, Helen; 51.

Taft, Mrs.; 15, 51.

Taft, William, De Forenede Staters
Præsident; 15, 46, 51, 52, 123.

Thalberg, Gustave, Impresario; 6,
11, 15, 33, 64, 129.

Therp, Axel, cand. jur.; 11, 27.

Thomsen, Henrich, den norske Stu-
denterangforenings Formand; 6.

Thomsen, Knud, Ingeniør; 145.

Tofte, Oscar; 127.

Tvermoes, Maximilian, cand. jur.,
Politiassistent; Forordet, 11, 27,
35, 75, 94.

Vig, P. S., Professor; 105.

Wad, Em., Professor; 53.

Wahl, Harald, cand. jur.; 11.

Walker, Hiram; 115.

Warberg, Ingeniør; 129.

Warloe, Ths.; 58, 114.

Wiehe, Holger, mag. art.; 145.

With, Wiggo, stud. med.; 145.

Woolsey, Theodore Dwight; 161.

Wulff, Flemming, stud. jur.; 11.

